

Kooperativni online bibliografski sistem i servisi

COBISS2/Katalogizacija

Priručnik za korisnike

Institut informacijskih znanosti, Maribor, Slovenija

© IZUM, 2011.

Naslov originala: COBISS2/Katalogizacija; junij 2011

COBISS, COMARC, COBIB, COLIB, IZUM su zaštićene robne marke u posedu javnog zavoda IZUM.

Druge upotrebljene robne marke pripadaju njihovim vlasnicima.

Priručnik uključuje sve dopune od izdanja prve verzije štampanog priručnika 1993. godine do danas. Sadržaj je usklađen s funkcionisanjem programske opreme COBISS2/Katalogizacija, V8.9-05 i važi i za sve sledeće verzije programske opreme do opoziva ili do objavljivanja nove elektronske verzije priručnika.

© IZUM, poslednja promjena sadržaja: jun 2011, prevod: jun 2011.

Sadržaj

PREDGOVOR.....	PREDGOVOR-1
1 OSNOVNA UPUTSTVA	1.1 - 1
1.1 Priključivanje na sistem	1.1 - 1
1.2 Isključivanje iz sistema.....	1.2 - 1
1.3 Postavljanje terminala i upotreba tastature	1.3 - 1
1.4 Unos dijakritičkih znakova	1.4 - 1
1.5 Pomoć za vrijeme rada (Help)	1.5 - 1
1.6 Upis i izvršavanje komandi	1.6 - 1
2 EKRANSKI NAČIN RADA	2 - 1
2.1 Pretraživanje zapisa	2.1 - 1
2.2 Ispisivanje zapisa.....	2.2 - 1
2.3 Kreiranje i popravljivanje zapisa	2.3 - 1
2.3.1 Kreiranje novog zapisa	2.3 - 1
2.3.2 Popravljanje postojećeg zapisa	2.3 - 2
2.3.3 Ažuriranje podataka u direktoriju	2.3 - 3
2.3.4 Posebnosti prilikom ažuriranja podataka	2.3 - 11
2.3.5 Pohranjivanje zapisa	2.3 - 14
2.3.6 Izlazak iz zapisa bez pohranjivanja	2.3 - 14
3 LINIJSKI NAČIN RADA	3 - 1
3.1 Pretraživanje u linijskom načinu rada	3.1 - 1
3.2 Ispisivanje zapisa	3.2 - 1
4 NAČIN RADA OBNAVLJANJEM (RECOVERY)	4 - 1
5 KATALOGIZACIJA S NORMATIVNOM KONTROLOM	5 - 1
5.1 Priprema za katalogizaciju s normativnom kontrolom.....	5.1 - 1
5.1.1 Pretraživanje baza podataka.....	5.1 - 1
5.1.2 Ispisni formati	5.1 - 1
5.2 Unos odrednica u polja s normativnom kontrolom	5.2 - 1
5.3 Popravljanje veza u bibliografskim zapisima	5.3 - 1
5.3.1 Povezivanje nepovezanih odrednica.....	5.3 - 1
5.3.2 Ponovno povezivanje odrednica.....	5.3 - 2
5.4 Kreiranje normativnih zapisa	5.4 - 1
5.4.1 Preuzimanje zapisa iz baze LC NAMES	5.4 - 1
5.4.2 Kreiranje normativnih zapisa za vrijeme rada u bibliografskoj bazi	5.4 - 4
5.4.3 Kreiranje normativnih zapisa u normativnoj bazi	5.4 - 5

5.5	Ažuriranje normativnih podataka.....	5.5 - 1
5.5.1	Ažuriranje normativnih zapisa za vrijeme rada u bibliografskoj bazi	5.5 - 1
5.5.2	Dodavanje varijantnih odrednica.....	5.5 - 2
5.5.3	Ažuriranje normativnih zapisa u normativnoj bazi	5.5 - 3
5.5.4	Brisanje duplikata normativnih zapisa.....	5.5 - 3
5.5.5	Razdruživanje normativnih zapisa.....	5.5 - 6
5.6	Usklađivanje bibliografskih zapisa s normativnim zapisima	5.6 - 1
6	UPUTSTVA ZA PRETRAŽIVANJE PREMA PODACIMA O STANJU FONDA U OKVIRU LOKALNE BAZE PODATAKA (POLJA 996/997/998)	6 - 1
7	RJEŠAVANJE LOKALNIH ZAPISA	7 - 1
KOMANDE		KOMANDE - 1
ADOPT		ADOPT - 1
AUTOFIND		AUTOFIND - 1
BROWSE		BROWSE - 1
CHECK/RECORD		CHECK/RECORD - 1
COMPARE		COMPARE - 1
CONFIRM/TD		CONFIRM/TD - 1
COUNT		COUNT - 1
COUNT/SELECT		COUNT/SELECT - 1
DELETE		DELETE - 1
DIFF		DIFF - 1
DISPCODE		DISPCODE - 1
DISPLAY		DISPLAY - 1
DISPLAY/FIND		DISPLAY/FIND - 1
DISPLAY SET		DISPLAY SET - 1
DOWN		DOWN - 1
DUMP		DUMP - 1
EDIT		EDIT - 1
EDIT/HOST		EDIT/HOST - 1
EDIT/ISSN		EDIT/ISSN - 1
EDIT ACCESS		EDIT ACCESS - 1
EDIT ANNOUNCE		EDIT ANNOUNCE - 1
EDIT CN		EDIT CN - 1
EDIT CODES		EDIT CODES - 1
EDIT DEF		EDIT DEF - 1
EDIT FORMAT		EDIT FORMAT - 1
EDIT LIST		EDIT LIST - 1
EDIT STATUS		EDIT STATUS - 1
EDIT TYPE		EDIT TYPE - 1
EXIT		EXIT - 1
EXPAND		EXPAND - 1
EXPORT		EXPORT - 1
EXPORT/FILE		EXPORT/FILE - 1
EXPORT/FIND		EXPORT/FIND - 1
FIND		FIND - 1
FORMAT		FORMAT - 1
HEAD		HEAD - 1
HIER		HIER - 1
HOLDOFF		HOLDOFF - 1

HOLDON	HOLDON - 1
HOST	HOST - 1
LINE	LINE - 1
LINK/AUTHORS	LINK/AUTHORS - 1
LIST	LIST - 1
LOAD	LOAD - 1
LOCAL	LOCAL - 1
LOCK1	LOCK1 - 1
LOCK2	LOCK2 - 1
LOGOFF	LOGOFF - 1
MAIL	MAIL - 1
MOVEHOLD	MOVEHOLD - 1
NEW	NEW - 1
NEW/INCL	NEW/INCL - 1
NEW/ISSN	NEW/ISSN - 1
NEW/NET	NEW/NET - 1
NEW/OCLC	NEW/OCLC - 1
PRINT	PRINT - 1
PRT	PRT - 1
PRT/FIND	PRT/FIND - 1
PUTINV	PUTINV - 1
QUIT	QUIT - 1
REFBASE	REFBASE - 1
RELEASE/TD	RELEASE/TD - 1
REMOVE STATUS	REMOVE STATUS - 1
RENAME-TO	RENAME-TO - 1
RESTORE HOLDINGS	RESTORE HOLDINGS - 1
SAVE	SAVE - 1
SAVE/HOST	SAVE/HOST - 1
SAVESELECT	SAVESELECT - 1
SAVESET	SAVESET - 1
SCAN	SCAN - 1
SCREEN	SCREEN - 1
SELECT	SELECT - 1
SET LANGUAGE	SET LANGUAGE - 1
SET LIMIT	SET LIMIT - 1
SET PASSWORD	SET PASSWORD - 1
SET TERMINAL	SET TERMINAL - 1
SET TYPE	SET TYPE - 1
SET UP	SET UP - 1
SHOW BASE	SHOW BASE - 1
SHOW TIME	SHOW TIME - 1
SORT	SORT - 1
SORTHOLD	SORTHOLD - 1
STORE HOLDINGS	STORE HOLDINGS - 1
STORE RECORD	STORE RECORD - 1
SUM	SUM - 1
SYSDUMP	SYSDUMP - 1
SYSPRINT	SYSPRINT - 1
SYSVRT	SYSVRT - 1
SYSVRT/FIND	SYSVRT/FIND - 1
UNADOPT	UNADOPT - 1

UNLOCK	UNLOCK - 1
UP	UP - 1
?FIELDS	?FIELDS - 1
?FORMAT	?FORMAT - 1
?LIST	?LIST - 1
?SELECTS	?SELECTS - 1
?SETS	?SETS - 1

Dodaci

A	PREGLED POSTUPAKA I KOMANDI	A - 1
A.1	Pretraživanje/Search mode	A - 1
A.2	Direktorij/Directory	A - 6
A.3	Unos sadržaja potpolja/Input	A - 9
A.4	Općevažne komande i tipke (Search, Directory, Input)	A - 10
A.5	Komande u normativnoj bazi podataka	A - 11
B	ZNAČENJE KOMANDNIH TIPKI	B - 1
B.1	Pretraživanje/Search mode	B - 1
B.2	Direktorij/Directory	B - 2
B.3	Unos sadržaja potpolja/Input	B - 3
C	NIZOVI COBISS ZNAKOVA.....	C - 1
C.1	Latinica.....	C - 1
C.2	Ćirilica	C - 5
C.3	COBISS tastatura	C - 6
C.4	Američka tastatura	C - 7
D	POSTAVLJANJE TERMINALA	D - 1
D.1	Postavljanje terminala VT220	D - 1
D.2	Postavljanje terminala VT320	D - 5
D.3	Postavljanje terminala VT420	D - 9
D.4	Podešavanje terminalskog emulatora Reflection	D - 13
D.4.1	Skriptum COBISS za program Reflection	D - 13
D.4.2	Programski zahtjevi	D - 13
D.4.3	Instalacija skriptuma COBISS	D - 13
D.4.4	Upotreba skriptuma COBISS	D - 14
D.4.5	Upotreba programa COBISS Dijakritički znaci	D - 15
D.4.6	Upotreba komande Word To Cobiss	D - 16
D.4.7	Podešavanje veze	D - 16
D.4.8	Podešavanje tastature	D - 17
D.4.9	Provjera funkcioniranja	D - 18
E	ŠTAMPAČI	E - 1
E.1	Podešavanje štampača FUJITSU DL3700PRO, DL3800PRO, DL3750+ i DL3850+.....	E - 3
E.1.1	Podešavanje parametara za modele DL3700PRO i DL3800PRO.....	E - 3
E.1.2	Podešavanje parametara za modele DL3750+ i DL3850+.....	E - 4
F	INDEKSI ZA PRETRAŽIVANJE	F - 1
F.1	Bibliografske baze podataka	F - 1
F.1.1	Osnovni indeks	F - 1
	Osnovni indeks – bibliografski podaci	F - 1
	Osnovni indeks – sadržinska obrada	F - 2

F.1.2	Dodatni indeksi	F - 3
	Dodatni indeksi – podaci o zapisu	F - 3
	Dodatni indeksi – bibliografski podaci	F - 3
	Dodatni indeksi – identifikacioni podaci	F - 4
	Dodatni indeksi – sadržinska obrada	F - 5
	Dodatni indeksi – kodirani podaci	F - 6
	Dodatni indeksi – podaci o stanju fonda	F - 8
F.1.3	Ograničavanje	F - 10
F.1.4	Drugi ispisni kodovi	F - 10
F.2	Normativna baza podataka.....	F - 11
F.2.1	Osnovni indeks	F - 11
F.2.2	Dodatni indeksi	F - 12
	Dodatni indeksi – podaci o zapisu	F - 12
	Dodatni indeksi – normativni podaci	F - 12
	Dodatni indeksi – kodirani podaci	F - 12
G	PROGRAMSKE KONTROLE	G - 1
G.1	Bibliografske baze podataka	G - 1
G.2	Normativna baza podataka.....	G - 12
H	OBJAŠNJENJA I UPUTSTVA U VEZI SA KONVERZIJOM IZ FORMATA USMARC U FORMAT COMARC	H - 1

Slike

Osnovni meni programske opreme COBISS2	1.1 - 2
Osnovni nivo segmenta COBISS2/Katalogizacija.....	1.1 - 3
Slika tastature	1.3 - 1
Razlike između COBISS i američke tastature	1.4 - 2
Pomoć za vrijeme rada (Help)	1.5 - 2
Podjela prozora prilikom ekranskog načina rada	2 - 1
Statusni redak	2 - 2
Meni sa komandama.....	2 - 3
Pretraživanje u lokalnoj bazi podataka.....	2.1 - 1
Pretraživanje u uzajamnoj bazi podataka	2.1 - 2
Pregled pojmova u dodatnom indeksu	2.1 - 3
Pretraživanje "Select"	2.1 - 4
Upis komande <i>DISPLAY</i>	2.2 - 1
Ispis zapisa u obliku listića	2.2 - 2
Kreiranje zapisa	2.3 - 1
Promjena tipa maske unosa	2.3 - 2
Preuzimanje zapisa iz uzajamne u lokalnu bazu podataka	2.3 - 3
Ispis šifrnika za jezik publikacije	2.3 - 4
Određivanje vrijednosti indikatora	2.3 - 5
Ubacivanje polja	2.3 - 6
Direktorij poslije ubacivanja polja	2.3 - 7
Meni sa izbrisanim/kopiranim poljima	2.3 - 8
Ispis podataka o zapisu	2.3 - 9
Menijski način ažuriranja podataka	2.3 - 10
Inventarizacija građe, nabavljene s COBISS3/Nabavka	2.3 - 12
Podjela prozora kod linijskog načina rada	3 - 1
Pretraživanje prema pojmovima u osnovnom indeksu	3.1 - 3
Pretraživanje prema pojmovima u dodatnim indeksima	3.1 - 3
Pretraživanje prema pojmu u više dodatnih indeksa istovremeno	3.1 - 4
Obnavljanje zapisa - recovery	4 - 1
Ekran nakon potvrđivanja komande <i>SELECT</i>	6 - 6
Ekran nakon potvrđivanja komande <i>FIND</i>	6 - 7
Ekran nakon potvrđivanja komande <i>COUNT</i>	6 - 8
Ekran nakon potvrđivanja komande <i>SUM</i>	6 - 9
Ekran nakon potvrđivanja komande <i>SELECT</i>	6 - 10
Ekran nakon potvrđivanja komande <i>FIND</i>	6 - 11

Ekran nakon potvrđivanja komande <i>COUNT/SELECT</i>	6 - 12
Ekran nakon potvrđivanja komande <i>DISPLAY/FIND</i>	6 - 13
Ekran nakon potvrđivanja komande <i>FIND</i>	6 - 14
Ekran nakon potvrđivanja komande <i>COUNT/998</i>	6 - 15
Ekran nakon potvrđivanja komande <i>SUM/998</i>	6 - 16
Upis komande	AUTOFIND - 1
Pregledavanje spiska odrednica	BROWSE - 2
Ispis nakon potvrđivanja komande	CHECK/RECORD - 2
Upis komande	COMPARE - 2
Ispis poslije potvrđivanja komande	COMPARE - 2
Upis komande	CONFIRM/TD - 1
Potvrđivanje u pojedinom zapisu	CONFIRM/TD - 2
Upis komande	COUNT - 1
Ispis nakon potvrđivanja komande	COUNT - 2
Upis komande	COUNT/SELECT - 1
Ispis nakon potvrđivanja komande	COUNT/SELECT - 2
Brisanje zapisa u lokalnoj bazi podataka	DELETE - 1
Upis komande	DIFF - 1
Ispis poslije potvrđivanja komande	DIFF - 2
Ispis nakon potvrđivanja komande	DISPCODE - 3
Upis komande	DISPLAY - 1
Ispis zapisa u formatu BIB	DISPLAY - 2
Upis komande	DISPLAY/FIND - 1
Ispis zapisa nakon potvrđivanja komande	DISPLAY/FIND - 2
Podaci o stanju fonda, ispisani u stupcima	DISPLAY/FIND - 3
Ispis rezultata zadnjeg pretraživanja	DISPLAY SET - 1
Upis komande	DOWN - 1
Ispis nakon potvrđivanja komande	DOWN - 2
Ispis zapisa sa svim poljima i potpoljima na lokalnom štampaču	DUMP - 2
Mijenjanje zapisa u lokalnoj bazi podataka	EDIT - 1
Popravljanje zapisa neposredno u uzajamnoj bazi podataka	EDIT/HOST - 1
Prijenos zapisa iz ISSN baze podataka	EDIT/ISSN - 1
Unos ograničenja dostupnosti	EDIT ACCESS - 1
Meni za kreiranje datoteka sa informacijama	EDIT ANNOUNCE - 1
Unos broja za pozajmicu monografskih publikacija	EDIT CN - 1
Unos broja za pozajmicu serijskih publikacija	EDIT CN - 2
Datoteka sa lokalnim šifrantima	EDIT CODES - 2
Određivanje podrazumijevanih vrijednosti potpolja	EDIT DEF - 1
Definiranje vlastitih ispisnih kodova i formata	EDIT FORMAT - 1
Popravljanje listića u uređivaču teksta	EDIT LIST - 1
Promjena statusa, datuma statusa i inventarske napomene	EDIT STATUS - 1
Pregled pojmova u osnovnom indeksu	EXPAND - 1
Pregled pojmova u dodatnom indeksu	EXPAND - 2
Slanje zapisa elektronskom poštom	EXPORT - 1
Upis komande	FIND - 1
Ispis nakon potvrde komande	FIND - 2
Primjeri korisnički definiranih formata	FORMAT - 3
Ispis zapisa sa različitim statusima	FORMAT - 4
Ispis zapisa nakon komande <i>HIER</i>	HIER - 1
Ispis zapisa nakon komande <i>HIER</i>	HIER - 2
Ispis sadržaja polja 997	HOLDON - 1

Prelazak na pretraživanje u uzajamnoj bazi podataka	HOST - 1
Ispis listića na ekranu	LIST - 2
Spisak primljenih poruka	LMAIL - 3
Upis komande	LOAD - 1
Ispis nakon potvrde komande	LOAD - 2
Prelazak na pretraživanje u lokalnoj bazi podataka	LOCAL - 1
Slanje poruka korisnicima u pisanom obliku	MAIL - 2
Spisak primljenih poruka od broja 1223 dalje	MAIL - 5
Kreiranje novog zapisa	NEW - 1
Kreiranje zapisa pomoću sličnog postojećeg zapisa	NEW/INCL - 1
Kreiranje zapisa za kontinuirani izvor pomoću zapisa iz ISSN baze podataka	NEW/ISSN - 1
Ekranska slika nakon uspostave veze među korisnicima	PHONE - 2
Upis inventarnih brojeva u izabranu datoteku	PUTINV - 2
Sveske izbrane za upis u datoteku JUN2.....	PUTINV - 3
Meni s grupama baza podataka.....	REFBASE - 2
Upis komande.....	RELEASE/TD - 1
Otključavanje u pojedinom zapisu.....	RELEASE/TD - 2
Prijenos polja 996/997/998 iz privremene memorije u zapis	RESTORE HOLDINGS - 1
Pohranjivanje zapisa u lokalnu bazu	SAVE - 1
Pohranjivanje izraza za pretraživanje u datoteku	SAVESELECT - 2
Pohranjivanje rezultata pretraživanja u bazu podataka	SAVESET - 2
Upis komande	SCAN - 1
Ispis nakon potvrde komande	SCAN - 2
Pretraživanje zapisa	SELECT - 1
Pretraživanje operatorima	SELECT - 2
Promjena jezika komuniciranja	SET LANGUAGE - 1
Upotreba komande <i>SET LIMIT</i>	SET LIMIT - 1
Promjena lozinke	SET PASSWORD - 1
Promjena karakteristika terminala	SET TERMINAL - 1
Promjena tipa maske unosa	SET TYPE - 1
Mijenjanje vrijednosti parametara u SET UP-u	SET UP - 6
Ispis nakon potvrde komande.....	SHOW BASE - 1
Ispis datuma i vremena	SHOW TIME - 1
Sortiranje nađenih zapisa	SORT - 2
Razvrstavanje polja 996 u zapisu	SORTHOLD - 1
Pohranjivanje polja 996/997/998 u privremenu memoriju	STORE HOLDINGS - 1
Unos komande u direktoriju	STORE RECORD - 1
Ispis poslije potvrđivanja komande	SUM - 1
Upis komande	UP - 1
Ispis nakon potvrde komande	UP - 2
Ispis spiska polja	?FIELDS - 1
Ispis spiska formata	?FORMAT - 1
Ispis spiska listića	?LIST - 1
Prozor sa pohranjenim izrazima za pretraživanje	?SELECTS - 1
Prozor sa pohranjenim skupovima zapisa	?SETS - 1
Dijakritički znaci	D - 15
Priključivanje na računar	D - 16
Podešavanja za preslikavanje tastature	D - 17
Podešavanje terminala – 1	D - 18
Podešavanje terminala – 2	D - 19
Podešavanje terminala – 3	D - 20

PREDGOVOR

COBISS2/Katalogizacija je središnji segment programske opreme COBISS2 koji podržava uzajamnu katalogizaciju u okviru kooperativnog online bibliografskog sistema i servisa COBISS. Segment COBISS2/Katalogizacija povezan je sa ostalim programskim segmentima (COBISS2/Ispisi, COBISS2/Pozajmica, COBISS/OPAC), što omogućuje da se isti podaci koriste selektivno za različite namjene.

Za učešće u sistemu uzajamne katalogizacije, pored poznavanja programske opreme COBISS2/Katalogizacija, neophodno je i poznavanje formata COMARC i UNIMARC, standarda ISBD te kataloških pravila i pravila za sadržinsku obradu.

U priručniku su data detaljna uputstva za korišćenje programske opreme COBISS2/Katalogizacija. Priručnik je namijenjen korisnicima početnicima koji se sa sistemom uzajamne katalogizacije susreću prvi put, kao i iskusnim korisnicima. Podijeljen je na sedam poglavlja sa osam dodataka.

U prvom poglavlju opisana su osnovna uputstva za korišćenje programske opreme.

U slijedeća tri poglavlja opisana su tri moguća načina rada u sistemu uzajamne katalogizacije: ekranski, linijski i način rada obnavljanjem.

U petom poglavlju opisan je postupak normativne kontrole.

U šestom poglavlju predstavljen je način pretraživanja po detaljnijim podacima o stanju fonda u pojedinim lokalnim bazama podataka.

Najobimnije je sedmo poglavlje koje uključuje opis svih komandi koje možemo koristiti u segmentu COBISS2/Katalogizacija.

Slijede dodaci od A do H:

- pregled postupaka i komandi,
- značenje komandnih tipki,
- dijakritički znaci,
- podešavanje terminala,
- podešavanje štampača,
- indeksi za pretraživanje,
- programske kontrole,
- objašnjenja u vezi s konverzijom iz formata USMARC u format COMARC.

Primjeri, dati u priručniku, uzeti su iz pravog okruženja te se zbog stalnog ažuriranja baza podataka mogu i promijeniti.

Priručnik je urađen tako da omogućuje jednostavno i ekonomično dopunjavanje. U slučaju promjena ili dopuna programske opreme, zamjenjuju se samo one strane na kojima je došlo do promjene. Dopunjene strane označene su novim datumom, a sama promjena sadržaja, zbog lakšeg prepoznavanja, označena je uz ivicu strane uspravnom crtom.

Nove i/ili promjenjene strane IZUM šalje bibliotekama na adresu osobe, odgovorne za dokumentaciju, u onom broju primjeraka koji je dogovoren ugovorom. Korisnicima preporučujemo da se pobrinu za tekuće i pravilno odlaganje novih i/ili promijenjenih strana te za odstranjivanje strana koje više nisu aktuelne.

Programska oprema COBISS2/Katalogizacija stalno se usavršava. Zato su dobrodošli svi prijedlozi koji mogu da doprinesu poboljšanju programske opreme i ovog priručnika.

Sve informacije u vezi s radom programske opreme COBISS2/Katalogizacija korisnici mogu dobiti na slijedećim adresama i brojevima:

IZUM

Institut informacijskih znanosti
2000 Maribor, Prešernova 17, Slovenija

pomoć telefonom:
+386 2 25 20 333 (7.30–15.30)
+386 41 331 291 (15.30–21.00, subota 8.00–13.00)

telefaks: +386 2 25 24 334

e-pošta: COBISSERVIS@IZUM.SI

www server: <http://www.izum.si/>

Pritom molimo korisnike da uvažavaju i uputstva za komuniciranje sa IZUM-om koja su data u posebnom dokumentu: *Navodila za komuniciranje med uporabniki in IZUM-om, Maribor, maj 1999.*

1 OSNOVNA UPUTSTVA

1.1 PRIKLJUČIVANJE NA SISTEM

Računarsku i komunikacijsku infrastrukturu za djelovanje programske opreme COBISS2 predstavljaju računarski sistemi tipa HP Alpha i HP Itanium sa operacijskim sistemom OpenVMS, koji su međusobno povezani preko Interneta (po pravilu preko akademske i istraživačke mreže).

Za uključivanje u sistem uzajamne katalogizacije bibliotekama su na raspolaganju slijedeće mogućnosti:

- višekorisnički računarski sistem (HP Alpha ili HP Itanium), na kojem svoje baze podataka – lokalne kataloge ima više biblioteka,
- vlastiti računarski sistem (HP Alpha ili HP Itanium), na kojem ima biblioteka svoju bazu podataka – lokalni katalog.

Za pristup do navedenih računarskih sistema (servera) upotrebljavaju se osobni računari (PC).

Za osobne računare na raspolaganju je programska oprema za emulaciju VT-terminala i komunikacijsko povezivanje (Reflection).

Nakon priključenja na server na ekranu se ispiše naziv ustanove u kojoj se nalazi server, ime čvorišta (Node name) i riječ `Username :`, gdje upišemo korisničku šifru biblioteke. Šifra se sastoji od skraćenice "COBISSxxx", gdje xxx znači akronim biblioteke (npr. *COBISSIZUM*). Nakon toga se ispiše `Korisnička šifra :`, gdje upišemo svoju korisničku šifru (npr. *Tadeja*). Prilikom ispisa riječi `Lozinka :` upišemo još lozinku (upis lozinke na ekranu nije vidljiv). Ako korisničku šifru ili lozinku ne upišemo pravilno, sistem nam neće dozvoliti prijavu.

Primjer:

```
Username:          COBISSIZUM
Korisnička šifra:  Tadeja
Lozinka:
```

Programsku opremu COBISS2 može koristiti svaki onaj korisnik kojem je dodijeljena korisnička šifra i koji poznaje lozinku za identifikaciju. Korisničke šifre korisnicima dodjeljuje bibliotečki informacijski servis.

Nakon uspješne prijave ispiše se dobrodošlica, verzija programske opreme te informacija o tome kada smo se posljednji put prijavili u programsku opremu COBISS2. Potom se otvori osnovni meni.

COBISS Kooperativni online bibliografski sistem in servisi COBISS

© IZUM, 1994-2005

IZUM

1. Vzemna katalogizacija
2. Izpisi
3. Izposoja

6. OPAC
7. Posebne funkcije

9. Izhod

Izbira: _

Slika 1.1 - 1: Osnovni meni programske opreme COBISS2

Možemo birati sljedeće segmente programske opreme COBISS2:

1. COBISS2/Katalogizacija, koji omogućava rad u sistemu uzajamne katalogizacije u okviru sistema COBISS.
2. COBISS2/Ispisi, koji omogućava oblikovanje različitih ispisa iz baza podataka, uključenih u sistem COBISS.
3. COBISS2/Pozajmica, koji omogućava automatiziranu pozajmicu bibliotečke građe.
6. COBISS/OPAC, koji omogućava online dostup do baza podataka i kataloga bibliotečke građe biblioteka, uključenih u sistem COBISS.
7. Na raspolaganju su posebne funkcije:
 - slanje poruka elektronskom poštom (MAIL)
 - promjena vrijednosti parametara koji utiču na djelovanje programa (SET UP)
 - pregledavanje tekstova online priručnika
 - ažuriranje tabele vremenskih parametara (EDIT TIMEPAR).
9. Odjava iz programske opreme COBISS2.

Na segment COBISS2/Katalogizacija priključimo se tako da iza riječi **Izbor :** upišemo broj *I*.

TI=
AU=
PY=
LA=
PP=

Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:7/1 App IZUM

Slika 1.1 - 2: Osnovni nivo segmenta COBISS2/Katalogizacija

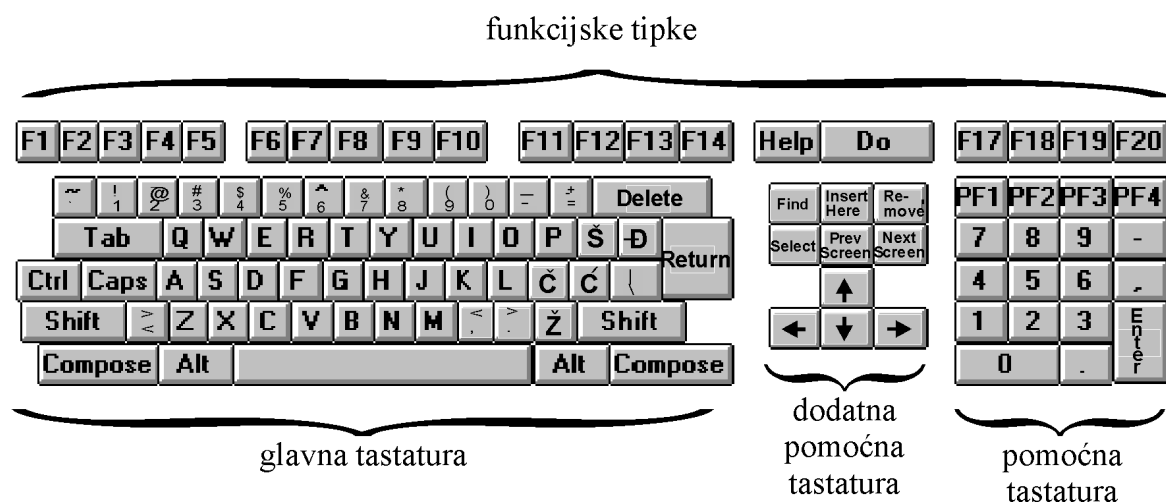
1.2 ISKLJUČIVANJE IZ SISTEMA

Iz segmenta COBISS/Katalogizacija isključimo se tako što na osnovnom nivou pritisnemo **Esc**, a zatim na pitanje *Želite li napustiti program (D/N) ?*, koje se ispisuje u komandnom redu, odgovorimo potvrdno (**D** ili **Y**). Na ekranu se pojavljuje osnovni meni sistema COBISS, iz kojega se isključimo tako što iza riječi *Izbor:* upišemo broj 9.

1.3 Postavljanje terminala i upotreba tastature

Segment COBISS/Katalogizacija priređen je za VAX/VMS kompatibilne računare. Terminal može biti tipa VT200, VT300, odnosno VT400 ili osobni računar s odgovarajućom emulacijom, koji mora podržavati sve funkcije jednog od navedenih terminala (u Dodatku D navedeni su parametri za terminale VT220, VT320 i VT420, te način postavljanja parametara.) Možemo se priključiti i preko terminala tipa VT100, ali će se pravilno ispisivati samo oni dijakritički znakovi koje terminal VT100 podržava.

Pravilna upotreba tastature i poznavanje značenja tipaka jeste prvi uslov za pravilnu upotrebu segmenta COBISS/Katalogizacija. Šire računarsko predznanje i poznavanje operacijskog sistema VAX/VMS nije potrebno jer se o održavanju programske opreme brine informacijski servis.

Slika 1.3-1: Slika tastature

Tastatura je podijeljena na **glavni** (alfanumerički) i **pomoćni** (numerički) dio. Za izvođenje komandi obično upotrebljavamo pomoćni dio tastature, koji se sastoji od:

- četiriju funkcijskih tipaka **PF1**, **PF2**, **PF3** i **PF4**
- tipaka sa brojevima od 0 do 9, koje su u priručniku označene sa **KP0** do **KP9** (KP je oznaka za keypad – pomoćna tastatura)

- tipaka s posebnim znakovima: tipka sa tačkom [KP], tipka sa zarezom [KP₃], tipka sa minusom [KP-] i tipka [ENTER].

Tipke na pomoćnom dijelu tastature obično imaju tri značenja: tipka sama, te u kombinaciji sa funkcijskim tipkama [PF1] i [PF4]. Budući da tipke na pomoćnom dijelu tastature zamjenjuju komande, zovemo ih **komandne tipke**. Tipka [ENTER] obično ima istu funkciju kao tipka [RETURN]. Upotrebljavamo je za potvrđivanje komandi i potvrđivanje izbora (menije). Značenje komandnih tipaka opisano je u Dodatku B.

Iznad glavnog i pomoćnog dijela tastature nalaze se **funkcijske tipke** ([F1] do [F20], tipka [HELP] i tipka [DO]). Najvažnija funkcijska tipka jeste tipka [F11] koja je često označena i kao tipka [ESC]. Tipku [ESC] upotrebljavamo za vraćanje na prethodno stanje, na viši nivo izbora (menije) i za izlazak iz programa. Na terminalima tipa VT100 i osobnim računarima tipku [ESC] potrebno je pritisnuti dva puta.

Između glavnog i pomoćnog dijela tastature nalaze se još i **dodatne pomoćne tipke**. Najčešće upotrebljavamo tipke [←], [→], [↑], [↓] i tipke [PREV SCREEN], [NEXT SCREEN]. Budući da se pritiskom na navedene tipke pomičemo ulijevo, udesno, gore, dolje, na sljedeću i na prethodnu stranu, zovemo ih **tipkama za pomicanje**.

U radu sa segmentom COBISS/Katalogizacija možemo upotrebljavati i **kontrolne tipke**. Upotrebljavamo ih tako da držimo tipku [CTRL] i potom pritisnemo jednu od tipaka na glavnom dijelu tastature. Važeće kombinacije tipaka dane su u sljedećoj tabeli.

Funkcije tipaka na glavnom, funkcijskom i dodatnom pomoćnom dijelu tastature:

RETURN	: potvrđivanje izabrane akcije ili unosa
ESC (F11) ili CTRL/Z	: prekid izvođenja određenog postupka ili prelazak na viši nivo, prekid ispisa na ekranu
DELETE	: briše lijevo slovo ispred kursora
BACK SPACE (F12)	: kursor skoči na početak prethodne riječi
LINE FEED (F13)	: briše prethodnu riječ
PRINT SCREEN (F2)	: ispis ekranske slike na štampaču
NEXT SCREEN ili KP5	: pomicanje za jednu stranu naprijed
PREV SCREEN ili KP8	: pomicanje za jednu stranu nazad
	: pomicanje za jedan znak ulijevo
	: pomicanje za jedan znak udesno
	: pomicanje za jedan redak nazad
	: pomicanje za jedan redak naprijed
DO ili PF4 KP7	: prelazak na komandni redak
CTRL	: upotrebljavamo tako da držimo tipku CTRL i potom pritisnemo jednu od sljedećih tipaka:
B	: kursor skoči na početak retka
D	: briše cijeli tekst u tekućem retku
E	: kursor skoči na kraj retka
F	: kursor skoči na početak sljedeće riječi
H	: kursor skoči na početak prethodne riječi
J	: briše prethodnu riječ
U	: briše tekst od kursora do početka retka
W	: obnavlja ekransku sliku
X	: briše tekst od kursora do kraja retka
R	: obnavlja COBISS znakove

1.4 Unos dijakritičkih znakova

Segment COBISS/Katalogizacija omogućava unos i pretraživanje podataka koji se sastoje iz slova sa dijakritičkim znacima (kućica, apostrofi, posebni znaci drugih abeceda). Unos dijakritičkih znakova omogućava kombinacija triju tipaka koje pritisnemo jednu za drugom:

- tipka **TAB** (tabulator)
- tipka sa dijakritičkim znakom
- tipka sa osnovnim znakom.

Želimo li npr. ispisati slovo **u** sa priјeglasom **ü**, uzastopce pritisnemo tipke: **TAB**, **:** i **u**.

Nakon pritiska na tipke **PF4** **KP9**, na ekranu se ispiše tabela sa dijakritičkim znacima kao pomoć pri unosu slova sa dijakritičkim znacima (tabela je također dana u Dodatku C).

Što se tiče unosa znakova, poznajemo dva tipa tastatura: **COBISS tastaturu** i **američku tastaturu** (slike tastatura su u Dodatku C). Tip tastature izaberemo odn. mijenjamo u SET UP-u (komanda *SET UP*).

Češće upotrebljavamo COBISS tastaturu jer za unos jednog COBISS znaka pritisnemo samo jednu tipku. Za znakove upitnik **?**, uglatu zagradu **[i]**, vitičastu zagradu **{ i }**, apostrof **'**, navodni znak **"**, kosu crtu **/**, dvotačku **:** i tačku zarez **,**, najprije moramo dvaput pritisnuti tipku **TAB**, a zatim tipku za izabrani znak.

Kod američke tastature postupak je obrnut. Za unos posebnih COBISS znakova (šumnici) moramo upotrijebiti odgovarajuću kombinaciju tipaka.

Razlike između COBISS i američke tastature dane su u sljedećoj tabeli.

ispisan simbol	COBISS tastatura	američka tastatura
č	;	TAB v c
Č	:	TAB v C
ć	'	TAB 'c
Ć	"	TAB ' C
đ	]	TAB – d
Đ	}	TAB – D
š	[	TAB v s
Š	{	TAB v S
ž	/	TAB v z
Ž	?	TAB v Z
[	TAB [	[
{	TAB {	{
]	TAB]	]
}	TAB }	}
;	TAB TAB ;	;
:	TAB TAB :	:
'	TAB TAB '	'
"	TAB TAB "	"
/	TAB TAB /	/
?	TAB ?	?

Slika 1.4-1: Razlike između COBISS i američke tastature

1.5 Pomoć za vrijeme rada (Help) – samo na slovenačkom jeziku

Segment COBISS/Katalogizacija uključuje sljedeće vrste pomoći:

- komandne tipke **PF1** **KP9** ili tipka **HELP**: uputstva za rad u segmentu uzajamne katalogizacije s obzirom na položaj u programu i na vrijednosti pojedinih parametara (isti tekst kao u priručniku). Pomoć za vrijeme rada (Help) obezbijedena je u svakom pojedinom dijelu programa. Ako u komandni redak upišemo neku komandu i pritisnemo tipku **HELP** ili tipke **PF1** **KP9**, ispišu se uputstva za izvođenje komande.

Pregledavanje teksta uputstava omogućavaju sljedeće tipke:

KP8

(PREVSCR) – Pomicanje za jednu stranu nazad

PREV SCREEN

KP5

(NEXTSCR) – Pomicanje za jednu stranu naprijed

NEXT SCREEN

KP4

(DOWN) – Naslovi podređenih poglavlja

Tipkom **KP4** ispišu se naslovi podređenih poglavlja. Odabiremo ih pomoću tipaka za pomicanje **↑**, **↓**. Nakon pritiska na tipku **RETURN**, ispiše se tekst izabranog (pod)poglavlja.

KP7

(UP) – Naslovi nadređenih poglavlja

Tipkom **KP7** ispišu se naslovi nadređenih poglavlja. Odabiremo ih pomoću tipaka za pomicanje **↑**, **↓**. Nakon pritiska na tipku **RETURN**, ispiše se tekst izabranog poglavlja.

KP3

(KAZALO) – Kazalo

Tipkom **KP3** dobivamo sve naslove u kazalu. Odabiremo ih pomoću tipaka za pomicanje **↑**, **↓**. Nakon pritiska na tipku **RETURN**, ispiše se tekst izabranog poglavlja.

KP2

(REF) – Logičko povezivanje poglavlja

Tipka **KP2** omogućava ispis naslova koji su logički povezani sa trenutno izabranim poglavljem.

PF3

(FULLSCR) – Ispis teksta na cijelom ekranu

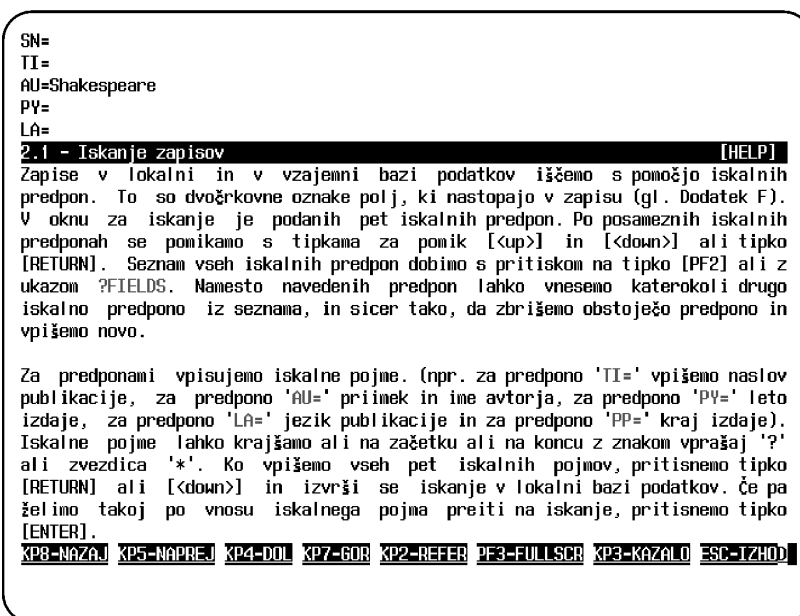
Tekst se obično ispisuje ispod ili iznad prozora u kojemu se trenutačno nalazimo. Nakon pritiska na tipku **PF3**, tekst se ispiše na cijelom ekranu.

ESC

(EXIT) – Izlazak

Tipka **ESC** znači izlazak iz teksta za pomoć.

- komandna tipka **[KP6]**: meni sa najčešćim komandama u pojedinom načinu rada (pretraživanje, direktorij, unos sadržaja potpolja)
- komandna tipka **[KP9]**: slika pomoćne tastature sa značenjem komandnih tipaka u pojedinom načinu rada (pretraživanje, direktorij, unos sadržaja potpolja)
- komandna tipka **[PF2]**:
pretraživanje: spisak dvoslovnih oznaka svih potpolja (Dodatak F)
direktorij: ispis imena tekućeg polja i potpolja
unos sadržaja potpolja: ispis šifrantu za tekuće potpolje
- komandne tipke **[PF4]** **[KP9]**: tabela sa dijakritičkim znacima (Dodatak C)
- komandni redak/redak za poruke: upis komandi/ispisivanje programskih poruka
- statusni redak: osnovne informacije o postupcima koje u određenom trenutku izvodimo.

Slika 1.5-1: Pomoč za vrijeme rada (Help)

1.6 Upis i izvršavanje komandi

Sintaksa komandi u priručniku dana je u kurzivu.

Primjer:

komanda: *SAVE*

komandne tipke: PF1 KP7

Komandne tipke koje zamjenjuju pojedinu komandu navedene su iza komande.

Komande upisujemo tipkama na glavnom dijelu tastature. Komande možemo izvršiti i tipkama na pomoćnom dijelu tastature (komandne tipke), i to pritiskom na jednu tipku ili uzastopnim pritiskom na dvije tipke.

Komande po pravilu upisujemo u **komandni redak**. Neke komande možemo skratiti: umjesto punog oblika upišemo skraćenicu. Komande možemo upisivati po želji: velikim ili malim slovima. Nakon što smo pojedine komande potvrdili, u komandnom retku ispiše se pitanje na koje obično odgovaramo pritiskom na tipku D (da), Y (yes) ili N (ne, not).

Svi primjeri korisnikovih upisa podataka i komandi u priručniku su napisani u kurzivu.

Primjer:

komanda : DISPLAY <područje>

Poruke se ispisuju u **retku za poruke**. Sve programske poruke i pitanja koja zahtijevaju odgovor korisnika, u priručniku su napisana pismom pisaće mašine (ako se pojavljuju u veznom tekstu, od teksta su odvojene jednostrukim navodnim znakom).

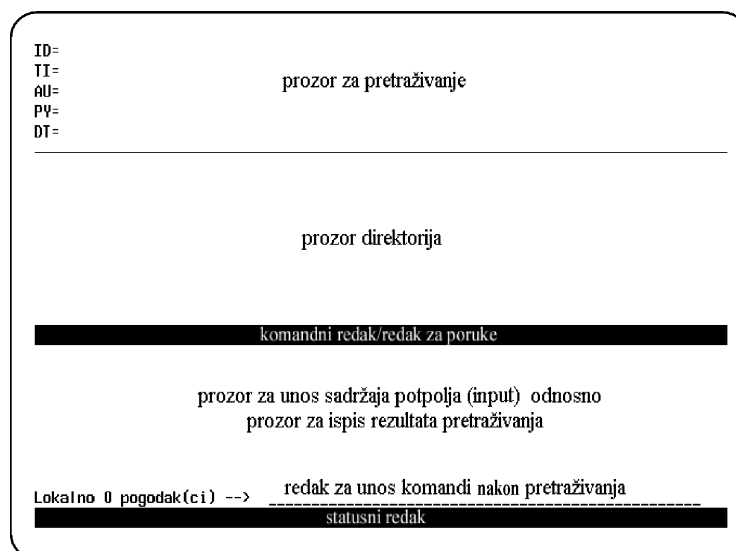
Primjer:

'Potpolje:'

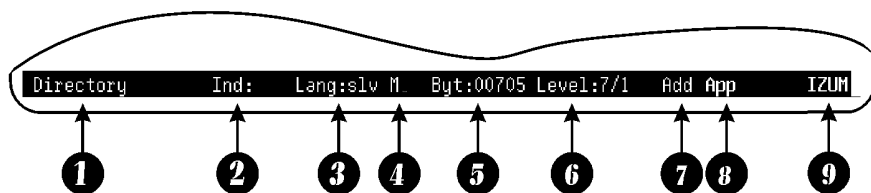
2 EKRANSKI NAČIN RADA

Kod ekranskog načina rada (screen mode) ekran je podijeljen na 5 dijelova:

- prozor za pretraživanje: navedeno je pet prefiksa za pretraživanje iza kojih upisujemo pojmove za pretraživanje (search mode);
- prozor direktorija: ispisana su polja i potpolja pojedinog zapisa (directory);
- komandni red/red za poruke: u red upisujemo komande/ispisuju se programske poruke;
- prozor za unos sadržaja potpolja (input), odnosno prozor za ispis rezultata pretraživanja – zapisa (search mode); donji red je namijenjen za unos komandi poslije pretraživanja;
- statusni red: ispis osnovnih informacija o postupcima koje u određenom trenutku izvodimo.

Slika 2 - 1: Podjela prozora prilikom ekranskog načina rada

Slika 2 - 2: Statusni red

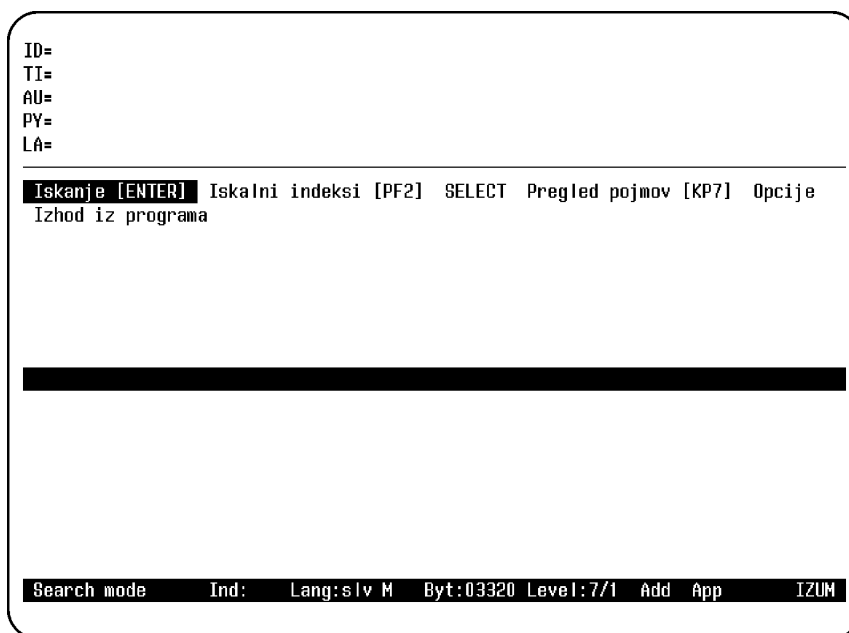
U statusnom redu navedeni su slijedeći podaci:

1. U lijevom uglu statusnog reda navedeno je u kojem se od tri načina (odnosno prozoru) trenutno nalazimo:
 - Search mode: nalazimo se u načinu za pretraživanje (u prozoru za pretraživanje ili u prozoru za ispis rezultata pretraživanja),
 - Directory: nalazimo se u prozoru direktorija,
 - Input: nalazimo se u prozoru za unos sadržaja potpolja.
2. Određujemo vrijednosti indikatora (v. str. 2.3 - 5).
3. Biramo odnosno mijenjamo jezik komuniciranja (v. str. SET LANGUAGE -1).
4. Podatak označava izabranu masku unosa, npr.: M - monografske publikacije (v. str. 2.3 - 1).
5. Ispisan je podatak o dužini zapisa.
6. Ispisan je stepen obaveznosti (broj obaveznih potpolja koja želimo imati u masci unosa) (v. str. 2.3 - 9).
7. Ispisan je način umetanja polja/potpolja u direktoriju (v. str. 2.3 - 6).
8. Ispisan je trenutni način djelovanja pomoćne tastature (v. str. SET UP - 1).
9. Ispisan je akronim baze podataka u kojoj smo trenutno prijavljeni.

U ekranskom načinu rada pojedine funkcije aktiviramo pritiskom na komandne tipke (tipke na pomoćnom dijelu tastature). Možemo upisivati i komande.

Komande upisujemo u komandni red ili iza strelice u redu za unos komandi poslije pretraživanja. Prethodne komande možemo ponovo pozvati pritiskom na tipku **↑**. Prije upisa komande moramo pritisnuti komandne tipke **PF4** **KP7** ili tipku **Doj**. Poslije pritiska na tipke, u komandnom redu se ispiše riječ Komanda:, iza koje upišemo komandu. Upis komande potvrdimo tipkom **Return**.

Posebno za početnike dobrodošla je upotreba tipke **[KP6]**. Poslije pritiska na tipku **[KP6]**, na ekranu se ispiše meni s komandama. Tipku možemo koristiti u bilo kojem načinu (search mode, directory, input). U svakom od tri načina, u meniju su navedene komande koje u pojedinom načinu najčešće koristimo. Po parametrima se krećemo tipkama za pomjeranje **[→]**, **[←]**, **[↓]**, **[↑]**. Kada izaberemo komandu koju želimo izvesti (komanda je ispisana svjetlije), pritisnemo tipku **[Return]**. Ako neku komandu možemo izvesti tipkom, pored komande navedena je i odgovarajuća tipka. Ako želimo napustiti meni, a da pri tom nismo izabrali komandu, pritisnemo tipku **[Esc]** ili **[Ctrl][Z]**.

Slika 2 - 3: Meni s komandama

Kada se nalazimo u načinu za pretraživanje (search mode), program napuštamo komandom *EXIT* ili *LOGOFF* ili komandnom tipkom **[Esc]**. Kada unosimo podatke u zapis (directory, input), program ne možemo napustiti.

2.1 PRETRAŽIVANJE ZAPISA

Zapise u lokalnoj i u uzajamnoj bazi podataka pretražujemo prefiksima za pretraživanje. To su dvoslovne oznake polja koja nastupaju u zapisu (v. *Dodatak F*). U prozoru za pretraživanje dato je pet prefiksa za pretraživanje po kojima se pomjeramo tipkama za pomjeranje i ili tipkom . Spisak svih prefiksa za pretraživanje dobijamo pritiskom na tipku ili komandom *?FIELDS*. Umjesto navedenih prefiksa možemo unijeti bilo koji drugi prefiks za pretraživanje iz spiska, i to tako da izbrisemo postojeći prefiks i upišemo novi. Prefiks možemo i izabrati iz spiska i tipkom prenijeti u prozor za pretraživanje.

Iza prefiksa upisujemo pojmove za pretraživanje (npr. iza prefiksa TI= upišemo naslov publikacije, iza prefiksa AU= prezime i ime autora, iza prefiksa PY= godinu izdavanja, iza prefiksa LA= jezik publikacije i iza prefiksa PP= mjesto izdavanja). Pojmove za pretraživanje možemo skraćivati na početku ili na kraju znakom "?" ili "*". Kada smo upisali svih pet pojmova za pretraživanje, pritisnemo tipku ili i pretraživanje se izvrši u lokalnoj bazi podataka. Ako želimo odmah nakon unosa pojma za pretraživanje preći na pretraživanje, pritisnemo tipku .

Primjer:

Tražimo zapise za djela Williama Shakespeara koja su izašla 1989. Iza prefiksa AU= upišemo prezime i ime koje odvojimo zarezom i praznim mjestom. Ime kratimo znakom "*". Iza prefiksa PY= upišemo godinu izdavanja. Poslije pritiska na tipku , u redu iznad statusnog reda ispisuje se broj zapisa u lokalnoj bazi podataka koji odgovaraju našim zahtjevima za pretraživanje.

```
TI=
AU=Shakespeare, W*
PY=1989
LA=
PP=
```

Local 0 hit(s) -->

Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:7/1 App IZUM

Slika 2.1 - 1: Pretraživanje u lokalnoj bazi podataka

Poslije pretraživanja u lokalnoj bazi, možemo prijeći na pretraživanje zapisa u uzajamnoj bazi podataka, i to komandnim tipkama **PF4** **KP0** ili komandom *HOST*. Rezultat pretraživanja je broj zapisa u uzajamnoj bazi podataka koji odgovaraju našim zahtjevima za pretraživanje. Sa pretraživanja u uzajamnoj bazi, na pretraživanje u lokalnoj bazi podataka prelazimo tipkama **PF4** **KP0** ili komandom *LOCAL*.

```
TI=
AU=Shakespeare, W*
PY=1989
LA=
PP=
```

```
1. ISBN 0-19-831924-X TI=#The #merchant of Venice ES=1st publ., repr.
MD=192 str. ; 17 cm AU=Shakespeare, William AU=Fletcher, Ronald F.W.
PY=1989 LA=eng (angleški) PU=Oxford University Press PP=Oxford [etc.]
CL=#The #new Clarendon Shakespeare DT=m RT=a (tekstovno gradivo - tiskano)
CR=DGM::MAJDA CE=19911113 ID=4158
```

Host 36 hit(s) -->

Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:7/1 App IZUM

Slika 2.1 - 2: Pretraživanje u uzajamnoj bazi podataka

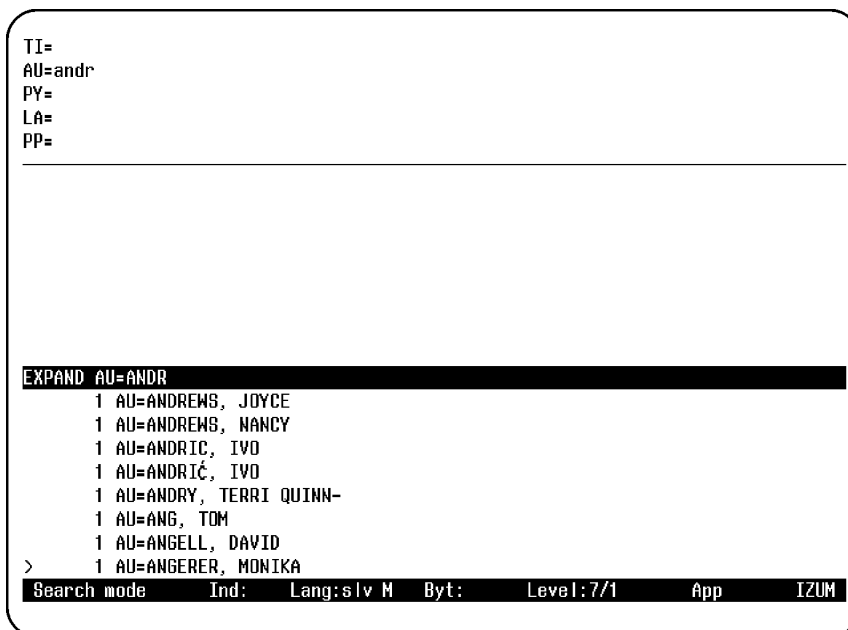
Ako s rezultatom pretraživanja nismo zadovoljni, pritiskom na kombinaciju tipki **Ctrl** **Z** ili tipkom **Esc** vraćamo se u prozor za pretraživanje, gdje možemo upisati nove pojmove za pretraživanje.

Ako iza bilo kojeg prefiksa za pretraživanje upišemo pojam za pretraživanje (može biti skraćen) i pritisnemo tipku **KP7**, ispiše se abecedno uređen spisak pojmova, i to od upisanog pojma za pretraživanje nadalje. Broj ispred svakog pojma govori koliko se puta pojedini pojam pojavljuje u bazi podataka. Svaku slijedeću stranu spiska dobijamo pritiskom na tipku **KP5** ili **Next Screen**, a svaku prethodnu stranu tipkom **KP8** ili **Prev Screen**. Po pojmovima se pomjeramo tipkama za pomjeranje **↑** i **↓**, i kada pronađemo željeni pojam, tipkom **Return** prenosimo ga do odgovarajućeg prefiksa u prozoru za pretraživanje. Ako ne izaberemo nijedan pojam, ispis spiska prekidamo kombinacijom tipki **Ctrl** **Z** ili tipkom **Esc**, te se na taj način vraćamo u prozor za pretraživanje. Pomoću tipke **KP7** neposredno prije pretraživanja provjerimo da li se određeni pojam za pretraživanje nalazi u bazi podataka.

Primjer:

Iza prefiksa AU= upišemo *andr* i poslije pritiska na tipku **KP7** ispiše se spisak autora čija prezimena počinju nizom znakova "Andr".

Slika 2.1 - 3: Pregled pojmov u dodatnom indeksu

Hijerarhijski nivo pojedinog zapisa dobijamo tako što unesemo broj pogotka i pritisnemo tipku **[KP2]**. Ako upišemo komandu *DOWN* i broj pogotka, tražimo zapise koji su podređeni izabranom zapisu. Ako upišemo komandu *UP* i broj pogotka, tražimo zapis koji je nadređen izabranom zapisu. Ako zapis nije u hijerarhijskom odnosu s drugim zapisima, u redu za poruke ispisuje se poruka da hijerarhijski odnos ne postoji.

Komandnom tipkom **[KP0]** ili tipkom **[Select]** prelazimo na način pretraživanja u kojem možemo koristiti logičke operatore AND, OR i NOT, te kontekstne operatore (v. komandu *SELECT*). Pritiskom na komandnu tipku, u prozoru za pretraživanje ispisuje se podvučena riječ *Select* iza koje upisujemo pojmove za pretraživanje. Izlazak iz ovog načina pretraživanja omogućuje tipka **[KP0]** ili kombinacija tipki **[Ctrl][Z]**.

```
Select mreže and py=(2001 or 2002) not la=slv
```

```
208 MREŽE
291 PY=2001
111 PY=2002
1880 LA=SLV
S: 14 MREŽE AND PY=(2001 OR 2002) NOT LA=SLV
```

```
Local 14 hit(s) -->
```

Search mode	Ind:	Lang:slv M	Byt:	Level:7/1	App	IZUM
-------------	------	------------	------	-----------	-----	------

Slika 2.1 - 4: Pretraživanje "Select"

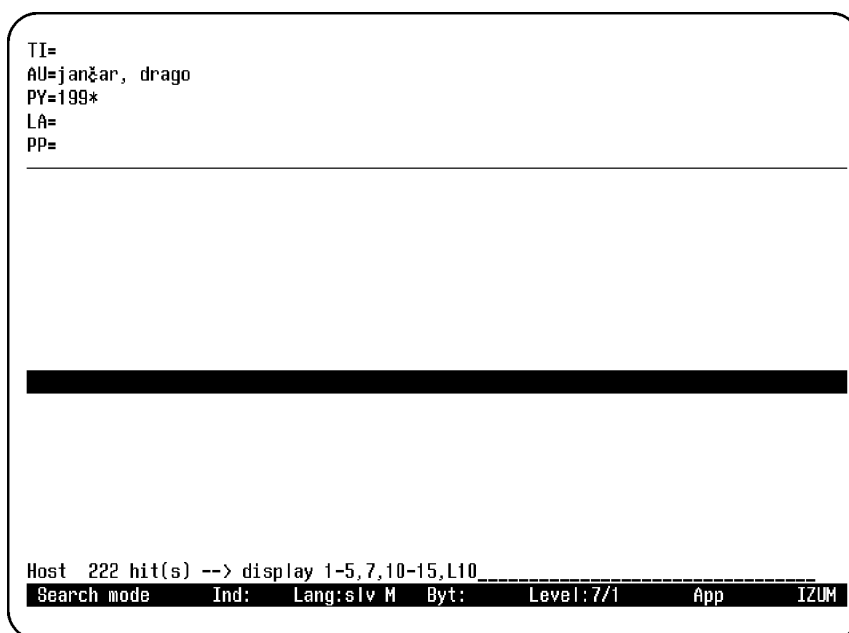
2.2 ISPISIVANJE ZAPISA

Poslije završenog pretraživanja u lokalnoj ili uzajamnoj bazi podataka, u redu iznad statusnog reda ispisuje se broj zapisa koji odgovaraju datim zahtjevima za pretraživanje. Pronađene zapise možemo ispisati na ekranu.

Pritiskom na tipku **KP5** ili **Next Screen**, u prozoru za ispis rezultata pretraživanja ispisuje se prvi od pronađenih zapisa u unaprijed definiranom formatu. Svaki slijedeći zapis ispisujemo tipkom **KP5** ili **Next Screen**, a prethodni tipkom **KP8** ili **Prev Screen**.

Zapise možemo ispisati na ekranu i komandom *DISPLAY*, tako što upišemo komandu, opseg pogodaka i naziv formata (npr. *DISPLAY 1-5,7,10-15,L10*). Potvrđivanjem komande ispisuju se zapisi u navedenom formatu. Ako naziv formata ne navedemo, zapisi se ispisuju u unaprijed definiranom formatu odnosno trenutno izabranom formatu.

Format ispisa biramo ili ga sami definiramo komandom *FORMAT*. Spisak već definiranih formata dobijamo komandom *?FORMAT*.

Slika 2.2 - 1: Upis komande *DISPLAY*

CONTEMPORARY Slovene short stories /
 Drago Jančar ... [et al.] ; [editor in
 chief Jani Virk]. - Ljubljana : Slovene
 Writers' Association : Slovene P.E.N. :
 Association of the Slovene Literary
 Translators, 1991. - 219 str. : ilustr. ;
 20 cm. - (Litterae Slovenicae : L. S. : a
 Slovene literary magazine. English issue.
 1991 ; 1)

1. Jančar, Drago [avtor]
 a) slovenska proza b) slovenske žrtice c)
 slovenske novele d) 1970/1990 e)
 antologije

%

P = Print	S = Sysprint	1,2,...9 = Number of copies (1)	1/2
-----------	--------------	---------------------------------	-----

Slika 2.2 - 2: Ispis zapisa u obliku listića

Ako upišemo broj pogotka i pritisnemo tipku **KP3**, ispisuje se zapis sa svim poljima i potpoljima (format FULL).

Komandom *PRT* ispisujemo zapise na lokalnom štampaču, a komandom *SYSVRT* na sistemskom štampaču.

Za prikaz listića možemo koristiti komande *LIST* (za ispisivanje listića na ekranu), *PRINT* (za ispisivanje listića na lokalnom štampaču) i *SYSPRINT* (za ispisivanje listića na sistemskom štampaču).

2.3 KREIRANJE I POPRAVLJANJE ZAPISA

2.3.1 Kreiranje novog zapisa

Novi zapis kreiramo samo onda kada u lokalnoj i uzajamnoj bazi podataka još nema zapisa za publikaciju koju želimo obraditi, dakle kada prilikom pretraživanja u obje baze nismo našli željeni zapis. U red za unos komandi, poslije pretraživanja upišemo komandu *NEW*. Potvrđivanjem komande otvara se direktorij u koji unosimo podatke.

```

TI=
AU=makarovič, svetlana
PY=
LA=fre
PP=

```

```

Host 0 hit(s) --> new
Search mode      Ind:      Lang:slv M      Byt:      Level:7/1      App      IZUM

```

Slika 2.3 - 1: Kreiranje zapisa

Ako u lokalnoj ili uzajamnoj bazi nađemo zapis koji je veoma sličan zapisu koji želimo kreirati (različiti su npr. samo godina izdavanja, izdanje i sl.), nađeni zapis možemo upotrijebiti kao uzorak za novi zapis. Upišemo komandu *NEW/INCL* i broj pogotka zapisa koji želimo upotrijebiti kao uzorak. Poslije potvrđivanja otvara se direktorij tog zapisa, u kojem popravljamo podatke.

Prije kreiranja zapisa moramo **izabrati odgovarajuću masku unosa** (ako izabrana maska unosa ne odgovara). Kada se kursor nalazi u prozoru za pretraživanje (search mode), stisnemo komandne tipke **[PF4]** **[KP-]** poslije čega se ispiše spisak mogućih tipova maski unosa. Biramo odgovarajuću masku unosa (upišemo odgovarajući broj, npr. 004 za kontinuirane izvore) i pritiskom na tipku **[Return]** kursor se vraća u prozor za pretraživanje, a u sredini statusnog reda ispiše se skraćenica izabrane maske unosa (npr. K – za kontinuirane izvore).

TI=
AU=
PY=
LA=
PP=

001 M - monografske publikacije
004 K - kontinuirani viri
005 Z - zbirni zapisi
006 A - članki in drugi sestavni deli
007 N - neknjižno gradivo

Izberite masko vnosa (<KP8>,<KP5>)

Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:7/1 App IZUM

Slika 2.3 - 2: Promjena tipa maske vnosa

2.3.2 Popravljanje postojećeg zapisa

Popravljanje zapisa u lokalnoj bazi podataka

Ako zapis u lokalnoj bazi podataka želimo popraviti, u red za unos komandi, poslije pretraživanja, upišemo broj pogotka i pritisnemo tipku . Tako stižemo u direktorij u kojem popravljamo podatke.

Prilikom popravljanja zapisa automatski se uključuje maska vnosa, onako kako je bila određena prilikom kreiranja zapisa. Ako zapis ima pogrešnu masku, mijenjamo je tako što upišemo broj pogotka i pritisnemo tipku . Izaberemo odgovarajuću masku i pritiskom na tipku prelazimo u direktorij zapisa. Moguća je samo promjena unosne maske M – monografske publikacije u masku N – neknjižna građa i obrnuto. Ako pokušamo izvesti neku drugu promjenu, program nas upozori da to nije moguće.

Preuzimanje zapisa iz uzajamne u lokalnu bazu podataka

Kada u postupku katalogizacije građe ne pronađemo zapis u lokalnoj bazi, a pronađemo ga u uzajamnoj bazi podataka, moramo ga preuzeti iz uzajamne u lokalnu bazu podataka. Upišemo broj pogotka i pritiskom na tipku stižemo u direktorij. U tom slučaju u zapis se automatski upiše podrazumijevana vrijednost za pismo i jezik katalogizacije naše biblioteke. U sistemima u kojima je jezik katalogizacije srpski, po potrebi se zamjenjuje oblik imena autora, koji je izabran za odrednicu, sa odgovarajućom uputnicom 'vidi'. Zapis zatim po potrebi dopunimo.

```

TI=špansko-slovenski slovar*
AU=
PY=
LA=
PP=

```

```

5. ISBN 86-341-1473-2 TI=špansko-slovenski slovar = Diccionario
español-esloveno MD=IX, 1005 str. ; 18 cm AU=Grad. Anton
PY=2001 LA=slv (slovenski) ; spa (španski) PU=DZS PP=Ljubljana
CL=8 Slovarji DZS DT=m RT=a (tekstovno gradivo - tiskano) CR=NUK::METKA_K
CE=20010104 ID=110606848

```

Host 5 hit(s) --> 5

Search mode	Ind:	Lang:slv M	Byt:	Level:7/1	App	IZUM
-------------	------	------------	------	-----------	-----	------

Slika 2.3 - 3: Preuzimanje zapisa iz uzajamne u lokalnu bazu podataka

Moramo paziti da zabunom ne preuzmemo iz uzajamne baze podataka zapis koji već postoji u lokalnoj bazi, jer ćemo na taj način promijeniti naš postojeći zapis – prekrijemo ga, naime, zapisom iz uzajamne baze podataka. Zato nas u tom slučaju program upozori porukom Zapis već postoji u vašoj lokalnoj bazi podataka! Želite li prekriti zapis (D/N) ?.

2.3.3 Ažuriranje podataka u direktoriju

Kada dođemo u direktorij zapisa, u statusnom retku na lijevoj strani ispiše se *Directory*. U prozoru direktorija ispisana su polja i potpolja zapisa te polja i potpolja koja nastupaju u masi unosa. Po poljima se pomjeramo tipkama , , , . Po potpoljima se pomjeramo tipkom ulijevo i tipkom udesno. U okviru jednog polja možemo se takođe odmah postaviti na određeno potpolje: pritisnemo tipku koja je jednaka oznaci potpolja, a kursor skoči na odgovarajuće potpolje (npr. tipkom pređemo na potpolje q). Oznake tekućeg polja i potpolja ispisane su svjetlije.

Unos sadržaja potpolja (input)

Kada je kursor na određenom potpolju u direktoriju, pritiskom na tipku kursor se preseli u prozor za unos sadržaja potpolja. Iznimka su potpolja, za koja se izvodi normativna kontrola. Unos u potpolja preko normativne baze podataka opisan je u poglavlju 5.

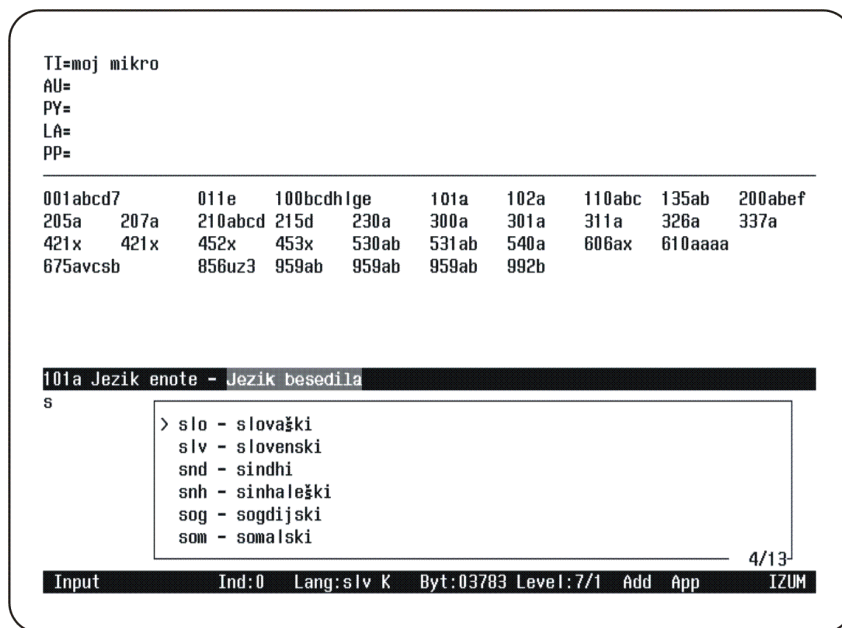
Kada je kursor u prozoru za unos sadržaja potpolja, tekst unesemo ili popravimo (izbrišemo postojeći sadržaj i upišemo novi). Tekst ne možemo popraviti u potpolju za tipologiju dokumenata/radova ako je tipologija potvrđena odn. zaključana komandom *CONFIRM/TD*. Tipkama i pomjeramo se po retku ulijevo i udesno, a tipkama i po redovima naprijed i nazad. U potpoljima, koja imaju nepromjenljivu (određenu) dužinu

unos, sva mjesta moramo ispuniti znacima jer inače prozor za unos sadržaja potpolja ne možemo napustiti.

Sadržaj određenog potpolja možemo prenijeti ili kopirati u bilo koje drugo potpolje u istom zapisu ili u drugim zapisima. Tipkom **[KP]** sadržaj potpolja brišemo, tipkama **[PF4]** **[KP]** ga pohranjujemo, a tipkama **[PF1]** **[KP]** u potpolje dodajemo sadržaj koji smo posljednji put brisali ili pohranili.

Opis svojstva pojedinog polja ili potpolja (dužina unosa, ponovljivost, stepen obaveznosti) dobijamo pritiskom na tipke **[PF4]** **[PF2]**.

Prije unosa sadržaja kodiranog potpolja, tipkom **[PF2]** možemo pregledati šifarnik. Kada se kursor nalazi u prozoru za unos sadržaja kodiranog potpolja, pritiskom na tipku **[PF2]** ispisujemo šifarnik. Svaku slijedeću stranu šifarnika dobijamo tipkom **[KP5]** ili **[Next Screen]**, a prethodnu stranu tipkom **[KP8]** ili **[Prev Screen]**. Ako je potpolje prazno, ispiše se prva strana šifarnika. Ako potpolje nije prazno, ispiše se šifarnik od upisanog slova ili niza znakova dalje. Ako npr. u potpolju *101a – Jezik teksta* upišemo slovo "s" i pritisnemo tipku **[PF2]**, ispiše se šifarnik jezika od slova "s" dalje. Po šifarniku pretražujemo pomoću tipke **[Find]** ili tipki **[PF1]** **[PF3]**. Pritiskom na tipku **[Return]** kod možemo izabrati i prenijeti ga u potpolje. Ako kod ne želimo prenijeti, šifarnik napuštamo tipkom **[Esc]**.

Slika 2.3 - 4: Ispis šifarnika za jezik publikacije

Prilikom unosa sadržaja potpolja pomažu nam slijedeće tipke:

- [KP]** - briše se sadržaj tekućeg retka
- [PF1]** **[KP]** - vraća se posljednji izbrisani redak
- [PF1]** **[↑]** - sva slova u retku mijenjaju se u velika slova
- [PF1]** **[↓]** - sva slova u retku mijenjaju se u mala slova
- [KP4]** - unos koda iz lokalnog šifarnika CODE 0: pritiskom na tipku iznad prozora direktorija ispiše se znak "=", gdje unosimo kod iz šifarnika CODE 0. Potvrdom na tipku **[Return]**, u prozor za unos sadržaja potpolja upiše se značenje tog koda (primjereno podacima koji se često ponavljaju).

Prilikom unosa sadržaja potpolja možemo koristiti i "kontrolne tipke" (v. str. 1.3 - 3). Kombinacija tipki **Ctrl** **D** olakšava nam rad u kreiranju novog zapisa. S njom u određena polja možemo prenijeti pojmove po kojima smo pretraživali. Ako smo npr. kao pojam za pretraživanje u prozoru za pretraživanje upisali naslov (iza prefiksa **TI=**), taj naslov možemo prenijeti u odgovarajuće potpolje (200a). Kada se nalazimo u prozoru za unos sadržaja tog potpolja, pritisnemo **Ctrl** **D** i tako prenesemo pojam za pretraživanje iz prozora za pretraživanje u prozor za unos.

Unos sadržaja potpolja možemo zaključiti različitim tipkama. Tipkom **Return** zaključujemo unos sadržaja potpolja i vraćamo se u direktorij na slijedeće potpolje. Tipkom **KPO** ili tipkom **↑** vraćamo se u direktorij na isto potpolje. Ako unos potpolja zaključimo tipkom **Esc**, sadržaj potpolja ostaje onakav kakav je bio prije promjene.

Određivanje vrijednosti indikatora

Ako polje ima jedan ili dva indikatora, možemo odrediti odnosno promijeniti vrijednost jednog ili oba indikatora. Kada se kursor nalazi u prozoru za unos sadržaja potpolja kod kojeg želimo promijeniti vrijednost indikatora, pritisnemo tipku **KP2** i kursor se postavi u statusni redak. Tipkama **↑**, **↓** mijenjamo vrijednosti indikatora (u retku za poruke ispisuje se značenje indikatora). Tipkom **→** pomjeramo se s prvog na drugi indikator, a tipkom **←** s drugog nazad na prvi. Kada odredimo vrijednosti indikatora, pritisnemo tipku **Return** i vraćamo se u prozor za unos sadržaja potpolja.

TI=Neznosna lahkost bivanja*
AU=Kundera*
PY=
LA=
PP=

001abcd	010a	100chde	101ac	102a	105afbce	200aefgd	205a
210acdeg		215adc	225av	300a	320a	500a	600abfxu
602axw	606axyzu	610za	675asbvc	70034	70134	70234	710adfe
992bx	996dfopqtuvy12347						

Enota je prevod
slv

InputInd:ILang:slvMByt:00590Level:7/1AddAppIZUM

Slika 2.3 - 5: Određivanje vrijednosti indikatora

Primjer:

Kod polja 101 – *Jezik jedinice* vrijednost indikatora postavili smo na 1 jer se radi o romanu koji je preveden iz češkog u slovenački jezik.

Ubacivanje polja

Polje ubacujemo pomoću tipke **[KP7]**. Kada se kursor nalazi na određenom polju u direktoriju, pritisnemo tipku **[KP7]** i u retku za poruke ispiše se riječ **Polje:**. Iza te riječi upišemo broj polja i oznaku potpolja koje želimo ubaciti. Potvrdimo tipkom **[Return]** i polje se prenese u direktorij (osvjetljeno), a kursor se postavi u prozor za unos sadržaja tog polja. Polje možemo ubaciti ispred tekućeg polja (ako je u statusnom retku način **Insert**) ili iza tekućeg polja (ako je u statusnom retku način **Add**). Način ubacivanja polja (**Insert** odnosno **Add**) mijenjamo tipkom **[KP.]**.

Polje možemo ubaciti samo na mjestu koje odgovara broju polja, prema redoslijedu polja u zapisu.

Primjer:

Želimo ubaciti još jedno polje 300a. Kursor se nalazi na prvom polju 300, a način ubacivanja polja/potpolja u statusnom retku postavljen je na **Add**, pa će ubačeno polje biti uvršteno iza prvog polja 300 (v. slike 2.3 - 6 i 2.3 - 7).

```

TI=data com*
AU=
PY=
LA=
PP=

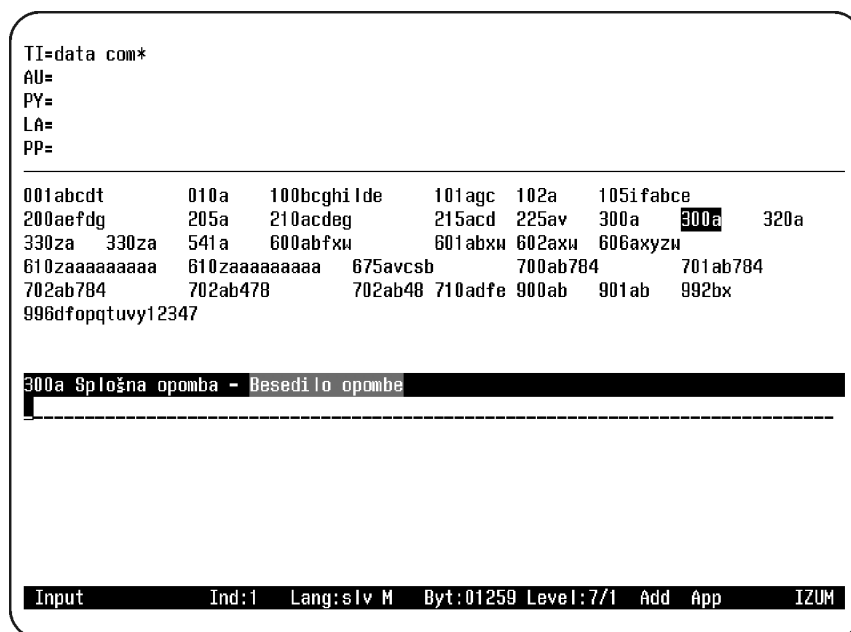
001abcdt    010a    100bcghi lde    101agc    102a    105i fabce
200aefdg    205a    210acdeg      215acd    225av    300a    320a    330za
330za    541a    600abfxu      601abxu    602axu    606axyzu    610zaaaaaaaaaa
610zaaaaaaaaaa    675avcsb      700ab784    701ab784    702ab784
702ab478    702ab48    710adfe    900ab    901ab    992bx    996dfopqtuvy12347

Polje: 300a

Local 3 hit(s) --> 1
Directory    Ind:1    Lang:slv M    Byt:01245    Level:7/1    Add App    IZUM

```

Slika 2.3 - 6: Ubacivanje polja

Slika 2.3 - 7: Direktorij poslije ubacivanja polja

Ubacivanje potpolja

Potpolje ubacujemo tipkom **[KP4]**. Kada se kursor nalazi na određenom potpolju u direktoriju, pritisnemo tipku **[KP4]** i u retku za poruke ispiše se riječ Potpolje:. Iza te riječi upišemo oznaku potpolja koje želimo ubaciti. Potvrdimo tipkom **[Return]** i potpolje se prenese u direktorij (osvjetljeno), a kursor se postavi u prozor za unos sadržaja tog potpolja. Potpolje možemo ubaciti ispred tekućeg potpolja (način Insert) ili iza tekućeg potpolja (način Add).

Potpolje ne možemo ubaciti ako se unosi preko normativne baze podataka.

Brisanje i kopiranje polja

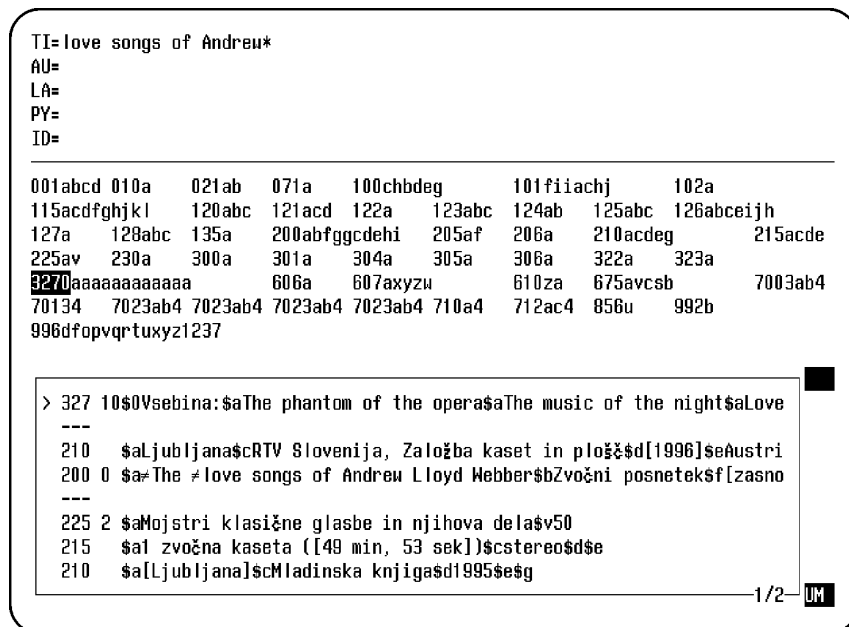
Polja u direktoriju možemo brisati ili kopirati. Kada je kursor na izabranom polju, pritisnemo tipku **[KP-]** (polje brišemo i pohranimo u privremenu memoriju) ili tipke **[PF4] [KP-]** (polje pohranimo u privremenu memoriju).

Upravo brisano ili kopirano polje tipkama **[PF1] [KP-]** možemo dodati u direktorij, i to ispred tekućeg polja (način Insert) ili iza tekućeg polja (način Add). Na ovaj način polja možemo ponavljati (npr. polja 996/997 kod publikacija u više primjeraka). Polje nije moguće dodati u zapis ako se unosi preko normativne baze podataka i ne sadrži potpolje 3 za vezu između bibliografskog i normativnog zapisa.

Polja koja brišemo ili kopiramo uporedo se pohranjuju u posebnu memoriju, u koju se pohrani posljednjih 200 izbrisanih ili kopiranih polja. Ako u direktoriju pritisnemo tipke **[PF4] [KP-]**, ta se memorija (meni s poljima) ispiše. U meniju možemo izabrati željeno polje i ubaciti ga u zapis, i to **ispred** tekućeg polja (način Insert) ili **iza** tekućeg polja (način Add). Izabrano polje u meniju potvrdimo tipkom **[Return]**. Ako želimo napustiti meni, a da nismo izabrali neko od polja, pritisnemo kombinaciju tipki **[Ctrl] [Z]** ili tipku **[Esc]**. U meniju polje

možemo i potražiti. Pritisnemo tipke **[PF1]** **[PF3]** ili tipku **[Find]** i iza riječi **Potraži**: unesemo niz znakova koji želimo potražiti.

Polje iz menija nije moguće ubaciti u zapis ako se radi o polju koje se unosi preko normativne baze podataka i ne sadrži potpolje 3 za vezu između bibliografskog i normativnog zapisa.

Slika 2.3 - 8: Meni sa izbranim/kopiranim poljima

Brisanje i kopiranje potpolja

Potpolja u direktoriju možemo brisati ili kopirati. Kada se kursor nalazi na izabranom potpolju, pritisnemo tipku **[KP.]** (za brisanje potpolja) ili tipke **[PF4]** **[KP.]** (za kopiranje potpolja).

Upravo brisano ili kopirano potpolje tipkama **[PF1]** **[KP.]** možemo dodati u direktorij, i to ispred tekućeg potpolja (način Insert) ili iza tekućeg potpolja (način Add). Na taj način potpolja možemo ponavljati. Potpolje nije moguće dodati u zapis ako se unosi preko normativne baze podataka.

Prelazak u ogledni direktorij

Tipkama **[PF1]** **[KP0]** prelazimo iz direktorija (directory) u ogledni direktorij (shell directory), gdje su navedena sva polja i potpolja koja nastupaju kod pojedine maske unosa. Po poljima i potpoljima pomjeramo se isto kao u direktoriju. Ako pritisnemo tipku **[PF2]**, kada se kursor nalazi na određenom potpolju, u retku za poruke ispiše se naziv polja i potpolja. Automatsko ispisivanje naziva polja i potpolja omogućuju tipke **[PF1]** **[KP.]**, a takođe i prekid ispisivanja. Opis svojstava pojedinog polja odn. potpolja (dužina unosa, ponovljivost, stepen obaveznosti) dobijamo pritiskom na tipke **[PF4]** **[PF2]**. Prelazak iz oglednog direktorija u direktorij omogućuju tipke **[PF1]** **[KP0]**.

Promjena stepena obaveznosti

Svako potpolje ima određeni stepen obaveznosti: npr. potpolje 200a ima stepen obaveznosti 1, što označava najviši stepen. Potpolja sa stepenom 0 ne nalaze se u masci, već samo u oglednom direktoriju.

U statusnom retku piše koliki je stepen obaveznosti (npr. Level : 6/2). Prvi broj označava da će u masku unosa biti uključena sva potpolja sa stepenom obaveznosti od 1 do navedenog broja. Drugi broj označava da će se prilikom pohranjivanja zapisa kao obavezna uzimati u obzir ona potpolja koja imaju stepen obaveznosti od 1 do navedenog broja. Broj 6 dakle označava da su u masku uključena sva potpolja sa stepenom obaveznosti od 1 do 6, a broj 2 da se prilikom pohranjivanja zapisa kao obavezna uzimaju u obzir samo potpolja sa stepenom obaveznosti 1 ili 2.

Stepen obaveznosti mijenjamo tako što pritisnemo tipke **PF1** **KP6**, upišemo oba broja (između 1 i 7) i potvrdimo tipkom **Return**.

Ispisi za vrijeme ažuriranja zapisa

Podatke o zapisu iz sistemskog polja (000) dobijemo pritiskom na tipke **PF1** **KP5**. Ispisu se sljedeći podaci: broj i ime unosne maske te oznaka verzije zapisa; identifikacijski i lokalni broj zapisa; datum kreiranja zapisa i kreator; datum posljednje promjene i redaktor; datum posljednjeg preuzimanja iz uzajamne baze podataka i ime osobe koja je zapis preuzela; datum prvog preuzimanja iz uzajamne baze podataka; datum prijenosa zapisa u uzajamnu bazu podataka; datum potvrđivanja tipologije i osoba koja je tipologiju potvrdila; datum posljednjeg usklađivanja bibliografskih zapisa s normativnom bazom podataka; datum preuzimanja zapisa iz mreže COBISS.Net i osoba koja je zapis preuzela; datum prijenosa podataka o fondu iz segmenta COBISS3/Fond i osoba koja je izvršila prijenos podataka.

Številka maske.....	001 V3	Ime maske....	M - monografske publikacije
ID zapisa.....	000055301	Lokalna št...:	[00000216,CTK] LN=0000035500
Kreirano.....	17.02.1989	Kreator.....	CTK::MAJDA
Spremenjeno.....	16.12.1998	Redaktor.....	MAKLJ::JANEZ
Prevzeto iz COBIB-a..	16.12.1998	Prevzel.....	MAKLJ::JANEZ
Prvič prevzeto.....		Tip.potrjena:	
Preneseno v COBIB...		Potrdil.....	
Uskl. s CONOR-jem...	05.10.2005		
Prevz. iz COBISS.Net:		Prevzel.....	
Prevz. iz COBISS3...		Prevzel.....	
Return			
Host 1 hit(s) --> 1			
Directory Ind: Lang:slv M Byt:02087 Level:7/1 Add App IZUM			

Slika 2.3 - 9: Ispis podataka o zapisu

Pritiskom na tipke **[PF4]** **[KP8]** ispisujemo na ekranu zapis sa svim poljima i potpoljima (zajedno sa nazivima polja i potpolja). Svaku slijedeću stranu ispisujemo tipkom **[KP5]** ili **[Next Screen]**. Ispis prekidamo tipkom **[↑]**. Zapis u tom obliku ispisujemo na lokalnom ili na sistemskom štampaču komandama *DUMP* i *SYSDUMP*.

Fizički zapis (sa \$ kao interpunkcijom između potpolja i # kao interpunkcijom između polja) dobijemo pritiskom na tipke **[PF1]** **[KP8]**. Svaku slijedeću stranu ispišemo tipkom **[KP5]** ili **[Next Screen]**. Ispis prekinemo tipkom **[↑]**.

Listiće ispisujemo komandama *LIST*, *PRINT*, *SYSPRINT*.

Poseban (menijski) način ažuriranja podataka

Ovaj način koristimo naročito prilikom popravljavanja zapisa. U direktoriju pritisnemo tipke **[PF1]** **[Enter]** i prelazimo na poseban (menijski) način ažuriranja podataka (ispiše se zapis u istom obliku kao poslije pritiska na tipke **[PF4]** **[KP8]**). U direktorij se vraćamo istim tipkama.

```
135 [ ] Elektronski viri
$a Vrsta elektronskega vira..... v
$b Fizična oblika..... h
200 [1 ] Stvarni naslov in podatki o odgovornosti
$a Glavni stvarni naslov..... Evropski slovar
$b Splošna oznaka gradiva..... Elektronski vir
$e Podnaslov..... 8 jezikov
$e Podnaslov..... slovenščina, angleščina, španščina, fra
ncoščina, hrvaščina, italijanščina, nemščina, portugalščina
$e Podnaslov..... dva nova jezika - hrvaščina in portugal
ščina
$e Podnaslov..... angleščina z izgovorjavo
$f Prvi podatek o odgovornosti..... H. in M. Gourseau
$g Naslednji podatki o odgovorn..... prevedla Breda Konte
Zapis je v vzajemni bazi podatkov zaklenila knjižnica FOV
```

Local 82 hit(s) --> 42

Directory Ind: Lang:slv N Byt:01826 Level:7/1 Add App IZUM

Slika 2.3 - 10: Menijski način ažuriranja podataka

Po potpoljima se pomjeramo tipkama **[↓]**, **[↑]**. Sadržaj potpolja unosimo, odnosno popravljamo, isto kao u direktoriju. Unos sadržaja potpolja zaključujemo tipkom **[Return]** ili tipkom **[↑]**. Novo polje ubacujemo tipkom **[KP7]**, a novo potpolje tipkom **[KP4]**.

Vrijednosti indikatora mijenjamo na slijedeći način: kada se kursor nalazi kod određenog indikatora, pritisnemo tipku **[Return]** i kursor se postavi u statusni redak. Nadalje je postupak isti kao kod mijenjanja vrijednosti indikatora u direktoriju (v. str. 2.3 - 5).

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond više ne mogu unositi ili ažurirati polja 996/997/998, jer ova polja više ne postoje u direktoriju zapisa. Isto tako ne mogu koristiti nijednu od tipki koje se odnose na rad s ovim poljima (umetanje, brisanje, kopiranje, pretraživanje polja 996/997/998, upis inventarnog broja u datoteku, dodjeljivanje inventarnih brojeva većem broju primjeraka, inventarizacija građe nabavljene pomoću segmenta COBISS3/Nabavka, itd.).

Ova se polja, međutim, još uvijek ispisuju u ispisima zapisa poslije pretraživanja.

2.3.4 Posebnosti prilikom ažuriranja podataka

Traženje polja 996/997

Prilikom popravljavanja zapisa koji ima mnogo polja 996/997, možemo potražiti pojedino polje 996/997 pomoću tipke **[Find]** ili tipki **[PF1]** **[PF3]**. Pritiskom na tipku ili tipke, u retku za poruke ispiše se riječ **Traži :**, iza koje upišemo oznaku potpolja, znak jednakosti i pojam za pretraživanje (npr.: $q=1$ – tražimo primjerke koji imaju status "naručeno"; potpolje 996/997q je kodirano, a kod "1" označava status "naručeno"). Sintaksa izraza za pretraživanje iza riječi **Traži :** ista je kao kod komande **FIND**. Potvrđivanjem tipkom **[Return]** kursor se postavi na polje 996/997 koje odgovara kriterijima pretraživanja. Ako je takvih polja više, tražimo svako slijedeće polje pritiskom na tipku **[PF3]**. Ako u zapisu nema polja koje tražimo, program nas na to upozorava.

Ako smo poslije pretraživanja zapisa upotrijebili komandu **FIND** ili **AUTOFIND**, možemo potom u direktoriju pritiskom na tipku **[PF3]** odmah prijeći na polje koje odgovara uslovu komande **FIND** odnosno **AUTOFIND**.

Automatsko dodjeljivanje inventarnih brojeva većem broju primjeraka

Prilikom dodjeljivanja inventarnog broja velikom broju primjeraka može nam pomoći tipka **[KP2]**. U prvo polje 996 upišemo signaturu i ispunimo ostala potpolja, osim potpolja 996f – *Inventarni broj*. Potom pritisnemo tipku **[KP2]** i ispiše se poruka **Upišite broj inventarnih brojeva koje želite dodijeliti:**. Navedemo broj (uključujući prvo polje 996) i potvrdimo tipkom **[Return]**, poslije čega se ispiše **Upišite oznaku inventarne knjige i zvjezdicu:**. Kada to uradimo, u zapis se dodaju nova polja 996 koja su po sadržaju jednaka prvom polju 996, a svako ima svoj inventarni broj.

Inventarizacija građe, nabavljene s COBISS3/Nabavka

Tipke **[PF1]** **[KP2]** namijenjene su inventariziranju građe čija je nabavka bila evidentirana programskom opremom COBISS3/Nabavka.

Polja 996, koja su u određeni zapis bila dodata programski iz segmenta COBISS3/Nabavka, označena su kodom "c3" – *prijenos iz COBISS3* u potpolju 996m – *Oznaka izvora podataka*. Ta polja već sadrže podatke koji se odnose na nabavku (npr. oznaka podlokacije, način nabavke itd.).

U prvom polju 996, koje u potpolju m ima upisan kod "c3" i još uvijek nema inventarni broj, dopunimo signaturu i po potrebi ispunimo i ostala potpolja koja nisu bila dodata iz segmenta COBISS3/Nabavka. Zatim pritisnemo tipke **[PF1]**

[KP2] i:

- upišemo oznaku podlokacije za koju želimo dopuniti polja 996; možemo unijeti i više podlokacija, odvojenih zarezom; za sve podlokacije upišemo znak "*" ili ostavimo prazno,
- upišemo broj inventarnih brojeva koje želimo dodijeliti (uključujući prvo polje),
- upišemo broj inventarne knjige i znak "*",
- navedemo da li želimo izbrisati status "2" – *u obradi* ili ne.

Ako ne upišemo broj inventarnih brojeva te broj inventarne knjige i znak "*", inventarni brojevi se ne dodjele. Kopiraju se samo ostali podaci.

Poslije potvrđivanja tipkom **[Return]**, u sva polja 996, dodata iz segmenta COBISS3/Nabavka, upisuju se inventarni brojevi. Ujedno se u ostala polja prepisu svi podaci iz prvog polja (osim onih koji su dodati iz segmenta COBISS3/Nabavka i elementa *l* – *oznaka podlokacije u signaturi*).

Ako osnovna jedinica ima priloge, polja 996 možemo dodati tako što ispunimo prvo polje 996 i zatim pritisnemo tipku **[KP2]** (v. str. 2.3 - 11, *Automatsko dodjeljivanje inventarnih brojeva većem broju primjeraka*).

Ako jedinicu čini više svezaka/dijelova, a u segmentu COBISS3/Nabavka je prikazana kao jedna jedinica (kao jedna jedinica se prenosi u bibliografski zapis), za drugu, treću ... svesku/dio moramo dodati polja 996 tipkom **[KP2]**.

ID=6933
 TI=
 AU=
 LA=
 BN=

001abcd	010a	012a2509	100chbgl	101a	102a	105abef
140abcdefg	hijkl	141abcde509	200afgcde	205af	210acdeg	215acde
225av	300a	316a509	317a509	324a	3270a	330af
601ax	606axu	610aaa	627a	675abvsc	700ab4	701ab4
710aebcdf	900ab	901ab	990a	992b	996dmqtvuxy2	fop134
996dmqtvuxy2	996dmqtvuxy2					

Vpišite oznaku podlokacije: *

Vpišite število inventarnih številc, ki jih želite dodeliti (največ 3): 3

Vpišite oznako inventarne knjige in zvezdico: 1*

Brisanje statusa 2-v obdelavi in datuma statusa (D/M): d

Local 1 hit(s) --> 1

Directory	Ind:	Lang:slv M	Byt:01090	Level:7/1	Add	App	TST
-----------	------	------------	-----------	-----------	-----	-----	-----

Slika 2.3 - 11: Inventarizacija građe, nabavljene s COBISS3/Nabavka

Unos podataka u polja 4XX za serijske publikacije i ostale kontinuirane izvore

Blok 4XX namijenjen je prikazu odnosa između opisivanih kontinuiranih izvora i srodnih ili na drugi način povezanih kontinuiranih izvora. Polja mogu sadržavati potpolja a i x. U potpolje a unesemo naslov, a u potpolje x ISSN srodnog kontinuiranog izvora. Potpolje a treba unijeti kada zapis za srodni kontinuirani izvor ne postoji u uzajamnoj bazi podataka (ili pak postoji, ali ne sadrži polje 530 – *Ključni naslov*). Ako je zapis za kontinuirani izvor u bazi podataka ISSN, ključni naslov možemo da kopiramo iz te baze.

Unos podataka u COBISS.SI i ostalim sistemima s bazom ISSN:

Ako ISSN nemamo, unesemo samo potpolje a. Inače u potpolje x unesemo ISSN i unos potvrdimo tipkom **Return**. U potpolje a, ako je potrebno, unesemo naslov, i to:

1. Ako u uzajamnoj bazi podataka postoji zapis s tim ISSN-om:
 - i sadrži polje 530, u retku za poruke ispiše se ključni naslov iz uzajamne baze podataka – potpolje a nije potrebno unositi
 - i ne sadrži polje 530
 - ako u bazi ISSN postoji zapis s tim ISSN-om, u retku za poruke ispiše se ključni naslov iz baze ISSN – u polje 4XX dodamo prazno potpolje a te naslov tipkama **PF1****KP4** u njega kopiramo
 - ako u bazi ISSN zapis s tim ISSN-om ne postoji, u retku za poruke ispiše se stvarni naslov (polje 200) iz uzajamne baze podataka – naslov ručno upišemo u potpolje a
2. Ako u uzajamnoj bazi podataka ne postoji zapis s tim ISSN-om:
 - ako u bazi ISSN postoji zapis s tim ISSN-om, u retku za poruke ispiše se ključni naslov iz baze ISSN – u polje 4XX dodamo prazno potpolje a te naslov tipkama **PF1****KP4** u njega kopiramo
 - ako u bazi ISSN ne postoji zapis s tim ISSN-om, naslov u potpolje a upišemo ručno

Unos podataka u sistemima bez baze ISSN:

Ako ISSN nemamo, unesemo samo potpolje a. Inače u potpolje x unesemo ISSN i unos potvrdimo tipkom **Return**. U potpolje a, ako je potrebno, unesemo naslov, i to:

1. Ako u uzajamnoj bazi podataka postoji zapis s tim ISSN-om:
 - i sadrži polje 530, u retku za poruke ispiše se ključni naslov iz uzajamne baze podataka – potpolje a nije potrebno unositi
 - i ne sadrži polje 530, u retku za poruke ispiše se stvarni naslov (polje 200) iz uzajamne baze podataka – naslov ručno upišemo u potpolje a
2. Ako u uzajamnoj bazi podataka ne postoji zapis s tim ISSN-om, naslov u potpolje a upišemo ručno.

2.3.5 Pohranjivanje zapisa

Poslije završenog unosa odn. popravljanja podataka, pritiskom na komandne tipke **[PF1]** **[KP7]** ili komandom *SAVE* zapis pohranimo u bazu podataka.

Novi zapis se pohrani istovremeno u lokalnu i uzajamnu bazu podataka.

Ako popravljamo postojeći zapis i nemamo ovlaštenje za kreiranje novih zapisa, zapis se pohrani samo u lokalnu bazu podataka, a ako to ovlaštenje imamo po dolje opisanim pravilima:

- Ako smo popravljali zapis koji smo preuzeli iz uzajamne baze podataka (naša biblioteka nije kreator zapisa), zapis se pohrani samo u lokalnu bazu podataka.
- Ako je zapis kreirala ili iz mreže COBISS.Net preuzela naša biblioteka, a zapis u uzajamnoj bazi nije zaključan, on se pohranjuje u lokalnu i u uzajamnu bazu podataka. Iznimke su lokalni zapisi koje komandom *SAVE* možemo pohraniti samo u lokalnu bazu podataka. U uzajamnu bazu podataka pohranimo ih komandom *SAVE/HOST*.
- Ako je zapis koji je kreirala ili iz mreže COBISS.Net preuzela naša biblioteka u uzajamnoj bazi podataka zaključan, zapis se pohranjuje samo u lokalnu bazu podataka (v. komande *LOCK1*, *LOCK2*, *EDIT/HOST*).

Kada zapis pohranimo, vraćamo se u prozor za pretraživanje (search mode).

Zapis se ne pohranjuje ako nismo unijeli sadržaj svih obaveznih potpolja. U tom slučaju kursor se postavi na obavezno potpolje koje nije unijeto. Zapis se ne pohranjuje i u slučaju da program utvrdi kakvu logičku grešku.

2.3.6 Izlazak iz zapisa bez pohranjivanja

Ako smo zapis samo pogledali ili ako smo ga popravljali, ali popravke ne želimo pohraniti, pritisnemo tipku **[Esc]**. Na ispisano pitanje da li želimo napustiti zapis bez pohranjivanja, odgovorimo potvrdno.

3. Linijski način rada

Komandom *LINE* prelazimo sa ekranskog načina rada na linijski način rada (line mode). Kod linijskog načina rada ekran je podijeljen na dva dijela:

- prozor za ispis
- komandni redak

Slika 3-1: Podjela prozora kod linijskog načina rada

U linijskom načinu rada možemo upotrebljavati većinu komandi (v. Dodatak A). Komande upisujemo u komandni redak. Tipke možemo upotrebljavati samo kod ispisivanja zapisa, i to tipku **KP5** odn. **NEXT SCREEN** za ispis svakog narednog zapisa te tipku **KP8** odn. **PREV SCREEN** za ispis svakog prethodnog zapisa.

Ovaj način rada prikladan je prvenstveno za pretraživanje zapisa (komanda *SELECT*). Zapise ispisujemo na ekranu komandom *DISPLAY*. Ukoliko želimo popravljati zapis, napišemo komandu *EDIT* i broj pogotka zapisa. Nakon potvrde komande, program nas automatski preseli u direktorij zapisa.

Program napustimo komandom *EXIT* ili *LOGOFF*.

3.1 Pretraživanje u linijskom načinu rada

Linijski način rada prikladan je prvenstveno u slučaju kad pretraživanje moramo ponavljati i tek nakon toga kreiramo nove zapise ili pak zapise popravljamo. Komanda *SELECT* omogućava upotrebu operatora AND, OR, NOT i kontekstne operatore.

Svakom potpolju je pridružena dvoslovna oznaka za pretraživanje (sufiksi i prefiksi za pretraživanje) i za ispise (ispisni kodovi). Spisak svih sufiksa i prefiksa za pretraživanje dobijemo komandom *?FIELDS*.

Pretražljiva (indeksirana) su skoro sva potpolja za zapise, prema tome, možemo pretraživati prema njihovom sadržaju. Potpolja mogu biti indeksirana riječima, frazama, riječima i frazama, numerički.

- Indeksiranje riječima

Corporate Source: Computer Applications Group

Indeksiranje:
APPLICATIONS
COMPUTER
GROUP

- Frazno indeksiranje

Authors: Zaborsky, Oskar R.; Cabel, David W.E.

Indeksiranje:
CABEL, DAVID W.E.
ZABORSKY, OSKAR R.

- Indeksiranje riječima i frazama

Topical name as subject: Računarske mreže; Računarske komunikacije

Indeksiranje:
KOMUNIKACIJE
MREŽE
RAČUNARSKE
RAČUNARSKE KOMUNIKACIJE
RAČUNARSKE MREŽE

Zapise možemo tražiti prema pojmovima u osnovnom indeksu ili prema pojmovima u dodatnim indeksima. Pregledavanje osnovnog indeksa i dodatnih indeksa omogućava komanda *EXPAND*. Pojmovi (riječi i fraze) uređeni su po abecedi.

- Osnovni indeks

Osnovni indeks je spisak pojmova iz polja koji odražavaju sadržaj publikacije (riječi iz naslova, sažetka i ključne riječi). Ako zapise pretražujemo prema pojmovima iz osnovnog indeksa, iza komande *SELECT* navedemo samo pojam za pretraživanje. Pretraživanje možemo ograničiti samo na određeno polje osnovnog indeksa tako da iza pojma za pretraživanje dodamo kosu crtu i jedan ili više sufiksa za pretraživanje, odvojenih zarezima.

- Dodatni indeksi

Dodatni indeksi sastavljeni su iz pojmova iz polja koji nemaju sadržajno značenje. Kada pretražujemo zapise prema pojmovima iz dodatnog indeksa, moramo iza komande *SELECT* navesti prefiks za pretraživanje, znak jednakosti i pojam za pretraživanje. Ako želimo pretraživati po više dodatnih indeksa istovremeno, navedemo više prefiksa za pretraživanje, odvojimo ih zarezom, dodamo znak jednakosti i pojam za pretraživanje.

Preporučljivo je da prije pretraživanja komandom *EXPAND* pregledamo pojmove i provjerimo da li se nalaze u bazi podataka. Radi pregledavanja pojmova u osnovnom indeksu iza komande *EXPAND* upišemo samo pojam za pretraživanje. Za pregledavanje pojmova u dodatnom indeksu moramo ispred pojma za pretraživanje navesti još i prefiks i znak jednakosti.

Oznaka '*L>*' u komandom retku znači da pretražujemo u lokalnoj bazi podataka. Komandom *HOST* prelazimo na pretraživanje u uzajamnoj bazi podataka (ispiše se oznaka '*H>*'). Komandom *LOCAL* prelazimo sa pretraživanja u uzajamnoj bazi ponovno na pretraživanje u lokalnoj bazi podataka.

Zapise pretražujemo komandom *SELECT*, iza koje navodimo jedan ili više pojmova za pretraživanje. Pojmove za pretraživanje možemo skraćivati na početku ili na kraju znakom '?' ili '*'. Ako imamo više pojmova za pretraživanje, povezujemo ih logičkim operatorima (AND, OR, NOT) ili kontekstnim operatorima (WITH, NEAR, SUBFIELD, HOLDINGS).

Nakon potvrde komande ispisuje se broj pogodaka za svaki pojedini pojam za pretraživanje, a u zadnjem retku broj pogodaka koji odgovaraju zahtjevu za pretraživanje, danom u komandi.

Želimo li utvrditi da li je zapis u hijerarhijskom odnosu s drugim zapisima, upišemo komandu *HIER* i broj pogotka zapisa. Nakon potvrde komande, ispišu se svi zapisi koji su u hijerarhijskom odnosu s izabranim zapisom, a izabrani zapis ispisuje se naglašeno. Želimo li potražiti zapise koji su podređeni nekom zapisu, upišemo komandu *DOWN* i broj pogotka. Želimo li potražiti zapis koji je nadređen nekom zapisu, upišemo komandu *UP* i broj pogotka. Ispiše se broj podređenih odn. nadređenih zapisa koje iza toga možemo ispisati komandom *DISPLAY*.

```

:
:
L> select online and systems
      210 ONLINE
      2257 SYSTEMS
S:    16 ONLINE AND SYSTEMS
L> select (online and systems)/ab
      5 ONLINE/AB
      114 SYSTEMS/AB
S:    1 (ONLINE AND SYSTEMS)/AB
L> select programming/ab (w) retrieval/ti,ab
      11 PROGRAMMING/AB, TI
      64 RETRIEVAL/ TI, AB
S:    0 PROGRAMMING/AB (W) RETRIEVAL/ TI, AB
L> host
      528 PROGRAMMING/AB, TI
      256 RETRIEVAL/ TI, AB
S:    0 PROGRAMMING/AB (W) RETRIEVAL/ TI, AB

H> select programming/ab (w) retrieval

```

Slika 3.1-1: Pretraživanje prema pojmovima u osnovnom indeksu

```

L> select au=(Zaborsky, Oskar R. Or Cabel, David W.E.)
      0 AU=ZABORSKY, OSKAR R.
      0 AU=CABEL, DAVID W.E.
S:    0 AU=(ZABORSKY, OSKAR R. OR CABEL, DAVID W.E.)
L> host
      2 AU=ZABORSKY, OSKAR R.
      0 AU=CABEL, DAVID W.E.
S:    2 AU=(ZABORSKY, OSKAR R. OR CABEL, DAVID W.E.)
H> select dc=681.3 not la=eng and py=1992
      1435 DC=681.3
      43515 LA=ENG
      2463 PY=1992
S:    14 DC=681.3 NOT LA=ENG AND PY=1992
L> d 1
1. SP=1318-1130 TI=Win.ini : grafična okolja, multimediji, internet
MD=29 cm PY=1992 P2=9999 IF=1993, - ; 1994, - ; 1995, - ; 1996, -
LA=slv (slovenski) PU=MAT design PP=Maribor PA=Vodovodna 30 DT=s RT=a
(tekstovno gradivo - tiskano) CR=UMB::MAJA CE=19921021 ID=3991044

```

L> █

Slika 3.1-2: Pretraživanje prema pojmovima u dodatnim indeksima

```
L> s sp,sc,sf=0135-0536
    0 SP=0135-0536
    0 SC=0135-0536
    0 SF=0135-0536
S:   0 SP,SC,SF=0135-0536
L> host
    0 SP=0135-0536
    0 SC=0135-0536
    1 SF=0135-0536
S:   1 SP,SC,SF=0135-0536
H> s gn,dy=slovenija
    29 GN=SLOVENIJA
    166 DY=SLOVENIJA
S:   187 GN,DY=SLOVENIJA

L>
```

Slika 3.1-3: Pretraživanje prema pojmu u više dodatnih indeksa istovremeno

3.2 Ispisivanje zapisa

Nakon pretraživanja, nađene zapise možemo ispisati na ekranu. Pritiskom na tipku **[KP5]** ispišemo prvi, a zatim svaki naredni nađeni zapis, dok tipkom **[KP8]** ispišemo svaki prethodni zapis.

Komandom *DISPLAY* ispišemo na ekranu zapise u poželjnom formatu, tako da upišemo komandu, područje pogodaka i ime formata. Format izabiremo ili ga sami definiramo komandom *FORMAT*. Spisak već definiranih formata i formata koje smo sami definirali u toku rada dobijemo komandom *?FORMAT*. U SET UP-u (komanda *SET UP*) možemo uz parametar 'Format' navesti imena formata koje kasnije izabiremo tipkama **[KP0]** do **[KP4]**. Tako možemo umjesto upisa komande *FORMAT* pritisnuti odgovarajuću tipku.

Komandom *PRT* ispisujemo zapise u poželjnom formatu na lokalnom štampaču, a komandom *SYSPRT* na sistemskom štampaču.

Za ispisivanje listića možemo upotrijebiti i komande *LIST*, *PRINT*, *SYSPRINT*. Spisak definiranih listića dobijemo komandom *?LIST*.

4. Način rada obnavljanjem (recovery)

Ako je zapis kreirala naša ustanova, zapis se pohrani u lokalnu i uzajamnu bazu podataka istovremeno. Ako zapis nakon unosa ili ažuriranja zbog pogreške u komunikaciji ne možemo pohraniti u uzajamnu bazu podataka, zapis se pohrani u posebnu datoteku.

Kad se ponovno uključimo u sistem, obnavljanje (recovery) izvrši se automatski. Najprije se naglašeno ispiše sadržaj zapisa u lokalnoj bazi podataka. Na osnovu sadržaja zapisa, automatski nastaje izraz za pretraživanje i izvrši pretraživanje u uzajamni bazi podataka. Tako program provjeri da li zapis već postoji u uzajamnoj bazi podataka (npr. ako je za to vrijeme isti zapis pohranio neki drugi kreator).

```
Recovery No. 1

0. TI=Vpliv prehrane na razvoj otroka od prvega do šestega meseca starosti
: letno poročilo po pogodbi o izvedbi klinične raziskave MD=[10]f., 4 str.
pril. : 31 cm AU=Mišetič-Turk, Dušanka (avtor) AU=Burja, Silva (avtor)
AU=Kos, Martina (avtor) AU=Bigec, Martin (avtor) CB=Splošna bolnišnica
Maribor : Pliva Ljubljana CP=Maribor : Ljubljana PY=1997 LA=slv
(slovenski) PU=Splošna bolnišnica Maribor : Pliva Ljubljana PP=Maribor DT=m
RT=a (tekstovno gradivo - tiskano) CR=VZSMB::NEVENKA CE=19980630 ID=140964

1. Searching on host:

LA="slv" AND TI="Vpliv prehrane na razvoj otrok*" AND PY="1997"
716630 LA=SLV
4 TI=VPLIV PREHRANE NA RAZVOJ OTROK*
102106 PY=1997
S: 2 LA="SLV" AND TI="VPLIV PREHRANE NA RAZVOJ OTROK*" AND PY="1997"

Host 2 hit(s)
1. TI=Vpliv prehrane na razvoj otroka od prvega do šestega meseca starosti
: letno poročilo po pogodbi o izvedbi klinične raziskave MD=[10]f., 4 str.
pril. : 30 cm ; 31 cm AU=Mišetič-Turk, Dušanka AU=Burja, Silva (avtor)
```

Slika 4-1: Obnavljanje zapisa – recovery

Ako pogodaka nema ili je samo jedan (istovjetan zapis), zapis se automatski pohrani u uzajamnu bazu podataka i izbriše iz pomoćne datoteke (recovery).

Ako je pogodaka više, ispisat će se prvih šest. Naredne zapise ispisujemo komandom *DISPLAY*. Zapise uspoređujemo sa našim (naglašenim) zapisom tako da provjerimo da li je naš zapis (označen rednim brojem nula) u međuvremenu postao duplikat ili ne.

Ako zapis nije duplikat, upišemo komandu *SAVE*, zapis se pohrani u uzajamnu bazu podataka i izbriše iz pomoćne datoteke (recovery).

Ako se radi o duplikatu, zapišemo identifikacijski broj duplikata i originalnog zapisa (COBISS-ID) te upišemo komandu *NEXT*. Komandom *NEXT* izvrši se obnavljanje (recovery) za svaki naredni zapis koji se zbog smetnje na komunikacijama nije pohranio u uzajamnu bazu podataka.

Kad se nakon toga uključimo u segment COBISS/Katalogizacija, moramo komandom *DELETE* izbrisati duplikate koje smo zapisali i preuzeti originalne zapise. Duplikate također možemo preimenovati komandom *RENAME-TO*.

Ukoliko do komunikacijske greške dođe prilikom upotrebe komande *LOCK1*, potrebno je zapisati COBISS-ID zapisa i kasnije ponovno upotrijebiti komandu *LOCK1* (vidi komandu *LOCK1*).

Preporučujemo da pojedina knjižnica ima samo jednog katalogizatora, zaduženog za brigu o obnovljenim (recovery) zapisima. Svi ostali katalogizatori koji dođu u pomoćnu datoteku (recovery) moraju upotrijebiti komandu *EXIT*.

5 KATALOGIZACIJA S NORMATIVNOM KONTROLOM

Normativna kontrola omogućava dosljedniju upotrebu odrednica kod katalogizacije, a istovremeno također i lakše održavanje odrednica u bibliografskim zapisima. Normativna kontrola temelji na vezama između bibliografskih i normativnih zapisa. Normativni zapisi sadrže odrednice koje su jedinstveno određene za upotrebu u cijelom sistemu katalogizacije te druge podatke, kao što su varijantne odrednice, srodne odrednice, napomene itd. Kod katalogizacije s normativnom kontrolom sve se promjene u odrednicama, dodavanje varijantnih odrednica ili drugih podataka izvode samo u normativnom zapisu.

Uvođenjem normativne kontrole u sistem uzajamne katalogizacije promijenio se unos podataka u polja, kod kojih je uključena normativna kontrola.

U ta polja jedinstvene odrednice možemo unositi samo preko normativne baze podataka. Slično važi i za dodavanje varijantnih i srodnih odrednica. Također je i mijenjanje odrednica moguće samo preko normativne baze podataka.

Veza između odrednica u bibliografskim zapisima i normativnih zapisa uspostavljena je s potpoljem 3 – *Broj normativnog zapisa*, gdje se upisuje identifikacijski broj normativnog zapisa. Potpolje 3 sadrže sva ona polja za odrednice u bibliografskim zapisima koja su pod normativnom kontrolom. Ta veza omogućava automatsko mijenjanje odrednica u bibliografskim zapisima.

Nakon uspostavljanja normativne kontrole može se dogoditi da u starim zapisima velik broj odrednica ostane nepovezan. Nepovezane odrednice možemo naknadno ručno povezati sa zapisima u normativnoj bazi podataka.

Ako u normativnoj bazi podataka ne postoji odgovarajući normativni zapis, možemo si pomagati s normativnom bazom podataka LC NAMES te ga iz nje preuzeti. Kod toga je važno da preuzeti zapis uskladimo s našim katalogizacijskim pravilima. Ako zapis ne postoji niti u bazi LC NAMES, novi normativni zapis kreiramo za vrijeme kreiranja ili ažuriranja bibliografskog zapisa.

5.1 PRIPREMA ZA KATALOGIZACIJU S NORMATIVNOM KONTROLOM

Kod katalogizacije s normativnom kontrolom moramo paziti na to da odrednice povežemo s odgovarajućim normativnim zapisima (inače možemo npr. rad pripisati pogrešnom autoru).

Većinu pretraživanja odn. provjeravanja po različitim bazama podataka treba po mogućnosti obaviti prije kreiranja ili ažuriranja bibliografskog zapisa.

Pretraživanje po drugim bazama podataka možemo izvršiti i za vrijeme ažuriranja bibliografskog ili normativnog zapisa. Po završenom pretraživanju vratimo se u direktorij, gdje nastavimo s radom.

Podatke, potrebne za određivanje odrednica, provjerimo i u drugim raspoloživim referentnim izvorima.

5.1.1 Pretraživanje baza podataka

Prefiksi i sufixi za pretraživanje normativne baze podataka navedeni su u *Dodatku F.2*.

Prilikom pretraživanja po odrednicama normativne baze podataka unesemo također i sve dijakritičke znakove koje sadrži tražena odrednica. Pretraživanje bez dijakritičkih znakova u dodatnom indeksu nije moguće zbog kontrole jednoobraznosti odrednica. No moguće je i pretraživanje riječima bez dijakritičkih znakova u osnovnom indeksu.

Isto vrijedi i za pregledavanje spiskova odrednica iz normativne baze podataka. Također i ovdje upišemo ime s dijakritičkim znakovima.

Za vrijeme ažuriranja bibliografskog ili normativnog zapisa možemo se komandom *REFBASE* (v. komandu *REFBASE*) preklopiti u druge baze podataka. U njima potražimo podatke koji su nam potrebni.

Kod katalogizacije s normativnom kontrolom prvenstveno su korisne slijedeće referentne baze podataka:

- Normativna datoteka osobnih i korporativnih imena
- Normativna datoteka imena Kongresne biblioteke
- Uzajamna bibliografsko-kataloška baza podataka

5.1.2 Ispisni formati

U normativnoj bazi podataka definirano je pet ispisnih formata koji sadrže slijedeće podatke:

- ZNAC – jedinstvena odrednica, identifikacijski broj normativnog zapisa, status zapisa i podatak o biblioteci koja je zapis prisvojila komandom *ADOPT*;
- SHOR – jedinstvena odrednica, varijantne odrednice, srodne odrednice i identifikacijski broj normativnog zapisa;
- GARE – pored podataka iz formata SHOR sadrži još i napomene iz bloka javnih napomena;
- POLN – pored podataka iz formata GARE sadrži još i napomene za katalogizatore;
- FULL – zapis u formatu COMARC/A.

5.2 UNOS ODREDNICA U POLJA S NORMATIVNOM KONTROLOM

Odrednice, koje su pod normativnom kontrolom, možemo unositi u bibliografske zapise samo preko normativne baze podataka.

Postupak

1. U direktoriju bibliografskog zapisa kursorom se postavimo na potpolje 3 polja za odrednicu koju namjeravamo unijeti. Pritisnemo tipku **[Return]**.
2. U prazno potpolje 3 unesemo odrednicu ili početak odrednice. Pritisnemo tipku **[Return]**. Ispiše se spisak odrednica iz normativne baze podataka od upisanog niza znakova dalje.

Upozorenje:

Spisak je jednak spisku koji se ispiše u normativnoj bazi podataka (v. komandu BROWSE).

3. Ako tražena odrednica nije u spisku, spisak tipkom **[Esc]** napustimo. Ako znamo neku varijantnu odrednicu, unesemo ju u prazno potpolje 3 i pritiskom na tipku **[Return]** pretraživanje ponovimo. Ako u praznom potpolju 3 pritisnemo tipku **[↓]**, ponovno se upiše niz znakova kojima smo pregledavanje spiska počeli zadnji put.
4. Ako u spisku ne nađemo niti varijantnih odrednica, kreiramo novi normativni zapis (v. poglavlje 5.4 *Kreiranje normativnih zapisa*).

Ako tražena odrednica postoji u spisku, provjerimo je tako da ju potvrdimo tipkom **[Return]**. Ispiše se normativni zapis u punom formatu. Ako odrednicu ne želimo unijeti u bibliografski zapis, tipkom **[Esc]** vratimo se u spisak odrednica.

Ako je jedinstvena odrednica pravilno oblikovana i u normativnom zapisu nisu potrebni popravci ili dopune, pritisnemo tipku **[KPO]**. U potpolje 3 upiše se identifikacijski broj normativnog zapisa.

I u slučaju kad jedinstvena odrednica nije pravilno oblikovana, unesemo je u bibliografski zapis. Ako imamo korisničko ime za rad u normativnoj bazi podataka, odrednicu možemo popraviti, prije nego što je unesemo (v. poglavlje 5.5.3 *Ažuriranje normativnih zapisa u normativnoj bazi*). Pod određenim uvjetima možemo odrednicu u normativnom zapisu popraviti i među radom u bibliografskoj bazi podataka (v. poglavlje 5.5.1 *Ažuriranje normativnih zapisa za vrijeme rada u bibliografskoj bazi*).

Za vrijeme kreiranja ili ažuriranja bibliografskog zapisa možemo u normativni zapis uvijek dodati i varijantnu odrednicu koja manjka (v. poglavlje 5.5.2 *Dodavanje varijantnih odrednica*).

Unos potvrdimo s tipkom **[Return]**.

Upozorenje:

Pošto bibliografski zapis pohranimo prenesu se:

- *jedinstvene odrednice iz odgovarajućih normativnih zapisa u polja za odrednice pod normativnom kontrolom;*
- *varijantne odrednice iz odgovarajućih normativnih zapisa u polja za varijantne odrednice;*
- *srodne odrednice iz odgovarajućih normativnih zapisa u polja za srodne odrednice.*

5.3 POPRAVLJANJE VEZA U BIBLIOGRAFSKIM ZAPISIMA

5.3.1 Povezivanje nepovezanih odrednica

Prilikom uspostavljanja normativne kontrole mnogo je odrednica u bibliografskim zapisima ostalo nepovezano. Prepoznavamo ih po tome što prilikom ažuriranja bibliografskog zapisa vidimo u direktoriju također i potpolja za odrednicu (koja nije moguće ažurirati) te po tome što u potpolju 3 manjka identifikacijski broj normativnog zapisa. Kod povezanih odrednica potpolja za odrednicu nisu vidljiva u direktoriju.

Postupak

1. U direktoriju bibliografskog zapisa kursorom se postavimo na potpolje 3 polja s nepovezanim odrednicom koju želimo povezati. Pritiskom na tipku **Return** odrednica se ispiše u potpolju 3.
2. Pritisnemo tipku **Return**. Ispiše se spisak odrednica iz normativne baze počam od niza znakova koji se je automatski upisao u potpolje 3 dalje.

Upozorenje:

Spisak je jednak spisku koji se ispiše u normativnoj bazi podataka (v. komandu BROWSE).

3. Daljnji postupak jednak je kao u koracima 3 do 4 postupka u poglavlju 5.2 *Unos odrednica u polja s normativnom kontrolom*.

Ako prilikom ažuriranja zapisa nepovezane odrednice ne povežemo, pri pohranjivanju zapisa se za one odrednice koje su već u normativnoj bazi podataka ispiše poruka Za donje odrednice postoje normativni zapisi koje je moguće povezati. Potvrdimo tipkom **Return**. U komandnom retku ispiše se pitanje Želite se vratiti u direktorij (D/N)? Za vraćanje u direktorij pritisnemo tipku **D**. Ako pritisnemo tipku **N**, zapis s nepovezanim odrednicama pohranimo.

Više bibliografskih zapisa s jednakom nepovezanim odrednicom možemo istovremeno povezati s odgovarajućim normativnim zapisom. To uradimo komandom *LINK/AUTHORS*, za što je potrebno posebno ovlaštenje.

Upozorenje:

Ako bibliografski zapis preuzmemo iz baze podataka WorldCat, prije pohranjivanja zapisa moramo sve odrednice, koje se prenesu u polja pod normativnom kontrolom, povezati s normativnim zapisima.

5.3.2 Ponovno povezivanje odrednica

Odrednice u bibliografskim zapisima možemo ponovno povezati na odgovarajuće normativne zapise:

- za vrijeme rada u bibliografskoj bazi podataka,
- za vrijeme rada u normativnoj bazi podataka (ako imamo korisničko ime).

Za ponovno povezivanje na raspolaganju je više različitih postupaka.

Ponovno povezivanje koristimo prilikom popravljavanja pogrešno povezanih odrednica u bibliografskim zapisima, što znači da je u potpolju 3 upisan identifikacijski broj pogrešnog normativnog zapisa. Na slučajeve pogrešno povezanih odrednica možemo naići prilikom pregledavanja i ažuriranja zapisa u bibliografskoj bazi podataka ili za vrijeme rada u normativnoj bazi podataka (v. također poglavlje 5.5.5 *Razdruživanje normativnih zapisa*).

Ponovno povezivanje u bibliografskoj bazi podataka

U bibliografskoj bazi možemo ponovno povezivati,

- kada ažuriramo bibliografski zapis (v. *Postupak 1*);
- komandom *LINK/AUTHORS*, ako postoji više bibliografskih zapisa s jednakom pogrešno povezanom odrednicom i ako imamo odgovarajuće ovlaštenje (v. *Postupak 2*).

Postupak 1

1. U direktoriju bibliografskog zapisa kursorom se postavimo na potpolje 3 polja s pogrešno povezanom odrednicom. Pritiskom na tipku **Return** ispiše se sadržaj potpolja 3.

Upozorenje:

Ako se odrednica u bibliografskom zapisu razlikuje od jedinstvene odrednice u normativnoj bazi podataka, a u potpolju 3 je identifikacijski broj pravog normativnog zapisa, sadržaj polja nije potrebno popravljati. Dovoljno je da bibliografski zapis ponovno pohranimo, a program će odrednicu automatski popraviti.

Do takvih slučajeva dolazi ako smo u normativnom zapisu popravili oblik jedinstvene odrednice, međutim, bibliografski zapis nismo pohranili niti se u međuvremenu nije provelo usklađivanje bibliografske baze podataka s normativnom.

2. Izbrišemo identifikacijski broj pogrešnog normativnog zapisa. Ako znamo identifikacijski broj pravog normativnog zapisa, upišemo ga i pritisnemo tipku **Return**. U suprotnom slučaju slijedimo korake 2 do 4 postupka u poglavlju 5.2 *Unos odrednica u polja s normativnom kontrolom*.

Upozorenje:

Potpolja polja za odrednicu koja nisu pod normativnom kontrolom popravljamo ručno (npr. kod za vrstu autorstva).

Postupak 2

1. Pogrešno povezane odrednice ponovno povežemo komandom *LINK/AUTHORS* (v. komandu *LINK/AUTHORS*).

Ponovno povezivanje u normativnoj bazi podataka

U normativnoj bazi podataka možemo ponovno povezati polja za odrednice u bibliografskim zapisima na drugi normativni zapis korištenjem ponovljivog polja za nove veze 990 – *Nove veze*. To učinimo tako da polje 990 dodamo u normativni zapis s kojim su povezani pogrešni bibliografski zapisi. U polje unesemo identifikacijske brojeve bibliografskih zapisa koje treba ponovno povezati te identifikacijski broj normativnog zapisa na koji ih želimo ponovno povezati.

Ovaj način ponovnog povezivanja izaberemo u slučaju da treba ponovno povezati relativno mali broj bibliografskih zapisa. Omogućava da se prilikom sljedećeg automatskog usklađivanja bibliografskih i normativnih zapisa bibliografski zapisi automatski ponovno povežu na odgovarajuće normativne zapise. Usklađivanje uzajamne baze podataka izvodi se svake noći, a usklađivanje lokalnih baza povremeno.

Ako ne želimo da se ponovno povezivanje izvrši automatski, postupamo po uputstvima iz poglavlja 5.5.5 *Razdruživanje normativnih zapisa* ili iz prethodnog poglavlja *Ponovno povezivanje u bibliografskoj bazi podataka*.

Polje 990 možemo dodati samo u one normativne zapise koje komandom *ADOPT* nije prisvojila neka druga biblioteka.

Normativne zapise sa jednim ili više polja 990 možemo još uvijek ažurirati. Možemo im dodati također i nova polja 990 ili nova potpolja 990b (identifikacijski brojevi dodatnih bibliografskih zapisa koje treba ponovno povezati). Nakon usklađivanja zapisa u uzajamnoj bazi podataka sadržaj postojećih polja 990 ne brišemo ili mijenjamo, osim u slučaju pogrešnog unosa. Naime, ako bi polja 990 brisali, ne bi se mogla izvesti (povremena) sinhronizacija u lokalnim bazama podataka.

Bibliografske zapise možemo normalno povezivati s normativnim zapisima koji sadrže polja 990.

Upozorenje:

Prilikom ponovnog povezivanja bibliografskih zapisa pomoću polja 990 moramo biti oprezni, jer će se ponovno povezivanje u uzajamnoj i lokalnim bazama podataka izvesti automatski.

Postupak

1. U bibliografskoj bazi podataka potražimo sve bibliografske zapise, povezane s normativnim zapisom kojem ćemo dodati jedno ili više polja 990.
2. Utvrdimo koji bibliografski zapisi moraju ostati povezani s normativnim zapisom.
3. Provjerimo da li u normativnoj bazi podataka već postoje odgovarajući normativni zapisi za preostale – pogrešno povezane – bibliografske zapise. Ako postoje, po potrebi ih dopunimo (v. poglavlje 5.5.3 *Ažuriranje normativnih zapisa u normativnoj bazi*). Kreiramo normativne zapise koji manjkaju (v. poglavlje 5.4 *Kreiranje normativnih zapisa*). Zabilježimo njihove identifikacijske brojeve.

4. Zabilježimo identifikacijske brojeve bibliografskih zapisa koje ćemo u nastavku ponovno povezati na drugi normativni zapis ili zapise.
5. U normativnoj bazi podataka potražimo zapis kojem ćemo dodati polje 990. Preselimo se u direktorij zapisa. Zapis na odgovarajući način dopunimo. Po potrebi popravimo jedinstvenu odrednicu, npr. dodamo odgovarajuće identifikacijske oznake.

Upozorenje:

Ako odrednica nije verificirana (tj. u potpolju 100b nije upisan kod "a" – prihvaćena), program za usklađivanje bibliografskih i normativnih zapisa neće izvesti promjene odrednice koju smo napravili u polju 200.

Dodamo polje 990 – Nove veze.

U potpolje 990a unesemo datum u obliku GGGGMMDD. Ako umjesto datuma upišemo znak "*", automatski će se upisati tekući datum.

U ponovljena potpolja 990b unesemo identifikacijske brojeve bibliografskih zapisa koje želimo ponovno povezati, a u potpolje 990n identifikacijski broj normativnog zapisa na kojeg ih želimo ponovno povezati.

Ako je potrebno bibliografske zapise ponovno povezati na više različitih normativnih zapisa, polje 990 ponovimo.

6. Tipkama **PF1** **KP7** zapis pohranimo.

Upozorenje:

Prilikom sljedećeg usklađivanja bibliografskih baza podataka s normativnom, na normativne zapise, navedene u potpoljima 990n, automatski će se ponovno povezati svi bibliografski zapisi, navedeni u potpoljima 990b.

5.4 KREIRANJE NORMATIVNIH ZAPISA

Novi normativni zapis možemo kreirati:

- za vrijeme rada u bibliografskoj bazi podataka,
- za vrijeme rada u normativnoj bazi podataka.

Za vrijeme rada u bibliografskoj bazi podataka možemo kreirati kratke normativne zapise s najosnovnijim normativnim podacima. Kratke normativne zapise možemo kreirati ako imamo ovlaštenje za kreiranje bibliografskih zapisa.

Ako imamo korisničko ime za rad u normativnoj bazi podataka, potpunije normativne zapise možemo kreirati neposredno u njoj. Preporučljivo je da odgovarajuće normativne zapise kreiramo prije kreiranja ili ažuriranja bibliografskog zapisa. Ukoliko nam to dopušta oprema, možemo istovremeno raditi u bibliografskoj i u normativnoj bazi podataka.

Upozorenje:

Ako normativne zapise kreiramo unaprijed u normativnoj bazi podataka, preporučljivo je da s njima u što je moguće kraćem roku povežemo odgovarajuće bibliografske zapise.

5.4.1 Preuzimanje zapisa iz baze LC NAMES

Prije kreiranja normativnog zapisa moramo obavezno provjeriti da li zapis već postoji u našoj normativnoj bazi podataka. Ako zapis ne postoji, provjerimo da li je zapis možda u normativnoj bazi podataka LC NAMES. Ako jeste, preuzmemo ga i po potrebi priredimo.

Normativni zapis iz baze LC NAMES možemo preuzeti:

- za vrijeme rada u bibliografskoj bazi podataka,
- za vrijeme rada u normativnoj bazi podataka.

Zapisi u bazi LC NAMES su u formatu MARC 21, napravljeni po pravilima AACR2 (*Anglo-American Cataloguing Rules*). Pošto preuzmemo zapis iz baze LC NAMES, konverzija u format COMARC/A se izvede automatski. Prilikom preuzimanja zapisa u normativnoj bazi podataka prenese se puni zapis, a prilikom preuzimanja u bibliografskoj bazi podataka samo nekoliko osnovnih polja.

Prije nego što pohranimo preuzeti normativni zapis, podatke u zapisu moramo uskladiti s našim pravilima za katalogizaciju te zapis napisati na jeziku katalogizacije. Zapis po potrebi dopunimo s ostalim podacima koji su korisni za identifikaciju.

Upozorenje:

Prilikom preuzimanja normativnih zapisa iz baze LC NAMES moramo paziti da preuzmemo zapis za pravi entitet (npr. autora). Preuzeti zapis isto tako ne smijemo promijeniti u zapis za neki drugi entitet. Identifikacijski broj normativnog zapisa iz baze LC NAMES se naime prenese u zapis u našoj normativnoj bazi. Ukoliko smo zapis iz baze LC NAMES nepravilno preuzeli, uspostavi se pogrešna veza između zapisa u obje normativne baze.

Ako nismo sigurni da smo u bazi LC NAMES našli pravi normativni zapis, kreiramo novi normativni zapis bez preuzimanja iz baze LC NAMES.

Savjet:

Ako smo sigurni da smo u bazi LC NAMES našli pravi normativni zapis, bolje ga je preuzeti, nego kreirati novi normativni zapis. Preuzeti zapis po potrebi uskladimo s našim katalogizacijskim pravilima i dopunimo. Na taj način ćemo sačuvati vezu između zapisa u obje normativne baze.

To ne važi za domaće autore. Zapise za domaće autore po pravilu kreiramo sami te ih ne prenosimo iz drugih baza.

Preuzimanje za vrijeme rada u bibliografskoj bazi podataka

U bibliografskoj bazi podataka normativni zapis iz baze LC NAMES preuzmemo prilikom unosa ili ažuriranja odrednice. Kod toga se u kratki normativni zapis prenese identifikacijski broj zapisa iz baze LC NAMES, jedinstvena odrednica i srodne odrednice.

Postupak

1. Ako tražena odrednica u spisku odrednica iz naše normativne baze ne postoji, pritisnemo tipku **[KP4]** kad je kursor na bilo kojem mjestu u spisku. Ispiše se spisak odrednica iz baze LC NAMES počam od niza znakova kojeg smo prije pregledavanja spiska upisali u potpolje 3 dalje.

Spisak pregledavamo na isti način kao spisak iz naše normativne baze (v. komandu **BROWSE**). Ako tražena odrednica postoji u spisku, idemo na naredni korak.

Ako tražena odrednica ne postoji u spisku, spisak tipkom **[Esc]** napustimo. Pretraživanje po objema spiskovima ponovimo i za varijantne odrednice. Ako odrednicu ipak ne nađemo, kreiramo novi normativni zapis (v. poglavlje 5.4.2 *Kreiranje normativnih zapisa za vrijeme rada u bibliografskoj bazi*).

2. Ako tražena odrednica postoji u spisku, provjerimo je tako da je potvrdimo tipkom **[Return]**. Ispiše se normativni zapis u punom formatu MARC 21. Zapis pregledamo tipkama **[KP5]** i **[KP8]**. Ako zapis ne želimo preuzeti, tipkom **[Esc]** vratimo se u spisak odrednica iz baze LC NAMES.
3. Zapis preuzmemo tipkom **[KP0]**. Otvori se maska kratkog normativnog zapisa, a prije toga izvrši konverzija iz formata MARC 21 u format COMARC/A. Sadržaj polja u preuzetom zapisu po potrebi ažuriramo.

Daljnji postupak jednak je kao u koracima 2 do 4 postupka u poglavlju 5.4.2 *Kreiranje normativnih zapisa za vrijeme rada u bibliografskoj bazi*.

Kada preuzeti zapis dopunjujemo, možemo tipkama **[PF1]** **[KP3]** pogledati izvorni zapis iz baze LC NAMES u punom formatu. U masku kratkog normativnog zapisa vratimo se tipkom **[Esc]**.

Preuzimanje u normativnoj bazi podataka

Postupak

1. Komandom *BROWSE* u spisku odrednica iz naše normativne baze provjerimo da li u njoj odgovarajuća odrednica već postoji (v. komandu *BROWSE*). Ako tražena odrednica ne postoji, pritisnemo tipku **[KP4]**. Ispiše se spisak odrednica iz baze LC NAMES počam od niza znakova kojeg smo upisali uz komandu *BROWSE* dalje.

Ako tražena odrednica u spisku ne postoji, spisak tipkom **[Esc]** napustimo. Pretraživanje po objema spiskovima ponovimo i za varijantne odrednice. Ako odrednicu ipak ne nađemo, kreiramo novi normativni zapis (v. poglavlje 5.4.3 *Kreiranje normativnih zapisa u normativnoj bazi*).
2. Ako tražena odrednica postoji u spisku, provjerimo je tako da je potvrdimo tipkom **[Return]**. Ispiše se normativni zapis u punom formatu MARC 21. Zapis pregledamo tipkama **[KP5]** i **[KP8]**. Ako zapis ne želimo preuzeti, tipkom **[Esc]** vratimo se u spisak odrednica iz baze LC NAMES.

Savjet:

Normativni zapis u bazi LC NAMES može sadržavati varijantne oblike imena, koje prije toga nismo poznavali. Provjerimo da li u našoj normativnoj bazi postoji normativni zapis za neki od ovih varijantnih oblika. Ukoliko postoji, popravimo ga i dopunimo podacima iz zapisa u LC NAMES. Međutim, možemo ga također zamijeniti sa zapisom iz baze LC NAMES. To učinimo tako da:

1. komandom *EDIT* otvorimo direktorij zapisa u našoj normativnoj bazi;
2. u komandni redak upišemo komandu *BROWSE* i jedinstvenu odrednicu iz zapisa u bazi LC NAMES;
3. pritiskom na tipku **[Return]** ispiše se spisak odrednica iz naše normativne baze;
4. pritiskom na tipku **[KP4]** ispiše se spisak odrednica iz baze LC NAMES;
5. odgovarajuću odrednicu potvrdimo tipkom **[Return]**.

Ako postojeći normativni zapis zamijenimo zapisom iz baze LC NAMES, identifikacijski broj normativnog zapisa ostane neizmjenjen.

3. Zapis preuzmemo tipkom **[KP0]**. Otvori se direktorij normativnog zapisa, a prije toga izvrši konverzija iz formata MARC 21 u format COMARC/A.

Preuzeti zapis dopunimo i popravimo. Za vrijeme dopunjavanja možemo komandom *D 0,FULL* pregledati zapis u punom formatu.

5.4.2 Kreiranje normativnih zapisa za vrijeme rada u bibliografskoj bazi

Ako prilikom unosa u potpolje 3 ne nađemo odgovarajuću odrednicu ni u jednoj normativnoj bazi, kreiramo novi normativni zapis. Ako nemamo korisničko ime za rad u normativnoj bazi, možemo kreirati samo kratki normativni zapis.

Normativni zapis koji je bio kreiran za vrijeme rada u bibliografskoj bazi prepoznavamo po tome što u imenu kreatora nije spomenuta normativna baza podataka.

Postupak

1. Kad je kursor na bilo kojem mjestu u spisku odrednica iz normativne baze (v. poglavlje 5.2 *Unos odrednica u polja s normativnom kontrolom*), pritisnemo tipku **[KP2]**. Otvori se maska kratkog normativnog zapisa.

Ako smo prije kreiranja kratkog normativnog zapisa u bibliografskom zapisu ispunili polja za bibliografski opis, potomji se automatski prenese u polje 810 – *Podatak je u* u kratkom normativnom zapisu.

2. Podatke unesemo u odgovarajuća polja. Moguć je samo menijski način unosa.

Za vrijeme unosa podataka možemo tipkom **[KP3]** pogledati zapis u punom formatu. Kod toga vidimo također i polja koja će se u zapis automatski dodati nakon pohranjivanja zapisa. U masku kratkog normativnog zapisa vratimo se tipkom **[Esc]**.

3. Tipkama **[PF1]** **[KP7]** zapis pohranimo u normativnu bazu podataka. Prilikom pohranjivanja kratkog normativnog zapisa, automatski se dodaju neka polja s podrazumijevanim vrijednostima koje inače nismo unijeli u zapis.

U potpolje 3 u bibliografskom zapisu upiše se identifikacijski broj netom nastalog normativnog zapisa.

4. Identifikacijski broj potvrdimo tipkom **[Return]**. Na taj način smo završili unos odrednice u polje bibliografskog zapisa.

Upozorenje:

Pošto bibliografski zapis pohranimo prenesu se:

- *jedinstvene odrednice iz odgovarajućih normativnih zapisa u polja za odrednice pod normativnom kontrolom;*
- *varijantne odrednice iz odgovarajućih normativnih zapisa u polja za varijantne odrednice;*
- *srodne odrednice iz odgovarajućih normativnih zapisa u polja za srodne odrednice.*

5.4.3 Kreiranje normativnih zapisa u normativnoj bazi

Ako imamo korisničko ime za rad u normativnoj bazi podataka, možemo kreirati normativni zapis neposredno u njoj. Za kreiranje zapisa koristimo komandu *NEW*, dok korištenje komande *NEW/INCL* u normativnoj bazi nije moguće.

Postupak

1. Nakon pretraživanja upišemo komandu *NEW* i potvrdimo tipkom . Otvori se direktorij normativnog zapisa.
2. Unesemo podatke u odgovarajuća polja.

Savjet:

U normativni zapis unesemo sve raspoložive podatke.

Ako u direktoriju u komandni redak upišemo komandu *D 0,FULL*, možemo pogledati zapis u punom formatu sa svim trenutno unesenim podacima.

3. Tipkama   zapis pohranimo.

5.5 AŽURIRANJE NORMATIVNIH PODATAKA

Postojeće normativne zapise možemo redigirati, tj. popravljati štamparske greške, mijenjati oblik jedinstvene odrednice, dodavati uputnice i druge podatke. Normativne zapise možemo označiti kao izbrisane ili kao razdružene zapise, ali ih komandom *DELETE* ne možemo stvarno izbrisati iz normativne baze.

Moguća su dva načina redigiranja normativnih zapisa:

- ažuriranje kratkih normativnih zapisa i dodavanje varijantnih odrednica za vrijeme rada u bibliografskoj bazi podataka;
- ažuriranje normativnih zapisa u normativnoj bazi podataka.

Prilikom ponovnog pohranjivanja bibliografskih zapisa, odrednice koje su povezane s normativnom bazom se automatski ažuriraju. Ako se zbog toga neka od odrednica u bibliografskom zapisu promijeni, program nas, ako su parametri postavljeni kako treba, na promjenu upozori.

5.5.1 Ažuriranje normativnih zapisa za vrijeme rada u bibliografskoj bazi

U bibliografskoj bazi podataka možemo ažurirati kratke normativne zapise ako imamo ovlaštenje za kreiranje bibliografskih zapisa.

Možemo popravljati samo kratke normativne zapise koji još nisu bili ažurirani u normativnoj bazi, a u sve normativne zapise možemo dodavati varijantne odrednice (v. poglavlje 5.5.2 *Dodavanje varijantnih odrednica*). Za znatnije dopunjavanje kratkog normativnog zapisa v. poglavlje 5.5.3 *Ažuriranje normativnih zapisa u normativnoj bazi*.

Koje kratke normativne zapise možemo popravljati, ovisi o tome da li imamo ovlaštenje LOCK1 ili LOCK2 ili ne:

- Ako nemamo ovlaštenje LOCK1 ili LOCK2, možemo popravljati samo kratke normativne zapise koje je kreirala naša biblioteka.
- Ako imamo ovlaštenje LOCK1 ili LOCK2, možemo popravljati također i kratke normativne zapise koje su kreirale druge biblioteke. Iznimka su zapisi koji su u normativnoj bazi bili ažurirani ili ih je komandom *ADOPT* prisvojila neka druga biblioteka.

Normativni zapis koji je bio ažuriran za vrijeme rada u bibliografskoj bazi prepoznamo po tome što u imenu redaktora nije spomenuta normativna baza podataka.

Postupak

1. U direktoriju bibliografskog zapisa kursorom se postavimo na potpolje 3 u kojem je već upisan identifikacijski broj normativnog zapisa i pritisnemo tipku **Return**. Ispiše se sadržaj potpolja 3.

2. Pritisnemo tipku **[PF2]**. Ispiše se spisak odrednica iz normativne baze počam od odrednice iz polja na kojem je kursor dalje. Ta je odrednica na spisku ispisana naglašeno.
3. Pritiskom na tipku **[Return]** ispiše se normativni zapis u punom formatu.

Upozorenje:

Ako je zapis prisvojila neka druga biblioteka ili je bio kreiran ili ažuriran u normativnoj bazi, u komandnom retku ispišu se samo sljedeće mogućnosti: [KP0] – poveži, [PF4 KP0] – dodaj opću uputnicu i ESC – izlaz. Postupak ne možemo nastaviti.

U takvim slučajevima obratimo se na katalogizatora koji ima korisničko ime za rad u normativnoj bazi, odn. na katalogizatora iz biblioteke koja je zapis prisvojila komandom ADOPT da u normativni zapis unese potrebne popravke.

4. Pritiskom na tipke **[PF1]** **[KP0]** otvori se maska kratkog normativnog zapisa.
5. Unesemo potrebne popravke i dopune.

Upozorenje:

Između ostalog možemo i na ovaj način dodati varijantnu odrednicu.

6. Tipkama **[PF1]** **[KP7]** zapis pohranimo u normativnu bazu. Vratimo se u potpolje 3, gdje je upisan identifikacijski broj normativnog zapisa. (Ako normativni zapis ne želimo pohraniti, pritisnemo tipku **[Esc]**; nakon potvrdnog odgovora na pitanje *Želite li napustiti zapis bez pohranjivanja (D/N)?* vratimo se u potpolje 3.)
7. Potvrdimo tipkom **[Return]**.

Upozorenje:

Ako želimo da se popravci koje smo napravili u normativnom zapisu prenesu u bibliografski zapis, moramo pohraniti također i bibliografski zapis.

5.5.2 Dodavanje varijantnih odrednica

Ako imamo ovlaštenje za kreiranje bibliografskih zapisa, možemo za vrijeme rada u bibliografskoj bazi podataka u postojeće normativne zapise dodavati varijantne odrednice. Varijantne odrednice obično dodajemo prilikom obrade građe na kojoj je naveden oblik imena koji u normativnom zapisu još ne postoji.

Postupak

1. U direktoriju bibliografskog zapisa kursorom se postavimo na potpolje 3 u kojem je već upisan identifikacijski broj normativnog zapisa te pritisnemo tipku **[Return]**. Ispiše se sadržaj potpolja 3.

2. Pritisnemo tipku **[PF2]**. Ispiše se spisak odrednica iz normativne baze počam od odrednice iz polja na kojem je kursor dalje. Ta je odrednica na spisku ispisana naglašeno.
3. Pritiskom na tipku **[Return]** ispiše se normativni zapis u punom formatu.
4. Pritiskom na tipke **[PF4]** **[KP0]** otvori se meni za dodavanje varijantnih odrednica.
5. Unesemo podatke u odgovarajuća polja odn. potpolja.

Upozorenje:

*Više varijantnih odrednica možemo dodati tako da tipkom **[KP7]** umetnemo dodatna polja za varijantne odrednice.*

6. Tipkama **[PF1]** **[KP7]** pohranimo dopunjen normativni zapis u normativnu bazu. Vratimo se u potpolje 3, gdje je upisan identifikacijski broj normativnog zapisa. (Ako normativni zapis ne želimo pohraniti, pritisnemo tipku **[Esc]**; nakon potvrdnog odgovora na pitanje *Želite li napustiti zapis bez pohranjivanja (D/N)?* vratimo se u potpolje 3.)
7. Potvrdimo tipkom **[Return]**.

Upozorenje:

Ako želimo da se varijantne odrednice koje smo dodali u normativni zapis prenesu u bibliografski zapis, moramo pohraniti također i bibliografski zapis.

5.5.3 Ažuriranje normativnih zapisa u normativnoj bazi

Ako imamo korisničko ime za rad u normativnoj bazi, možemo normativne zapise ažurirati neposredno u normativnoj bazi. Kao redaktori možemo u normativnoj bazi popravljati greške, dopunjavati zapise s dodatnim normativnim podacima, napomenama itd. Na isti način dopunjujemo i kratke normativne zapise.

5.5.4 Brisanje duplikata normativnih zapisa

Fizičko brisanje normativnih zapisa nije moguće. Duplikate zapisa možemo posebnim kodom samo označiti kao izbrisane, i to samo u normativnoj bazi podataka.

U normativnoj bazi zadržimo jedan od duplikata zapisa, a ostale označimo kao izbrisane. Bibliografski zapisi koji su povezani s njima, kod sljedećeg usklađivanja bibliografskih i normativnih zapisa automatski će se ponovno povezati sa zapisom koji smo zadržali.

Kao izbrisane možemo označiti samo one zapise koje komandom *ADOPT* nije prisvojila neka druga biblioteka. Zapisi, označeni kao izbrisani, ostaju u normativnoj bazi do daljnjega.

Upozorenje:

Normativni zapisi koji su označeni kao izbrisani ne vide se u spisku odrednica iz normativne baze podataka. Isto tako s njima nije više moguće povezati polja za odrednice u bibliografskim zapisima.

Upozorenje:

Povremeno, predvidivo jednom godišnje, izvest će se poseban program koji će iz normativne baze izbrisati sve normativne zapise koji su bili označeni za brisanje i s kojima nije više povezan nijedan bibliografski zapis ni u jednoj bibliografskoj bazi podataka.

Prije nego što normativni zapis označimo kao izbrisan, dobro provjerimo da li je u istinu riječ o duplikatu zapisa. Kod toga se služimo raznim raspoloživim referentnim izvorima. U bibliografskoj bazi provjerimo koji su bibliografski zapisi vezani na normativne zapise, za koje sumnjamo da bi mogli biti duplikati.

Ako nismo sigurni da je normativni zapis uistinu duplikat, nećemo ga označiti za brisanje.

Postupak

1. Odlučimo se koji ćemo normativni zapis zadržati. Zabilježimo njegov identifikacijski broj.
Zapis po potrebi dopunimo (v. poglavlje 5.5.3 *Ažuriranje normativnih zapisa u normativnoj bazi*).
2. Potražimo duplikat zapisa. Preselimo se u direktorij zapisa.
3. U potpolju 001a – Status zapisa izbrišemo postojeći kod i unesemo kod "d" – izbrisan zapis.
4. Polju 001 – Identifikator zapisa dodamo potpolje 001x – Broj originalnog zapisa, gdje upišemo identifikacijski broj normativnog zapisa kojeg ćemo zadržati.
5. Ako je potrebno, među napomene za katalogizatore unesemo objašnjenje o tome zašto je odrednica označena za brisanje.
6. Tipkama **[PF1]** **[KP7]** zapis pohranimo.

Upozorenje:

Ako zapis zabunom označimo za brisanje, grešku možemo popraviti. To može uraditi samo posljednji redaktor sam, ali samo ako grešku opazi isti dan. Zapis, označen za brisanje kasnije više nije moguće ažurirati.

7. Ako imamo više duplikata zapisa, svaki put ponovimo korake 2 do 6.

Savjet:

Prilikom odlučivanja o tome koji ćemo normativni zapis zadržati, nije nužno da uvijek zadržimo zapis s pravilnom jedinstvenom odrednicom. Među brojnim mogućnostima koje su nam na raspolaganju, opredijelimo se za onu koja je u danom slučaju najbolja. Navedene su samo neke od tih mogućnosti:

- Postoji pun zapis s pravilno oblikovanom i verificiranom jedinstvenom odrednicom. Zadržimo taj zapis.
- Postoji skoro pun zapis (tj. zapis sa varijantnim odrednicama, raznim napomenama itd.) s pravilno oblikovanom, ali neverificiranom jedinstvenom odrednicom. Taj zapis zadržimo i po potrebi dopunimo.
- Postoji skoro pun zapis, ali su podaci koje sadrži, s iznimkom jedinstvene odrednice, nepravilni ili netočni te bi ih bilo potrebno temeljito provjeriti. Imamo dvije mogućnosti:
 1. Zapis zadržati te ga popraviti i dopuniti.
 2. Ako bi nam prva mogućost uzela više vremena nego dopunjavanje nepotpunog zapisa, zadržimo onaj zapis s kojim je povezan veći broj bibliografskih zapisa. U tom slučaju moramo u zapisu s pravilno oblikovanom odrednicom najprije napraviti malu promjenu u jedinstvenoj odrednici, tako da možemo pohraniti zapis kojeg želimo zadržati. Tek iza toga dopunimo zapis kojeg želimo zadržati. Upišemo pravilan oblik jedinstvene odrednice iz prvog zapisa.
- Postoje dva zapisa: nepotpun zapis s pravilno oblikovanom i verificiranom jedinstvenom odrednicom i skoro pun zapis s nepravilno oblikovanom i neverificiranom jedinstvenom odrednicom. Imamo dvije mogućnosti:
 1. Zadržati i dopuniti prvi zapis. U tom si slučaju možemo pomoći tako da polja iz drugog zapisa, koja želimo sačuvati, pohranimo u privremenu memoriju i zatim ih unesemo u prvi zapis.
 2. Zadržati drugi zapis. U tom slučaju moramo u zapisu s pravilno oblikovanom odrednicom najprije napraviti malu promjenu u jedinstvenoj odrednici, tako da možemo pohraniti zapis kojeg želimo zadržati. Tek iza toga dopunimo zapis kojeg želimo zadržati. Upišemo pravilan oblik jedinstvene odrednice iz prvog zapisa.
- Svi zapisi su nepotpuni, ali jedan od njih ima pravilno oblikovanu jedinstvenu odrednicu. Zadržimo zapis s pravilno oblikovanom jedinstvenom odrednicom.
- Svi zapisi su nepotpuni i nijedan ne sadrži pravilno oblikovanu jedinstvenu odrednicu. Zadržimo zapis s kojim je povezano najviše bibliografskih zapisa ako takav zapis postoji, a u svim drugim slučajevima bilo koji drugi zapis.
- Itd.

5.5.5 Razdruživanje normativnih zapisa

Razdruživanje normativnih zapisa možemo izvoditi samo u normativnoj bazi podataka.

Ako ustanovimo da se normativni zapis odnosi na više entiteta s jednakim ili sličnim imenom, potrebno ga je ukoliko je to moguće, razdružiti na više normativnih zapisa.

U bibliografskoj bazi podataka treba pregledati sve zapise koji su vezani na takav normativni zapis. Za svakog od njih ustanovimo kojem normativnom zapisu pripada. Kod toga se možemo poslužiti također i sa svim raspoloživim referentnim izvorima.

Normativni zapis razdružimo tako da u potpolje 001a – Status zapisa upišemo kod "r" – razdružen zapis. Takav zapis postane nevažeći, a umjesto njega napravimo ili upotrijebimo dva ili više drugih normativnih zapisa.

Upozorenje:

Normativni zapisi koji su označeni kao razdruženi ne vide se u spisku odrednica iz normativne baze podataka. Isto tako s njima nije više moguće povezati polja za odrednice u bibliografskim zapisima.

Ako ne možemo nedvosmisleno ustanoviti da se normativni zapis odnosi na više entiteta, ne označimo ga s kodom "r". To važi također i u slučaju kada možemo razlikovati samo između nekih, ali ne svih entiteta koje su udružene u jedan zapis.

Ako normativni zapis ne možemo razdružiti u cjelosti ili ako su s njim povezani pogrešni bibliografski zapisi, v. poglavlje 5.3.2 *Ponovno povezivanje odrednica*.

Kao razdružene možemo označiti samo zapise koje komandom ADOPT nije prisvojila neka druga biblioteka. Zapisi, označeni kao razdruženi, ostaju u normativnoj bazi do daljnjega.

Upozorenje:

Povremeno, predvidivo jednom godišnje, izvest će se poseban program koji će iz normativne baze izbrisati sve normativne zapise koji su bili označeni kao razdruženi i s kojima nije više povezan nijedan bibliografski zapis ni u jednoj bibliografskoj bazi podataka.

Postupak

1. Provjerimo da li u normativnoj bazi već postoje zapisi za entitete, za koje su podaci udruženi u zapisu kojeg razdružujemo. Po potrebi ih dopunimo (v. poglavlje 5.5.3 *Ažuriranje normativnih zapisa u normativnoj bazi*). Zabilježimo njihove identifikacijske brojeve.

Kreiramo zapise koji manjkaju (v. poglavlje 5.4 *Kreiranje normativnih zapisa*). Zabilježimo njihove identifikacijske brojeve.

2. Potražimo normativni zapis kojeg želimo razdružiti. Preselimo se u direktorij zapisa.
3. U potpolju *001a – Status zapisa* izbrišemo postojeći kod i unesemo kod "r" – *razdružen zapis*.
4. Polju *001 – Identifikator zapisa* dodamo potpolje *001x – Broj originalnog zapisa*, gdje unesemo identifikacijske brojeve svih odgovarajućih važećih normativnih zapisa. Identifikacijski brojevi moraju biti odvojeni zarezima i razmacima.
5. Ako je potrebno, među napomene za katalogizatore dodamo objašnjenje o tome zašto je odrednica označena kao razdružena.
6. Tipkama **PF1** **KP7** zapis pohranimo.

Upozorenje:

Ako zapis zabunom označimo kao razdružen, grešku možemo popraviti. To može uraditi samo posljednji redaktor sam, ali samo ako grešku opazi isti dan. Zapis, označen kao razdružen kasnije više nije moguće ažurirati.

7. U lokalnoj bibliografskoj bazi podataka bibliografske zapise, vezane na razdružen normativni zapis, ponovno povežemo sa odgovarajućim važećim normativnim zapisima. To možemo uraditi komandom *LINK/AUTHORS* (v. komandu *LINK/AUTHORS*) ili pak ponovno povežemo svaki zapis posebno.

Upozorenje:

Na taj način pojedina biblioteka može urediti samo bibliografske zapise u svojoj lokalnoj bazi podataka.

Ostale biblioteke bit će o razdruženim normativnim zapisima obaviještene prilikom povremenih usklađivanja njihovih lokalnih bibliografskih baza podataka s normativnom bazom podataka. Biblioteke će morati bibliografske zapise, vezane na razdružen normativni zapis, ručno ponovno povezati u svojim lokalnim bazama podataka, kao što je to opisano u koraku 7.

5.6 USKLAĐIVANJE BIBLIOGRAFSKIH ZAPISA S NORMATIVNIM ZAPISIMA

Za usklađivanje bibliografskih baza podataka s normativnom bazom podataka brine poseban program.

Pošto u normativnom zapisu promijenimo jedinstvenu, varijantnu ili srodnu odrednicu, programski se ažuriraju također i odrednice u bibliografskim zapisima u uzajamnoj bazi podataka, koje su preko potpolja 3 povezane s promijenjenim normativnim zapisom. Program, koji za to brine, izvodi se svaku noć.

Sličan program brine za usklađivanje bibliografskih i normativnih zapisa također i u lokalnim bazama podataka. Kako često će se ovaj program izvoditi, ovisi od dogovora s pojedinom bibliotekom.

Program za usklađivanje bibliografskih i normativnih zapisa najprije potraži sve normativne zapise koji su bili promijenjeni od datuma posljednjeg usklađivanja do tekućeg datuma

i

- u potpolju 100b – *Kod za status normativne odrednice* sadrže kod "a" – *prihvaćena* (tj. verificirana odrednica)

ili

u potpolju 001a – *Status zapisa* sadrže kod "d" – *izbrisan zapis*

i

- u potpolju 001a – *Status zapisa* ne sadrže kod "r" – *razdružen zapis*.

Program zatim potraži sve bibliografske zapise koji u potpolju 3 sadrže identifikacijski broj promijenjenog normativnog zapisa. U svim tako pronađenim bibliografskim zapisima se sva polja koja sadrže potpolje 3 usklade s odgovarajućim normativnim zapisima.

Izvede se sljedeći postupak:

- Ako potpolje 001a – *Status zapisa* u normativnom zapisu sadrži kod "d" – *izbrisan zapis*, program potraži potpolje 001x – *Broj originalnog zapisa*. Ovdje je upisan identifikacijski broj normativnog zapisa koji će zamijeniti zapis označen kao izbrisan. Ovaj se identifikacijski broj zatim prenese u potpolje 3 u bibliografskom zapisu, a prijašnji sadržaj potpolja 3 prenese se u potpolje 9 – *Broj prijašnjeg normativnog zapisa*.
- Ako u normativnom zapisu postoji jedno ili više polja 990 – *Nove veze*, a u potpolju 100b – *Kod za status normativne odrednice* upisan je kod "a" – *prihvaćena*, program potraži bibliografske zapise, navedene u potpoljima 990b – *ID bibliografskog zapisa*. Program u ove zapise u potpolje 3 upiše identifikacijski broj normativnog zapisa iz potpolja

990n – *ID normativnog zapisa*. Prijašnji sadržaj potpolja 3 prenese se u potpolje 9.

- U bibliografskom zapisu se za svako polje koje je pod normativnom kontrolom izvede sljedeći postupak:
 - Jedinstvena odrednica zamijeni se s jedinstvenom odrednicom iz odgovarajućeg normativnog zapisa, tj. onog čiji je identifikacijski broj naveden u potpolju 3.
 - Ako normativni zapis sadrži varijantne odrednice, također se i ove dodaju u bibliografski zapis.
 - Prijašnje varijantne odrednice se iz bibliografskog zapisa izbrišu.
 - Ako normativni zapis sadrži srodne odrednice, također se i ove dodaju u bibliografski zapis.
 - Prijašnje srodne odrednice se iz bibliografskog zapisa izbrišu.
- Ako su se u bibliografski zapis dodala polja s varijantnim ili srodnim odrednicama iz normativnog zapisa, također se i u ovim poljima istovremeno stvaraju potpolja 3 – *Broj normativnog zapisa*, koja služe kao veza između jedinstvene te varijantnih i srodnih odrednica.

6. Uputstva za pretraživanje prema podacima o stanju fonda u okviru lokalne baze podataka (polja 996/997/998)

Na jedan bibliografski zapis vezano je više opisa fizičkih jedinica (ponovljiva polja 996 i 997). Stoga je prilikom pretraživanja podataka o stanju fonda potrebno najprije upotrijebiti komandu *SELECT*. Tom komandom potražimo bibliografske zapise koji odgovaraju kriterijima, navedenim u komandi. Kod toga uz bibliografski zapis dobijemo i sve pripadne podatke o stanju fonda (polja 996/997/998). U sljedećem koraku komandom *FIND* obavimo naredni izbor podataka o stanju fonda koji odgovaraju kriterijima, danim u komandi. Jednom bibliografskom zapisu obično pripada više podataka o stanju fonda pa zato rezultat nakon komande *FIND* (*COUNT*) može biti različit (veći ili manji) od rezultata komandom *SELECT*.

Neki podaci o stanju fonda indeksirani su u dodatnim indeksima. Dostupni su pretraživanjem (komanda *SELECT*), a namijenjeni prvenstveno za potrebe statistike. Spisak podataka o stanju fonda koji možemo pretraživati također i komandom *SELECT* dan je u Dodatku F.

Više podataka o stanju fonda navedeno je u priručniku COMARC/H Format.

Komanda FIND

Komanda *FIND* namijenjena je izboru polja 996/997/998. Upotrebljavamo je iza komande *SELECT*. Rezultat pretraživanja komandom *SELECT* je broj nađenih bibliografskih zapisa (naslova). Broj polja 'stanje fonda' odnosno broj fizičkih jedinica koje smo izabrali komandom *FIND* prebrojimo komandom *COUNT*.

komanda:

FIND <ime potpolja>=<pojam za pretraživanje> (& <ime potpolja>=<pojam za pretraživanje>& ...)

U komandi ispred znaka '=' mogu nastupati samo imena potpolja podataka o stanju fonda u poljima 996/997/998. Ako polje sadrži elemente, potrebno je navesti još i ime elementa i njegov sadržaj. Za pretraživanje u potpolju **m** važe ista pravila kao i za druga potpolja, a iznimka je samo pretraživanje pojedinih brojeva svezaka. U tom slučaju potrebno je umjesto oznake 'm' upisati znak '#'.

Pojam za pretraživanje možemo skratiti na početku, u sredini ili na kraju upotrebom znakova '%' ili '*'. Njihovo je značenje sljedeće:

% - zamijeni jedan znak (znakova '%' može biti više u nizu)

* - zamijeni poželjni niz znakova

Primjeri upotrebe komande FIND:

FIND k=1991 & j=Vol.\18 & v=a

(Između nađenih bibliografskih zapisa izaberemo one koji u poljima podataka o stanju fonda (996 ili 997) imaju volumen 18, godinu 1991, a način nabavke je 'a' – kupovina.)

*FIND l=*mR1233**

(Između nađenih bibliografskih zapisa izaberemo one koji u poljima podataka o stanju fonda (996 ili 997) imaju broj računa 'R1233'. Znakom '*' skraćujemo s lijeve i desne strane kada ne znamo da li je najprije upisan datum i iza njega broj računa ili obrnuto.)

FIND f=124423

(Između nađenih bibliografskih zapisa izaberemo onaj zapis koji u polju podataka o stanju fondu (996 ili 997) ima inventarni broj 124423.)

FIND m= <rekl* & v=a*

(Između nađenih bibliografskih zapisa izaberemo one koji u poljima podataka o stanju fonda (996 ili 997) imaju u potpolju **m** niz '<rekl' kao komentar i način nabavke 'a' – kupovina.)

FIND k=198 & #=6*

(Između nađenih bibliografskih zapisa izaberemo one koji u poljima podataka o stanju fonda (996 ili 997) imaju svezak broj 6 i godinu između 1980 i 1989.)

FIND j=\5 & #=8*

(Između nađenih bibliografskih zapisa izaberemo one koji u poljima podataka o stanju fonda (996 ili 997) imaju svezak 8, godište 5, osnovnu jedinicu numerisanja drugog nivoa. Ako oznaku numerisanja drugog nivoa neznamo (npr. Let., God., Vol., ...), u potpolje **j** upisujemo znak '*'.)

FIND k=1992 & #=6

(Između nađenih bibliografskih zapisa izaberemo svezak broj 6 sa godinom 1992.)

Nakon komande *FIND* upotrebljavamo još i ove komande: *COUNT*, *COUNT/998*, *COUNT/SELECT*, *COUNT/SELECT/998*, *SUM*, *SUM/998*, *DISPLAY/FIND*, *LIST*.

Komanda COUNT

Komandom *COUNT* prebrojimo broj polja 996 odnosno 997 koja odgovaraju kriterijima određenim komandom *FIND*. Komandu *COUNT* upotrebljavamo samo nakon izvršene komande *FIND*.

komanda: *COUNT* <područje>

Područje predstavlja raspon nađenih bibliografskih zapisa, dobivenih nakon pretraživanja komandom *SELECT*. Rezultat komande *COUNT* ispiše se u retku na sredini ekrana.

Komanda COUNT/998

Komandom *COUNT/998* prebrojimo broj polja 998 koja odgovaraju kriterijima određenim komandom *FIND*. Komandu upotrebljavamo samo nakon izvršene komande *FIND*.

komanda: *COUNT/998* <područje>

Područje predstavlja raspon nađenih bibliografskih zapisa, dobivenih nakon pretraživanja komandom *SELECT*. Rezultat komande *COUNT/998* ispiše se u retku na sredini ekrana.

Komanda COUNT/SELECT

Komandom *COUNT/SELECT* prebrojimo broj polja 996/997 koja odgovaraju kriterijima određenim komandom *FIND*. Istovremeno izaberemo i prebrojimo zapise u kojima se ta polja nalaze.

komanda: *COUNT/SELECT* <područje>

Područje predstavlja raspon nađenih bibliografskih zapisa, dobivenih nakon pretraživanja komandom *SELECT*. Rezultat komande *COUNT/SELECT* ispiše se u retku na sredini ekrana. Promijeni se također i izbor zapisa u retku iznad statusnog retka, tj. ispiše se broj zapisa koji sadrže barem jedno odgovarajuće polje 996/997.

Komanda COUNT/SELECT/998

Komandom *COUNT/SELECT/998* prebrojimo broj polja 998 koja odgovaraju kriterijima, određenim komandom *FIND*. Istodobno izaberemo i prebrojimo zapise u kojima se ta polja nalaze.

komanda: *COUNT/SELECT/998* <područje>

Područje predstavlja raspon nađenih bibliografskih zapisa, dobivenih nakon pretraživanja komandom *SELECT*. Rezultat komande *COUNT/SELECT/998* ispiše se u retku na sredini ekrana. Mijenja se također i izbor zapisa u retku iznad statusnog retka, tj. ispiše se broj zapisa koji sadrže barem jedno odgovarajuće polje 998.

Komanda DISPLAY/FIND

Komanda je slična komandi *DISPLAY*, ali komanda *DISPLAY/FIND* ispiše samo one zapise u kojima barem jedno polje 996/997 odgovara izabranom kriteriju, određenom komandom *FIND*.

komanda: *DISPLAY/FIND* <područje>

Područje predstavlja potpun ili djelomičan raspon nađenih bibliografskih zapisa, dobivenih pretraživanjem komandom *SELECT*. Iza bibliografskog opisa ispisuju se podaci o stanju fonda iz onih polja 996/997 koja ispunjavaju kriterije u komandi *FIND*. Za monografske publikacije ispiše se inventarni broj i signatura, a za serijske publikacije inventarni broj, signatura, godište, godina, svesci.

Komanda SUM

Komanda *SUM* zbraja cijene u potpoljima 3 odvojeno prema valutama. U zbrojeve uključena su potpolja 3 u onim poljima 996/997 koja odgovaraju uslovima u komandi *FIND*.

komanda: *SUM* <područje>

Područje predstavlja raspon nađenih bibliografskih zapisa, dobivenih pretraživanjem komandom *SELECT*.

Komanda SUM/998

Komanda *SUM/998* zbraja cijene u potpoljima **3** odvojeno prema valutama. U zbrojeve su uključena samo potpolja **3** u onim poljima 998 koja odgovaraju uslovima u komandi *FIND*.

komanda: *SUM/998* <područje>

Područje predstavlja raspon nađenih bibliografskih zapisa, dobivenih pretraživanjem komandom *SELECT*.

Upotreba komandi kod zapisa monografskih publikacija

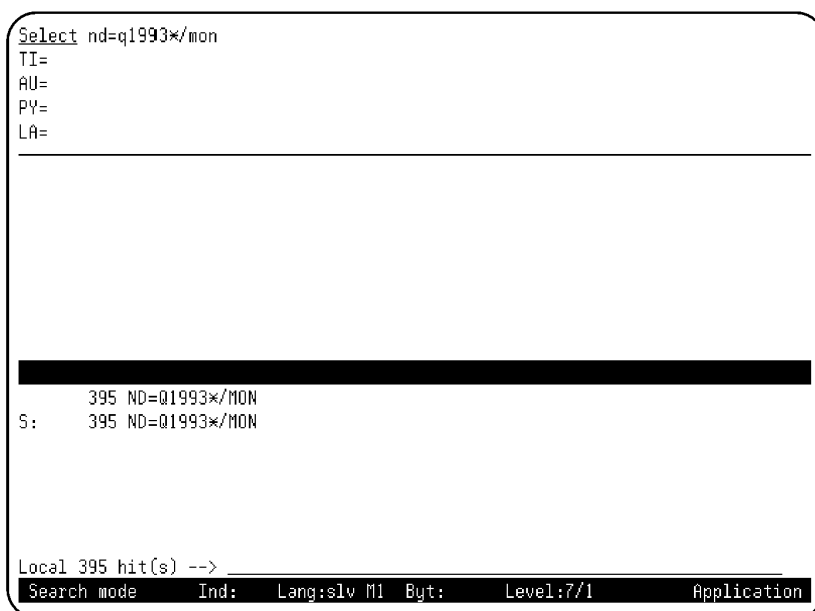
Kod zapisa monografskih publikacija komande se upotrebljavaju prvenstveno za potrebe statistike.

Primjer:

Želimo utvrditi utrošak sredstava i broj primjeraka monografskih publikacija koje u datumu računa imaju godinu 1993, a čiju je kupovinu finansiralo Ministarstvo za kulturu Slovenije.

Potražimo monografske publikacije sa datumom računa 1993.

komanda: *SELECT ND=q1993*/mon*

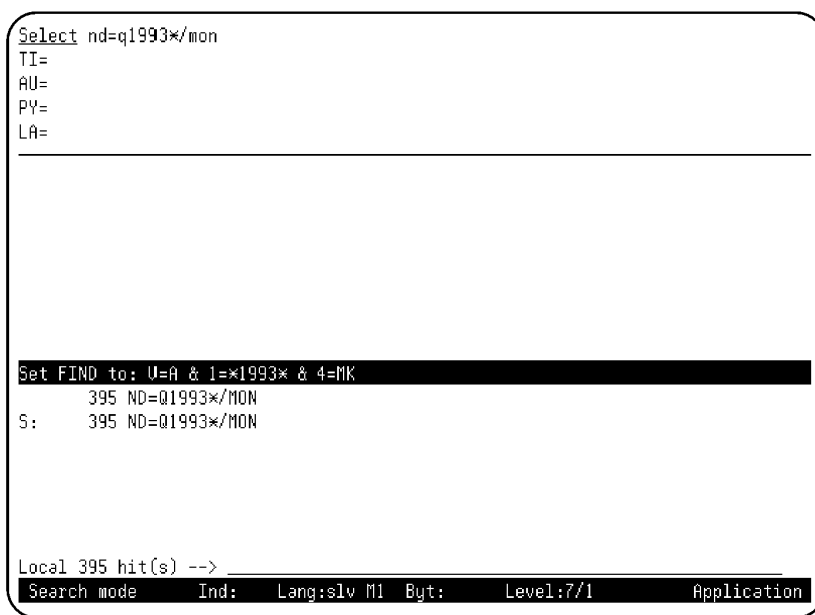

Slika 6-1: Ekran nakon potvrđivanja komande *SELECT*

Nakon pretraživanja komandom *SELECT*, u lokalnoj bazi podataka našli smo 395 zapisa koji odgovaraju navedenim zahtjevima za pretraživanje: zapisi monografskih publikacija koje u datumu računa imaju godinu 1993.

Komandom *FIND* izaberemo sve fizičke jedinice koje u potpolju 9961 (datum i broj računa) imaju godinu 1993, a čiju je kupovinu finansiralo Ministarstvo za kulturu. Potpolja 996v i 9964 su kodirana. Kod 'a' u potpolju 996v znači kupovinu, a kod Ministarstva za kulturu prema šifrantu je 'MK'. U potpolju 9961 skratimo datum sa lijeve i desne strane jer ne znamo da li je u potpolju najprije upisan broj računa i iza njega datum računa ili obrnuto.

komanda: *FIND v=a & 1=*1993* & 4=MK*

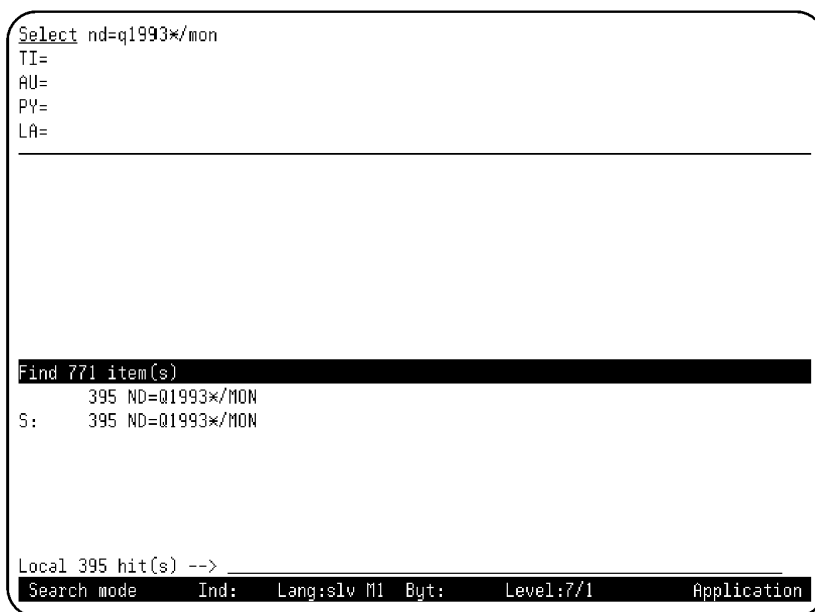

Slika 6-2: Ekran nakon potvrđivanja komande *FIND*

U retku na sredini ekrana ispiše se izborni kriterij. Polja 996 koja odgovaraju tom kriteriju prebrojimo komandom *COUNT*.

Komandom *COUNT* prebrojimo broj polja 996 (broj primjeraka) koja odgovaraju kriterijima, postavljenim komandama *SELECT* i *FIND*.

komanda: *COUNT 1-395*


```
Select nd=q1993*/mon
TI=
AU=
PY=
LA=

Find 771 item(s)
      395 ND=Q1993*/MON
S:    395 ND=Q1993*/MON

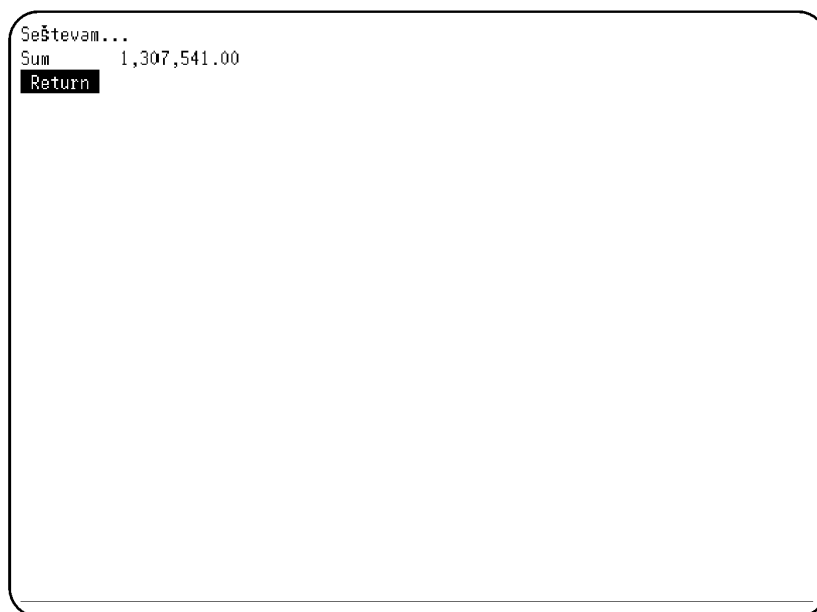
Local 395 hit(s) -->
Search mode   Ind:   Lang:slv M1  Byt:   Level:7/1   Application
```

Slika 6-3: Ekran nakon potvrđivanja komande *COUNT*

Rezultat se ispiše u retku na sredini ekrana. Našli smo 771 primjerak monografskih publikacija čiju je kupovinu u 1993. godini finansiralo Ministarstvo za kulturu.

Komandom *SUM* zbrojimo cijene u potpoljima 9963, i to samo u onim poljima 996 koja odgovaraju kriterijima, postavljenim komandama *SELECT* i *FIND*.

komanda: *SUM I-395*

Slika 6-4: Ekran nakon potvrđivanja komande *SUM*

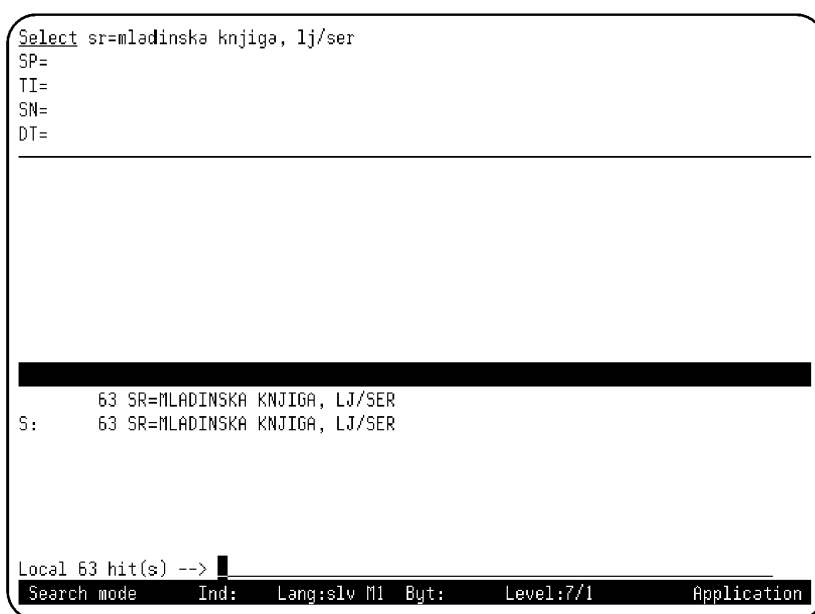
Iza oznake 'Sum' ispisana je vrijednost u domaćoj valuti. Tako smo dobili iznos sredstava koje je dalo Ministarstvo za kulturu za nabavku pojedinih primjeraka monografskih publikacija u 1993. godini.

Upotreba komandi kod zapisa serijskih publikacija

Primjer 1:

Zanima nas prirast godišta serijskih publikacija čiji je dobavljač Mladinska knjiga u 1992. godini.

komanda: *SELECT SR=Mladinska knjiga, Lj/ser*


```
Select sr=mladinska knjiga, lj/ser
SP=
TI=
SN=
DT=

63 SR=MLADINSKA KNJIGA, LJ/SER
S: 63 SR=MLADINSKA KNJIGA, LJ/SER

Local 63 hit(s) -->
Search mode Ind: Lang:slv MI Byt: Level:7/1 Application
```

Slika 6-5: Ekran nakon potvrđivanja komande *SELECT*

U lokalnoj bazi podataka nakon pretraživanja komandom *SELECT* našli smo 63 zapisa koji odgovaraju navedenim zahtjevima za pretraživanja: zapisi serijskih publikacija čiji je dobavljač Mladinska knjiga.

Komandom *FIND* u nađenim zapisima odredimo kriterije izbora polja 997. Izborni kriterij je: dobavljač (potpolje 9972) je Mladinska knjiga, a godina izdavanja (potpolje 997k) je 1992. godina.

komanda: *FIND 2=Mladinska knjiga* & k=1992*


```
Select sr=mladinska knjiga, lj/ser
SP=
TI=
SN=
DT=

Set FIND to: 2=MLADINSKA KNJIGA* & K=1992
63 SR=MLADINSKA KNJIGA, LJ/SER
S: 63 SR=MLADINSKA KNJIGA, LJ/SER

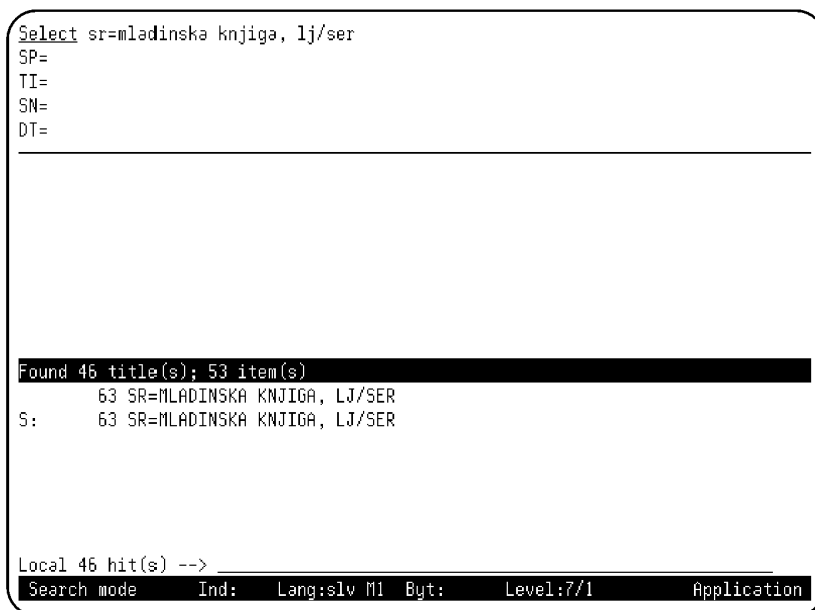
Local 63 hit(s) -->
Search mode Ind: Lang:slv MI Byt: Level:7/1 Application
```

Slika 6-6: Ekran nakon potvrđivanja komande *FIND*

U retku na sredini ekrana ispiše se izborni kriterij. Polja 997 koja odgovaraju tom kriteriju prebrojimo komandom *COUNT*.

Komandom *COUNT/SELECT* prebrojimo broj polja 997 koja odgovaraju kriterijima, postavljenim prethodnim komandama *SELECT* i *FIND*. Istodobno izaberemo i prebrojimo zapise u kojima se ta polja 997 nalaze.

komanda: *COUNT/SELECT 1-63*


```
Select sr=mladinska knjiga, lj/ser
SP=
TI=
SN=
DT=

Found 46 title(s); 53 item(s)
      63 SR=MLADINSKA KNJIGA, LJ/SER
S:      63 SR=MLADINSKA KNJIGA, LJ/SER

Local 46 hit(s) -->
Search mode   Ind:   Lang:slv M1   Byt:   Level:7/1   Application
```

Slika 6-7: Ekran nakon potvrđivanja komande *COUNT/SELECT*

Rezultat komande ispiše se u retku na sredini ekrana. U danom području zapisa našli smo 53 polja 997 u kojima je dobavljač Mladinska knjiga, a godina izdavanja 1992. Ispiše se također i broj zapisa koji sadrže ta polja (46) i istodobno se u retku iznad statusnog retka promijeni izbor zapisa. Te zapise možemo ispisati komandom *DISPLAY*. Želimo li pored bibliografskih podataka ispisati još i podatki o stanju fonda, upotrijebimo komandu *DISPLAY/FIND*.

Komandom *DISPLAY/FIND* na ekranu ispisujemo zapise u kojima se nalaze polja 997 koja odgovaraju kriterijima komande *FIND*.

komanda: *DISPLAY/FIND 1-46*

```
1. SP=0304-3878 TI=Journal of development economics PY=1974 IF=0 LA=eng
PU=North-Holland PP=Amsterdam DT=s CR=IEN::SNEZANA_ CE=19910320 ID=218905
IN=199200408 38(1992), 1-2
IN=199200408.1 Letn. 39(1992), št. 1-2

2. SP=0954-2361 TI=New statesman & society PY=1988 IF=0 LA=eng PU=Statesman &
National Publishing Company PP=London DT=s CR=NUBSK::TANJA_ CE=19900202
ID=1237514
IN=199200620 Let. 5(1992), 183<25.2.92>-220,<rek1 št.221-230=28.12.92,
12.2.93,26.5.93>231,<rek1 št.232=12.2.93,26.5.93>233 <<18.dec 1992/1 jan
1993>><<233dv>>

3. SP=0262-4079 TI=New scientist PY=1971 IF=0.505 LA=eng PU=New Science
Publications PP=London DT=s CR=CTK::LIDIJA_ CE=19900830 ID=1455621
IN=199200092 Let. 133(1992), št. 1802-1814
IN=199200092.1 Let. 134(1992), št. 1815-1827+kaz
IN=199200092.2 Let. 135(1992), št. 1828-1840+kaz.
IN=199200092.3 Let. 136(1992), št. 1841-1851+1852/1853
IN=199200092.4 (1992), št. 53-57
IN=199200092.5 (1992), št. 1<Secret life of the brain>

More...
```

Slika 6-8: Ekran nakon potvrđivanja komande *DISPLAY/FIND*

Pored bibliografskih podataka ispišu se i podaci o stanju fonda, i to samo iz onih polja 997 koja odgovaraju kriterijima komande *FIND*. Ispišu se inventarni broj, signatura, godište, godina, svesci.

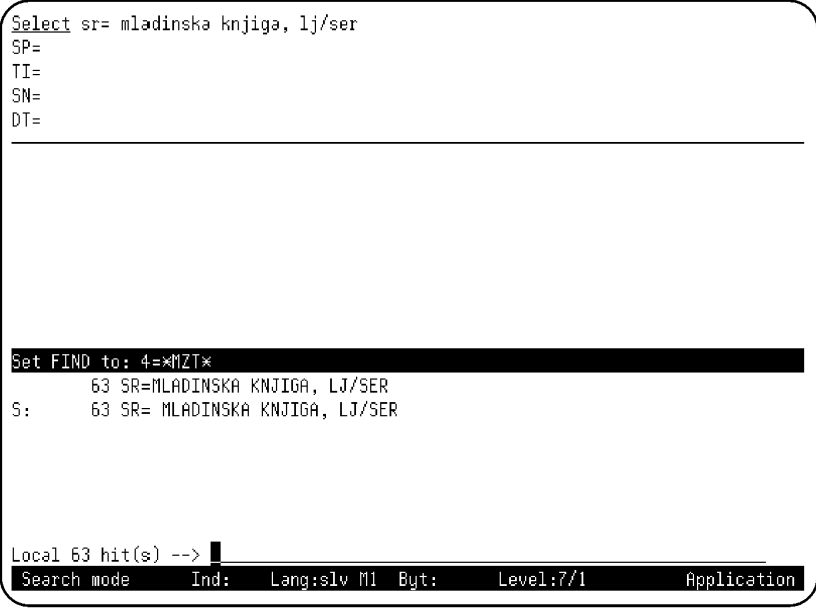
Primjer 2:

Želimo utvrditi utrošak sredstava za nabavku serijskih publikacija (naslova) čiji dobavljač je Mladinska knjiga, a kupovinu je finansiralo Ministarstvo za znanost i tehnologiju Slovenije (MZT).

Komandom *SELECT* našli smo 63 zapisa (naslova) serijskih publikacija čiji je dobavljač Mladinska knjiga (slika 6-5).

Komandom *FIND* odredimo izborni kriterij: finansijer je MZT.

komanda: *FIND 4=*MZT**


```
Select sr= mladinska knjiga, lj/ser
SP=
TI=
SN=
DT=

Set FIND to: 4=*MZT*
63 SR=MLADINSKA KNJIGA, LJ/SER
S: 63 SR= MLADINSKA KNJIGA, LJ/SER

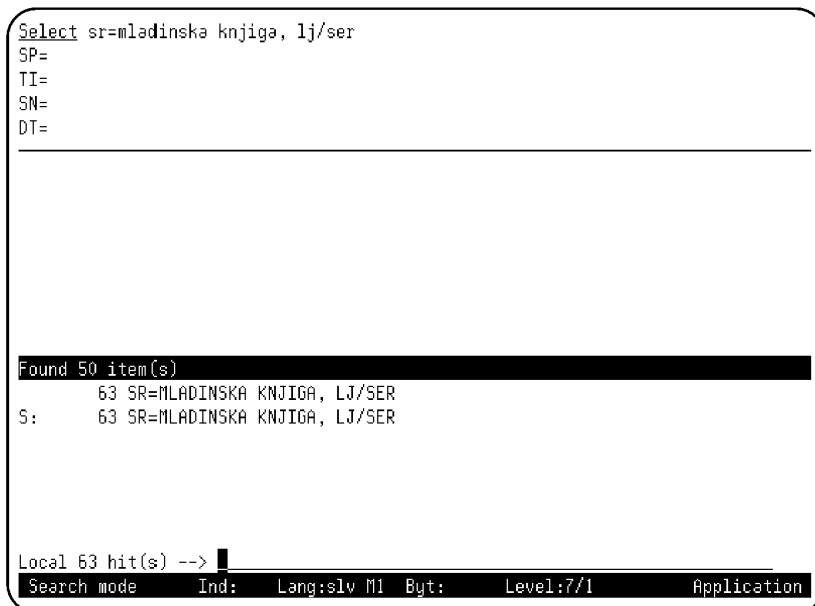
Local 63 hit(s) -->
Search mode Ind: Lang:slv MI Byt: Level:7/1 Application
```

Slika 6-9: Ekran nakon potvrđivanja komandom *FIND*

U retku na sredini ekrana ispiše se izborni kriterij. Polja 998 (polja sa zbirnim podacima o stanju fonda) koja odgovaraju tom kriteriju prebrojimo komandom *COUNT/998*.

Komandom *COUNT/998* prebrojimo broj polja 998 koja odgovaraju danom kriteriju.

komanda: *COUNT/998 1-63*


```
Select sr=mladinska knjiga, lj/ser
SP=
TI=
SN=
DT=

Found 50 item(s)
63 SR=MLADINSKA KNJIGA, LJ/SER
S: 63 SR=MLADINSKA KNJIGA, LJ/SER

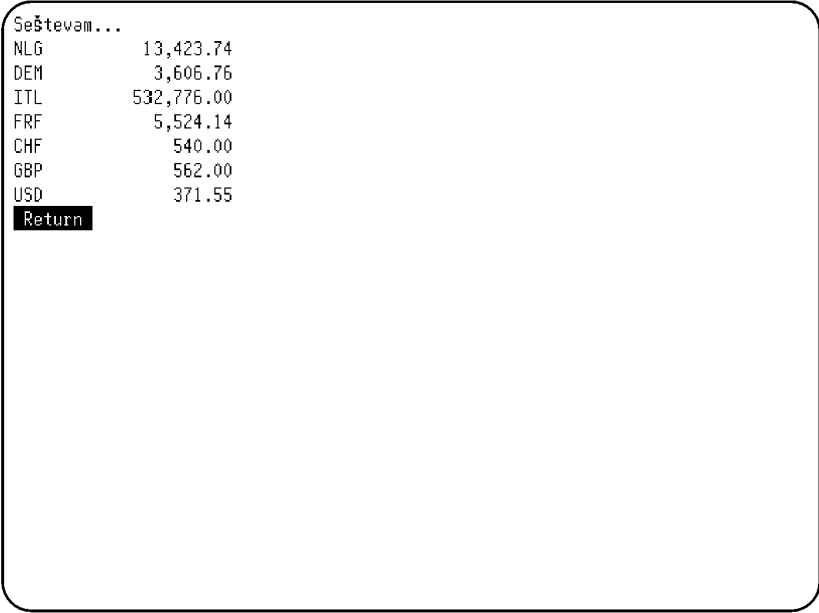
Local 63 hit(s) -->
Search mode Ind: Lang:slv M1 Byt: Level:7/1 Application
```

Slika 6-10: Ekran nakon potvrđivanja komande *COUNT/998*

Našli smo 50 polja 998 koja odgovaraju kriterijima komande *FIND*. To znači da je od 63 serijske publikacije čiji je dobavljač Mladinska knjiga, 50 serijskih publikacija finansiralo Ministarstvo za znanost i tehnologiju.

Komandom *SUM/998* zbrojimo cijene u potpoljima 9983, i to samo u onim poljima 998 koja odgovaraju kriterijima, postavljenim komandama *SELECT* i *FIND*.

komanda: *SUM/998 1-63*

Seštevan...	
NLG	13,423.74
DEM	3,606.76
ITL	532,776.00
FRF	5,524.14
CHF	540.00
GBP	562.00
USD	371.55
Return	

Slika 6-11: Ekran nakon potvrđivanja komande *SUM/998*

Ispiše se utrošak sredstava (odvojeno prema valutama) koje je dalo Ministarstvo za znanost i tehnologiju Slovenije za kupovinu serijskih publikacija čiji dobavljač je Mladinska knjiga.

7 RJEŠAVANJE LOKALNIH ZAPISA

Lokalni zapisi jesu zapisi koji su samo u lokalnoj bazi podataka biblioteke, a u uzajamnoj bazi podataka ne postoje. Obično nastanu konverzijom zapisa iz sistema kojeg je biblioteka upotrebljavala prije uključenja u sistem COBISS. Katalogizatori, koji će ih rješavati, moraju imati ovlaštenje za pohranjivanje lokalnih zapisa u uzajamnu bazu podataka, a preporučujemo također i ovlaštenje za zaključavanje zapisa.

Najprije provjerimo da li je zapis za određenu građu već u uzajamnoj bazi podataka:

- zapis je u uzajamnoj bazi podataka (v. *Postupak 1*);
- zapisa nije u uzajamnoj bazi podataka (v. *Postupak 2*).

Postupak 1

Upozorenje:

Lokalni zapis ne smijemo pohraniti komandom SAVE/HOST jer ćemo napraviti duplikat.

1. U direktoriju lokalnog zapisa upišemo komandu *STORE HOLDINGS* i time pohranimo podatke o fondu u privremenu memoriju.
2. Lokalni zapis izbrišemo.
3. Iz uzajamne baze podataka preuzmemo odgovarajući zapis te ga po potrebi popravimo ili dopunimo.
4. Komandom *RESTORE HOLDINGS* u zapis dodamo podatke o fondu.
5. Zapis komandom *SAVE* pohranimo u lokalnu bazu podataka. Ako imamo ovlaštenje za zaključavanje zapisa, a bibliografski dio smo mijenjali, zapis komandom *LOCKI* pohranimo također i u uzajamnu bazu podataka.

Upozorenje:

Ako je neki od primjeraka pozajmljen, za prijenos podataka o fondu upotrijebimo komandu MOVEHOLD (v. komandu MOVEHOLD).

Postupak 2

1. Ako je lokalni zapis manjkav ili sadrži greške, na odgovarajući način ga dopunimo ili popravimo.
2. Komandom *SAVE/HOST* pohranimo zapis u uzajamnu bazu podataka.

U bibliotekama koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond, 1. postupak je nešto drugačiji, i to:

Postupak 1

1. Iz uzajamne baze podataka preuzmemo odgovarajući zapis te ga po potrebi popravimo ili dopunimo. Zapis komandom *SAVE* pohranimo u lokalnu bazu podataka. Ako imamo ovlaštenje za zaključavanje zapisa, a bibliografski dio smo mijenjali, zapis komandom *LOCK1* pohranimo također i u uzajamnu bazu podataka.
2. U segmentu COBISS3/Fond u klasi **Građa** potražimo lokalni zapis.
3. Izaberemo metodu **Objekt / Prenesi fond na drugu građu**. Otvori se prozor sa spiskom polja 996/997, gdje označimo i izaberemo sva polja.
4. Otvori se nalazač **Pretraživanje – Građa**. Unesemo identifikacijski broj zapisa kojeg smo preuzeli iz uzajamne baze podataka i u koji želimo prenijeti podatke o fondu.

Savjet:

Identifikacijske brojeve zapisa prenosimo iz COBISS2 u COBISS3 kopiranjem (**Ctrl** + **Insert**) i ljepljenjem (**Shift** + **Insert** ili **Ctrl** + **V**).

5. Nakon izbora zapisa podaci o fondu se prenese te otvori prozor s porukom "Prenos je zaključen!". Kliknemo dugme **U redu** i otvori se prozor s porukom "Polja s nabavnim postavkama za prenos ne postoje!". Ponovno kliknemo dugme **U redu**.
6. Vratimo se u segment COBISS2/Katalogizacija i lokalni zapis izbrišemo.

Savjet:

Sve lokalne zapise u bibliografskoj bazi podataka potražimo komandama po sljedećem redoslijedu:

SELECT CR=<kreator, dodijeljen prilikom konverzije> (obično *CR=*OLD*)

SCAN 000e=only

KOMANDE

U nastavku su opisane sve komande koje upotrebljavamo u segmentu COBISS2/Katalogizacija. Za svaku pojedinu komandu dana je sintaksa i način unosa, a kod nekih također i skraćenica. Naveden je također i način (search, directory, input) u kojemu se komanda može upotrebljavati.

Sintaksa komandi određuje pravilan oblik unosa komande, a u priručniku je dana u kurzivu. Kod ekranskog načina rada neke komande možemo izvršavati i upotrebom tipaka na pomoćnom dijelu tastature (komandne tipke), i to pritiskom na jednu tipku ili uzastopnim pritiskom na dvije tipke. Komandne tipke koje zamjenjuju određenu komandu, navedene su iza komande.

Primjer:

SAVE

[PF1] **[KP7]**

Kod **ekranskog načina rada** (screen mode) upisujemo komande u **komandni redak** na sredini ekrana. Prije upisa komande moramo pritisnuti komandne tipke **[PF4]** **[KP7]** ili tipku **[Do]**. Nakon pritiska na tipke odn. tipku u komandnom retku ispisuje se riječ Komanda :, iza koje upišemo komandu. Neke komande (komande koje upotrebljavamo nakon pretraživanja) možemo upisati samo u **redak za unos komandi nakon pretraživanja** (redak iznad statusnog retka).

Kod **linijskog načina rada** (line mode) komande upisujemo u **komandni redak**.

Unos komande potvrđujemo tipkom **[Return]** ili tipkom **[Enter]**.

Neke komande možemo skraćivati: umjesto punog oblika možemo upisati skraćenicu koja je navedena na početku pojedine komande. Komande možemo upisivati po želji: velikim ili malim slovima. Nakon potvrde pojedinih komandi, u komandnom retku ispiše se pitanje na koje odgovaramo potvrdno ili niječno (**[D]** ili **[Y]** – da/yes, **[N]** – ne/not).

Svi primjeri korisničkih upisa podataka i komandi u priručniku su napisani u kurzivu.

Primjer:

DISPLAY <opseg>

Poruke se ispisuju u **retku za poruke**. Sve programske poruke i pitanja koja zahtijevaju odgovor korisnika, u priručniku su napisani pisaćom mašinom.

Primjer:

Želite li napustiti zapis bez pohranjivanja (D/N)?

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond, više ne mogu upotrebljavati komande koje se odnose na unos i ažuriranje polja 996/997/998: EDIT ACCESS, EDIT CN, EDIT STATUS, HOLDINGS, HOLDON i HOLDOFF, MOVEHOLD, PUTINV, REMOVE STATUS, SORTHOLD, STORE HOLDINGS i RESTORE HOLDINGS.

Komande DELETE i RENAME-TO ne mogu upotrebljavati kod zapisa koji sadrže podatke o fondu.

Komande EDIT DEF i EDIT TYPE ne mogu upotrebljavati za polja 996/997/998.

ADOPT

Komandu upotrebljavamo samo u normativnoj bazi podataka.

Komandom biblioteka prisvoji normativni zapis odn. preuzme odgovornost za podatke u njemu.

Komandu možemo upisati u direktoriju za vrijeme ažuriranja zapisa ili u retku za unos komandi nakon pretraživanja. U prvom slučaju navedemo samo komandu, a u drugom komandu i broj pogotka.

Komanda

ADOPT

ADOPT <br. pogotka>

Nakon potvrde komande, u retku za poruke ispiše se Preuzeli ste odgovornost za zapis <jedinstvena odrednica>. Zapis sada mogu popravljati samo katalogizatori koji su iz iste biblioteke kao katalogizator koji je upotrijebio komandu *ADOPT*.

Upozorenje:

Ako smo komandu upisali u direktoriju zapisa, zapis moramo ponovno pohraniti (i u slučaju kad ga nismo mijenjali). U protivnom slučaju komanda se neće izvršiti.

Zapis možemo kasnije osloboditi komandom *UNADOPT* (v. komandu *UNADOPT*).

Ako zapis kojeg je već prisvojila druga biblioteka pokušamo prisvojiti, dobijemo poruku Odgovornost za zapis je već preuzela biblioteka <akronim>.

Ako normativni zapis kojeg je prisvojila druga biblioteka želimo popravljati, dobijemo poruku Zapis ne možete ažurirati jer je odgovornost zanj preuzela biblioteka <akronim>. Ako imamo posebno ovlaštenje, koje je namijenjeno katalogizatorima, zaduženima za oblikovanje odrednica u normativnim zapisima, možemo ažurirati također i prisvojene zapise.

Podatak o tome da je zapis određena biblioteka prisvojila vidljiv je u formatima ZNAC i FULL.

Komandu mogu upotrebljavati samo katalogizatori koji imaju korisničko ime za rad u normativnoj bazi podataka.

AUTOFIND

Skraćenica

AF

Ako u komandi *SELECT* navedemo barem jedan prefiks za pretraživanje iz spiska dodatnih indeksa – podaci o stanju fonda (AM, CN, DA, DS, FI, IN, IR, LI, ND, SG, SI, SR, ST, TM), a zatim želimo da izvedemo komandu *FIND* po istom polju, umjesto komande *FIND* možemo upotrijebiti komandu *AUTOFIND*. Komandu upisujemo u redak za unos komandi poslije pretraživanja ili u komandni redak.

Komanda

AUTOFIND

Komanda *AUTOFIND* automatski generira parametre za komandu *FIND*.

```
Select st=1 and sr=Swets and dt=s
```

```
82 ST=1
111 SR=SWETS
3755 DT=S
S:      80 ST=1 AND SR=SWETS AND DT=S
```

```
Local 80 hit(s) --> autofind
```

```
Search mode   Ind:   Lang:slv M   Byt:   Level:7/1   App   IZUM
```

AUTOFIND - 1: Upis komande

Primjer:

Tražimo serijske publikacije koje su naručene kod dobavljača Swets. Najprije komandom *SELECT* potražimo zapise koji odgovaraju ovim uslovima. Zatim, umjesto komande *FIND q=1 & 2=swets*, upišemo komandu *AUTOFIND*. Tako u pronađenim zapisima izaberemo ona polja 997 u kojima je u potpolju q unijet status "1" – naručeno, a u potpolju 2 dobavljač Swets.

Poslije komande *AUTOFIND* možemo upotrijebiti sve komande koje inače možemo upotrebljavati iza komande *FIND* (*DISPLAY/FIND*, *COUNT*, *COUNT/SELECT*, *SUM*, *PRT/FIND*, *SYSPRT/FIND*).

Također možemo otići u direktorij zapisa, a poslije pritiska na tipku **PF3** program nas postavi na prvo polje 996/997/998 koje ispunjava uslove postavljene komandom *AUTOFIND*. Svako slijedeće polje koje ispunjava uslove dobijemo ponovnim pritiskom na tipku **PF3**.

Primjer:

SELECT IN=199400135
AF (umjesto komande *FIND f=199400135*)

Poslije potvrđivanja komande *AUTOFIND*, odmah možemo izvesti npr. komandu *PRT/FIND 1,L10* ili u direktoriju zapisa tipkom **PF3** potražiti polje 996 sa inventarskim brojem 199400135.

Upozorenje:

*Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond ne mogu više upotrebljavati tipku **PF3** za pretraživanje polja 996, 997 i 998 jer ova polja više ne postoje u direktoriju zapisa.*

BROWSE

Komandu upotrebljavamo samo u normativnoj bazi podataka, a namijenjena je pregledavanju po odrednicama u bazi.

Komandu možemo upotrijebiti u bilo kojem dijelu programa. U komandni redak ili u redak za unos komandi nakon pretraživanja upišemo komandu i odrednicu ili početak odrednice.

Komanda

BROWSE <odrednica ili početak odrednice>

Nakon potvrde komande ispiše se abecedno uređen spisak odrednica od upisanog niza znakova dalje. Ako upišemo samo komandu, ispiše se spisak od početka.

Spisak pregledavamo tipkama za pomicanje , , i .

Pojedinu odrednicu u spisku provjerimo tako da ju potvrdimo tipkom . Ispiše se normativni zapis u punom formatu. Pregledamo ga tipkama i .

- Ako zapis želimo popraviti ili dopuniti, tipkom otvorimo direktorij zapisa.
- Ako zapis ne želimo popraviti, tipkom vratimo se u spisak odrednica.

Upozorenje:

Ako komandu upišemo u direktoriju normativnog zapisa, zapise za imena u spisku možemo samo pregledavati, ali ih ne možemo popravljati.

Pritiskom na tipku možemo ispisati spisak odrednica iz baze LC NAMES, kojeg pregledavamo na jednak način. Zapis iz baze LC NAMES možemo preuzeti tipkom : otvori se direktorij preuzetog zapisa, kojeg još moramo urediti i pohraniti.

Upozorenje:

Zapis, kojeg ažuriramo, prekrijemo ako u direktoriju normativnog zapisa upišemo komandu i zatim preuzmemo zapis iz baze LC NAMES.

Spisak, koji se ispiše nakon potvrde komande *BROWSE*, sastavljen je od odrednica iz normativne baze podataka.

Jedinstvene odrednice, koje su u zapisima u potpolju 100b označene kodom "a" – *prihvaćena*, u spisku su označene znakom "+".

Varijantne odrednice označene su znakom "*". Iza svake varijantne odrednice u narednom retku slijedi pripadajuća jedinstvena odrednica, koja je zamaknuta za dva znaka u desno.

Srodne odrednice označene su znakom "=". Iza svake srodne odrednice u narednom retku slijedi pripadajuća jedinstvena odrednica, koja je zamaknuta za dva znaka u desno.

PN=
PH=
NA=
LA=
ID=

Ukaz: browse paganel

>=Paganel, Jožef

+Filipčič, Emil [1951-]

=Paganel, Jožef

+Gradišnik, Branko, 1951-

+Paganel, Jožef

Pagani, Antonio <nepopolna identifikacija>

Pagani, Giovanni Battista [1806-1860]

*Pagani, Janez Krstnik

Search mode Ind: Lang:slv PN Byt:00765 Level:7/1 Add App CONOR

BROWSE - 1: Pregledavanje spiska odrednica

Ako kod jedinstvenih odrednica nije uneseno potpolje *200f – Datumi*, u uglatim zagradama ispišu se godine iz potpolja *190a – Godina rođenja* i *191a – Godina smrti*. U kutnim zagradama ispiše se i šifra istraživača. Ako je u potpolju *120b – Oznaka za razlikovanje među osobama* kod "b" – odrednica za više osoba, iza imena ispiše se tekst <više osoba>. Ako potpolje *120b* nije ispunjeno te također nijedno od polja *190 – Datum rođenja*, *191 – Datum smrti*, *200c – Dodaci imenu*, *200d – Rimski brojevi*, *200f – Datumi*, *200r – Šifra istraživača*, iza imena ispiše se tekst <nepotpuna identifikacija>.

CHECK/RECORD

Skraćenica

CR

Komandom provjerimo kvalitet jednog ili više zapisa. Komandu je umjesno upotrijebiti prvenstveno kod starih zapisa i zapisa prenesenih iz drugih sistema.

Komandu možemo upotrijebiti nakon pretraživanja u lokalnoj ili uzajamnoj bazi podataka. U redak za unos komandi nakon pretraživanja unesemo komandu i broj pogotka ili područje zapisa.

Komanda

CHECK/RECORD <br. pogotka>

CHECK/RECORD <područje>

Nakon potvrde komande, na ekranu se ispišu greške u zapisu odnosno zapisima. Mogu se ispisati četiri vrste grešaka:

- **Greške u osobitostima polja/potpolja**

Provjerava se prisutnost, ponovljivost, obaveznost polja/potpolja, pravilnost kodiranih potpolja itd.

- **Sadržajne greške**

Ispišu se poruke koje se i inače ispisuju prilikom pohranjivanja zapisa, a navedene su u *Dodatku G*.

- **Greške u podacima o fondu**

Provjeravaju se greške koje su nastale prilikom unosa podataka o stanju fonda. Ispišu se poruke koje se i inače ispisuju prilikom pohranjivanja zapisa (npr. Duplikat inventarskog broja).

- **Greške u vezi s maskom unosa**

Provjeravaju se greške u vezi s izabranom maskom unosa i sadržajem potpolja 001c i 001d.

BN=86-81017-01-2

AU=

LA=

PY=

ID=

1. zadetek - Vsebinske napake:

Polje 200 ima indikator 1, čeprav obstaja značnica glavnega vpisa
Napačen 1. indikator (polje 710)
V vgrajenem polju 200 je napačen 2. indikator
V vgrajenem polju 210 je napačen 1. indikator
V vgrajenem polju 210 je napačen 2. indikator
V vgrajenem polju 215 je napačen 1. indikator

L

1/2

Search mode Ind: Lang:slv M Byt:00825 Level:7/1 Add App IZUM**CHECK/RECORD - 1: Ispis nakon potvrde komande**

COMPARE

Skraćenica

COMP

Komandom *COMPARE* ispisujemo razlike između sadržaja dva ili više zapisa u lokalnoj i/ili uzajamnoj bazi podataka.

U red za unos komandi poslije pretraživanja unesemo komandu *COMPARE*, broj pogotka i spisak identifikacionih brojeva zapisa koje želimo usporediti sa pogotkom.

Komanda

COMPARE <br. pogotka> <spisak ID-ova>

Komandu *COMPARE* možemo koristiti poslije pretraživanja u lokalnoj ili uzajamnoj bazi podataka. Ispisuju se razlike između sadržaja pogotka i sadržaja svakog od zapisa u spisku identifikacionih brojeva.

Ispred svakog identifikacionog broja u spisku upišemo slovo *L* ili *H*. Ako ispred identifikacionog broja upišemo *L*, ispisat će se razlike između pogotka i zapisa sa određenim ID-om u lokalnoj bazi podataka; ako ispred identifikacionog broja upišemo slovo *H*, ispisat će se razlike između pogotka i zapisa sa određenim ID-om u uzajamnoj bazi podataka.

Primjer:

COMPARE 3 L39224,H39224,H40334081

Razlike između zapisa (pogodak se uspoređuje sa svakim ID-om posebno), ispisuju se na ekranu; ako želimo ispisati razlike na lokalni ili sistemski štampač, koristimo komandu *COMPARE/PRT* ili *COMPARE/SYSPRT*.

Primjeri:

COMPARE/PRT 1 H22664704

COMPARE/SYSPRT 12 L16447,L16703

Ako je sadržaj potpolja duži od 40 znakova, ispisuje se od početka one riječi u kojoj se nalazi razlika.

Komandu koristimo prvenstveno u postupcima razrješavanja duplikata, kada uspoređujemo dva ili više zapisa koji su mogući duplikati.

ID=36194560
 TI=
 AU=
 PY=
 LA=

Host 1 hit(s) --> compare 1 136192256

Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:7/1 App IZUM

COMPARE - 1: Upis komande

ID=36194560 HOST	ID=36192256 LOCAL
000 []	000 []
\$e LOCK1-MUK	
001 []	001 []
\$ad	\$ac
\$x36192256	
010 []	010 []
\$a961-6062-01-8	\$a961-6062-00-X
	\$bzv. A
	010 []
	\$a961-6062-01-8
	\$bzv. B
101 [0]	101 [0]
\$cslv	\$deng
\$ceng	
200 [1]	200 [0]
\$h#Zv. #B	\$furedila Franc Solina in Baldomir Zaj
\$iRačunalništvo in informatika, umetnal	
\$furedila Franc Solina in Baldomir Zaj	
215 []	215 []
\$a436 str.	\$a2 zv. (XIV, 591; XII, 436 str.)
300 [1]	300 [1]
\$aNi vzpor. nasl. str.: Proceedings of	\$aBesedilo slov. ali angl.
More...	

COMPARE - 2: Ispis poslije potvrdivanja komande

CONFIRM/TD

Skraćenica

CT

Komanda omogućava potvrđivanje odn. zaključavanje tipologije dokumenata/radova. Za upotrebu komande moramo imati odgovarajuće ovlaštenje.

Najprije u uzajamnoj bazi podataka potražimo zapise u kojima tipologiju želimo zaključati. Zapise možemo potražiti komandom *SELECT* ili prefiksima za pretraživanje. Dobijeni skup zapisa možemo dodatno ograničiti komandom *SCAN*.

Zatim u redak za unos komandi nakon pretraživanja upišemo

Komanda

CONFIRM/TD <područje>

Područje se sastoji od pojedinih brojeva pogodaka i/ili intervala, odvojenih zarezom.

```
Select as=05953 and py=2000:2005

203 AS=05953
557776 PY=2000:2005
S:      83 AS=05953 AND PY=2000:2005

Host 83 hit(s) --> confirm/td 1-83
Search mode  Ind:  Lang:slv M  Byt:  Level:3/1  App  IZUM
```

CONFIRM/TD - 1: Upis komande

Nakon potvrde komande, na ekranu se u punom formatu ispiše prvi od zapisa iz danog područja. Kod duljih zapisa sljedeću stranu zapisa ispišemo tipkom **Return** ili **KP5**, a prethodnu tipkom **KP8**. Ako zapis sadrži podatak o tipologiji, tipologija je ispisana naglašeno. Takav zapis možemo da potvrdimo tipkom **KP0** i time smo tipologiju zaključali. To znači da podatak o tipologiji u zapisu nije više moguće ažurirati.

Svaki sljedeći zapis ispišemo tipkom **Return** i postupak ponovimo.

```

21. ID=10908761 A V1 17.08.2001 MAK LJ::JANEZ
001 an ba ca d2 1.19 - Recenzija, prikaz knjige, kritika
011 a0025-5629
100 c2000 dslv
1010 aeng
102 ausa
2000 aTang, Xiaomin; Zhang, Xian; Cao, Chongguang: Additive adjugate
preservers on the matrices over fields. - Northeast Math. J. 15
(1999), no. 2, 246-252 bPeter Šemrl
215 ašt. 15006 bIssue #2000i 2000
301 aMathematical reviews: 2000i:15006
6100 zslv amatematika alinearna algebra alinearne transformacije
amatrike
6100 zeng amathematics alinear transformations amatrices
675 a512.643(049.3) c512.6
686 a15A04 2MSC 2000
700 132526051 aŠemrl bPeter 705953 4070 83-111.02 84-016
900 132526051 sz aŠemrl bp.
More...

```

[RETURN] - naslednji zapis / [KP0] - potrdi / ESC - izhod
Host 83 hit(s) --> confirm/td 1-83

Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:3/1 App IZUM

CONFIRM/TD - 2: Potvrđivanje u pojedinom zapisu

Zapise sa već potvrđenom tipologijom možemo potražiti komandom *SCAN*. Nakon izvođenja zahteva za pretraživanje po želji u uzajamnoj bazi podataka u red za unos komandi nakon pretraživanja upišemo komandu

*SCAN 000r=**

Da je tipologija potvrđena, vidljivo je u ispisu zapisa u punom formatu ili u prikazu sistemskog polja prilikom ažuriranja zapisa.

Potvrđenu i zaključanu tipologiju moguće je otključati komandom *RELEASE/TD*.

Upozorenje:

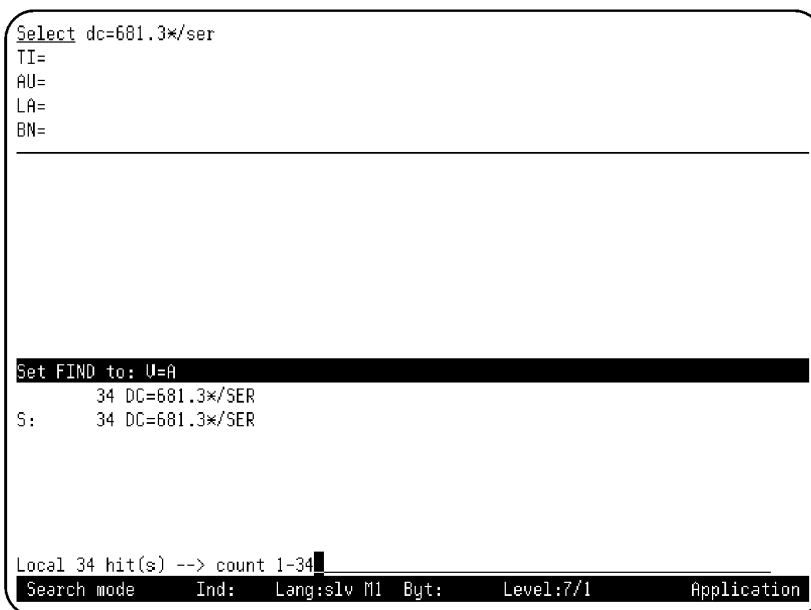
Komandu CONFIRM/TD možemo izvoditi samo u uzajamnoj bazi podataka. Za upotrebu komande potrebno je posebno ovlaštenje.

COUNT

Komandu *COUNT* možemo upotrebljavati samo iza komande *FIND*, te tako prebrojimo broj polja 996 odn. 997 koja odgovaraju kriterijima, određenim komandom *FIND*. Ako komandi *COUNT* dodamo odredbu /998, prebrojimo polja 998 koja odgovaraju kriterijima, određenim komandom *FIND*.

Komandu možemo upotrebljavati samo u lokalnoj bazi podataka. Iza strelice u retku iznad statusnog retka ili u komandni redak upisujemo komandu i područje nađenih zapisa.

komanda: *COUNT* <područje>
komanda: *COUNT/998* <područje>


```
Select dc=681.3*/ser
TI=
AU=
LA=
BN=

Set FIND to: U=A
      34 DC=681.3*/SER
S:    34 DC=681.3*/SER

Local 34 hit(s) --> count 1-34
Search mode   Ind:   Lang:slv M1  Byt:   Level:7/1   Application
```

COUNT-1: Upis komande

U lokalnoj bazi podataka našli smo komandom *SELECT* 34 zapisa serijskih publikacija sa područja računarstva. Komandom *FIND* izabrali smo samo ona polja 997 (godišta) u kojima je način nabavke kupovina (potpolje 997v je kodirano, a kod 'a' znači kupovinu). Nakon izvršene komande *FIND* upišemo komandu *COUNT* koja prebroji broj izabranih polja 997.

```
Select dc=681.3*/ser
TI=
AU=
LA=
BN=

Found 19 item(s)
      34 DC=681.3*/SER
S:      34 DC=681.3*/SER

Local 34 hit(s) -->
Search mode      Ind:      Lang:slv M1 Byt:      Level:7/1      Application
```

COUNT-2: Ispis nakon potvrđivanja komande

Rezultat komande *COUNT* ispiše se u komandnom retku. U danom području zapisa našli smo 19 polja 997 koja odgovaraju kriteriju komande *FIND*, prema tome 19 godišta serijskih publikacija, nabavljenih kupovinom.

Ako komandi *COUNT* dodamo odredbu */NUMBER*, prebrojat ćemo broj polja 997 koja odgovaraju kriterijima komande *FIND* i broj svezaka, upisanih u tim poljima 997 (u potpoljima **m**).

komanda: *COUNT/NUMBER <područje>*

Primjer:

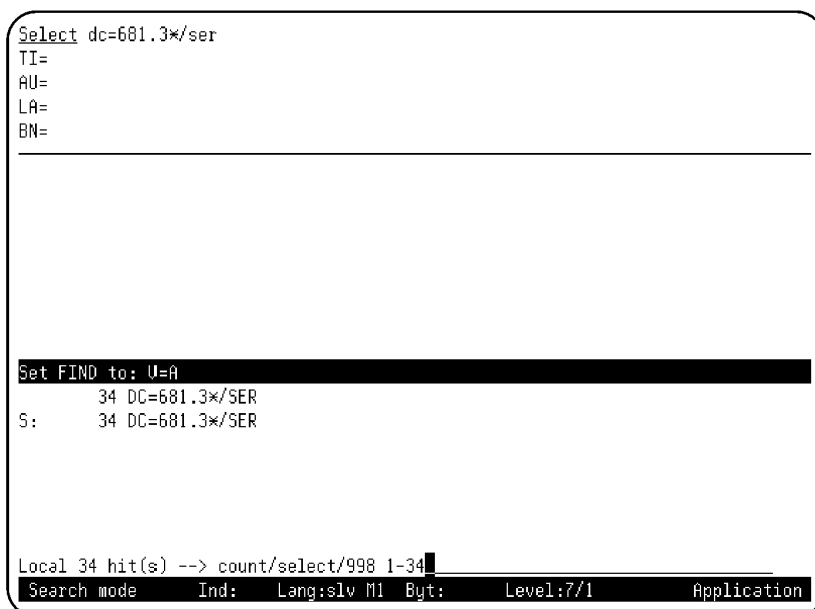
komanda: *SELECT DT=s*
komanda: *FIND k=1994*
komanda: *COUNT/NUMBER 1-800*

COUNT/SELECT

Komandu *COUNT/SELECT* možemo upotrebljavati samo iza komande *FIND*, te tako prebrojimo broj polja 996 odn. 997 koja odgovaraju kriterijima, određenim komandom *FIND*. Istovremeno izaberemo i prebrojimo također i zapise (naslove) u kojima se ta polja nalaze. Ako komandi dodamo odredbu /998, prebrojimo broj polja 998 koja odgovaraju kriterijima komande *FIND* te izaberemo i prebrojimo zapise u kojima se ta polja nalaze.

Komandu možemo upotrebljavati samo u lokalnoj bazi podataka. Iza strelice u retku iznad statusnog retka ili u komandni redak upišemo komandu i područje nađenih zapisa.

komanda: *COUNT/SELECT* <područje>
komanda: *COUNT/SELECT/998* <područje>


```
Select dc=681.3*/ser
TI=
AU=
LA=
BN=

Set FIND to: U=A
34 DC=681.3*/SER
S: 34 DC=681.3*/SER

Local 34 hit(s) --> count/select/998 1-34
Search mode Ind: Lang:slv M1 Byt: Level:7/1 Application
```

COUNT/SELECT-1: Upis komande

U lokalnoj bazi podataka smo komandom *SELECT* našli 34 zapisa serijskih publikacija sa područja računarstva. Komandom *FIND* izabrali smo samo ona polja 998 u kojima je način nabavke (potpolje 998v) kupovina. Nakon izvršene komande *FIND*, upišemo komandu *COUNT/SELECT/998* koja prebroji broj izabranih polja 998 i broj zapisa u kojima se ta polja nalaze.

```
Select dc=681.3*/ser
TI=
AU=
LA=
BN=

Found 18 title(s); 18 item(s)
      34 DC=681.3*/SER
S:      34 DC=681.3*/SER

Local 18 hit(s) -->
Search mode      Ind:      Lang:slv M1      Byt:      Level:7/1      Application
```

COUNT/SELECT-2: Ispis nakon potvrđivanja komande

Rezultat komande ispiše se u komandnom retku. U danom području zapisa serijskih publikacija sa područja računarstva (34 zapisa) našli smo 18 polja sa zbirnim podacima o stanju fonda (998) u kojima je način nabavke kupovina. Budući da zapis ima samo jedno polje sa zbirnim podacima o stanju fonda, i broj pripadajućih naslova (zapisa) također je 18.

Promijenio se također i izbor zapisa u retku iznad statusnog retka i ispisao broj zapisa koji sadrže odgovarajuće polje 998.

Ako komandi *COUNT/SELECT* dodamo odredbu *NUMBER*, prebrojimo broj polja 997 koja odgovaraju kriterijima komande *FIND*, broj zapisa u kojima se ta polja nalaze i broj svezaka, upisanih u tim poljima u potpolju **m**.

komanda: *COUNT/SELECT/NUMBER* <područje>

Primjer:

komanda: *SELECT DT=s*

komanda: *FIND k=1994*

komanda: *COUNT/SELECET/NUMBER 1-800*

DELETE

Komandom *DELETE* zapise brišemo. U direktoriju zapisa u komandni redak upišemo

Komanda

DELETE

```

BN=
TI=tuje zivljenje
AU=cankar, ivan
PY=1994
LA=

001aacd 010a 100cehd 101ac 102a 105abcef 200afggde 205a
210acdeg 215acd 225ahv 300a 320a 600abfxw 601abxw 602axw
606axyzw 610za 675asbvc 700ab4 701ab4 702ab4 702ab4 710adfe
900ab 901ab 992bx 996dfopqtv12347

Ukaz: delete

Local 2 hit(s) --> 2
Directory Ind: Lang:slv M Byt:00583 Level:7/1 Add App IZUM

```

DELETE - 1: Brisanje zapisa u lokalnoj bazi podataka

Ako se zapis koji brišemo nalazi i u nekoj drugoj lokalnoj bazi, komanda *DELETE* izbriše ga samo iz naše lokalne baze, a inače također i iz uzajamne baze podataka.

Komanda je prvenstveno namijenjena za rješavanje duplih zapisa (duplikata). Ako utvrdimo da u uzajamnoj bazi podataka za istu publikaciju postoje dva ili više zapisa, najprije moramo utvrditi zapise koje ćemo tretirati kao duplikate.

Provjerimo datum prijenosa lokalnog zapisa u COBIB i datum kreiranja zapisa. Ako datum prijenosa lokalnog zapisa u COBIB ne postoji, znači da je bio zapis istovremeno kreiran u COBIB-u i u lokalnoj bazi podataka. U tom slučaju uvažavamo datum kreiranja, dok inače uvažavamo datum prijenosa lokalnog zapisa u COBIB. Kao duplikat tretiramo onaj zapis koji se je u uzajamnoj bazi pojavio kasnije, **osim u dolje opisanom primjeru**.

Datum prijenosa lokalnog zapisa u COBIB u punom formatu označen je tekстом SaveToHost:, a u direktoriju zapisa vidljiv je u prikazu sistemskog polja (tipke **PF1** **KP5**) iza teksta Preneseno u COBIB:.. Datum kreiranja

zapisa u punom formatu vidljiv je na vrhu ispisa, a u nekim drugim formatima naveden je iza ispisnog koda CE. U direktoriju zapisa datum kreiranja je iza teksta *Kreirano:*.

Prilikom kreiranja zapisa poželjno je da su podaci uneseni u zapis po mogućnosti tačni i potpuni. Kod zapisa za izradu CIP-a jedan od važnijih identifikacijskih podataka jeste također i broj COBISS.XX-ID, koji je naštampan u publikaciji u CIP-u.

Ako u lokalnoj bazi podataka otkrijemo duplikat, postupamo na slijedeći način:

1. Ako u svojoj lokalnoj bazi podataka duplikat nema nijedna druga biblioteka, izbrisemo ga komandom *DELETE*. Zapis se automatski izbriše u lokalnoj i u uzajamnoj bazi podataka (programska poruka *Zapis izbrisan u lokalnoj i uzajamnoj bazi podataka*).
2. Ako se duplikat pojavljuje i u drugim lokalnim bazama, moramo izvršiti slijedeći postupak:
 - U direktoriju duplikata unesemo u potpolje 001a kod "*d*" – *izbrisani zapis*, a u potpolje 001x identifikacijski broj originalnog zapisa (ID).
 - Duplikat pohranimo u lokalnu i u uzajamnu bazu podataka. Ako smo kreator zapisa, to možemo izvršiti komandom *SAVE*, a inače nam je potrebno ovlaštenje za komandu *LOCK1*.
 - Zatim se ponovno vratimo u direktorij duplikata te ga komandom *DELETE* izbrisemo u lokalnoj bazi podataka (programska poruka *Zapis izbrisan samo u lokalnoj bazi jer ga ima barem još jedna biblioteka*).

Duplikat ostane u uzajamnoj bazi podataka, ali ga nijedna biblioteka ne može preuzeti ili mijenjati. No, odmah se vidi da je zapis duplikat (kod "*d*"), a naveden je također i broj originalnog zapisa (ID) kojega biblioteke mogu preuzeti.

Ako duplikat otkrijemo u uzajamnoj bazi podataka (u lokalnoj bazi podataka ga nemamo), u njega možemo unijeti kod "*d*" i potpolje 001x komandom *EDIT/HOST*, ukoliko za upotrebu te komande imamo ovlaštenje.

Tek kada i posljednja biblioteka izbriše duplikat u svojoj lokalnoj bazi, duplikat se automatski izbriše također i u uzajamnoj bazi podataka (programska poruka *Zapis izbrisan u lokalnoj i uzajamnoj bazi podataka*).

Zapis, označen kodom "*d*" može mijenjati samo unosilac koji je zapis posljednji pohranio. To znači da zapis koji smo zabunom označili za brisanje možemo naknadno popraviti.

Zapis ne možemo izbrisati ako je građa pozajmljena/rezervirana (programska poruka *Građa je pozajmljena/rezervirana (inv. br.)*). U tom slučaju pomaže nam komanda *MOVEHOLD*.

Isto tako ne možemo izbrisati zapise koji su u hijerarhijskom odnosu. Ako je nadređeni zapis povezan sa podređenim zapisima preko identifikacijskog broja (potpolje 4641), ne možemo ga izbrisati (programska poruka *Nadređeni zapis nije moguće izbrisati*). Ako utvrdimo da je takav zapis duplikat, moramo prije brisanja u sve podređene zapise u potpolje 4641, umjesto prijašnjeg sadržaja, unijeti identifikacijski broj originalnog zapisa.

Međutim, možemo izbrisati zapise na koje su vezani zapisi preko ISSN broja (potpolje 011a).

Povremeno se aktivira program koji svim bibliotekama u sistemu šalje spisak zapisa – duplikata, koji su u uzajamnoj bazi podataka označeni kodom "d" te ih u svojim lokalnim bazama moramo izbrisati.

Upozorenje:

Ako imamo ovlaštenje za ažuriranje podataka o fondu ili ovlaštenje za ažuriranje ograničenog skupa bibliografskih podataka, ali ne i ovlaštenje za kreiranje zapisa, možemo brisati samo zapise, gdje smo zadnji redaktor.

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond ne mogu brisati zapise koji sadrže podatke o fondu (zapis mogu brisati tek pošto u segmentu COBISS3/Fond prenesu podatke o fondu u drugi zapis).

Upozorenje:

Komandu ne možemo upotrebljavati prilikom rada u normativnoj bazi podataka jer se normativni zapisi ne mogu brisati.

DIFF

Komandom *DIFF* ispisujemo razlike između sadržaja zapisa u lokalnoj bazi i pripadajućeg zapisa u uzajamnoj bazi podataka.

Komanda

DIFF <opseg>

Komandu *DIFF* unesemo u red za unos komandi nakon pretraživanja u lokalnoj bazi podataka.

```
Select au=Kocbek, Marijan
```

```
1 AU=KOCBEK, MARIJAN
S: 1 AU=KOCBEK, MARIJAN
```

```
Local 1 hit(s) --> diff 1
```

```
Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:7/1 App IZUM
```

DIFF - 1: Upis komande

ID=5232384 LOCAL	ID=5232384 HOST
000 []	000 []
	\$e LOCK1-PRFMB
210 []	210 []
\$eNovo mesto	
\$gTiskarna Novo mesto	
300 []	
\$a1200 izv.	
610 [1]	610 [0]
\$aodškodninska obveznost	
675 []	675 []
\$a349.233(497.1)	\$a349.223
	\$s349
\$s3	\$c349
\$b3	
\$c349.2	
675 []	675 []
\$a347.56(497.1)	\$a347.56
700 [0]	700 [0]
\$4070	

Return	

DIFF - 2: Ispis poslije potvrđivanja komande

Razlike između oba zapisa ispisuju se na ekranu; ako želimo ispisati razlike na lokalni ili sistemski štampač, koristimo komandu *DIFF/PRT* ili *DIFF/SYSPRT*.

Ako je sadržaj potpolja duži od 40 znakova, ispisuje se od početka one riječi u kojoj se nalazi razlika.

Komandu koristimo prvenstveno u postupcima redakcije zapisa, kada je potrebno uskladiti zapis u lokalnoj bazi sa zapisom u uzajamnoj bazi podataka.

DISPCODE

Komandom definiemo ispisni kod (dvoslovnu oznaku polja), koji zatim upotrijebimo za definiranje korisničkog formata.

Iza strelice u retku iznad statusnog retka ili u komandni redak upišemo komandu *DISPCODE*, oznaku ispisnog koda i spisak polja sa potpoljima. Ako nabrajamo više polja, odvajamo ih okomitom crtom. Iza oznake svakog polja (ako je ponovljivo) i potpolja navedemo interpunkciju u navodnim znacima, koja će se ispisati ispred sadržaja polja odn. potpolja. Ako interpunkciju ne navedemo, podrazumijevana vrijednost je ";".

komanda: *DISPCODE* <oznaka ispisnog koda> <definicija ispisnog koda>

Ako kod koji navedemo već postoji, program javlja pogrešku. Zato je preporučljivo da se oznaka ispisnog koda sastoji iz slova i broja.

Primjer:

Želimo definirati ispisni kod za polje 200, i to tako da se navedu naslov (potpolje 200a), uporedni naslov (potpolje 200d) in podnaslov (potpolje 200e).

komanda: *DISPCODE T1 200 ad" = "e": "*

Želimo definirati ispisni kod za polje 215, i to tako da se navedu dimenzije publikacije (potpolje 215d).

komanda: *DISPCODE D1 215d*

Želimo definirati ispisni kod za polje 700 i 701, i to tako da se navedu primarni autor i alternativni autori. Polja 700 i 701 odvojimo okomitom crtom.

komanda: *DISPCODE A1 700ab", "|701|"ab", "*

Želimo li podatak ispisati u okruglim ili uglatim zagradama, kao interpunkciju navedemo samo otvorenu zagradu, a zatvorena zagrada se pri ispisu automatski doda iza sadržaja potpolja.

komanda: *DISPCODE T2 200ab" ["c". "d" = "e": "*

Potpolja se ispisuju u istom redosljedu kao što su upisana u bazi. Ako želimo da se potpolja ispišu u istom redosljedu kao što su navedena u komandi *DISPCODE*, ispred oznake prvog polja unesemo znak '@'.

komanda: *DISPCODE A2 @700ab", 7" – "8"/"|701ab", "7" – "8"/"*

Ako želimo da se pri kodiranim podacima u zagradi ispiše značenje koda, ispred oznake prvog polja unesemo znak '*'.

komanda: *DISPCODE A3 *700ab", "4" – "|701ab", "4" – "|702ab", "4" – "*

Ako želimo da se iza koda ispiše prazno mjesto i značenje koda, ispred oznake prvog polja unesemo znak '%'.

komanda: *DISPCODE A4 %700ab", "4" – "|701ab", "4" – "|702ab", "4" – "*

Ako želimo da se umjesto koda ispiše samo njegovo značenje, ispred oznake prvog polja unesemo znak za '&'.

komanda: *DISPCODE A5 &700ab", "4" – "|701ab", "4" – "|702ab", "4" – "*

Novodefinirane ispisne kodove zatim upotrijebimo za definiranje formata. Upišemo komandu:

komanda: *FORMAT KRATKI T1,A1,D1,PU,PP*

1. T1=Moje delo je učenje : delovni zvezek za spoznavanje narave in družbe v 2. razredu dvojezičnih osnovnih šol = Az én munkám a tanulás : a természeti és társadalmi ismeretek munkafüzete a kétnyelvű általános iskolák 2. osztálya számára
A1=Cencič, Mira D1=29 cm PU=Državna založba Slovenije PP=Ljubljana

2. T1=Osnove knjižničarstva A1=Banič, Tatjana \ Berčič, Branko \ Filo, Breda \ Uesetko, Maks D1=24 cm PU=Posebna izobraževalna skupnost za kulturo
PP=Ljubljana

Return

DISPCODE-1: Ispis nakon potvrđivanja komande

DISPLAY

Skraćenica

D

Komandom na ekranu ispisujemo zapise u željenom formatu.

Komandu možemo koristiti poslije pretraživanja ili u direktoriju. U red za unos komandi poslije pretraživanja ili u komandni red upišemo

Komanda

DISPLAY <opseg>,<naziv formata>

DISPLAY <naziv formata>,<opseg>

DISPLAY <opseg>

DISPLAY

```
BN=  
TI=  
AU=Cankar, Ivan  
PY=  
LA=
```

Host 648 hit(s) --> d 20-21,66-67,bib

Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:7/1 App IZUM

DISPLAY - 1: Upis komande

Poslije potvrđivanja komande otvara se nova ekranska slika, gdje se ispišu zapisi u navedenom formatu. Ako naziv formata ne navedemo, zapisi se ispisuju u unaprijed definiranom formatu odnosno trenutno izabranom formatu.

```

20. $S=(LOCK1-MMLJ, DELETE, NewID=487169) TI=Izbrana dela. #Zv. #1,
Pesmi, Erotika, Črtice in povesti, Vinjete MD=571 str. ; 19 cm
AU=Cankar, Ivan AU=Merhar, Boris AU=Dobrovoljc, France PY=1951
LA=slv (slovenski) PU=Cankarjeva založba PP=V Ljubljani DT=m RT=a (tekstovno
gradivo - tiskano) CR=SZSMB::BERNARDA CE=19950522 ID=181871

21. TI=Idealist [Videoposnetek] GM=Videoposnetek MD=1 videokaseta
(VHS)(117 min, 28 sek) : barve, zvok AU=Cankar, Ivan AU=Pretnar, Igor
AU=Zupan, Vitomil AU=Gleria, Mile de AU=Adamič, Bojan PY=1997
P2=1976 LA=slv (slovenski) PU=Andromeda PP=[Ljubljana] DT=m RT=g
(projicirno, filmsko in video gradivo) CR=SIKNG::MAJENKA CE=19921014 ID=182066

66. $S=(LOCK1-NUK) TI=Za narodov blagor : komedija v štirih
dejanjih MD=131 str. ; 19 cm AU=Cankar, Ivan PY=1901 LA=slv
(slovenski) PU=L. Schwentner PP=Ljubljana DT=m RT=a (tekstovno gradivo -
tiskano) CR=UKM::OLD CE=19850701 ID=470017

67. TI=Kralj na Betajnovi : drama v treh dejanjih MD=87 str. ; 19 cm
AU=Cankar, Ivan PY=1902 LA=slv (slovenski) PU=Schwentner PP=V
Ljubljani DT=m RT=a (tekstovno gradivo - tiskano) CR=UKM::OLD CE=19850701
ID=470273

```

Return

DISPLAY - 2: Ispis zapisa u formatu BIB

Ako poslije pretraživanja upišemo samo komandu *DISPLAY*, ispiše se prvi od nađenih zapisa u unaprijed definiranom formatu.

Opseg se sastoji od pojedinih brojeva pogodaka i/ili intervala, odvojenih sa zarezom. Tako možemo upisati samo jedan pogodak, više pojedinih pogodaka ili interval (od-do). Ako želimo ispisati sve zapise, umjesto opsega možemo navesti riječ *ALL*.

Možemo ispisati također i zapis koji trenutno ažuriramo. U direktoriju zapisa u komandni red upišemo komandu *DISPLAY* ili komandu *DISPLAY 0,<naziv formata>*.

Primjeri:

```

D 5,9,20,CTRL
D 12-16,18,23,FULL
D ALL,BIB
D ALL
D 0,FULL

```

Kod ispisa, dužih od jedne strane (programska poruka *More . . .*), slijedeću stranu dobijemo pritiskom na bilo koju tipku. Ispisivanje zapisa prekinemo tipkom ili .

Ako želimo ispisati samo po jedan zapis, umjesto komande *DISPLAY* možemo koristiti tipke i . Tipkom ispisujemo prvi od nađenih zapisa i potom svaki slijedeći zapis. Tipkom ispisujemo prethodni zapis.

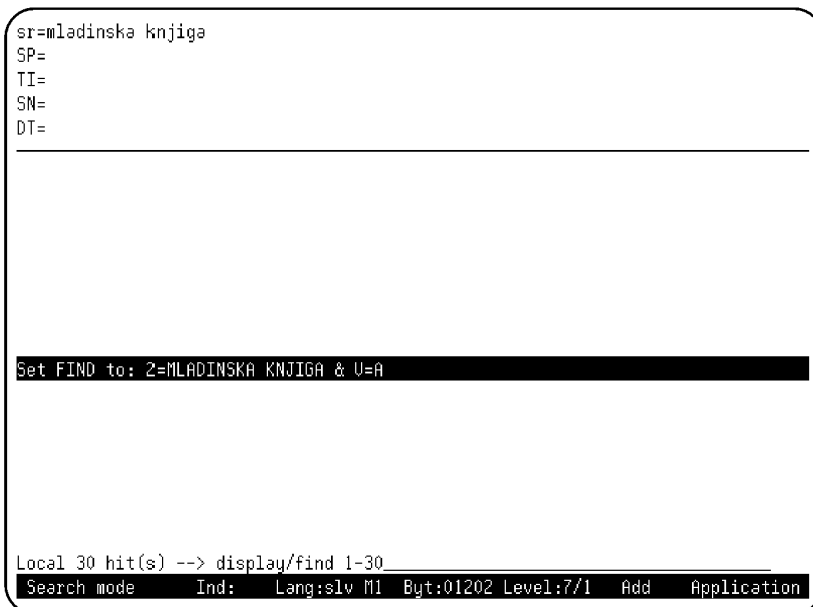
DISPLAY/FIND

Skraćenica: *D/FIND*

Komandu možemo upotrebljavati samo iza komande *FIND*. Komandom *DISPLAY/FIND* ispisujemo na ekranu zapise, kod kojih barem jedno polje 996 odn. 997 odgovara kriterijima, određenim komandom *FIND*. Ako komandi *DISPLAY/FIND* dodamo odredbu /998, na ekranu ispišemo samo one zapise kod kojih barem jedno polje 998 odgovara kriterijima komande *FIND*.

Komandu možemo upotrebljavati samo u lokalnoj bazi podataka. Iza strelice u retku iznad statusnog retka ili u komandnom retku upišemo komandu i područje zapisa, dobivenih nakon pretraživanja komandom *SELECT* ili prefiksima za pretraživanje. Možemo upisati i ime formata u kojem želimo ispisati zapise.

komanda: *DISPLAY/FIND <područje>*
ili: *DISPLAY/FIND <područje>, <ime formata>*
komanda: *DISPLAY/FIND/998 <područje>*
ili: *DISPLAY/FIND 998 <područje>, <ime formata>*

DISPLAY/FIND-1: Upis komande

U lokalnoj bazi našli smo 30 zapisa gdje je dobavljač Mladinska knjiga. Komandom *FIND* izabrali smo samo ona polja 996 i 997 u kojima je dobavljač (potpolje 2) Mladinska knjiga i način nabavke (potpolje v) kupovina. Nakon izvršene komande *FIND* upišemo komandu *DISPLAY/FIND*.

Nakon potvrde komande *DISPLAY/FIND*, ispišu se zapisi koji sadrže barem jedno polje 996 ili 997 koje odgovara kriterijima, određenim komandom *FIND* (dobavljač je Mladinska knjiga, a način nabavke kupovina).

```
2. SP=0263-9254 TI=Current research in library & information science PY=1983
IF=0 LA=eng PU=Library Association Publishing PP=London DT=s CR=CTK::DARINKA_
CE=19910409 ID=6799365
IN=199000693 8(1990), 1-4

3. SP=0044-2380 TI=Zeitschrift für Bibliothekswesen und Bibliographie : Organ
des Vereins Deutscher Bibliothekare e. U. und des Vereins der
Diplombibliothekare an wissenschaftlichen Bibliotheken e. U. SU=Organ des
Vereins Deutscher Bibliothekare e. U. und des Vereins der Diplombibliothekare
an wissenschaftlichen Bibliotheken e. U. PY=1954 LA=ger PU=U. Klostermann
PP=Frankfurt/Main DT=s CR=BMS::STEFANIJA_ CE=19910516 ID=8718087
IN=199000391 37(1990), 1-6
IN=199100416 38(1991), 1-6

21. SP=0309-0590 TI=Journal of European industrial training PY=1977 IF=0 LA=eng
PU=MGB Journals PP=Bradford DT=s CR=NUK::CKP_ CE=19901213 ID=25737984
IN=199000231 14(1990), 1-9
IN=199100370 15(1991), 1-9
IN=199200621 16(1992), Št. 1-5+pril[1]<Did you know that...?>+6+pril[2]<Did
you now...>+7+ pril[3]<Did you now...>+8-10+pril[4] <Did you know that...?>

More...
```

DISPLAY/FIND-2: Ispis zapisa nakon potvrđivanja komande

U svakom pojedinom zapisu se pored bibliografskih podataka ispišu također i podaci o stanju fonda iz onih polja 996/997 ili 998, koji odgovaraju kriterijima komande *FIND*, a sljedeća unaprijed definirana potpolja ispišu se (osim u FORMAT-u FULL i formatima listića):

- nakon komande *DISPLAY/FIND* se u slučaju monografskih publikacija ispiše inventarnih broj i signatura (potpolja 996**fd**), a u slučaju serijskih publikacija inventarni broj, signatura, godište, godina, svesci (potpolja 997**fdjklm**)
- nakon komande *DISPLAY/FIND/998* ispiše se sigla, broj primjeraka, opći podaci o fondu, godište, način nabavke, dobavljač, cijena (potpolja 998**bcgkv23**).

Ako želimo ispisati poželjna potpolja iz polja sa podacima o stanju fonda, iza područja zapisa odn. iza imena formata možemo u uglatim zagradama navesti potpolja koja želimo ispisati.

Primjeri:

komanda: *DISPLAY/FIND 1-20,BIB [dj3]*

komanda: *DISPLAY/FIND/998 1-15,20-30,A [bvk]*

Ispisu se samo potpolja koja smo naveli u uglatim zagradama. Ako potpolja ne navedemo izričito, ispišu se unaprijed definirana potpolja.

Pojedina potpolja sa podacima o stanju fonda mogu se ispisivati također i u stupcima, ako u uglatim zagradama ispred navođenja potpolja upišemo znak #.

Primjer:

komanda: *DISPLAY/FIND 1-20, [#fk32v]*

Prije ispisa komandom *FORMAT* uputno je odrediti kraći format bibliografskog zapisa (v. komandu *FORMAT*).

```

2. TI=Annales d'oto-laryngologie et de chirurgie cervico-faciale SP=0003-438X
IN=----- LE=----- PR=----- SR=----- AM
016954      T.101(1984)      100          mk          a
              200
017055      T.102(1985)          mk          a
017569      T.103(1986)      DEM 100      mk          a
              ATS 100
018006      T.104(1987)          mk          a
018525      T.105(1988)          mk          a
018957      T.106(1989)          mk          a
019307      (1990)           mk          a

3. TI=The American journal of dermatopathology ; naslov iz 510a SP=0193-1091
IN=----- LE=----- PR=----- SR=----- AM
019910      vol. 14(1992) SIT 19.617,10 dzs          a
              USD 401,66
020348      vol. 15(1993) NLG 470,40  cz          a
              SIT 35.432,00

4. TI=Tumordiagnostik & Therapie SP=0722-219X
IN=----- LE=----- PR=----- SR=----- AM
More...
```

DISPLAY/FIND-3: Podaci o stanju fonda, ispisani u stupcima

Napomena:

Podaci o stanju fonda upisom znaka # ispisuju se u stupcima također i kod komandi *EXPORT/FIND*, *PRT/FIND* i *SYSPRT/FIND*.

DISPLAY SET

Skraćenica: *DS*

Komandu *DISPLAY SET* upotrebljavamo samo u linijskom načinu rada (line mode) ukoliko želimo pregledavati rezultate zadnjeg pretraživanja u lokalnoj ili uzajamnoj bazi podataka.

U komandni redak upišemo

komandu: *DS*

Nakon potvrde ispišu se rezultati zadnjeg pretraživanja u bazi podataka.

```
215 a[96] str. bbarvne ilustr. d29 cm
300 aOv. nasl.: Nature design. - Referati v angl., ital., kit. in slow. -
    Na nasl. str. avtorjev podpis
6100 aindustrijsko oblikovanje bbiobibliografije balbumi aKogoj, Oskar
675 a745(497.12):929 Kogoj O. s7 -
675 a779:745(497.12) Kogoj, O.
675 a016:929 Kogoj O.
700 laKOGGJ bOskar d070 - avtor
70201aMazzariol bGiuseppe d340 - urednik
70201aKeller bGoroslav d340 - urednik
70201aRener bMilko d340 - urednik
70201aCeglio bRenato d500 - fotograf
70201aKeller bGoroslav d730 - prevajalec
70201aBernik bStane d220 - zbiratelj
70201aMarušič bBranko d220 - zbiratelj

H> ds
      4 AU=KOGGJ, OSKAR
S:    4 AU=KOGGJ, OSKAR

H> █
```

DISPLAY SET-1: Ispis rezultata zadnjeg pretraživanja

DOWN

Komandu *DOWN* upotrijebimo kad želimo potražiti zapise koji su podređeni izabranom zapisu. Komandu možemo upotrijebiti samo u komandnom načinu rada. U bazi podataka našli smo zapis koji je na najvišem nivou (FATHER). Iza strelice u retku iznad statusnog retka ili u komandnom retku upišemo komandu i broj zapisa.

komanda: *DOWN* <br. pogotka>

```
ID=  
SP=  
TI=beli menihi  
SN=  
DT=
```

```
1. (FATH) TI=Beli menihi AU=Zorec, Ivan AU=Hladnik, Miran  
PV=1991 LA=slv PU=Založništvo slovenske knjige PP=Ljubljana DT=m RT=a  
(tekstovno gradivo - tiskano) CR=NUK::ALENKAZ CE=19910613 ID=24453888  
2. (FATH) TI=Beli menihi AU=Zorec, Ivan PV=1932  
LA=slv PU=Družba sv. Mohorja PP=U Celju DT=m RT=a (tekstovno gradivo -  
tiskano) CR=UKM::IRENAZ CE=19911128 ID=29790721
```

Local 2 hit(s) --> down 1

Search mode	Ind:	Lang:slv M1	Byt:	Level:7/1	Application
-------------	------	-------------	------	-----------	-------------

DOWN-1: Upis komande

Nakon potvrde komande, u komandnom retku ispiše se broj nađenih podređenih zapisa. Promijeni se također i broj nađenih zapisa u retku iznad statusnog retka. Zapise ispisujemo tipkom **KP5** ili komandom *DISPLAY*.

ID=
SP=
TI=beli menihi
SN=
DT=

Found 4 record(s)

Local 4 hit(s) -->

Search mode

Ind:

Lang:slv M1

Byt:

Level:7/1

Application

DOWN-2: Ispis nakon potvrđivanja komande

Ako zapis nema podređenih zapisa, ispiše se poruka 'Nema hijerarhijskog odnosa'.

DUMP

Komandom *DUMP* ispišemo zapis sa svim poljima i potpoljima na lokalnom štampaču.

Komandu možemo upotrijebiti samo u direktoriju kada npr. ažuriramo određen zapis koji želimo ispisati na štampaču.

U komandni redak upišemo

komandu: *DUMP*

Nakon potvrde, na lokalnom štampaču ispiše se zapis sa svim poljima i potpoljima – zapis je jednak zapisu koji se ispiše na ekranu nakon pritiska na tipke **PF4** **KP8** i nakon prelaska na poseban (menijski) način ažuriranja podataka.

```
001 [ ] Uvodnik zapisa
  $a Status zapisa..... n
  $b Vrsta zapisa..... a
  $c Bibliografski nivo..... m
  $d Hierarhični nivo..... 0
  $t Tipologija dokumentov/del..... 2.01
100 [ ] Splošni podatki za obdelavo
  $c Leto izida 1..... 1992
  $h Jezik katalogizacije (obvezno).... slv
101 [1 ] Jezik predloge
  $a Jezik besedila..... slv
  $c Jezik izvirnika..... ger
  $c Jezik izvirnika..... eng
102 [ ] Država založništva ali produkcije
  $a Država..... svn
105 [ ] Monografsko tekstovno gradivo
  $a Kode za ilustracije..... d
  $e Oznaka za kazalo..... 1
200 [0 ] Stvarni naslov in podatki o odgovornosti
  $a Glavni stvarni naslov..... Uvod v besediloslovje
  $f Prvi podatek o odgovornosti..... Robert-Alain de Beaugrande, Wolfgang
Ul
    rich Dressler
  $g Naslednji podatki o odgovorn..... [prevedli] Aleksandra Derganc, Tjaša
Mi
    klič
210 [ ] Založništvo, distribucija itd.
  $a Kraj založbe ali distrib. itd..... Ljubljana
  $c Založnik, distributer itd..... Park
  $d Leto izida, distribucije itd..... 1992
  $e Kraj tiskanja (proizvodnje)..... Ljubljana
  $g Tiskarna (proizvajalec)..... "Tone Tomšič"
215 [ ] Fizični opis
  $a Poseb. ozn. gradiva in obseg..... 202 str.
  $c Drugi fizični podatki..... ilustr.
  $d Dimenzije..... 24 cm
```

300 [] Splošna opomba
\$a Besedilo opombe..... Prevod del: Einführung in die
Textlinguistik ; Introduction to text linguistics
320 [] Op. o bibliografijah/kazalih/povzetkih
\$a Besedilo opombe..... Bibliografija: str. 156-181
320 [] Op. o bibliografijah/kazalih/povzetkih
\$a Besedilo opombe..... Kazali
500 [00] Enotni stvarni naslov
\$a Enotni stvarni naslov..... Einführung in die Textlinguistik
\$m Jezik (ko je del značnice)..... slv
500 [00] Enotni stvarni naslov
\$a Enotni stvarni naslov..... Introduction to text linguistics
\$m Jezik (ko je del značnice)..... slv
606 [0] Tema kot predmetna oznaka
\$a Prvi element vnosa..... jezikoslovje
\$x Tematska podskupina..... besediloslovje
\$x Tematska podskupina..... tekstna kritika
\$x Tematska podskupina..... hermenevtika
\$x Tematska podskupina..... interpretacija
\$x Tematska podskupina..... psiholingvistika
\$x Tematska podskupina..... razvoj besediloslovja
\$x Tematska podskupina..... slovnica
\$x Tematska podskupina..... koherenca
\$x Tematska podskupina..... kohezija
\$x Tematska podskupina..... teorija informacij
\$x Tematska podskupina..... medbesedilnost
610 [0] Prosto oblikovane predmetne oznake
\$a Predmetna oznaka..... tekstna lingvistika
\$a Predmetna oznaka..... zgodovinski pregledi
\$a Predmetna oznaka..... komuniciranje
\$a Predmetna oznaka..... besediloslovje GLEJ: tekstna
lingvistik
a
\$a Predmetna oznaka..... tekstologija GLEJ: tekstna lingvistika
627 [] Geslo predmetnega kataloga NUK
\$a Geslo..... Tekstna lingvistika - zgodovina in
pregled
675 [] Univerzalna decimalna klasif. (UDK)
\$a Vrstilec..... 801.73

DUMP-1: Ispis zapisa sa svim poljima i potpoljima na lokalnom štampaču

EDIT

Komandu koristimo kada želimo promijeniti postojeći zapis u lokalnoj bazi podataka ili kada želimo preuzeti zapis iz uzajamne baze podataka.

U lokalnoj bazi podataka potražimo zapis koji želimo promijeniti, a zatim u redak za unos komandi nakon pretraživanja unesemo komandu *EDIT* i broj pogotka. Također možemo upisati samo broj pogotka.

Komanda

EDIT <br. pogotka>

<br. pogotka>

```
BN=
TI=Slovenski etimološki slovar
AU=Snoj, Marko
PY=
LA=
```

Local 1 hit(s) --> edit 1

Search mode	Ind:	Lang:slv M	Byt:	Level:7/1	App	IZUM
-------------	------	------------	------	-----------	-----	------

EDIT - 1: Mijenjanje zapisa u lokalnoj bazi podataka

Poslije potvrđivanja komande otvara se direktorij. Podatke popravimo ili dopunimo i zatim komandom *SAVE*, *LOCK1* ili *LOCK2* zapis pohranimo.

Ako komandu upotrijebimo poslije pretraživanja u uzajamnoj bazi podataka, zapis preuzmemo iz uzajamne u lokalnu bazu podataka. Zapis možemo i da dopunimo, a zatim ga pohranimo.

Ako zapis već postoji u lokalnoj bazi podataka, poslije potvrđivanja komande u retku za poruke ispiše se upozorenje Zapis već postoji u vašoj lokalnoj bazi podataka! Želite li zapis prekriti (D/N) ?. Ako zapis ne želimo prekriti, odgovorimo odječno i vratimo se u prozor za pretraživanje.

Ako zapis čeka na indeksiranje, a želimo ga popraviti, ispiše se poruka Zapis čeka na indeksiranje. Da li ipak želite da ga ažurirate (D/N) ?. Ako odgovorimo potvrdno, zapis možemo popravljati.

U slučaju da je zapis u uzajamnoj bazi podataka zaključan komandom *LOCK1* ili *LOCK2*, poslije potvrđivanja komande ispiše se upozorenje Zapis u uzajamnoj bazi podataka je zaključala biblioteka <naziv>.

Ako zapis u uzajamnoj bazi nije zaključan, provjeravaju se verzije zapisa u lokalnoj i uzajamnoj bazi podataka. Ako su verzije različite, poslije potvrđivanja komande ispiše se obavještenje Verzije zapisa u lokalnoj i uzajamnoj bazi podataka su različite.

Zapis kojeg upravo popravlja netko drugi, ne možemo ažurirati. U tom slučaju poslije potvrđivanja komande *EDIT* ispiše se poruka <ime korisnika> upravo popravlja sadržaj zapisa!.

Ako zbog greške u komunikaciji zaključavanje zapisa ne funkcioniра, poslije potvrđivanja komande ispiše se odgovarajuće upozorenje, a usprkos tome, možemo nastaviti raditi (isto važi za komande *EDIT ACCESS*, *EDIT CN*, *EDIT STATUS* i *MOVEHOLD*).

Upozorenje:

Korisnici koji nemaju ovlaštenja za kreiranje zapisa, a imaju ovlaštenje za ažuriranje ograničenog skupa bibliografskih podataka, mogu preuzimati zapise iz uzajamne baze podataka te mijenjati samo sadržaj polja 99X i određenih polja/potpolja u bibliografskom dijelu zapisa.

Korisnici koji nemaju ovlaštenja za kreiranje zapisa, a imaju ovlaštenje za ažuriranje podataka o fondu, mogu preuzimati zapise iz uzajamne baze podataka te mijenjati sadržaj polja 99X.

Polja/potpolja koja korisnik može ažurirati u direktoriju zapisa su potcrtana.

EDIT/HOST

Skraćenica: *EDH*

Komandu upotrebljavamo u postupcima redakcije zapisa kad je potrebno dopuniti i/ili popraviti neki od podataka u COBIB-u.

Komandom *EDIT/HOST* neposredno (i samo) u COBIB-u dopunjujemo i/ili popravljamo zapis koji je zaključan, ili pak zapis koji nije kreirala naša ustanova.

U uzajamnoj bazi podataka potražimo zapis koji želimo dopuniti i/ili popraviti. Iza strelice u retku za unos komandi nakon pretraživanja upišemo

komanda: *EDIT/HOST* <br. pogotka>
ili: *EDH* <br. pogotka>

The screenshot shows a terminal window with the following content:

```
ID=  
TI=  
AU=kogoj, oskar  
LA=  
BN=  
  
Host 4 hit(s) --> edit/host 2  
Search mode Ind: Lang:slv M1 Byt: Level:7/1 Application
```

EDIT/HOST-1: Popravljanje zapisa neposredno u uzajamnoj bazi podataka

Nakon potvrde otvori se direktorij. Dopunimo i/ili popravimo podatke i potom komandom *SAVE* ili komandnim tipkama **PF1** **KP7** pohranimo zapis samo u COBIB.

Komandu *EDIT/HOST* možemo upotrijebiti za dopunu zapisa u COBIB-u također i onda kada nemamo zapis u lokalnoj bazi podataka.

Upotreba komande *EDIT/HOST* moguća je i onda kada lokalni zapis želimo uskladiti sa zapisom u COBIB-u, ukoliko se zapisi bitno ne razlikuju. Time sačuvamo posebnosti lokalnog zapisa, ali ne obezbjeđujemo izjednačavanje verzija zapisa.

Opis postupka:

1. Potražimo lokalni zapis.
2. Komandom *DIFF* pregledamo razlike između lokalnih zapisa i zapisa u COBIB-u.
3. Sva polja zapisa po potrebi pohranimo komandom *STORE RECORD* u privremenu memoriju (pojedina polja pohranimo tipkom **KP-**).
4. Lokalni zapis ostavimo bez pohranjivanja.
5. Potražimo zapis u COBIB-u.
6. Upišemo komandu *EDIT/HOST* i broj pogotka.
7. Dopunimo i/ili popravimo podatke tako da ih pozovemo iz privremene memorije (tipkama **PF4** **KP-**) ili ih unesemo ručno.
8. Nakon ažuriranja zapis pohranimo komandom *SAVE* ili tipkama **PF1** **KP7**.

Za upotrebu te komande moramo imati odgovarajuće ovlaštenje (privilegiju). Ovlaštenje za komandu *EDIT/HOST* dodjeljuje se odvojeno za pojedinu vrstu građe.

EDIT/ISSN

Ako u lokalnoj bazi podataka postoji zapis za kontinuirani izvor koji nije bio prenesen iz međunarodne ISSN baze podataka, taj zapis možemo prekriti zapisom iz ISSN baze.

U lokalnoj bazi podataka potražimo odgovarajući zapis i nakon pretraživanja upišemo komandu i broj pogotka u redak za unos komandi.

Komanda

EDIT/ISSN <br. pogotka>

```
SP=0015-2145
TI=
AU=
KW=
PY=
```

Local 1 hit(s) --> edit/issn 1

Search mode	Ind:	Lang:slv K	Byt:	Level:7/1	App	IZUM
-------------	------	------------	------	-----------	-----	------

EDIT/ISSN-1: Prijenos zapisa iz ISSN baze podataka

Nakon potvrde otvori se direktorij. Pri prijenosu se svi bibliografski podaci u postojećem zapisu prekriju podacima iz zapisa iz ISSN baze podataka. Podaci u poljima 992, 997 i 998 ostanu neizmijenjeni. Zapis popravimo i/ili dopunimo te ga zatim komandom *SAVE* ili komandnim tipkama **PF1** **KP7** pohranimo u lokalnu bazu podataka.

Svi bibliografski podaci koje sadrži lokalni zapis (npr. podnaslov, napomene...), a zapis iz ISSN baze ih ne sadrži, u postupku prekivanja se izbrišu. Ako je mnogo tih podataka, uputno je lokalni zapis ručno dopuniti podacima iz zapisa iz ISSN baze podataka.

Uslov za izvršenje komande jeste da zapis u lokalnoj bazi podataka ima unešen ISSN broj. Ako zapis taj broj nema, nakon potvrđivanja komande ispiše se poruka U zapisu ne postoji potpolje 011e.

Ako komandi *EDIT/ISSN* dodamo odredbu */LOCAL*, postojeći zapis prekrijemo zapisom iz lokalne ISSN baze podataka. Tu odredbu može upotrebljavati samo nacionalni ISSN centar gdje se ta baza podatka nalazi.

Komanda

<i>EDIT/ISSN/LOCAL</i> <br. pogotka>

EDIT ACCESS

Komanda je namijenjena promjeni ograničenja dostupnosti u potpoljima 996/997u (v. priručnik *COMARC/H*, potpolje 996/997u – *Ograničenje dostupnosti*).

Komandu možemo koristiti samo u načinu za pretraživanje. U komandni redak upišemo

Komanda

EDIT ACCESS

Poslije potvrđivanja komande otvara se nova ekranska slika sa ispisanim prefiksom `IN/CN=`. Iza prefiksa upišemo inventarski broj (IN) ili broj za pozajmicu (CN) i potvrdimo tipkom `Return`. Ispiše se naslov, signatura i ograničenje dostupnosti. Istovremeno se ispiše prefiks `AL=`, iza kojeg upišemo novo ograničenje dostupnosti. Unos potvrdimo tipkom `Return`. Izlazak omogućuju tipke `Ctrl Z`.

```
EDIT ACCESS
```

```
IN/CN=198900034
```

```
IN=198900034
```

```
TI=IBIS
```

```
86=u004.4\IBIS\5zaoper.sistem
```

```
AL=
```

```
-----  
AL=*5d,10d
```

EDIT ACCESS - 1: Unos ograničenja dostupnosti

Primjer:

Na slici je prikazan primjer unosa ograničenja dostupnosti: rok pozajmice za fizičku jedinicu jeste 5 radnih dana, a rok produženja 10 dana (važe i neradni dani). Znak "*" na početku podatka označava da se računaju samo radni dani.

Ako želimo izbrisati ograničenje dostupnosti, samo pritisnemo tipku i potvrdno odgovorimo na pitanje Da li želite izbrisati ograničenje dostupnosti (D/N/V)? Opcija *V* omogućava da se pitanje prilikom brisanja ograničenja dostupnosti ne pojavljuje dok koristimo ovu komandu.

Kod serijskih publikacija važi promjena ograničenja dostupnosti za cijelo godište, a ne za pojedinu svesku, zato se u tom slučaju ispiše upozorenje Promijenjeno ograničenje dostupnosti važit će za cijelo godište izabrane publikacije.

Ako upišemo inventarski broj ili broj za pozajmicu koji ne postoji u bazi podataka, ispiše se poruka Zapis ne postoji.

Ako podatak o ograničenju dostupnosti ne unesemo pravilno, ispiše se poruka Pogrešan unos ograničenja dostupnosti, odnosno Pogrešan unos roka pozajmice, odnosno Pogrešan unos roka produženja.

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond, ovu komandu više ne mogu upotrebljavati.

EDIT ANNOUNCE

Komanda *EDIT ANNOUNCE* omogućava kreiranje datoteka sa različitim informacijama koje su uključene u pojedine programske segmente sistema COBISS.

Komandu možemo koristiti samo u načinu za pretraživanje. U komandni redak upišemo

Komanda

EDIT ANNOUNCE

Poslije potvrđivanja komande ispiše se meni:

```
TI=  
AU=  
PY=  
LA=  
PP=  
> Obvestila v katalogizaciji in izposoji  
  Delovni čas knjižnice (slv)  
  Obvestila in informacije za OPAC (slv)  
  Podatki o knjižnici (slv)  
  Delovni čas knjižnice (eng)  
  Obvestila in informacije za OPAC (eng)  
  Podatki o knjižnici (eng)  
  Najpogostejša vprašanja uporabnikov v OPAC-u (slv)  
  Najpogostejša vprašanja uporabnikov v OPAC-u (eng)  
  Obvestila in informacije za spletni OPAC (slv)  
  Obvestila in informacije za spletni OPAC (eng)  
Ukaz: edit announce  
Search mode Ind: Lang:slv M Byt:00844 Level:7/1 Add App IZUM
```

EDIT ANNOUNCE - 1: Meni za kreiranje datoteka sa informacijama

Meni napustimo tipkom **Esc** ili tipkama **Ctrl Z**.

- Obavještenja u katalogizaciji i pozajmici

Upišemo tekst koji se ispisuje poslije priključivanja u segment COBISS2/Katalogizacija ili COBISS2/Pozajmica.

- Radno vrijeme biblioteke

Upišemo tekst koji se ispisuje u segmentu COBISS/OPAC, kada u osnovnom meniju izaberemo jednu od lokalnih baza biblioteka te u podmeniju izaberemo opciju Informacije o biblioteci i u okviru toga Radno vrijeme biblioteke. Tekst treba da bude što kraći (do 20 redova).

- Obavještenja i informacije za OPAC

Upišemo tekuća obavještenja i najnužnije informacije koje se ispisuju u segmentu COBISS/OPAC kada poslije izbora baze podataka izaberemo opciju Informacije o biblioteci i zatim Obavještenja i informacije. Tekst treba da bude što kraći (do 20 redova).

- Podaci o biblioteci

Upišemo opće podatke o biblioteci i njenoj organiziranosti, koji se ispisuju u segmentu COBISS/OPAC. Poslije izbora baze podataka, izaberemo, naime, mogućnost Informacije o biblioteci i zatim Podaci o biblioteci. Tekst može biti i duži (do 100 redova).

- Najčešća pitanja korisnika u OPAC-u

Upišemo najtipičnija pitanja koja postavljaju korisnici i odgovore na njih. Tekstovi se ispisuju u segmentu COBISS/OPAC, kada poslije izbora baze podataka izaberemo Informacije o biblioteci i zatim Najčešća pitanja korisnika.

- Obavještenja i informacije za WWW OPAC

Upišemo tekuća obavještenja i najnužnije informacije, koje se ispišu u COBISS/OPAC-u nakon izbora pojedine biblioteke ili odjeljenja. Kod biblioteka s odjeljenjima možemo, naime, unijeti obavještenje za cijelu biblioteku ili za pojedino odjeljenje, i to tako da izaberemo Zajednički podaci za sva odjeljenja ili Podaci za pojedina odjeljenja. Iza posljednjeg izbora slijedi još i izbor odjeljenja. Tekst treba da bude što kraći (preporučljivo je da nije dulji od jednog ekranskog retka). Unos šumnika jednak je kao kod lokalnih šifrnika (v. komandu *EDIT CODES*).

Upisani tekst pohranimo tako da pritisnemo tipke **PF1** **KP7**, iza riječi Command upišemo komandu *EXIT* te potvrdimo tipkom **Enter**. Ako tekst ne želimo pohraniti, upišemo komandu *QUIT*.

Po želji možemo sve tekstove (osim Obavještenja u katalogizaciji i pozajmici) upisati na bosanskom i engleskom jeziku – dakako, svaki u svoju datoteku.

Upozorenje:

Jednu datoteku istovremeno može popravljati (čitati, uređivati) samo jedan korisnik. Drugi do nje nemaju pristupa.

Komandu mogu koristiti samo korisnici sa privilegijom "OPER".

EDIT CN

Komanda je namijenjena unosu brojeva za pozajmicu (CN) u potpolja 996/9979 (v. priručnik *COMARC/H*, potpolje 996/9979 – *Broj za pozajmicu*).

Komandu možemo upotrijebiti samo u načinu za pretraživanje. U komandni redak upišemo

Komanda

EDIT CN

Nakon potvrde komande otvori se nova ekranska slika sa ispisanim prefiksom IN=. Iza prefiksa upišemo odgovarajući inventarni broj i potvrdimo tipkom

.

1. Monografske publikacije

Nakon unosa inventarnog broja, ispiše se naslov, signatura, međunarodni standardni broj za knjige (ISBN) i prefiks CN=. Iza prefiksa upišemo (ili promijenimo) broj za pozajmicu. Unos ili promjenu broja potvrdimo tipkom . Nakon potvrde ažuriraju se zbirni podaci o stanju fonda i ispiše se sadržaj potpolja 998b (sigla) i potpolja 998c (broj primjeraka). Ako polje 998 u zapisu nije postojalo otprije, sada će se automatski generirati.

EDIT CN

IN=199501733 BN=961-6065-06-8
TI=Modemi za telebane
SG=u004.3\A RATHBONE T.\5Modemi za tel.

CN=10203457

998 \$b 50342 \$c 1,3

RETURN za nadaljevanje ...

EDIT CN - 1: Unos broja za pozajmicu monografskih publikacija

2. Serijske publikacije

Nakon unosa inventarnog broja ispiše se naslov, signatura, međunarodni standardni broj za serijske publikacije (ISSN), godina i numerisanje, prefiks CN= te meni sa spiskom brojeva za pozajmicu. Broj za pozajmicu unesemo tako, da u praznom redu na vrhu spiska pritisnemo tipku **Return**, unesemo broj i potvrdimo tipkom **Return**.

Već unesene brojeve za pozajmicu možemo i promijeniti. Tipkom **KP5** dobijemo drugu stranu spiska, a tipkom **KP8** vraćamo se na prvu stranu. Tipkama za pomicanje **↑** i **↓** pomaknemo se do željenog broja, pritisnemo tipku **Return**, popravimo broj i potvrdimo tipkom **Return**.

EDIT CN

IN=299200152 SP=0363-6399

TI=Data communications

86=ITP\aDataA comm.\51990 88=TP Data communications

Vol.\19 (1990) No.\1-8,10-16

CN=

> -----

9000518#1

9000517#2

9000518#3

9000519#4

9000520#5

9000521#6

1/1

EDIT CN - 2: Unos broja za pozajmicu serijskih publikacija

Izlazak omogućuju tipke **Ctrl** **Z**.

Ako upišemo inventarni broj zapisa koji ne postoji u bazi podataka, ispiše se poruka *Zapis ne postoji*.

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond, ovu komandu više ne mogu upotrebljavati.

EDIT CODES

Komandom *EDIT CODES* ažuriramo lokalne šifranke.

Komandu možemo upotrijebiti samo u načinu za pretraživanje. U komandni redak upišemo

Komanda

EDIT CODES

Nakon potvrde komande otvara se datoteka sa lokalnim šifrantima. Pošto šifranke dopunimo ili popravimo, pohranimo ih komandom *EXIT*. Pritiskom na komandne tipke **PF1** **KP7** lijevo ispod ispiše se riječ *Command :*, iza koje upišemo komandu *EXIT* i potvrdimo tipkom **Enter**. Pri pohranjivanju program provjeri pravilnost unosa i javi eventuelne pogreške (redak i vrstu greške).

Popravci šifranata važe tek kad se idući put ponovno prijavimo u sistem uzajamne katalogizacije.

Ako smo šifranke samo pogledali bez dopunjavanja i popravljanja, datoteku napustimo komandom *QUIT*.

Oblik unosa u lokalni šifrant je slijedeći:

- kod napišemo među dvjema kosim crtama (/)
- ako kod sadrži znak kosu crtu (/), napišemo ga kao dvije kose crte
- značenje koda napišemo u dvostrukim navodnim znacima
- dijakritički znakovi: u uglatim zagrada napišemo najprije dijakritički znak i zatim osnovno slovo.

Primjeri unosa:

CODE 0

```
/cz/ "Cankarjeva zalo<vz>ba"  
/mkl/ "Mladinska knjiga Ljubljana"  
/sv/ "Springer-Verlag"
```

...

CODE 84

```
/D/ "Domoznanski oddelek"  
/<vS>/ "<vS>tudijski oddelek"
```

...

CODE 85

```

/0/ "Splo<vs>no"
/002/ "Dokumentacija (zbiranje. sortiranje. metodi<vc>no urejanje)"
...
/017//019/ "Katalogi"
...
/808.63/ "Sloven<vs><vz>ina"
...

```

CODE 87

```

/0/ "Splo<vs>no"
/002/ "Dokumentacija (zbiranje. sortiranje. metodi<vc>no urejanje)"
/004/ "Ra<vc>unalni<vs>tvo - splo<vs>no"
/004.3/ "Strojna oprema"
/004.4/ "Programska oprema"
/004.5/ "Vmesniki. Hipertekst"
/004.6/ "Podatki. Baze podatkov"
/004.7/ "Ra<vc>unalni<vs>ke mre<vz>e"
/004.8/ "Umetna inteligenca"
/004.9/ "Ra<vc>unalni<vs>ke tehnike"
/006/ "Standardizacija in standardi"
/007/ "Informacijska in komunikacijska teorija. Kibernetika"
/01/ "Bibliografije. Katalogi. Seznami knjig"
/015/ "Bibliografije po kraju izdaje. Nacionalne bibliografije"
/017//019/ "Katalogi"
/02/ "Knji<vz>ni<vc>arstvo. Knji<vz>nice."
/025.3/ "Katalogizacija"
/025.4/ "Klasifikacija in indeksiranje. Klasifik. sistemi. Tezavri"
/1/ "Filozofija. Psihologija"
/2/ "Verstvo. Bogoslovje"

```

EDIT CODES - 1: Datoteka sa lokalnim šifrantima

Lokalni šifranti omogočavajo kontroliran unos podatka u neka potpolja. Kodove može svaka ustanova odrediti po želji. Globalni šifranti (npr. šifrant država, jezika itd.) održavaju se samo na jednom mjestu i jedinstveni su za sve ustanove u sistemu *COBISS*.

Lokalne šifrante najčešće upotrebljavamo u sljedećim slučajevima:

br. šifranta	sadržaj šifranta (kodovi i značenja kodova)	potpolje
CODE 0	Sadržaj za poželjno potpolje	
CODE 81	Format u signaturi	996/997d/f
CODE 82	Vrsta obrade	996/9975
CODE 84	Oznaka podlokacije u signaturi	996/997d/l
CODE 85	UDK statistika	675s
CODE 86	Interna oznaka u signaturi	996/997d/i
CODE 87	UDK grupa (bibliografije, novosti)	675b

CODE 89	UDK slobodni pristup u signaturi	996/997d\u
CODE 91	Dobavljač	996/9972
CODE 92	Finansijer	996/9974

Kodove iz lokalnih šifranata (osim CODE 0) unosimo u zapis jednako kao i kodove iz globalnih šifranata. Kod upišemo u odgovarajuće potpolje te potvrdimo tipkom **[Return]**. Prije toga možemo tipkom **[PF2]** pregledavati šifrant.

Posebna vrsta lokalnog šifranta jest CODE 0, koji sadrži kodove i značenja kodova za potpolja koja se određuju po želji (npr. *210c – Naziv izdavača, distributera itd., 996/9972 – Dobavljač ...*). Na taj način obezbjeđujemo jednoobrazan unos naziva. U tom šifrantu u potpolje se ne prenese kod, nego značenje koda. Pritiskom na tipku **[KP4]** (Local code), iznad prozora direktorija ispiše se znak "=>", gdje unesemo kod iz šifranta CODE 0, a u potpolje se upiše značenje tog koda.

Upozorenje:

Za upotrebu komande moramo imati ovlaštenje.

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond, ovu komandu više ne mogu upotrebljavati.

EDIT DEF

Komandom *EDIT DEF* odredimo podrazumijevane vrijednosti potpolja (default).

Komandu možemo upotrebljavati u načinu za pretraživanje i u direktoriju. U komandni redak upišemo

Komanda

EDIT DEF

Nakon potvrde otvori se nova ekranska slika gdje upisujemo podrazumijevane vrijednosti za poželjna potpolja. U svaki novi redak upišemo oznaku polja i potpolja, te podrazumijevanu vrijednost. Izlazak omogućavaju tipke **PF1** **KP7**.

Komandu je umjesno upotrebljavati prije kreiranja većeg broja zapisa s više jednakih podataka. Podrazumijevana vrijednost važi sve dok ponovnim korištenjem komande *EDIT DEF* ne izbrišemo odgovarajući redak iz datoteke podrazumijevanih vrijednosti.

Primjer:

Želimo kreirati zapise za više knjiga koje su izašle kod istog izdavača. Svi zapisi imat će sljedeće jednake podatke: mjesto izdavanja, izdavač. Prema tome, podrazumijevane vrijednosti odredimo za potpolja 210a i 210c.

TagSbfDefault

210aLjubljana

210cMladinska knjiga_____

Example: 101aeng

EXIT - <GOLD><KP7>

EDIT DEF - 1: Određivanje podrazumijevanih vrijednosti potpolja

Kada pri kreiranju zapisa (unošenju podataka) dođemo do potpolja kojemu smo prethodno odredili podrazumijevanu vrijednost, ta se odmah ispiše. Unos podrazumijevane vrijednosti potvrdimo tipkom **[Return]**. Podrazumijevanu vrijednost možemo po želji i izbrisati.

Komandu *EDIT DEF* možemo upotrijebiti također i pri dopunjavanju postojećeg zapisa tako da podrazumijevane vrijednosti odredimo praznim ili dodanim potpoljima. Kada pri unosu podataka dođemo do potpolja kojemu smo prethodno odredili podrazumijevanu vrijednost (kursor se nalazi u retku za unos sadržaja potpolja), pritisnemo tipke **[Ctrl][D]** i unos podrazumijevane vrijednosti potvrdimo tipkom **[Return]**.

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond, komandom EDIT DEF u polja 996, 997 i 998 ne mogu unositi podrazumijevane vrijednosti.

Isto važi i za polja kod kojih je uključena normativna kontrola.

EDIT FORMAT

Komandom *EDIT FORMAT* definiramo svoje ispisne kodove i korisnički definirane formate.

Komandu možemo upotrijebiti samo u načinu za pretraživanje, i to u ekranskom i linijskom načinu rada. U komandni redak upišemo

komandu: *EDIT FORMAT*

Nakon potvrde dođemo u uređivač teksta gdje možemo unijeti više komandi *FORMAT* i *DISPCODE*. Svaku pojedinu komandu moramo upisati u novi redak, a među recima ne smije biti ispušten redak.

```
DISPCODE 01 300a  
DISPCODE A1 700ab", "  
FORMAT MOJ TI,A1,PV,01  
FORMAT A TI,SN@,MD,AU  
[EOB]
```

EDIT FORMAT-1: Definiranje vlastitih ispisnih kodova i formata

Pošto zaključimo, pritisnemo tipke **PF1** **KP7**. Ispiše se riječ 'Command:', iza koje upišemo *EXIT* i potvrdimo tipkom **ENTER**. Komande koje smo definirali u uređivaču teksta se izvrše. Te se komande automatski izvrše svaki put kad se priključimo u segment uzajamne katalogizacije.

Ako želimo uređivač napustiti bez pohranjivanja teksta, iza riječi 'Command:' upišemo komandu *QUIT* i potvrdimo tipkom **ENTER**.

EDIT LIST

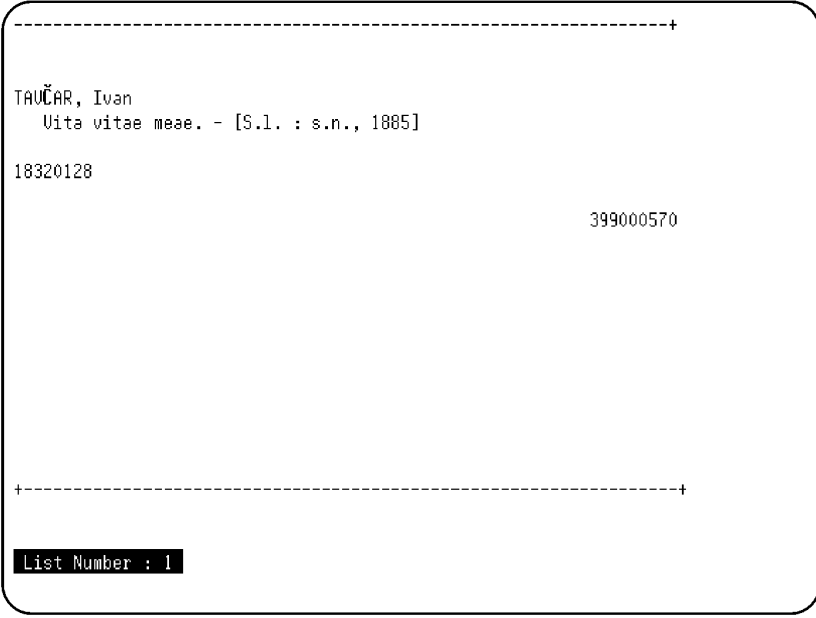
Komandom *EDIT LIST* možemo popraviti ispisani listić pod uslovom da smo listiće već ispisali jednom od ovih komandi: *LIST/E*, *PRINT/E* ili *SYSPRINT/E*. Komandu upišemo u komandni redak. U uređivaču teksta (editoru) definirane su također i neke tipke na pomoćnom dijelu tastature koje olakšavaju rad.

Uređivač teksta

Po ekranu pomičemo se tipkama za pomicanje , , i . Tipkom ili pomaknemo se na sljedeći listić, a tipkom ili na prethodni. Ako pritisnemo tipke   ili tipku , upišemo broj listića te potvrdimo tipkom , program nas postavi na željeni listić.

Tipkom izbrišemo tekući redak. Izbrisani redak vratimo tipkama . Redak u koji vraćamo redak mora biti prazan, a u protivnom nas računar upozori zvoncem. U tom slučaju pomažu nam tipke   koje otvaraju prazan redak. Ako zadnji redak na listiću nije prazan, ne možemo otvoriti prazan redak dok na listiću ne izbrišemo jedan redak.

Izlazak iz uređivača teksta omogućavaju tipke   ili tipke . Ako upotrijebimo tipke , moramo napisati spisak listića koje želimo ispisati (npr.: 2,5,7,110,120), i potom potvrditi tipkom . Ako upotrijebimo tipke , ispisat će se svi listići.

-----+

TAUČAR, Ivan
Vita vitae meae. - [S.l. : s.n., 1885]
18320128
399000570

+-----+

List Number : 1

EDIT LIST-1: Popravljanje listića u uređivaču teksta

EDIT STATUS

Komanda je namijenjena promjeni podataka o stanju fonda u poljima 996/997, i to statusa u potpolju q, datuma statusa u potpolju t i inventarske napomene u potpolju r.

Komandu možemo koristiti samo u načinu za pretraživanje. U komandni redak upišemo

Komanda

EDIT STATUS

Poslije potvrđivanja komande otvori se nova ekranska slika sa ispisanim prefiksom `IN/CN=`. Iza prefiksa upišemo inventarski broj (IN) ili broj za pozajmicu (CN) i potvrdimo tipkom `[Return]`. Ispiše se naslov, signatura, status, datum statusa i inventarska napomena. Istovremeno se ispiše prefiks `ST=`, iza kojega upišemo novi status (po šifarniku; v. priručnik *COMARC/H*, potpolje 996/997q – Status). Unos novog statusa potvrdimo tipkom `[Return]`. Time se u zapisu prekrije stari status. Poslije unosa statusa, ispiše se prefiks `DS=`, iza kojega upišemo datum statusa u obliku GGGGMMDD. Tekući datum unosimo pritiskom na tipku `[Return]`. Poslije unosa datuma, ispiše se i prefiks `IR=`, iza kojega upišemo inventarsku napomenu i ponovo potvrdimo tipkom `[Return]`. Izlazak omogućuju tipke `[Ctrl][Z]`.

```
EDIT STATUS
IN/CN=199000491
IN=199000491

TI=Begavka po valovih
SG=u8\ a6RINEVSKIJ\5Begavka
ST=6 - poškodovano
DS=20010124
-----
ST=9
ST=9 - odpisano
DS=
DS=20020827

IR=Odpisano za potrebe seminarjev
IR=
```

EDIT STATUS - 1: Promjena statusa, datuma statusa i inventarske napomene

Ako želimo izbrisati status, samo pritisnemo tipku **Return** i potvrdno odgovorimo na pitanje Da li želite izbrisati status (D/N/V) ?. Opcija *V* omogućava da se pitanje prilikom brisanja statusa ne pojavljuje, sve dok koristimo ovu komandu.

Kod monografskih publikacija poslije unosa podataka ažuriraju se i zbirni podaci o stanju fonda (broj primjeraka – potpolje 998c), koji su vidljivi u COBISS/OPAC-u. Ako polja 998 prije nije bilo, sada se automatski generira.

Kod serijskih publikacija promjena statusa važi za cijelo godište, a ne za pojedinu svesku, te se zato u tom slučaju ispisuje upozorenje Promijenjeni status važit će za cijelo godište izabrane publikacije.

Ako upišemo inventarski broj ili broj za pozajmicu koji ne postoji u bazi podataka, ispisuje se poruka Zapis ne postoji. Ako upišemo pogrešan kod statusa, ispisuje se poruka Kod nije u šifrarniku.

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond, ovu komandu više ne mogu upotrebljavati.

EDIT TYPE

Komandom *EDIT TYPE* <nnn> (nnn je broj maske unosa: 001, 004, 005, 006 ili 007) možemo promijeniti stupanj obaveznosti nekih potpolja u izabranoj maski. Parametrima LEN i CODE potpoljima ili elementima potpolja odredimo najveću dužinu unosa i broj lokalnog šifranta. Parametrom CONVERT WITH CODE potpolju odredimo broj šifranta preko kojeg će se prevesti sadržaj potpolja. Parametrom IND pojedinom polju odredimo indikator, a parametrom CNTSBF odredimo koliko se puta ima ponoviti pojedino potpolje.

Promjene važe za cijelu biblioteku.

Komandu možemo upotrijebiti samo u načinu za pretraživanje. U komandni redak upišemo

Komanda

<i>EDIT TYPE</i> <nnn>

Nakon potvrde komande dođemo u uređivač teksta.

1. Promjena stupnja obaveznosti

Unesemo broj polja i oznaku potpolja, prazno mjesto i stupanj obaveznosti. Možemo navesti više potpolja, no svako mora biti upisano u novi redak. Polja/potpolja moraju biti navedena prema rastućem redoslijedu.

Stupanj obaveznosti dan je u brojevima 0 do 7. Stupanj 0 znači da se potpolje nalazi samo u oglednom direktoriju (najniži stupanj obaveznosti). Stupnjevi 1 i 2 znače da je potpolje obavezno (najviši stupnjevi obaveznosti). Koja potpolja će biti uključena u masku, ovisi o trenutno izabranom stupnju obaveznosti koji je ispisan u statusnom retku (vidi str. 2.3 - 9, *Promjena stepena obaveznosti* i komandu *SET UP*, parametar *Start level*). Ako je prvi broj npr. 4, znači da su u masku unosa uključena sva potpolja stupnja obaveznosti od 1 do 4 (a nisu uključena potpolja stupnja 5, 6 i 7).

Obaveznim potpoljima (stupanj 1 ili 2) ne možemo promijeniti stupanj obaveznosti.

Najčešće mijenjamo stupanj obaveznosti potpolja koja želimo uključiti ili pak isključiti iz maske unosa (npr. određenom potpolju promijenimo stupanj 0 na 1 do 7 te ga tako uključimo u masku, a drugom potpolju stupanj od 3 do 7 promijenimo u stupanj 0 te tako isključimo potpolje iz maske unosa).

2. Određivanje najveće dužine unosa

Parametrom LEN možemo potpoljima i elementima potpolja odrediti najveću dužinu unosa (do 79 znakova), ukoliko ova nije bila ograničena već ranije.

Parametar LEN unesemo iza oznake polja i potpolja (npr. *675b LEN 10*).

Kod određivanja najveće dužine unosa elemenata potpolja, sintaksa je sljedeća:

99\<oznaka elementa> LEN <broj>

Primjer:

99\alpha LEN 10

3. Određivanje broja lokalnog šifranta

Parametrom CODE možemo potpoljima i elementima potpolja odrediti broj lokalnog šifranta što smo ga unijeli komandom *EDIT CODES* (v. komandu *EDIT CODES*). Prije toga moramo potpolju odrediti najveću dužinu unosa (do 79 znakova).

Parametar CODE unesemo iza oznake polja i potpolja (npr. *675b CODE 87*).

Kod određivanja broja lokalnog šifranta elemenata potpolja, sintaksa je sljedeća:

99\<oznaka elementa> CODE <broj>

Primjer:

99\l CODE 84

Ako umjesto parametra CODE upotrijebimo *OPTIONALCODE*, u određeno potpolje pored sadržaja šifranta možemo unijeti također i poželjni sadržaj. To je npr. upotrebljivo kod šifranta predmetnih oznaka.

Primjer:

610a OPTIONALCODE 93

4. Dodavanje polja sa prevedenim sadržajem

Parametar *CONVERT WITH CODE* omogućava da u direktoriju zapisa tipkom **KP2** automatski dodamo polje sa prevedenim sadržajem.

Parametrom odredimo šifrant preko kojega se prevede sadržaj potpolja. Iza oznake polja i potpolja unesemo parametar *CONVERT WITH CODE* i broj šifranta.

Primjer:

U zapise želimo unositi tematske predmetne oznake na domaćem i engleskom jeziku istovremeno. Šifrant 93 sadrži predmetne oznake na domaćem i na engleskom jeziku (značenje kodova).

Potpolju 606a najprije odredimo najveću dužinu unosa i broj šifranta (parametrom CODE ili OPTIONALCODE). Iza toga odredimo još i automatsko prevođenje preko tog šifranta.

606a LEN 79

606a CODE 93

606a CONVERT WITH CODE 93

U direktoriju zapisa u potpolje 606a najprije unesemo kod iz šifranta 93 (predmetna oznaka na domaćem jeziku). Nakon potvrde unosa (kad se kursor nalazi na polju 606a) pritisnemo tipku **[KP2]** i u zapis će se dodati novo polje 606a sa prevedenim sadržajem (predmetna oznaka na engleskom jeziku).

Odredbom ADD (izborno) možemo odrediti koje će se potpolje i sadržaj dodati na kraju dodanog polja.

Primjer:

606a CONVERT WITH CODE 93; ADD \$2=MESH

606x CONVERT WITH CODE 93; ADD \$2=MESH

5. Određivanje indikatora

Poljima sa jednim ili dva određena indikatora možemo parametrom IND promijeniti podrazumijevane vrijednosti indikatora u skladu sa našim potrebama.

Parametar IND unesemo iza oznake polja i potpolja, a zatim vrijednosti za indikatore. Uvijek, naime, navedemo dvije vrijednosti iako polje ima samo jedan definisan indikator. U tom slučaju umjesto jedne vrijednosti upišemo znak x.

Sintaksa je, prema tome, sljedeća:

<oznaka potpolja> IND <indikator 1> <indikator 2>

Primjer:

996d IND x1

U polju 996 prvi indikator ne postoji (x), a drugi ima vrijednost 1.

6. Određivanje broja potpolja

Ako je potpolje u okviru pojedinog polja ponovljivo, parametrom CNTSBF možemo odrediti koliko puta to potpolje treba da se ponovi.

Parametar CNTSBF unesemo iza oznake polja i potpolja. Pri određivanju broja ponavljanja sintaksa je sljedeća:

<oznaka potpolja> CNTSBF <broj ponavljanja>

Primjer:

610a CNTSBF 4

Upozorenje:

Polja (sa potpoljima) u uređivaču teksta moramo navoditi po rastućem redosljedu (od 001 do 998) jer se inače sva polja iza polja sa najvišim brojem "izgube". Elemente potpolja možemo navesti i ispred polja.

Jednu datoteku istovremeno može popravljati (čitati, uređivati) samo jedan korisnik. Ostali do nje nemaju dostup.

Za korištenje komande moramo imati ovlaštenje.

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond, ovu komandu više ne mogu upotrebljavati za polja 996, 997 i 998.

EXIT

Kada se nalazimo u načinu za pretraživanje, program napustimo komandom *EXIT*.

U komandni redak ili iza strelice u retku iznad statusnog retka upišemo

komandu: *EXIT*

Nakon potvrde, program odmah napustimo. Umjesto komande *EXIT* možemo upotrijebiti komandu *LOGOFF* ili komandnu tipku ESC.

Kada se nalazimo u direktoriju, komandom *EXIT* pohranimo zapis, a program nas vrati u prozor za pretraživanje. Umjesto komande *EXIT* možemo upotrijebiti komandu *SAVE* ili komandne tipke PF1 KP7.

EXPAND

Skraćenica: *E* (za komandu *EXPAND*)

Skraćenica: *EH* (za komandu *EXPAND/HOST*)

Komandom *EXPAND* pregledavamo pojmove u indeksima za pretraživanje u lokalnoj bazi podataka. Preporučljivo je da se pojmovi pregledavaju prije pretraživanja zapisa radi provjere da li se određeni pojam za pretraživanje nalazi u bazi podataka.

Komandu *EXPAND* možemo upotrijebiti u načinu za pretraživanje i u direktoriju. Radi pregledavanja pojmova u osnovnom indeksu iza komande upišemo pojam za pretraživanje, a za pregledavanje pojmova u dodatnim indeksima upišemo prefiks za pretraživanje, znak jednakosti i pojam za pretraživanje. Komandu upišemo u komandni redak ili iza strelica u retku iznad statusnog retka. U načinu za pretraživanje možemo umjesto komande upotrijebiti tipku **KP7**.

komanda: *EXPAND* <pojam za pretraživanje u osnovnom indeksu>

komanda: *EXPAND* <prefiks za pretraživanje=pojam za pretraživanje u dodatnom indeksu>

komandna tipka: **KP7**

Nakon potvrde komande ispiše se spisak pojmova uređen po abecedi, i to počevši od navedenog pojma za pretraživanje nadalje. Broj ispred svakog pojma kazuje koliko se puta pojam pojavljuje u lokalnoj bazi podataka.

```

IU=
SP=
TI=
SN=
DT=

EXPAND KW=CUETJE
45 KW=CUETJE
1 KW=CUETJEM
5 KW=CUETJU
1 KW=CUETKE
3 KW=CUETKO
2 KW=CUETKOVA
1 KW=CUETKOVIĆ
3 KW=CUETLIC
>
Search mode Ind: Lang:slv M1 Byt: Level:7/1 Application
```

EXPAND-1: Pregled pojmova u osnovnom indeksu

Svaku narednu stranu spiska dobijemo pritiskom na tipku **[KP5]** ili **[NEXT SCREEN]**, a svaku prethodnu stranu tipkom **[KP8]** ili **[PREV SCREEN]**. Ispis spiska prekinemo tipkom **[CTRL/Z]** ili **[ESC]**.

Tipku možemo upotrebljavati samo u načinu za pretraživanje. Ako iza bilo kojeg prefiksa za pretraživanje u prozoru za pretraživanje pritisnemo tipku **[KP7]**, ispiše se cio spisak pojmova za to polje. Ako iza prefiksa za pretraživanje upišemo pojam za pretraživanje (može biti skraćen) i pritisnemo tipku **[KP7]**, ispiše se spisak pojmova počevši od upisanog pojma za pretraživanje nadalje. Po spisku se pomičemo tipkama **[↑]** i **[↓]**. U slučaju da nađemo željeni pojam, tipkom **[RETURN]** ga prenesemo do odgovarajućeg prefiksa za pretraživanje. U slučaju da ne izaberemo nijedan pojam, tipkom **[CTR/Z]** ili **[ESC]** prekinemo ispis spiska te se vratimo u prozor za pretraživanje.

Pojam za pretraživanje možemo skraćivati. Npr. komandom *EXPAND AU=Bre* ispišemo spisak svih autora čije prezime počinje nizom znakova 'Bre'.

Ako kao prefiks za pretraživanje upišemo oznaku kodiranog polja, pored kodova ispiše se u zagradama također i značenje kodiranog sadržaja. Na slici je prikazan primjer pregleda pojmova u dodatnom indeksu (prefiks za pretraživanje *CC=-* kodovi za vrstu sadržaja).

```
L> expand cc=a
EXPAND CC=A
  109 CC=A  (bibliografije)
  621 CC=B  (katalogi)
    2 CC=C  (kazala, indeksi)
   12 CC=D  (povzetki, abstrakti)
  263 CC=E  (slovarji)
  262 CC=F  (enciklopedije)
   10 CC=G  (imeniki, adresarji)
   45 CC=H  (letopisi)
  214 CC=I  (statistični pregledi)
2259 CC=J  (učbeniki)
   42 CC=J1  (učbeniki za osnovne škole)
   50 CC=J2  (učbeniki za srednje škole)
  133 CC=J3  (učbeniki za višje in visoke škole)
   10 CC=L  (standardi)
  374 CC=M  (doktorske disertacije)
   74 CC=M2  (magistrska dela)
More...
L> expand cc=a
```

EXPAND-2: Pregled pojmova u dodatnom indeksu

Komandom *EXPAND/HOST* pregledavamo pojmove u uzajamnoj bazi podataka. Postupak upisa komande i upotreba tipaka jednaki su kao i u slučaju komande *EXPAND*.

komanda: *EXPAND/HOST* <pojam za pretraživanje u osnovnom indeksu>

komanda: *EXPAND/HOST* <prefiks za pretraživanje=pojam za pretraživanje u dodatnom indeksu>

komandne tipke:

PF1 KP7

EXPORT

Komandom *EXPORT* korisnicima šaljemo elektronskom poštom zapise u željenom formatu.

U bazi podataka potražimo zapise i zatim u redak za unos komandi nakon pretraživanja ili u komandni redak upišemo

Komanda

EXPORT <opseg>, <naziv formata> <poštanska adresa> (skup znakova)

EXPORT/ATT <opseg>, <naziv formata> <poštanska adresa> (skup znakova)

EXPORT/ATT=<naziv dodatka> <opseg>, <naziv formata>
<poštanska adresa> (skup znakova)

EXPORT/NOATT <opseg>, <naziv formata> <poštanska adresa>
(skup znakova)

EXPORT <naziv formata>, <opseg> <poštanska adresa> (skup znakova)

EXPORT <opseg> <poštanska adresa> (skup znakova)

Na taj način adresatu šaljemo zapise u željenom formatu. Ako naziv formata ne navedemo, zapise šaljemo u unaprijed definiranom formatu odnosno trenutno izabranom formatu.

Opseg se sastoji iz pojedinih brojeva pogodaka i/ili intervala, odvojenih zarezom. Na taj način možemo upisati samo jedan pogodak, više pojedinih pogodaka ili interval (od–do).

Zapise možemo poslati u sljedećim skupovima znakova:

- Unicode (UTF-8) (kao skup znakova navedemo slovo "u")
- Windows (kao skup znakova navedemo slovo "w")
- ISO Latin 2 (kao skup znakova navedemo slovo "i")
- SLO 7 bit (kao skup znakova navedemo broj "7")
- bez šumnika (kao skup znakova navedemo slovo "s")

Izabrani skup znakova se podrazumijeva sve dok se ne odjavimo. Prilikom prijave podrazumijevana jeste vrijednost skupa znakova Unicode.

Zbog optimalnog prikaza znakova koji se upotrebljavaju u okruženju COBISS2/Katalogizacija, zapisi se prenesu u dodatku.

Ako komandi ne dodamo kvalifikator ili kvalifikatoru */ATT* ne pripišemo naziv dodatka, adresatu se pošalju zapisi u dodatku s nazivom koji se slaže s korisničkim imenom pošiljaoca.

Primjeri:

EXPORT 1-10,bib jan.novak@izum.si i

EXPORT/ATT 1-10,bib jan.novak@izum.si i

Katalogizator s korisničkim imenom jan zapise u formatu BIB u skupu znakova ISO Latin 2 poslat će u dodatku s nazivom jan.txt.

Ako komandi dodamo kvalifikator */ATT=* s nazivom dodatka, adresatu se pošalju zapisi u dodatku s nazivom koji smo odredili. V nazivu dodatka možemo upotrijebiti slova engleske abecede, brojeve te znakove "_", "-", "\$" i "&". Ako u naziv dodatka unesemo razmak odn. drugi nedozvoljeni znak, nakon potvrde komande se u redu za poruke ispiše odgovarajuće upozorenje.

Primjer:

EXPORT/ATT=mladinska_knjiga 1-10,full jan.novak@izum.si u

Zapisi u formatu FULL bit će u skupu znakova Unicode poslani u dodatku s nazivom mladinska_knjiga.txt.

Ako komandi dodamo kvalifikator */NOATT*, adresatu se pošalju zapisi u obliku teksta u glavnom prozoru elektronske poruke (bez dodatka).

Primjer:

EXPORT/NOATT 1-10,fc jan.novak@izum.si 7

Zapisi u formatu FC bit će u skupu znakova SLO 7 bit poslani u glavnom prozoru elektronske poruke.

BN=
TI=slovar*
AU=
PY=
LA=

Local 12 hit(s) --> export/att=racunalnistvo 6,12,bib jan.novak@izum.si u

Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:7/1 App IZUM

EXPORT - 1: Slanje zapisa elektronskom poštom

Savjet:

Bibliotekama koje prenose zapise u ćirilici preporučujemo skup znakova Unicode i upotrebu dodatka.

EXPORT/FILE

Komandom *EXPORT/FILE* šaljem elektronskom poštom datoteke iz sistema uzajamne katalogizacije drugim korisnicima.

Komandu možemo upotrijebiti u bilo kojem dijelu programa. U komandni redak upišemo komandu *EXPORT/FILE*, ime datoteke koju želimo poslati i adresata (node::username):

komanda:

EXPORT/FILE <ime datoteke> <ime rač.:korisnička šifra> (/subj="ime datoteke")

Tip datoteke može biti samo .LST, no tip datoteke nije potrebno navoditi.

Dijakritički znakovi se odrežu i ostanu samo šumnici. Uglate zagrade pretvore se u znak za veće i manje.

Primjer komande:

komanda: *EXPORT/FILE desc UKM::ALENKA/subj="Deskriptori"*

EXPORT/FIND

Komandom *EXPORT/FIND* šaljemo korisniku elektronskom poštom zapise u poželjnom formatu. Sintaksa komande slična je sintaksi *DISPLAY/FIND*, ovdje jedino navedemo još i adresata.

U bazi podataka potražimo zapise (komande *SELECT* i *FIND*) i potom iza strelice u retku iznad statusnog retka ili u komandom retku upišemo komandu *EXPORT/FIND*, područje zapisa, dobivenih nakon pretraživanja komandom *SELECT*, ime formata, spisak potpolja 99X koji se imaju ispisati, i adresata (node::username). U slučaju da ime formata ne navedemo, zapise šaljemo u tekućem formatu. U slučaju da potpolja posebno ne navedemo, ispisuju se unaprijed definirana potpolja (vidi str. *DISPLAY/FIND-2*).

komanda: *EXPORT/FIND* <područje>, <ime formata> [spisak potpolja 99X]
 <ime rač.:korisnička šifra>

komanda: *EXPORT/FIND/998* <područje>, <ime formata> [spisak potpolja 998]
 <ime rač.:korisnička šifra>

Primjer:

komanda: *SELECT RS=o*

komanda: *FIND k=1990*

komanda: *EXPORT/FIND 1-100,BIB [fjklmr] CTKLJ.:VODOPIVEC*

FIND

Komandom *FIND* odredimo kriterije izbora polja 996 odn. 997 koji će biti uvažavani kod komandi *COUNT* i *SUM*, ili polja 998 ako komandama *COUNT* i *SUM* dodamo odredbu /998.

Komandu *FIND* možemo upotrebljavati samo nakon završenog pretraživanja zapisa (komanda *SELECT*) u lokalnoj bazi podataka. Na raspolaganju su tri mogućnosti određivanja:

- po potpoljima
- po elementima potpolja
- po intervalu.

1. Određivanje po potpoljima

Iza strelice u retku iznad statusnog retka ili u komandnom retku upišemo komandu *FIND*, ime potpolja, znak jednakosti i pojam za pretraživanje. Više potpolja povežemo operatorom '&' (i).

Komanda: *FIND* <oznaka potpolja>=<niz znakova za pretraživanje> (& <oznaka potpolja>=<niz znakova za pretraživanje> ...)

```
Select dc=681.3*/ser
TI=
AU=
LA=
BN=

34 DC=681.3*/SER
S: 34 DC=681.3*/SER

Local 34 hit(s) --> find v=a
Search mode Ind: Lang:slv M1 Byt: Level:7/1 Application
```

FIND-1: Upis komande

```
Select dc=681.3*/ser
TI=
AU=
LA=
BN=

Set FIND to: U=A
      34 DC=681.3*/SER
S:      34 DC=681.3*/SER

Local 34 hit(s) -->
Search mode      Ind:      Lang:slv M1 Byt:      Level:7/1      Application
```

FIND-2: Ispis nakon potvrde komande

Komandom *SELECT* u lokalnoj bazi podataka našli smo 34 zapisa serijskih publikacija sa područja računarstva. Komandom *FIND* u nađenim zapisima odredimo kriterije izbora polja 997. Izborni kriterij jeste: način nabavke je kupovina (potpolje 997v=a).

Nakon potvrde komande, u komandnom retku ispiše se izborni kriterij koji će biti uvažavan kod komandi *COUNT* i *SUM*.

U poljima 996, 997 odn. 998 (polja sa podacima o stanju fonda) možemo upisati samo imena potpolja. Pojmove za pretraživanje možemo skraćivati na početku, u sredini ili na kraju znakovima '%' ili '*':

% - zamijeni jedan znak (znakova '%' u nizu može biti više)

* - zamijeni poželjan niz znakova

Primjeri:

komanda: *FIND k=198% & v=a*

Izborni kriterij jeste: godina izdavanja između 1980. i 1989. godine, način nabavke je kupovina.

komanda: *FIND 2=*knjiga* & 4=*kult**

Izborni kriterij jeste: ime dobavljača sadrži riječ 'knjiga', a ime finasijera niz znakova 'kult'

2. Određivanje po elementima potpolja

Ako pretražujemo po elementima potpolja, iza komande *FIND* unesemo obrnutu kosu crtu, oznaku elementa, znak jednakosti i niz znakova za pretraživanje:

komanda: *FIND \<element potpolja>=<niz znakova za pretraživanje>*

Primjer:

komanda: *FIND \i=SK*

Izborni kriterij jest: u elementu \i (interna oznaka) potpolja 99Xd (signatura) je oznaka SK.

3. Određivanje po intervalu

Ako želimo izabrati polja ili potpolja čiji sadržaj odgovara sadržaju, navedenom u određenom intervalu, iza oznake potpolja odn. iza obrnute kose crte i elemenata potpolja unesemo znak ~ (tilda) te početnu vrijednost, crticu i krajnju vrijednost:

komanda: *FIND <oznaka potpolja>~<početna vrijednost>-<krajnja vrijednost>*

ili: *FIND \<element potpolja>~<početna vrijednost>-<krajnja vrijednost>*

Primjeri:

komanda: *FIND o~19941013-19941114 & v=a*

Izborni kriterij je datum inventarizacije između 13. 10. 1994. i 14. 11. 1994. godine, a način nabavke kupovina.

komanda: *FIND \n~12670-13140 & v=a*

Izborni kriterij je tekući broj u signaturi između 12670 i 13410, a način nabavke kupovina.

Rezultat pretraživanja komandom *SELECT* ili prefiksima za pretraživanje jest broj bibliografskih zapisa (naslova), a komandom *FIND* u nađenim zapisima izvršimo naredni izbor polja 996, 997 odn. 998. Broj tih polja (broj fizičkih jedinica) potom prebrojimo komandom *COUNT*.

Nakon komande *FIND* upotrebljavamo još i ove komande: *DISPLAY/FIND*, *COUNT*, *COUNT/998*, *COUNT/SELECT*, *COUNT/SELECT/998*, *SUM* i *SUM/998*.

FORMAT

Skraćenica*FORM*

Komandom *FORMAT* izaberemo ili definiramo format ispisa.

Komandu možemo upotrijebiti samo u načinu za pretraživanje. Komandu upišemo u redak za unos komandi nakon pretraživanja ili u komandni redak.

1. Izbor formata

Pošto se prijavimo u sistem, podrazumijevani format jeste *FORMAT BIB*. Zapisi se ispisuju u tom formatu dok ne izaberemo drugi format.

Bilo koji od već definiranih formata izaberemo komandom

Komanda*FORMAT <naziv formata>*

Format ispisivanja zapisa sa svim poljima i potpoljima izaberemo komandom

Komanda*FORMAT FULL*

Format ispisivanja bibliografskih zapisa i pripadajućih normativnih zapisa sa svim poljima i potpoljima izaberemo komandom

Komanda*FORMAT FC*

Ispisni format listića izaberemo tako da upišemo

Komanda*FORMAT L<br. listića>*

Spisak svih već definiranih formata dobijemo komandom

Komanda*?FORMAT*

2. Definiranje formata (korisnički definiran format)

Novi format možemo definirati po želji tako da odredimo sadržaj i oblik ispisa. Upišemo komandu *FORMAT*, poželjni naziv formata i određenu definiciju.

Komanda

FORMAT <naziv formata> <definicija formata>

Definicija se sastoji iz polja (dvoslovnih oznaka) koje treba da sadrži novi format ispisa (spisak svih polja dobijemo komandom *?FIELDS*). Oznake pojedinih polja međusobno odvojimo zarezom bez praznog mjesta.

Ako iza oznake polja stavimo okomitu crtu, naredno polje ispiše se u novi redak.

Primjer:

FORMAT A TI|,AU|,PY,LA

Podatak o autoru i godini izdavanja ispišu se svaki u svom retku.

Ako iza oznake polja upišemo tekst u navodnim znacima, umjesto dvoslovne oznake polja ispiše se tekst.

Primjer:

FORMAT B TI" Naslov: ",AU" Autor: ",PY

Budući da zarezom međusobno odvajamo dvoslovne oznake polja, ne možemo ga uključiti u tekst unutar navodnih znakova. Ukoliko želimo da je sadržaj dvaju potpolja u ispisu odvojen zarezom (npr. izdavač i godina izdavanja), moramo komandom *DISPCODE* (v. komandu *DISPCODE*) odrediti novi ispisni kod.

Primjer:

DISPCODE PI 210cd", "

Ako iza oznake polja napišemo dvoznamenkasti broj, ispiše se najviše toliko znakova sadržaja tog polja.

Primjer:

FORMAT C TI,AU,PU10

Sve navedene oblike korisnički definiranog formata možemo međusobno kombinirati po želji.

Primjer:

FORMAT D TI25" Naslov: "|,AU20|,PY,LA

Ako pri definiranju formata iza ispisnog koda SN ili HI dodamo oznaku @, iza sadržaja potpolja u zagradama se ispiše također i naslov iz nadređenog zapisa.

Primjer:

FORMAT E TI,AU,SN@,MD

Ispisni kod \$C

Pri definiranju formata možemo uključiti također i ispisni kod \$C. U tom slučaju ispiše se broj polja 996 odn. 997 koja se nalaze u pojedinom zapisu. Ako prije ispisa upotrijebimo komandu *FIND*, ispiše se broj polja 996 odn. 997 koji odgovaraju datom uslovu.

Primjer:

SELECT fizika

FORMAT F TI" Naslov: ",AU" Autor: ",\$C" Br. prim.: "

*FIND f=**

DISPLAY 1-5,F

```
L> FORM A TI|,AU|,PY,LA
REDEFINE FORMAT A
L> D 4
4. TI=Ana Karenina : roman
AU=Tolstoj, Lev Nikolaevič AU=Levstik, Vladimir
PY=1946 LA=slv

L> FORM D TI25" Naslov: "|,AU20|,PY,LA
DEFINE FORMAT D
L> D 4
4. NASLOV: Ana Karenina : roman
AU=Tolstoj, Lev Nikolae
PY=1946 LA=slv

L> FORM C TI,AU,PU10
DEFINE FORMAT C
L> D 4
4. TI=Ana Karenina : roman AU=Tolstoj, Lev Nikolaevič AU=Levstik, Vladimir
PU=Državna za

L> █
```

FORMAT - 1: Primjeri korisnički definiranih formata

Ispisni kod \$\$

Pri definiranju formata možemo uključiti također i ispisni kod \$S. U tom slučaju ispisuju se statusi zapisa:

- LOCK1, LOCK2 - zapis je zaključen (status imaju samo zapisi u uzajamnoj bazi podataka)
- DELETE - zapis treba izbrisati
- NEWID - broj zapisa kojeg moramo preuzeti (kopirati)
- FATH - zapis je na najvišem nivou (otac)
- SON - zapis je na drugom nivou (sin)
- LOCAL - lokalni zapis (status imaju samo zapisi u lokalnoj bazi podataka)
- OrigCR= - skraćenica biblioteke koja je kreirala originalni zapis
Status nastupa kod zapisa koji su u postupku rješavanja duplikata bili preimenovani (komandom *RENAME-TO*) i zatim zaključani (komandom *LOCK1*). U tom slučaju je zapis, koji je bio inače duplikat, ali potpuniji od originalnog zapisa, prekrio sadržaj originalnog zapisa u uzajamnoj bazi podataka, preuzeo njegov identifikacijski broj (ID) i sačuvao samo informaciju o originalnom kreatoru (OrigCR=).

Ispisni kod \$S već je uključen u formate BIB, OCSL, COPY i COBISS.

Svaki pojedini korisnički definiran format važi dok se ne odjavimo sa sistema. Ukoliko želimo da se format pohrani, upotrijebimo komandu *EDIT FORMAT*.

```
1. $S=(LOCK1-IZUM, OrigCR=UKM) TI=Črtice MD=156 str. : ilustr. ;
19 cm AU=Cankar, Ivan AU=Sedej, Maksim AU=Merhar, Boris PY=1963
LA=slv (slovenski) PU=Mladinska knjiga PP=V Ljubljani CL=#Knjižnica #Kondor ;
#zv. #60 DT=m RT=a (tekstovno gradivo, tiskano) CR=NUK::METKA CE=19900110
ID=415745

2. $S=(LOCK1-SIKKR, DELETE, NewID=13690881) TI=Nož rumene lune
MD=130 str ; 20 cm AU=Kidd, Flora AU=Pantič-Starič, Nada PY=1983
LA=slv (slovenski) PU=Cankarjeva založba PP=Ljubljana CL=Lara ; 8 DT=m RT=a
(tekstovno gradivo, tiskano) CR=SIK0Z::SAMO CE=19930226 ID=5443385

3. $S=(SON) TI=3 ; Englisch-German-French ES=2. Aufl.
PY=1967 LA=ger (nemški) ; eng (angleški) ; fre (francoski) HI=10328837
(Wörterbuch der Elektrotechnik, Fernmeldetechnik und Elektronik / Werner
Goedecke) DT=m RT=a (tekstovno gradivo, tiskano) CR=CTK::MARIJA CE=19910912
ID=10330117

4. $S=(LOCK1-IZUM, FATH) ISBN 961-6112-02-3 TI=Vloga specialnih
knjižnic pri pospeševanju družbenega in gospodarskega razvoja, Organizacijski,
tehnološki in komunikacijski izzivi v specialnih knjižnicah : zbornik
referatov MD=194 str. : graf. prikazi, tabele ; 29 cm AU=Češnovar,
More...
```

FORMAT - 2: Ispis zapisa sa različitim statusima

1. \$S=(LOCK1-NUK, DELETE, NewID=9999999999, FATH) TI=Zbrano delo
MD=21 cm AU=Cankar, Ivan PY=1967 P2=9999 LA=slv (slovenski)
PU=Državna založba Slovenije PP=V Ljubljani CL=Zbrana dela slovenskih pesnikov
in pisateljev DT=m RT=a (tekstovno gradivo - tiskano) CR=SIKMB::SLAVICA
CE=19920207 ID=260126

2. \$S=(LOCK1-NUK, OrigCR=UKM) TI=Črtice MD=156 str. : ilustr. ;
19 cm AU=Cankar, Ivan AU=Sedej, Maksim (ilustrator) AU=Merhar, Boris
(urednik) (avtor dodatnega besedila) PY=1963 LA=slv (slovenski)
PU=Mladinska knjiga PP=V Ljubljani CL=*Knjižnica *Kondor ; *zv. *60 DT=m RT=a
(tekstovno gradivo - tiskano) CR=NUK::METKA CE=19900110 ID=415745

3. TI=Zgodbe iz doline šentflorjanske MD=190 str. ; 19 cm
AU=Cankar, Ivan PY=1908 LA=slv (slovenski) PU=L. Schwentner PP=V
Ljubljani DT=m RT=a (tekstovno gradivo - tiskano) CR=UKM::OLD CE=19850701
ID=486657

4. \$S=(LOCK1-SIKKP) TI=Izbrana dela : [v desetih zvezkih] MD=10
zv. ; 19 cm AU=Cankar, Ivan AU=Merhar, Boris (urednik) (pisec besedila na
spremem gradivu) AU=Dobrovoljc, France (pisec besedila na spremnem
gradivu) PY=1951 P2=1959 LA=slv (slovenski) PU=Cankarjeva založba
More...

FORMAT-2: Ispis zapisa sa različitim statusima

HEAD

Komandom *HEAD* definiramo glavu koja se ispiše na svakoj novoj strani pri ispisu na lokalnom ili sistemskom štampaču.

komanda: *HEAD* <"tekst">

Tako definiranu glavu možemo zatim uključiti u ispise tako da komandama *PRT*, *SYSPRT*, *PRT/FIND*, *SYSPRT/FIND* te *PRT/FIND/998* i *SYSPRT/FIND/998* dodamo odredbu */HEAD*.

Primjer:

komanda: *HEAD* "Tekuće naručene serijske publikacije"

HIER

Komandu *HIER* upotrebljavamo kada želimo utvrditi da li je izabran zapis u bilo kakvom hijerarhijskom odnosu sa drugim zapisima.

Komandu možemo upotrijebiti samo u načinu za pretraživanje, i to samo u linijskom načinu rada (line mode). U komandni redak upišemo komandu i broj zapisa. U ekranskom načinu rada (screen mode) iza strelice u retku iznad statusnog retka upišemo broj pogotka i pritisnemo komandnu tipku **KP2**.

komanda: *HIER <br. pogotka>*

komandna tipka: **KP2**

Nakon potvrde komande odn. pritiska na komandnu tipku, ispišu se svi zapisi koji su u hijerarhijskom odnosu sa izabranim zapisom. Izabrani zapis ispiše se naglašeno. U prvi redak uvijek se ispiše zapis koji je na najvišem nivou. Iza toga se ispišu podređeni zapisi.

```
L> s ti=beli menihi
      2 TI=BELI MENIHI
S:      2 TI=BELI MENIHI
L> hier 1

ID=24453888 AU=Zorec, Ivan TI=Belu menihi PY=1991 LA=slv PP=Ljubljana
ID=23196672 TI=Ustanovitev samostana ST=povest iz prve polo NT=Knj. 1 LA=slv
ID=23276800 TI=Stiški svobodnjak ST=povest iz druge pol NT=Knj. 2 LA=slv
ID=23597312 TI=Stiški tlačan ST=povest iz druge pol NT=Knj. 3 LA=slv
ID=23972352 TI=Samostan ob razpustu ST=povest iz druge pol NT=Knj. 4 LA=slv

L> █
```

HIER-1: Ispis zapisa nakon komande *HIER*

```
L> s ti=stiški tlačan
      2 TI=STIŠKI TLAČAN
S:    2 TI=STIŠKI TLAČAN
L> hier 1

ID=24453888 AU=Žorec, Ivan TI=Beli menihi PV=1991 LA=slv PP=Ljubljana
ID=23196672 TI=Ustanovitev samostana ST=povest iz prve polo NT=Knj. 1 LA=slv
ID=23276800 TI=Stiški svobodnjak ST=povest iz druge pol NT=Knj. 2 LA=slv
ID=23597312 TI=Stiški tlačan ST=povest iz druge pol NT=Knj. 3 LA=slv
ID=23972352 TI=Samostan ob razpustu ST=povest iz druge pol NT=Knj. 4 LA=slv

L>
```

HIER-2: Ispis zapisa nakon komande *HIER*

Ako zapis nije u hijerarhijskom odnosu sa drugim zapisima, ispiše se poruka 'Nema hijerarhijskog odnosa'.

HOLDINGS

Skraćenica

H

Komandom *HOLDINGS* možemo ažurirati samo polja 99X, prema tome polje 992, te polja sa podacima o stanju fonda 996, 997 i 998.

Komandu unesemo u redak za unos komandi nakon pretraživanja.

Komanda

HOLDINGS <br. pogotka>

Kod pohranjivanja zapisa eventuelne promjene u bibliografskom dijelu se ne uvažavaju, a isto tako nije prisutna programska kontrola grešaka, obaveznih polja itd. Ako ipak promijenimo također i bibliografske podatke, kod pohranjivanja zapisa ispiše se poruka Promjene u bibliografskom dijelu nisu uzete u obzir.

Nakon upotrebe komande *HOLDINGS*, zapis možemo pohraniti samo komandom *SAVE*.

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond, ovu komandu više ne mogu upotrebljavati za ažuriranje polja 996, 997 i 998.

HOLDOFF

Komandom *HOLDOFF* isključimo automatsko ispisivanje sadržaja polja sa podacima o stanju fonda (996, 997, 998).

Komandu možemo upotrijebiti u bilo kojem dijelu programa. U komandni redak ili u redak za unos komandi nakon pretraživanja upišemo

Komanda

<i>HOLDOFF</i>

Komandu *HOLDON* upotrebljavamo prvenstveno kod ažuriranja podataka o stanju fonda. Budući da je pomicanje po direktoriju zapisa zbog ispisivanja sadržaja nešto sporije, nakon ažuriranja možemo isključiti ispisivanje komandom *HOLDOFF*.

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond, ovu komandu više ne mogu upotrebljavati.

HOLDON

Komandom *HOLDON* uključimo automatski način ispisivanja sadržaja polja sa podacima o stanju fonda (996, 997, 998).

Komandu možemo upotrijebiti u bilo kojem dijelu programa. U komandni redak ili u redak za unos komandi nakon pretraživanja upišemo

Komanda

HOLDON

Komandu upotrebljavamo kad ažuriramo podatke o stanju fonda i imamo velik broj polja 996, 997 ili 998. Pošto se u direktoriju zapisa pomaknemo na bilo koje od tih polja, automatski se ispiše njegov sadržaj. To nam pomaže kod pronalaženja polja koje želimo ažurirati.

```
1318-315X TI=Tajnica
IN=220030051 $G=IDP\AATAJNICA\52003
Letn.\10 (2003) $t.\1+2<Vodnik za zdravo življenje>+3/4+5-8/10+11-12

$V=a $P=4 $O=20030206

001abcd 011e 100bcdhegl 101a 102a 110abc 200aef 207a 210abcd
215d 300a 301a 326a 530a 531a 540a 606ax 610aaa
675avcsb 856u 959ab 992b 997cdfgjkmpvqtu012347 997dfgjkmpvqt
997dfgjkmpvqt 997dfgjkmpvqt 997dfjkmpvqt 997dfjkmpvqt 997dfjkmpv
997dfjkmpv 997dfjkmpv 997dfjkmpv 997dfjkmpv
998abcgkgnv23de4
```

Ukaz: holdon

Local 1 hit(s) --> 1

Directory Ind: Lang:slv \$ Byt:01719 Level:7/1 Add App IZUM

HOLDON - 1: Ispis sadržaja polja 997

Automatsko ispisivanje sadržaja polja sa podacima o stanju fonda možemo isključiti komandom *HOLDOFF*.

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond, ovu komandu više ne mogu upotrebljavati.

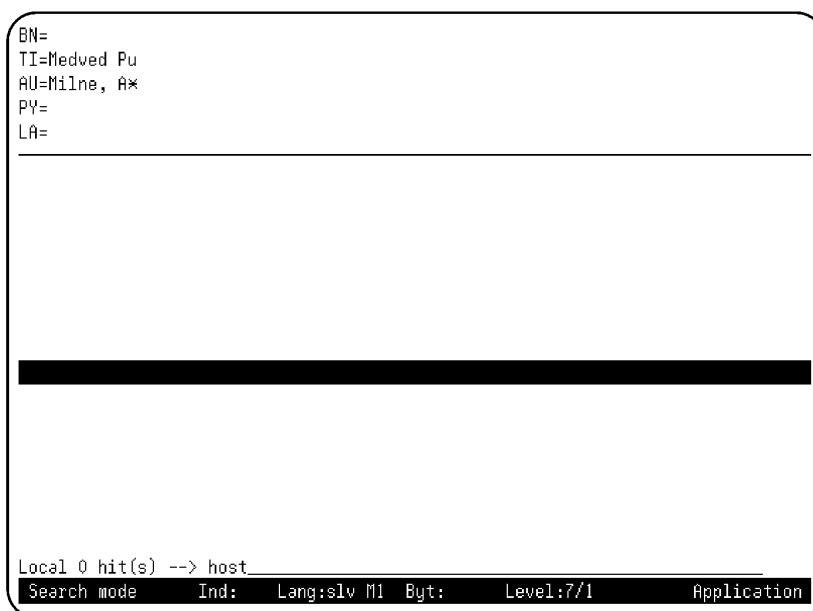
HOST

Komandom *HOST* prelazimo na pretraživanje u uzajamnoj bazi podataka.

Nakon pretraživanja u lokalnoj bazi podataka, na pretraživanje u uzajamnoj bazi prelazimo tako da iza strelice u retku iznad statusnog retka upišemo komandu *HOST* ili pritisnemo komandne tipke **PF4** **KP0**.

komanda: *HOST*

komandne tipke: **PF4** **KP0**

HOST-1: Prelazak na pretraživanje u uzajamnoj bazi podataka

Nakon potvrde komande odn. pritiska na tipke izvrši se pretraživanje u uzajamnoj bazi podataka, a u donjem retku umjesto 'Lokalno' ispiše se 'Host', te broj pogodaka u uzajamnoj bazi.

Ako je u uzajamnoj bazi podataka više od 1000 pogodaka, ispiše se samo broj pogodaka, no zapise ne možemo ispisati. Program nas vrati u lokalnu bazu podataka.

Ako uzajamna baza podataka nije dostupna, ispiše se poruka 'Greška u komunikaciji sa uzajamnom bazom podataka'.

LINE

Komandom *LINE* prelazimo sa ekranskog načina rada (screen mode) na linijski način rada (line mode).

Komandu možemo upotrebljavati samo u načinu za pretraživanje. U komandni redak upišemo

komandu: *LINE*

Nakon potvrde prelazimo na linijski način rada koji je prikladan prvenstveno za pronalaženje zapisa.

LINK/AUTHORS

Skraćenica

LA

Komandom *LINK/AUTHORS* možemo s odgovarajućim normativnim zapisima povezati još nepovezane odrednice ili ponovno povezati već povezane odrednice u bibliografskim zapisima. Komandu upotrebljavamo kada želimo povezati više bibliografskih zapisa istovremeno.

Za upotrebu komande moramo imati odgovarajuće ovlaštenje.

Komandu možemo upotrijebiti nakon pretraživanja u lokalnoj bazi podataka. Potražimo odgovarajuće bibliografske zapise i u redak za unos komandi nakon pretraživanja upišemo komandu *LINK/AUTHORS*, odrednicu koju želimo povezati s normativnim zapisom i identifikacijski broj normativnog zapisa.

Komanda

<i>LINK/AUTHORS <odrednica iz bibliografske baze> <ID normativnog zapisa></i>

Pritom će se s normativnim zapisom povezati oni pronađeni bibliografski zapisi koji sadrže isti oblik odrednice koji smo naveli u komandi.

Nakon potvrde komande, u donjem dijelu ekrana ispišu se obje odrednice, a u komandnom retku pitanje Da li želite povezati odrednicu (D/N) ?.

Nakon potvrdnog odgovora, u gornjem dijelu ekrana ispiše se u punom formatu prvi od pronađenih zapisa. Narednu stranu zapisa ispišemo tipkom **[Return]** ili **[KP5]**, a prethodnu tipkom **[KP8]**. Ako zapis sadrži odrednicu navedenu u komandi, ova se ispisuje naglašeno. Takav zapis možemo potvrditi tipkom **[KP0]**. Nakon toga će se u potpolje 3 polja za odrednicu upisati identifikacijski broj normativnog zapisa (prilikom povezivanja) odnosno prijašnji sadržaj potpolja 3 zamijeniti novim (prilikom ponovnog povezivanja). Ujedno će se prenijeti:

- jedinstvena odrednica iz normativnog zapisa u polje za odrednicu;
- varijantne odrednice iz normativnog zapisa u polja za varijantne odrednice;
- srodne odrednice iz normativnog zapisa u polja za srodne odrednice.

Ispiše se također i obavještenje Odrednicu <odrednica> ste povezali sa CONOR.SI-ID=<ID zapisa>.

Svaki sljedeći zapis ispišemo tipkom **[Return]** i postupak ponovimo.

Primjer:

U lokalnoj bazi podataka potražimo $AU=Dabac, T^*$. Pravilna odrednica je "Dabac, Tošo" i već je povezana s odgovarajućim normativnim zapisom ID=1111. U bibliografskoj bazi za istog autora postoje još i zapisi s odrednicom "Dabac, T." i zapisi s odrednicom "Dabac, Toša", koji nisu povezani s normativnim zapisom.

Nakon pretraživanja upišemo komandu *LA Dabac, T. 1111*. Nakon potvrde komande ispišu se svi zapisi koji odgovaraju našem zahtjevu za pretraživanje. Kada pojedini zapis koji sadrži odrednicu "Dabac, T." potvrdimo tipkom **[KPO]**, u polje 70X doda se potpolje 3 s identifikacijskim brojem normativnog zapisa (1111), a odrednica se promjeni u "Dabac, Tošo".

Postupak ponovimo još i za oblik imena "Dabac, Toša".

Upozorenje:

Ako oblik imena koji je postojao u bibliografskom zapisu prije povezivanja (npr. Dabac, T.) želimo zadržati kao varijantnu odrednicu, moramo ga prije unijeti u polje za varijantnu odrednicu u normativni zapis.

LIST

Skraćenica

L, LE

Komandom ispisujemo kataloške listiće na ekranu.

Komandu možemo koristiti poslije pretraživanja ili u direktoriju. U red za unos komandi poslije pretraživanja ili u komandni red upišemo

Komanda

LIST <broj listića>/<opseg>

LIST <broj listića>,<opseg>

LIST/E <broj listića>/<opseg>

LIST,E <broj listića>,<opseg>

Poslije potvrđivanja komande na ekranu se ispišu listići.

Ako ne upišemo broj listića, unaprijed je definiran onaj broj listića koji je naveden u SET UP-u uz parametar Def. card format. Ako ne navedemo opseg, ispisuje se listić za prvi od nađenih zapisa.

Spisak svih definiranih listića dobijemo komandom *?LIST*.

Ako komandi dodamo odredbu */E*, poslije potvrđivanja otvara se editor u kojem možemo popravljati sadržaj listića.

Primjeri:

LIST ,1-10

L 05

LIST/E /2-4

LIST 01/2-3

Prilikom ispisa listića na ekranu pojavljuje se i statusni red u kojem je u desnom uglu naveden podatak o tekućoj strani i o ukupnom broju strana listića. Možemo izabrati broj kopija strana listića (utipkamo odgovarajući broj koji se ispiše u zagradama) te vrstu štampača (P – lokalni štampač, S – sistemski štampač), na kojem ćemo ispisati stranu listića koju trenutno vidimo na ekranu.

3 KNEŽEVIČ N. Oljka

KNEŽEVIČ, Ana Nuša
Oljka : o sporazumevanju in
obnašanju : tudi tako govorimo / [Ana
Nuša Kneževič]. - Radovljica : Didakta,
2001 ([Ljubljana] : Delo). - 229 str.
: ilustr. ; 22 cm

Avtorica navedena v kolofonu in na ov. - Bibliografija: str.
223-226

ISBN 961-6363-26-3

a) Medosebne komunikacije b) Govorica
telesa c) komuniciranje d) neverbalne

%

P = Print S = Sysprint 1,2,...9 = Number of copies (1) 1/2

LIST - 1: Ispis listića na ekranu

LMAIL

Komandom *LMAIL* (local mail) prelazimo u sistemsku okolinu za slanje poruka saradnicima unutar institucije (korisnicima iste lokalne baze podataka).

Komandu možemo upotrijebiti u bilo kojem dijelu programa.

komanda: *LMAIL*

Nakon potvrde otvori se nova ekranska slika sa oznakom (prompt) '*Lmail>*', iza koje upisujemo komande koje su opisane u nastavku. Komandu potvrđujemo tipkom **RETURN**.

Okolinu komande *LMAIL* napustimo komandom *EXIT* ili kombinacijom tipaka **CTRL//Z**.

SEND

Poruku šalјemo određenoј osobi.

Upišemo komandu *SEND* i ime adresata. Ako imamo više adresata, odvajamo ih zarezom.

komanda: *SEN(D) <ime1,ime2,...,imeN>*

Nakon potvrde ispiše se riječ '*Subj :*', iza koje upišemo predmet poruke i potvrdimo tipkom **RETURN**. Nakog toga unesemo poruku (u novi redak idemo tipkom **RETURN**). Poruku šalјemo kombinacijom tipaka **CTRL/Z**. Ako poruku ne želimo poslati, upotrijebimo kombinaciju tipaka **CTRL/C**.

Komandi *SEND* možemo dodati odredbu */E(DIT)*:

/E(DIT) – poruku pišemo uređivačem teksta (editor), a šalјemo komandom *EXIT*. Pritiskom na komandne tipke **PF1** **KP7** lijevo ispod ispiše se riječ '*Command:*', iza koje upišemo komandu *EXIT*. Ako poruku ne želimo poslati, upišemo komandu *QUIT*. Komande koje upišemo iza '*Command:* ', potvrdimo tipkom **ENTER** (a ne **RETURN**).

FIRST

Ispišemo prvu poruku (možemo pritisnuti također i tipku RETURN).

komanda: *F(IRST)*

Svaku narednu poruku (ili stranu za poruke) ispišemo pritiskom na tipku RETURN.

Ako neku poruku želimo ispisati, upišemo redni broj poruke.

komanda: <*br. poruke*>

LAST

Ispišemo zadnju poruku.

komanda: *LA(ST)*

BACK

Ako čitamo neku poruku, a želimo pročitati prethodnu poruku, upišemo

komandu: *B(ACK)*

DELETE

Brišemo poruku koju trenutno čitamo. Ako neku poruku želimo izbrisati, iza komande upišemo još i broj poruke.

komanda: *DEL(ETE)*
ili: *DEL(ETE) <br. poruke>*

DIRECTORY

Ispišemo spisak svih primljenih poruka.

komanda: *DI(IRECTORY)*

U spisku je redni broj poruke, pošiljalac, datum primitka i predmet poruke.

Redni brojevi novoprispjenih poruka ispisani su naglašeno. Izbrisane poruke označene su sa '(Deleted)'.

#	From user	process	Time	Subject
1	UCATIZUM	"RCUM:KSENIJA"	2-JUN-1993	test
2	(Deleted)			
3	UCATIZUM	"RCUM:KSENIJA"	3-JUN-1993	duplikat
4	UCATIZUM	"RCUM:DUSAN"	3-JUN-1993	pojasnilo

Lmail>

LMAIL-1: Spisak primljenih poruka

Komanda *DIRECTORY* poznaje sljedeće odredbe:

/FR(OM)=<ime procesa> - ispišemo spisak poruka koje smo primili od određene osobe.

/SI(NCE)=<datum> - ispišemo spisak poruka koje smo primili na ili nakon navedenog datuma (datum pišemo u obliku DD-MMM, npr. 15-MAR ili 3-AUG).

/SI(NCE)=YESTERDAY – ispišemo spisak poruka koje smo primili jučer i danas.

SEARCH

Potražimo poruku koja sadrži traženu riječ.

komanda: *SEA(RCH) <tekst>*

Nakon potvrde ispiše se spisak poruka u kojima se nalazi tražena riječ.

HELP

Komanda nudi pomoć za rad sa lokalnim mailom (na engleskom).

komanda: *H(ELP)*

EXIT

Napustimo okolinu *LMAIL* te se vratimo u sistem katalogizacije.

komanda: *EX(IT)*

Možemo upotrijebiti i kombinaciju tipaka CTRL/Z.

LOAD

Komanda je namijenjena za postavljanje bibliografskih zapisa iz spiskova u formatu IDS, koji sadrže identifikacijske brojeve zapisa.

Komandu možemo upotrebljavati samo u lokalnoj bazi podataka. U red za unos komandi nakon pretraživanja upišemo komandu i naziv spiska bez IDS.

Komanda

LOAD <naziv spiska>

ID=0
TI=
AU=
PY=
LA=

Local 0 hit(s) --> load matznak

Search mode	Ind:	Lang:slv	M	Byt:	Level:7/1	App	IZUM
-------------	------	----------	---	------	-----------	-----	------

LOAD - 1: Upis komande

ID=0
TI=
AU=
PY=
LA=

LOAD records from MATZNAK

Load 8 record(s) ==d all,full
Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:7/1 App IZUM

LOAD - 2: Ispis nakon potvrde komande

Nakon potvrde komande primimo poruku o broju zapisa u spisku. Njima možemo pristupiti na isti način na koji je inače moguće pristupati zapisima koje smo potražili zahtjevom za pretraživanjem po želji (komandama *DISPLAY*, *EDIT*, *PRT*, *SAVESET*, *SCAN* ...). Možemo ih ispisati na ekranu ili štampaču, ažurirati itd.

Komandu obično upotrebljavamo nakon konverzije za pregledavanje odn. popravljane bibliografskih zapisa.

Primjer:

LOAD scg

Nakon programske konverzije podataka o jezicima i pismima sa ciljem jednoobrazne upotrebe kodova za jezike i pisma u COBISS.Net smo u IZUM-u pripremili više kontrolnih spiskova zapisa.

Komandom *LOAD scg* postavimo zapise s kontrolnog spiska s nazivom *scg*.

Ovaj spisak sadrži zapise koji su prije konverzije imali potpolje *102b – Regija* s jednim od kodova 'sr', 'v', 'vj', 'k' ili 'ko', ali u potpolju *102a – Država* nisu imali kod 'jug' niti kod 'scg'.

LOCAL

Komandom prelazimo na pretraživanje u lokalnoj bazi podataka.

Nakon pretraživanja u uzajamnoj bazi podataka, na pretraživanje u lokalnoj bazi vratimo se tako da iza strelice u retku iznad statusnog retka upišemo komandu *LOCAL* ili pak pritisnemo komandne tipke **PF4** **KP0**.

komanda: *LOCAL*

komandne tipke: **PF4** **KP0**

```
BN=
TI=Mlin na reki Floss
AU=Eliot, George
PV=
LA=

3. ISBN 86-361-0633-8 TI=Mlin na reki Floss ES=[2. natis] AU=Eliot, George
AU=Gradišnik, Janez AU=Šuklje, Rapa ; Evans, Mary Ann PV=1989 LA=slv
PU=Cankarjeva založba PP=U Ljubljani CL=Zbirka Sto romanov DT=m
CR=NUK::ALENKA2 CE=19890814 ID=8437248

Host 3 hit(s) --> local
Search mode Ind: Lang:slv MI Byt: Level:7/1 Application
```

LOCAL-1: Prelazak na pretraživanje u lokalnoj bazi podataka

Nakon potvrde komande odn. nakon pritiska na tipke, izvrši se pretraživanje u lokalnoj bazi podataka, a u donjem retku umjesto 'Host' ispiše se 'Lokalno' te broj pogodaka u lokalnoj bazi.

LOCK1

Komandu *LOCK1* upotrebljavamo u postupcima redakcije zapisa koje je potrebno dopuniti i/ili popraviti lokalni zapis i zapis u COBIB-u.

Komandom *LOCK1* pohranimo i ujedno zaključamo dopunjen i/ili popravljen zapis u lokalnoj bazi podataka i u COBIB-u istovremeno, pa i u slučaju da je zapis kreirala ili zaključala druga biblioteka.

Popravljeni zapis pohranimo komandom *LOCK1* (a ne komandom *SAVE* ili komandnim tipkama **PF1** **KP7**). U komandni redak upišemo

komandu: *LOCK1*

Komandu *LOCK1* možemo upotrijebiti samo u slučaju da je verzija lokalnog zapisa jednaka verziji zapisa u COBIB-u. Verzija zapisa je ista ako od trenutka kada smo zapis preuzeli iz COBIB-a, taj zapis u COBIB-u nije niko mijenjao, a nije važno koliko puta smo za to vrijeme mijenjali lokalni zapis.

Verziju zapisa možemo provjeriti ako zapis ispišemo u formatu FULL ili ako u direktoriju pritisnemo tipke **PF1** **KP5**.

Ako verzija lokalnog zapisa nije jednaka verziji zapisa u COBIB-u, možemo upotrijebiti komandu *LOCK1* tako da ponovno preuzmemo zapis iz COBIB-a i pritom prekrijemo sadržaj lokalnog zapisa.

Opis postupka:

1. Potražimo lokalni zapis.
2. Komandom *DIFF* pregledamo razlike između lokalnih zapisa i zapisa u COBIB-u.
3. Po potrebi, sva polja lokalnog zapisa pohranimo komandom *STORE RECORD* u privremenu memoriju (pojedina polja pohranimo tipkom **KP-**).
4. Lokalni zapis napustimo bez pohranjivanja.
5. Potražimo zapis u COBIB-u.
6. Zapis ponovno preuzmemo tako da upišemo broj pogotka i pritisnemo tipku **RETURN**.
7. Na pitanje 'Zapis već postoji u vašoj lokalnoj bazi! Želite li prekriti zapis (d/n)?' odgovorimo potvrdno.

8. Podatke dopunimo i/ili popravimo tako da ih pozovemo iz privremene memorije tipkama **PF4** **KP** ili ih unesemo ručno.
9. Zapis pohranimo komandom *LOCK1*.

Opisanim postupkom postizemo usklađenost lokalnog zapisa sa zapisom u COBIB-u uključujući usklađenost verzija zapisa. Ako zapis ne dopunjuje i/ili popravlja nijedna druga biblioteka, komandu *LOCK1* možemo upotrijebiti također i prilikom naredne promjene zapisa bez ponovnog preuzimanja iz uzajamne baze podataka.

Ako se verzije zapisa razlikuju, a sadržaj zapisa je posve jednak (prilikom ulaska u direktorij), opisani postupak nije potrebno izvesti. U tom slučaju možemo odmah upotrijebiti komandu *LOCK1*.

Ako zapis koji nismo popravljali i/ili dopunjavali želimo zaključati, nakon potvrde komande *LOCK1* se u retku za poruke ispiše poruka 'Zapis se nije promijenio. Želite li da se ponovo pohrani (d/n)?'. Na pitanje odgovorimo potvrdno.

Za upotrebu te komande moramo imati odgovarajuće ovlaštenje (privilegiju). Ovlaštenje za komandu *LOCK1* dodjeljuje se odvojeno za svaku pojedinu vrstu građe.

Ako prilikom pohranjivanja zapisa komandom *LOCK1* dođe do komunikacijske greške pa se zapis ne pohrani u COBIB-u, moramo zapisati identifikacijski broj zapisa (COBISS-ID) i kasnije ponovno upotrijebiti komandu *LOCK1*. Zapisi koje pohranjujemo komandom *LOCK1* se, naime, u slučaju privremene nedostupnosti uzajamne baze podataka ne pohrane u posebnu datoteku (vidi pogl. 4 Način rada obnavljanjem – recovery).

LOCK2

Komandom *LOCK2* istovremeno pohranimo zapis u lokalnu i uzajamnu bazu podataka, a ujedno ga također i zaključamo.

Komandu upotrebljavamo kad iz uzajamne baze u lokalnu bazu podataka preuzmemo nepotpun zapis koji zatim sami popravimo ili dopunimo. Ukoliko smatramo da je popravak konačan, zapis možemo pohraniti komandom *LOCK2*.

U komandni redak upišemo

komandu: *LOCK2*

Na taj način popravljeni zapis pohranimo također i u uzajamnu bazu podataka i ujedno prekrijemo prijašnji zapis.

Ovlaštenja:

Komandu može upotrebljavati samo ovlaštena osoba iz ustanove koja je nacionalni član.

Zapis zaključan komandom *LOCK2* može mijenjati samo ustanova koja je zapis zaključala.

Ovlaštenje za komandu *LOCK2* dodjeljuje se svaku pojedinu vrstu građe posebno.

LOGOFF

Komandom *LOGOFF* napuštamo program.

Komandu možemo upotrebljavati samo u načinu za pretraživanje. U komandni redak ili iza strelice u retku iznad statusnog retka upišemo

komandu: *LOGOFF*

Nakon potvrde napuštamo program.

Ako umjesto komande *LOGOFF* pritisnemo tipku ESC, program nas najprije upita 'želite li da napustite program (d/n)?'.

Ako tipku ESC pritisnemo u trenutku kad se kursor nalazi iza strelice u retku iznad statusnog retka, vratimo se u prozor za pretraživanje.

MAIL

Komandom *MAIL* prelazimo u sistemsku okolinu za elektronsku poštu i slanje poruka u pisanom obliku drugim korisnicima koji su uključeni u mrežu DECNET.

Komandu možemo upotrebljavati u bilo kojem dijelu programa.

komanda: *MAIL*

Nakon potvrde ispiše se oznaka (prompt) '*MAIL>*', iza koje upisujemo komande koje su opisane u nastavku. Komande potvrđujemo tipkom RETURN.

U okolini komande *MAIL* nije moguć unos dijakritičkih znakova.

Okolinu komande *MAIL* napuštamo komandom *EXIT* ili kombinacijom tipaka CTRL/Z.

SET CC

Komandom *SET CC* odredimo da se kod slanja poruka ispiše također i riječ '*CC*', iza koje upisujemo adresata(e) kojemu(ima) želimo poslati kopiju poruke.

komanda: *SET CC*

SEND

Poruku pošaljemo određenom korisniku.

komanda: *S(END)*

Nakon potvrde ispiše se riječ '*To:*', iza koje upišemo adresata, i to ime računara, duplu dvotačku i korisničko ime (*node::username*). Ako imamo više adresata, međusobno ih odvojimo zarezom. Potvrdimo tipkom RETURN te se ispiše riječ '*Subj:*', iza koje upišemo predmet poruke. Ponovno potvrdimo tipkom RETURN. Zatim unesemo poruku (u novi redak možemo ići tipkom RETURN). Poruku pošaljemo kombinacijom tipaka CTRL/Z. U slučaju da poruku ne želimo poslati, upotrijebimo kombinaciju tipaka CTRL/C.

Komanda *SEND* poznaje sljedeće odredbe:

/E(DIT) – poruku pišemo uređivačem teksta (editor), a pošaljemo je komandom *EXIT*. Pritiskom na komandne tipke **PF1** **KP7** lijevo ispod ispiše se riječ 'Command:', iza koje upišemo komandu *EXIT*. U slučaju da poruku ne želimo poslati, upišemo komandu *QUIT*. Komande koje upišemo iza 'Command:' potvrdimo tipkom **ENTER** (a ne **RETURN**).

/SE(LF) – poruku pošaljemo također i sebi.

/PE(RSONAL_NAME)=<"ime i prezime"> - upišemo svoje osobno ime koje upotrebljavamo kod slanja poruka i koje je zatim u glavi poruke ispisano u retku 'From:'.

Odredbe možemo upisivati istovremeno odn. pišemo ih po želji, npr.

komanda: *SEND/EDIT/PE=<"ime i prezime">*

```
MAIL> send/edit/pe="Janez Novak"/cc
To:      izum::cobisservis
CC:      nuk::ucatnuk,nuk::bahor
Subj:    Obvestilo
```

MAIL-1: Slanje poruka korisnicima u pisanom obliku

MAIL

Komanda *M(AIL)* jednakovrijedna je komandi *S(END)*. Možemo upotrebljavati jednu ili drugu. Komanda *MAIL* poznaje iste odredbe kao i komanda *SEND*.

READ

Komandom *READ* (ili pritiskom na tipku RETURN) ispišemo prvoprispjelu poruku. Svaku narednu poruku (ili stranu poruke) ispišemo komandom *READ* (ili pritiskom na tipku RETURN). Ako neku poruku želimo ispisati, upišemo komandu *READ* i broj poruke ili samo broj poruke.

komanda: *REA(D)*
komanda: *REA(D) <br. poruke>*
ili *<br. poruke>*

LAST

Ispišemo zadnju poruku.

komanda: *L(AST)*

BACK

Ako čitamo neku poruku i želimo pročitati prethodnu poruku, upišemo

komandu: *B(ACK)*

U slučaju da smo u direktoriju, komandom *BACK* ispišemo prethodnu stranu direktorija.

NEXT

Ako čitamo neku poruku i želimo pročitati narednu poruku, upišemo

komandu: *N(EXT)*

FORWARD

Poruku koju trenutno čitamo pošaljemo drugom korisniku.

komanda: *FO(RWARD)*

DELETE

Izbrišemo poruku koju trenutno čitamo. U slučaju da neku poruku želimo izbrisati, iza komande upišemo još i broj poruke.

komanda: *D(ELETE)*
ili: *D(ELETE) <br. poruke>*

SEARCH

Potražimo poruku koja sadrži traženi tekst.

komanda: *SEA(RCH) <tekst>*

Ukoliko više poruka sadrži isti tekst, pojavi se prvoprispjela poruka. Svaku narednu poruku dobijemo komandom *SEA(RCH)*.

DIRECTORY

Ispišemo spisak svih primljenih poruka.

komanda: *DI(IRECTORY)*

Na spisku je redni broj poruke, pošiljalac, datum primitka i predmet poruke.

Novoprispjele poruke ispisane su naglašeno. Izbrisane poruke označene su sa ' (Deleted) '.

Komanda *DIRECTORY* poznaje sljedeće odredbe:

/FR(OM)=<ime> - ispišemo spisak poruka koje smo primili od neke osobe.

/TO=<ime> - ispišemo spisak poruka koje smo poslali nekoj osobi.

/SI(NCE)=<datum> - ispišemo spisak poruka koje smo primili određenog datuma ili nakon navedenog datuma (datum pišemo u obliku DD-MMM, npr. 15-MAR ili 3-AUG).

/B(EFORE)=<datum> - ispišemo spisak poruka koje smo primili prije navedenog datuma.

/ST(ART)=<br. poruke> - ispišemo spisak poruka počev od navedenog broja poruke.

#	From	Date	Subject	MAIL
1223	UMBI::MIRKO	12-JAN-1993	seznam novosti	
1224	UMBI::MIRKO	13-JAN-1993	statistika baze UKM	
1225	NUK::UCATNUK	13-JAN-1993	Dupl.	
1226	UMBI::MIRKO	13-JAN-1993	problem pri statsik v2.0	
1227	UMBI::MIRKO	14-JAN-1993	ABC novosti - napaka	
1228	IZUM::GORDANA	14-JAN-1993	RE: urg 15	
1229	UMBI::MIRKO	14-JAN-1993	urgent mail od 13.01.1993	
1230	UMBI::MIRKO	14-JAN-1993	odgovor IZUM na caturgent	
1231	IZUM::ROMANA	14-JAN-1993	ABC seznam (URG 16)	
1232	IZUM::GORDANA	14-JAN-1993	statistika za 1992 (RE: ADM 14)	
1233	IZUM::PERO	15-JAN-1993	Ustanove uključene v sistem COBISS/Uzaje	
1234	UMBI::MIRKO	15-JAN-1993	statistika za 1992 - neknjizno gradivo	
1235	UMBI::MIRKO	18-JAN-1993	statistika baze UKM 1992	
1236	IZUM::PERO	18-JAN-1993	Odgovor na caturgent 19!	
1237	IZUM::GORDANA	19-JAN-1993	statistike nabave (RE: ADM 85)	
1238	UMBI::MIRKO	20-JAN-1993	seznam novosti - online	
1239	UMBI::MIRKO	22-JAN-1993	crtna koda - nalepka	

Press RETURN for more...

MAIL> █

MAIL-2: Spisak primljenih poruka od broja 1223 dalje

HELP

Komanda pomaže u radu sa programom MAIL (na engleskom).

komanda: *H(ELP)*

EXIT

Napustimo okolinu komande MAIL te se vratimo u segment katalogizacije.

komanda: *EX(IT)*

Možemo upotrijebiti također i kombinaciju tipaka **CTRL/Z**.

Poruke možemo slati i većem broju, odnosno svim bibliotekama u sistemu COBISS istovremeno. U segmentu COBISS/Ispisi nalazi se datoteka OTH_COBISS.LST koja sadrži spisak elektronskih adresa svih biblioteka (VMSMail) u sistemu COBISS. To je tzv. distribuciona lista za slanje elektronskih poruka. U slučaju da poruku želimo poslati svim bibliotekama, iza riječi 'To:' umjesto adresata upišemo datoteku:

komanda: *MAIL> send*
komanda: *To: @l_batch:oth_COBISS.lst*

Datoteku OTH_COBISS.LST ne mijenjamo (za njenu ažurnost brine informacijski servis), nego je upotrebljavamo samo kao izvornu datoteku za kreiranje novih spiskova.

Datoteku uređujemo u segmentu COBISS/Ispisi izborom mogućnosti 'rad sa datotekama' (v. priručnik COBISS/Ispisi, str. 3-1). Za uređivanje datoteke moramo poznavati uređivač teksta EDT (v. priručnik COBISS/Ispisi, dodatak B).

MOVEHOLD

Komandom *MOVEHOLD* prenesemo podatke o stanju fonda (polja 996, 997, 998) i podatke o pozajmici iz jednog bibliografskog zapisa u drugi.

Komanda je namijenjena razrješavanju duplikata ili zapisa koji su u lokalnu bazu bili preneseni konverzijom, ukoliko se zapis odnosi na građu koja je trenutno pozajmljena. Pri prijenosu se, naime, podaci o pozajmici sačuvaju, tj. o pozajmljenim, rezervisanim, naručenim itd. primjercima.

U komandni redak ili u redak iznad statusnog retka unesemo komandu *MOVEHOLD*, ID zapisa iz kojega želimo prenijeti podatke o fondu, i ID zapisa u koji želimo prenijeti podatke o fondu. Između identifikacijskih brojeva je prazno mjesto.

Komanda

MOVEHOLD <ID_zapisa> <ID_zapisa>

Nakon potvrde komande prvo se ispišu oba ID-a i oba naslova te pitanje Da li su izabrani pravi zapisi (D/N) ?. Kada to provjerimo i potvrdimo tipkom [D], podaci o fondu i o pozajmici prenesu se iz prvog u drugi zapis. Nakon prijenosa podataka, prvi zapis izbrišemo komandom *DELETE*.

Moguć je također prijenos podataka o fondu iz maske M ili N u masku K. Tu mogućnost upotrijebimo kada podatke o fondu za publikaciju sa nepovezanim listovima (sa zamjenljivim sadržajem) želimo prenijeti iz starog zapisa (maska M) u novi zapis (maska K). Prilikom prijenosa polja 996 promijene se u polja 997.

Upozorenje:

Za upotrebu komande MOVEHOLD potrebno je posebno ovlaštenje.

Poželjno je da komandu upotrebljava samo jedna osoba u biblioteci jer pogrešna upotreba komande može dovesti do nekonzistentnosti podataka.

Savjet:

Ako sa podacima o stanju fonda nisu povezani podaci o pozajmici, preporučujemo da se za prijenos polja 996, 997 i 998 upotrebljavaju komande *STORE HOLDINGS* i *RESTORE HOLDINGS*.

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond, ovu komandu više ne mogu upotrebljavati.

NEW

Komandu upotrebljavamo kad želimo kreirati zapis.

Novi zapis kreiramo samo ako u lokalnoj i uzajamnoj bazi podataka zapis za publikaciju koju želimo obraditi još ne postoji.

U redak za unos komandi nakon pretraživanja upišemo

Komanda

NEW

```
TI=vpliv gama žarkov na rast rumenih marjetic  
AU=zindel, paul  
PY=  
LA=  
PP=
```

Host 0 hit(s) --> new

Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:7/1 App IZUM

NEW - 1: Kreiranje novog zapisa

Nakon potvrde komande otvara se direktorij. Unesemo podatke i zatim komandom *SAVE* ili komandnim tipkama **PF1** **KP7** pohranimo zapis u lokalnu i uzajamnu bazu podataka.

Upozorenje:

Za upotrebu komande moramo imati ovlaštenje za kreiranje zapisa za monografske publikacije (unosne maske 001, 005 i 007), kontinuirane izvore (maska 004) ili za članke i druge sastavne dijelove (maska 006).

Ako kreiramo novi zapis u maski K (kontinuirani izvori) i imamo samo ovlaštenje za kreiranje zapisa za serijsku publikaciju, program nas upozori da možemo da kreiramo samo zapis za serijsku publikaciju, a ne i zapis za integrativni izvor.

NEW/INCL

Skraćenica

NI

Komandu upotrebljavamo kada želimo kreirati zapis pomoću sličnog postojećeg zapisa. Novi zapis kreiramo samo ako u lokalnoj i uzajamnoj bazi zapis za publikaciju koju želimo obraditi još ne postoji.

U lokalnoj ili uzajamnoj bazi podataka potražimo zapis koji je sličan zapisu koji želimo kreirati (različita je npr. samo godina izdavanja, izdavač isl.). Taj zapis upotrijebimo kao predložak za novi zapis. U redak za unos komandi nakon pretraživanja upišemo

Komanda

NEW/INCL <br. pogotka>

```
TI=Škrat Kuzma*
AU=Makarovič, Svetlana
PY=
LA=
PP=
```

```
5. ISBN 86-11-14624-7 TI=Škrat Kuzma dobi nagrado ES=1. ponatis MD=[21]
str. : barvne ilustr. ; 27 cm AU=Makarovič, Svetlana AU=Lavrič, Tomaž
PY=2000 LA=slv (slovenski) PU=Mladinska knjiga PP=Ljubljana CL=#Zbirka
#Svetlanovski DT=m RT=a (tekstovno gradivo, tiskano) CR=NUK::METKA CE=20001123
ID=110132480
```

Host 5 hit(s) --> neu/incl 5

Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:7/1 App IZUM

NEW/INCL - 1: Kreiranje zapisa pomoću sličnog postojećeg zapisa

Nakon potvrde komande otvori se direktorij. Podatke popravimo i/ili dopunimo i zatim komandom *SAVE* ili komandnim tipkama **PF1** **KP7** zapis pohranimo u lokalnu i uzajamnu bazu podataka. Prilikom pohranjivanja zapisa programski se izvede provjeravanje sadržaja potpolja, jer u zapisu, koji smo upotrijebili za predložak, mogu postojati podaci koji nisu u skladu s formatom COMARC/B.

Ako komandi dodamo kvalifikator *NOHOLD*, u novi zapis prenesu se sva polja osim 99X. Komandu *NEW/INCLUDE/NOHOLD* (skraćeno *NIN*) možemo upotrijebiti kada zapis za publikaciju sa nepovezanim listovima (sa zamjenljivim sadržajem) želimo prenijeti iz maske M u masku K.

Upozorenje:

Za upotrebu komande moramo imati ista ovlaštenja kao za komandu NEW.

Upozorenje:

Komandu ne možemo upotrebljavati prilikom rada u normativnoj bazi podataka.

NEW/ISBN

Skraćenica

NB

Komandu upotrebljavamo kod kreiranja zapisa za monografske publikacije, ali samo u slučaju da nakon pretraživanja u lokalnoj i uzajamnoj bazi podataka nismo našli zapis sa traženim ISBN brojem. Komanda je upotrebljiva naročito za naručivanje publikacija.

Komandom zapis prenesemo iz posebne referentne baze podataka Katalozi izdavača. U redak za unos komandi nakon pretraživanja upišemo komandu i međunarodni standardni broj knjige (ISBN).

Komanda

NEW/ISBN <ISBN>

BN=0688119476
AU=
PY=
LA=
PP=

Host 0 hit(s) --> NEW/ISBN 0688119476
Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:7/1 App IZUM

NEW/ISBN - 1: Kreiranje zapisa za monografsku publikaciju pomoću zapisa iz baze podataka Katalozi izdavača

Nakon potvrde komande otvori se direktorij. Podatke popravimo i/ili dopunimo i zatim komandom *SAVE* ili komandnim tipkama **PF1** **KP7** zapis pohranimo u lokalnu i uzajamnu bazu podataka.

Ako smo pri traženju zapisa uz prefiks za pretraživanje BN= upisali ISBN broj, umjesto upisa komande možemo upotrijebiti kombinaciju tipaka **Ctrl** **D**.

Ako zapis sa navedenim ISBN brojem u bazi podataka Katalozi izdavača ne postoji, u retku za poruke ispiše se poruka *Zapis ne postoji u bazi podataka Katalozi izdavača*. U tom slučaju zapis za monografsku publikaciju kreiramo komandom *NEW*.

Savjet:

Prilikom upisa ISBN-a možemo ispustiti također i crtice jer ih program prilikom pretraživanja ne uzima u obzir.

Upozorenje:

Za upotrebu komande moramo imati ovlaštenje za kreiranje zapisa za monografske publikacije.

NEW/ISSN

Skraćenica

NS

Komandu upotrebljavamo kod kreiranja zapisa za kontinuirani izvor ukoliko zapis za ta kontinuirani izvor već postoji u ISSN bazi podataka, a ne postoji u lokalnoj i uzajamnoj bazi podataka.

Upozorenje:

Prije kreiranja zapisa moramo komandom *SET TYPE* ili komandnim tipkama **PF4** **KP-** izabrati unosnu masku za kontinuirane izvore.

Komandom prenesemo zapis iz međunarodne baze podataka ISSN. U redak za unos komandi nakon pretraživanja upišemo komandu i ISSN.

Komanda

NEW/ISSN <ISSN>

SP=1473-2521
TI=
AU=
KW=
PY=

Local 0 hit(s) --> NEW/ISSN 1473-2521

Search mode Ind: Lang: slv K Byt: Level: 7/1 App IZUM

NEW/ISSN - 1: Kreiranje zapisa za kontinuirani izvor pomoću zapisa iz ISSN baze podataka

Nakon potvrde komande otvori se direktorij. Podatke popravimo i/ili dopunimo i zatim komandom *SAVE* ili komandnim tipkama **PF1** **KP7** zapis pohranimo u lokalnu i uzajamnu bazu podataka.

Ako smo pri traženju zapisa uz prefiks za pretraživanje SP= upisali ISSN, umjesto upisa komande možemo upotrijebiti kombinaciju tipaka **Ctrl D**.

Ako zapis za kontinuirani izvor sa navedenim ISSN brojem u ISSN bazi podataka ne postoji, u retku za poruke ispiše se poruka Zapis ne postoji u bazi podataka ISSN. U tom slučaju zapis za kontinuirani izvor kreiramo komandom *NEW*.

Upozorenje:

Za upotrebu komande moramo imati ovlaštenje za kreiranje zapisa za kontinuirane izvore.

Korisnici koji nemaju ovlaštenje za kreiranje zapisa za kontinuirane izvore, a imaju ovlaštenje za kreiranje zapisa za serijske publikacije, mogu preuzeti samo zapise za serijske publikacije, a ne i zapise za integrativne izvore.

Ako komandi *NEW/ISSN* dodamo odredbu */LOCAL*, zapis se prenese iz lokalne ISSN baze podataka (baza podataka o nacionalnoj produkciji kontinuiranih izvora). Tu odredbu može upotrebljavati samo nacionalni ISSN centar gdje se ta baza podataka nalazi.

Komanda

NEW/ISSN/LOCAL <ISSN>

NEW/NET

Skraćenica

NN

Komanda omogućava preuzimanje bibliografskih zapisa iz drugih uzajamnih baza podataka u mreži COBISS.Net.

Najprije provjerimo da li zapis za određenu građu već postoji u našoj lokalnoj ili uzajamnoj bazi podataka. Ako zapis ne nađemo, u redu za unos komandi nakon pretraživanja upišemo

Komanda

NEW/NET

NEW/NET <oznaka baze podataka>

Poslije potvrđivanja komande preselimo se u COBISS/OPAC.

Ako smo upisali samo komandu *NEW/NET*, najprije se ispiše spisak baza podataka koje možemo pretraživati. Nakon izbora baze podataka automatski se izvede pretraživanje prema upisanom zahtjevu za pretraživanje.

Ako smo osim komande *NEW/NET* upisali još i oznaku baze podataka (SI, SR, BH, CG ili MK), odmah se izvede pretraživanje u izabranoj bazi podataka.

- Ako je **rezultat pretraživanja 0 pogodaka**, otvori se prozor koji nudi mogućnost izbora između *Povratak na pretraživanje* i *Povratak*.

Izaberemo li mogućnost *Povratak na pretraživanje*, vraćamo se u prozor za pretraživanje, gdje pretraživanje možemo ponoviti (način pretraživanja i prefikse za pretraživanje možemo izabrati po želji). Možemo izabrati i drugu bazu podataka (meni Baza podataka).

Izaberemo li mogućnost *Povratak*, vraćamo se u segment COBISS2/Katalogizacija.

- Ako je **rezultat pretraživanja jedan ili više pogodaka**, otvori se prozor koji nudi mogućnost izbora između *Ispis*, *Povratak na pretraživanje* i *Povratak*. Izaberemo mogućnost *Ispis*.

Ispišemo pogotke i među njima potražimo odgovarajući.

U spisku pronađenih zapisa ili pošto smo zapis već ispisali, pritisnemo tipku **[KP6]**. Zapis se prenese u segment COBISS2/Katalogizacija, u direktorij zapisa, te uskladi s pravilima koja važe u našem sistemu u mjeri koja je programski moguća. Izrazi, koji se u zapisima često pojavljuju (npr. opće oznake građe), se prevedu, a pojedini podaci lokalnog značaja se izbrišu. U polja za predmetne oznake i za sažetak doda se kod odn. jezik sistema iz kojeg smo zapis preuzeli.

U direktoriju zapisa podatke provjerimo i prikladno dopunimo. Zatim komandom *SAVE* ili komandnim tipkama **[PF1]** **[KP7]** zapis pohranimo u lokalnu i uzajamnu bazu podataka.

Prije pohranjivanja zapisa potrebno je sve odrednice u poljima 7XX povezati s odgovarajućim normativnim zapisima (važi samo za sisteme u kojima je uspostavljena normativna kontrola ličnih imena autora).

Pošto smo zapis pohranili, u sistemsko polje (podatke o zapisu iz sistemskog polja ispišemo tipkama **PF1** **KP5**) upiše se datum preuzimanja zapisa iz mreže COBISS.Net i ime osobe koja je zapis preuzela. Uz kreatora zapisa doda se oznaka uzajamne baze podataka iz koje je zapis preuzet. Verzija zapisa postavi se na 1. Zapis zadrži identifikacioni broj iz sistema iz kojega je bio preuzet.

Upozorenje:

Zapise, označene za brisanje, te zapise, preuzete iz baze podataka WorldCat ili iz međunarodne baze podataka ISSN, nije moguće preuzimati iz mreže COBISS.Net. Ako zapis s jednakim ID-brojem već postoji u uzajamnoj bazi podataka, također ga nije moguće preuzeti.

Upozorenje:

Za upotrebu komande moramo imati ovlaštenje za kreiranje zapisa.

NEW/OCLC

Skraćenica

NO

Komanda omogućava pristup servisu za katalogizaciju OCLC i prijenos bibliografskih zapisa iz baze podataka WorldCat u lokalnu i uzajamnu bazu podataka.

Najprije provjerimo da li zapis postoji u lokalnoj ili uzajamnoj bazi podataka. Ako zapis ne nađemo, u redak za unos komandi poslije pretraživanja upišemo

Komanda

NEW/OCLC

NEW/OCLC <ISBN ili ISSN ili LCCN ili broj OCLC>

Poslije potvrđivanja komande, selimo se u COBISS/OPAC, u okruženje OCLC Z39.50 Katalogizacija. Potražimo zapis i zatim u spisku nađenih zapisa, ili pošto smo zapis već ispisali, pritisnemo tipku **[KP6]**. Poslije pritiska na tipku zapis se iz formata MARC 21 pretvori u format COMARC i prenese se u segment COBISS2/Katalogizacija, i to u direktorij zapisa. Prilikom prijenosa, u bazi podataka WorldCat u taj zapis se upiše oznaka "IZ\$".

U direktoriju provjerimo podatke i dopunimo ih u skladu s našim kataloškim pravilima. Zatim komandom *SAVE* ili s komandnim tipkama **[PF1]** **[KP7]** zapis pohranimo u lokalnu i uzajamnu bazu podataka.

Ako COBISS/OPAC napustimo, a da nismo izabrali zapis, u komandnom retku ispiše se poruka *Nijedan zapis nije izabran*.

Iza komande *NEW/OCLC* možemo upisati ISBN ili ISSN zbirke ili LCCN (Library of Congress Control Number) ili identifikacioni broj zapisa OCLC. Poslije potvrđivanja komande izvodi se pretraživanje po standardnom (ISBN, ISSN zbirke, LCCN) ili identifikacionom broju OCLC.

Za serijske publikacije i dalje koristimo bazu podataka ISSN (komanda *NEW/ISSN*).

Ako smo u osnovnom načinu pretraživanja pretraživali po ISBN-u, poslije toga možemo upisati samo komandu *NEW/OCLC* odnosno *NO*, iza koje se ISBN dodaje automatski.

Postupak preuzimanja zapisa iz baze podataka WorldCat

Najprije provjerimo da li zapis za publikaciju već postoji u lokalnoj ili uzajamnoj bazi podataka. Ako zapis po uobičajenom postupku pretraživanja ne nađemo, dalji postupak zavisi od toga da li publikacija ima ili nema ISBN.

I. mogućnost: Publikacija ima ISBN

1. Upišemo komandu *NEW/OCLC (NO)*.

Sintaksa komande zavisi od toga da li smo prethodno pretraživali po ISBN-u ili ne.

Ako smo u osnovnom načinu pretraživanja pretraživali pomoću prefiksa za pretraživanje BN=, upišemo samo komandu i potvrdimo sa **Return**. Pri tom se traženi ISBN dodaje programski, ali se na ekranu ne ispisuje.

Ako prethodno nismo pretraživali po ISBN-u ili smo pretraživali u komandnom načinu, iza *NO* upišemo ISBN i komandu potvrdimo.

2. Poslije potvrđivanja programski se izvršava priključivanje na servis OCLC Z39.50 Katalogizacija i pretraživanje zapisa po prethodno upisanom ili programski prenijetom ISBN-u. Istovremeno se ispiše broj pogodaka.

Dalji rad zavisi od toga da li smo prilikom pretraživanja bili uspešni ili ne te se zbog toga nastavlja po jednoj od dvije varijante postupka.

1. varijanta:

3. Ako je **rezultat pretraživanja jedan ili više pogodaka**, otvara se prozor koji nudi mogućnost izbora između *Ispis*, *Vraćanje na pretraživanje* i *Vraćanje*. Biramo mogućnost *Ispis*.
4. Pogotke ispišemo i među njima potražimo odgovarajući pogodak.
5. U spisku nađenih zapisa ili pošto smo zapis već ispisali, pritisnemo tipku **KP6**. Time se zapis iz formata MARC 21 pretvori u format COMARC i prenese u segment COBISS2/Katalogizacija, u direktorij zapisa. Istovremeno se zapisu u bazi podataka WorldCat doda oznaka fonda "IZ\$".
6. U direktoriju zapisa provjerimo podatke i dopunimo ih na odgovarajući način. Zatim komandom *SAVE* ili tipkama **PF1** **KP7** zapis pohranimo.

2. varijanta:

3. Ako je **rezultat pretraživanja 0 pogodaka**, otvara se prozor koji nudi mogućnost izbora između *Vraćanje na pretraživanje* i *Vraćanje*. Biramo mogućnost *Vraćanje na pretraživanje*. Na taj način se vraćamo u prozor za pretraživanje.
4. Zapis potražimo pomoću prefiksa za pretraživanje SN=, OC=, AU=, TI=, PY= i PU=.

Prefiksom za pretraživanje SN= pretražujemo po standardnim brojevima ISBN, ISSN zbirke i LCCN, koji su u formatu MARC 21 upisani u sledećim poljima:

- ISBN je upisan (bez crtica) u potpolje 020a,
- ISSN zbirke je upisan u potpolje 022a,
- LCCN je upisan u potpolje 010a.

Prefiksom za pretraživanje OC= pretražujemo po identifikacionim brojevima OCLC. Broj OCLC je u formatu MARC 21 upisan u polje 001, a ispred njega su upisana i slova "ocm" koja prilikom pretraživanja izostavljamo.

Prefiksima za pretraživanje AU=, TI=, PY= i PU= pretražujemo po autoru, naslovu, godini izdavanja ili po izdavaču.

5. Dalji postupak isti je kao u 1. varijanti.

II. mogućnost: Publikacija nema ISBN

1. varijanta:

1. Ako publikacija nema ISBN, a ima neki drugi standardni broj, zapis potražimo tako što iza komande *NEW/OCLC (NO)* upišemo taj standardni broj i komandu potvrdimo.
2. Poslije potvrđivanja programski se izvrši priključivanje na servis OCLC Z39.50 Katalogizacija i pretraživanje zapisa po ranije upisanom standardnom broju. Istovremeno se ispiše broj pogodaka.
3. Dalji postupak isti je kao u 1. varijanti I. mogućnosti.

2. varijanta:

1. Ako ne znamo nijedan od standardnih brojeva, upišemo komandu *NEW/OCLC (NO)* i potvrdimo je.
2. Poslije potvrđivanja programski se izvrši priključivanje na servis OCLC Z39.50 Katalogizacija.
3. Zapis potražimo pomoću prefiksa SN=, OC=, AU=, TI=, PY= i PU=.

Ako smo prethodno u lokalnoj i uzajamnoj bazi podataka, u osnovnom načinu pretraživanja pretraživali po autoru ili naslovu (prefiksi za pretraživanje AU= i TI=), poslije potvrđivanja komande upisani se zahtjevi za pretraživanje prenose u prozor za pretraživanje.

4. Dalji postupak isti je kao u 1. varijanti I. mogućnosti.

Upozorenje:

Za upotrebu komande moramo imati ista ovlaštenja kao za komandu NEW te ovlaštenje za preuzimanje zapisa iz baze podataka WorldCat.

PHONE

Komandom *PHONE* prelazimo u sistemsku okolinu za razgovor sa drugim korisnicima preko terminala.

komanda: *PHONE*

Nakon potvrde otvori se nova ekranska slika sa oznakom (prompt) '%', iza koje upisujemo komande koje su opisane u nastavku. Komande potvrđujemo tipkom RETURN.

Okolinu komande *PHONE* napustimo komandom *EXIT* ili kombinacijom tipaka CTRL/Z.

Ako nekoga želimo pozvati, iza oznake '%' napišemo adresata, i to ime računara, dvostruku dvotačku i korisničko ime (node::username) te potvrdimo tipkom RETURN.

ANSWER

Na ekranu se pojavi poruka da nas neko zove. Pređemo u okolinu komande *PHONE* i iza oznake '%' upišemo

komandu: *ANS(WER)*

Nakon završenog razgovora izlaz iz tog dijela omogućava kombinacija tipaka CTRL/Z.

DIR

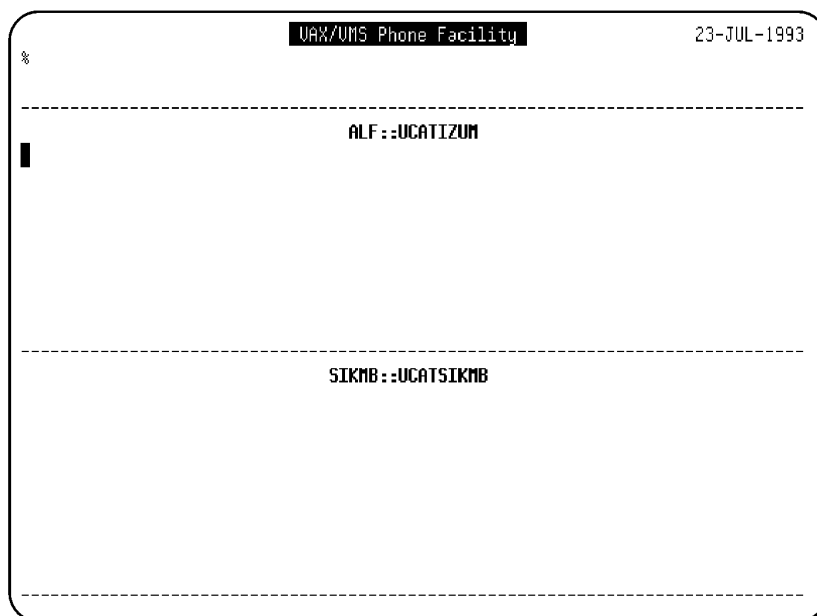
Ispišemo spisak svih korisnika koji su trenutno prijavljeni na našem računaru ili na bilo kojem drugom računaru.

komanda: *DIR*
ili: *DIR <ime računara>*

HELP

Komanda nudi pomoć za rad sa programom PHONE (na engleskom).

komanda: *HELP*

PHONE-1: Ekranska slika nakon uspostave veze među korisnicima

EXIT

Napustimo okolinu komande *PHONE* te se vratimo u sistem katalogizacije.

komanda: *EX(IT)*

Možemo upotrijebiti također i kombinaciju tipaka CTRL/Z.

PRINT

Komandom ispisujemo kataloške listiće na lokalnom štampaču.

Komandu možemo koristiti poslije pretraživanja ili u direktoriju. U red za unos komandi poslije pretraživanja ili u komandni red upišemo

Komanda

```
PRINT <broj listića>/<opseg> (<broj kopija>)  
PRINT <broj listića>,<opseg> (<broj kopija>)  
PRINT/E <broj listića>/<opseg> (<broj kopija>)  
PRINT,E <broj listića>,<opseg> (<broj kopija>)
```

Poslije potvrđivanja komande na lokalnom štampaču ispišu se listići u navedenom broju kopija.

Ako broj listića ne upišemo, važi broj listića koji je naveden u SET UP-u uz parametar Def. card format. Ako ne navedemo opseg, ispisuje se listić (ili listići) za prvi od nađenih zapisa. Ako ne navedemo broj kopija, ispisuje se po jedan listić.

Ako komandi dodamo odredbu /E, poslije potvrđivanja otvara se editor u kojem, prije ispisa, možemo popraviti sadržaj listića.

Primjeri:

```
PRINT ,1-10 (3)  
PRINT 05  
PRINT/E /2-4  
PRINT 01/2-3
```

Spisak svih definiranih listića dobijemo komandom ?LIST.

PRT

Komandom ispisujemo zapise u željenom formatu na lokalnom štampaču.

Komandu možemo koristiti poslije pretraživanja ili u direktoriju. U red za unos komandi poslije pretraživanja ili u komandni red upišemo

Komanda

PRT <opseg>, <naziv formata>

PRT <naziv formata>, <opseg>

PRT <opseg>

PRT

Poslije potvrđivanja komande na lokalnom štampaču se ispisuju izabrani zapisi u navedenom formatu. Ako naziv formata ne navedemo, zapisi se ispisuju u unaprijed definiranom formatu odnosno trenutno izabranom formatu.

Ako poslije pretraživanja upišemo samo komandu *PRT*, ispisuje se prvi od nađenih zapisa u unaprijed definiranom formatu.

Opseg se sastoji iz pojedinih brojeva pogodaka i/ili intervala, odvojenih zarezom. Na taj način možemo upisati samo jedan pogodak, više pojedinih pogodaka ili interval (od–do).

Primjer:

PRT 3,5–12,15,23,30–40,BIB

Na lokalnom štampaču možemo ispisati također i zapis koji trenutno ažuriramo. U direktoriju zapisa upišemo u komandni red komandu *PRT* ili komandu *PRT 0,<naziv formata>*.

Ako komandi *PRT* dodamo odredbu */HEAD*, na svakoj strani ispiše se zaglavlje koje smo prethodno definirali komandom *HEAD*.

Primjeri:

PRT/HEAD 1–20

PRT/HEAD 1–10,15–20,BIB

PRT/FIND

Komandu možemo upotrebljavati samo iza komande *FIND*. Komandom *PRT/FIND* na lokalnom štampaču ispišemo zapise u kojima barem jedno polje 996 odn. 997 odgovara kriterijima određenim komandom *FIND*. Ako komandi dodamo odredbu /998, na lokalnom štampaču ispišemo samo one zapise u kojima barem jedno polje 998 odgovara kriterijima komande *FIND*.

Komandu možemo upotrebljavati samo u lokalnoj bazi podataka. Iza strelice u retku iznad statusnog retka ili u komandnom retku upišemo komandu i područje zapisa, dobivenih nakon pretraživanja komandom *SELECT* ili prefiksima za pretraživanje. Možemo upisati također i ime formata u kojem želimo ispisati zapise.

komanda: *PRT/FIND* <područje>
ili: *PRT/FIND* <područje>, <ime formata>
komanda: *PRT/FIND/998* <područje>
ili: *PRT/FIND/998* <područje>, <ime formata>

Nakon potvrde komande, na lokalnom štampaču ispišu se zapisi koji sadrže barem jedno polje 996/997 ili 998 koje odgovara kriterijima komande *FIND*.

Uz svaki pojedini zapis se pored bibliografskih podataka ispišu također i podaci o stanju fonda iz onih polja 996/997 ili 998 koji odgovaraju kriterijima komande *FIND*, tj. ispišu se (osim u *FORMAT-u FULL* i formatima listića) sljedeća unaprijed definirana potpolja:

- nakon komande *PRT/FIND* u slučaju monografskih publikacija ispiše se inventarni broj i signatura (potpolja 996**fd**), a u slučaju serijskih publikacija inventarni broj, signatura, godište, godina, svesci (potpolja 997**fdjklm**).
- nakon komande *PRT/FIND/998* ispiše se sigla, broj primjeraka, opći podaci o fondu, godina, način nabavke, dobavljač, cijena (potpolja 998**bcgkv23**).

Ako želimo ispisati poželjna potpolja iz polja sa podacima o stanju fonda, iza područja zapisa odnosno iza imena formata možemo u uglatim zagradama navesti potpolja koja treba ispisati.

Primjeri:

komanda: *PRT/FIND 1-20,BIB [dj3]*
komanda: *PRT/FIND/998 1-15,20-30,A [bvk]*

Ispisu se samo potpolja koja smo naveli u uglatim zagradama. Ako potpolja posebno ne navedemo, ispišu se unaprijed definirana potpolja.

Ako komandi *PRT/FIND* ili *PRF/FIND/998* dodamo odredbu */HEAD*, na svaku pojedinu stranu ispisa ispiše se glava koju smo prethodno definirali komandom *HEAD*.

Primjeri:

komanda: *PRT/FIND/HEAD 1-20 [fd3]*

komanda: *PRT/FIND/998/HEAD 1-47,SHORT*

PUTINV

Komandom *PUTINV* u izabranu datoteku upišemo inventarne brojeve koji su u zapisu.

Komandu možemo upotrijebiti samo u direktoriju zapisa. U komandni redak upišemo komandu *PUTINV* ili pritisnemo komandne tipke **PF 1** **KP 1**.

Komanda
Komandne tipke

PUTINV <ime datoteke> /*FIND*: <uslov>

PF 1 **KP 1**

1. Izvođenje komande iz komandnog retka

Inventarni brojevi upišu se u datoteku sa navedenim imenom (programska poruka <broj inventarnih brojeva> - upisano u datoteku <ime datoteke>). Ako u komandi ne navedemo ime datoteke, inventarni brojevi upišu se u datoteku INVggggmmdd (godina, mjesec, dan). Ako navedemo ime već postojeće datoteke, inventarni brojevi dodaju se brojevima u toj datoteci. Ime datoteke moramo navesti samo kod prvog izvođenja komande. Ako u narednim izvođenjima komande ime datoteke ne navedemo, inventarni brojevi se upišu u tu datoteku. Ime datoteke je sačuvano (važeće) tako dugo dok ne napustimo program.

Ako ne navedemo odredbu /*FIND*, u datoteku upišu se svi inventarni brojevi. Kad odredbu navedemo, upišu se samo inventarni brojevi iz onih polja koji ispunjavaju dati uslov. Ako u slučaju serijskih publikacija u odredbi /*FIND* upotrijebimo prefiks "#=", pored inventarnih brojeva koji ispunjavaju dati uslov, u datoteku se upiše još i broj sveska. Na taj se način kasnije kod ispisa naljepnica ispiše naljepnica samo za taj broj sveska (inače bi se ispisale naljepnice za sve brojeve u potpolju m).

Primjeri:

PUTINV

Svi inventarni brojevi upišu se u datoteku INV19940330 (ako je riječ o 30. 3. 1994.).

PUTINV /*FIND*: v=a

U datoteku INV19940330 upišu se inventarni brojevi iz onih polja u kojima je način nabavke kupnja.

PUTINV TONE3

Svi inventarni brojevi upišu se u datoteku TONE3.

TI=Moj mikro

AU=

PY=

LA=

PP=

```
001abcd7      011e      100bcdhlge      101a      102a      110abc      200aef      205a
207a      210abcd      215d      300a      301a      326a      421x      421x      453x      488ax
530ab      531ab      540a      606ax      610aaaa      675avcsb      856u      959ab      959ab
959ab      992b      997dfjkmopv3gcqu01247      997dfjkmopvg      997dfjkmhhopv3g
997dfjkmopvg      997dfjkmhhopvg      997dfjkmopvg      997dfjkmhhopvg      997dfjkmopvg
998abcdgkv3e24
```

Ukaz: putinv jan3 /find: k=2003 & #=6

Local 1 hit(s) --> 1

Directory Ind:02 Lang:slv S Byt:02212 Level:7/1 Add App IZUM

PUTINV - 1: Upis inventarnih brojeva u izabranu datoteku

Primjer:

U datoteku JAN3 upiše se inventarni broj iz polja, u kojem je godina 2003, doda se još broj 6 (a ako je više primjeraka godišta, upiše se više inventarnih brojeva). Ako sveska s brojem 6 ne postoji u polju (potpolju m), inventarni broj se ne upiše u datoteku.

2. Izvođenje komande komandnim tipkama

Izvođenje komande komandnim tipkama nešto je drugačije od izvođenja iz komandnog retka. U izabranu datoteku se, naime, upisuju samo inventarni brojevi iz onog polja na kojemu se u direktoriju trenutno nalazimo. Prije izvođenja komande moramo se postaviti na odgovarajuće polje sa podacima o stanju fonda (u slučaju zapisa sa većim brojem polja 996 ili 997 možemo upotrijebiti komandu *HOLDON* (v. komandu *HOLDON*), koja uključi automatski ispis sadržaja polja sa podacima o stanju fonda). Komandnim tipkama komanda se izvede samo za jedan inventarni broj.

Nakon pritiska na komandne tipke **PF1** **KP1** u komandnom retku ispiše se riječ *PUTINV datoteka:*, a za njom ime trenutno izabrane datoteke. Prilikom svake upotrebe komande možemo ime datoteke ili potvrditi ili izbrisati i upisati drugo. Prilikom prve upotrebe komande podrazumijevana vrijednost je ime datoteke *INVggggmdd* (godina, mjesec, dan).

Ako izabrani inventarni broj pripada monografskoj publikaciji (kursor je postavljen na jedno od polja 996) ili serijskoj publikaciji sa povezanim sveskama (kursor je postavljen na jedno od polja 997, a indikator veze ima vrijednost 2), odgovarajući inventarni broj upišemo u izabranu datoteku potvrdom imena datoteke. Poruka o tome ispiše se u komandnom retku (*IN=<inventarni broj>* upisan je u datoteku *<ime datoteke>*).

Ako izabrani inventarni broj pripada serijskoj publikaciji sa nepovezanim sveskama ili sa povezanim i nepovezanim sveskama (kursor je postavljen na jedno od polja 997, a indikator veze ima vrijednost 0 ili 1), nakon potvrde imena datoteke otvori se prozor sa svim sveskama dotičnog inventarnog broja (godišta). Pojedini svezak možemo izabrati tako da se tipkom za pomicanje gore i dolje pomaknemo u odgovarajući redak u prozoru, a svezak izaberemo tipkom za prazno mjesto (tipka **Space**). U prozoru možemo izabrati poželjan broj svezaka. Kada izbor potvrdimo tipkom **Return** ili **Enter**, u datoteku se za svaki izabrani svezak upiše inventarni broj godišta te broj/oznaka sveska. U komandnom retku ispiše se poruka o broju upisanih svezaka te o imenu datoteke (<broj svezaka> - upisano u datoteku <ime datoteke>).

TI=Moj mikro
AU=
PY=
LA=
PP=

001abcd7	011e	100bcdhlge	101a	102a	110abc	200aef	205a
207a	210abcd	215d	300a	301a	326a	421x	488ax
530ab	531ab	540a	606ax	610aaaa	675avcsb	856u	959ab
959ab	992b	997dfjkmopv3gcqu01247	997dfjkmopvg	997dfjkmhopv3g			
997dfjkmopvg	997dfjkmhopvg	997dfjkmopvg	997dfjkmhopvg	997dfjkmopvg			
998abcdgkv3e24							

Datoteka PUTINV: JUN2

št. 7/8
št. 9
št. 10
št. 11
> št. 12

2/2

Directory
Ind:02
Lang:slv \$
Byt:02212
Level:7/1
Add
App
IZUM

PUTINV - 2: Sveske izbrane za upis u datoteku JUN2

Komanda *PUTINV* upotrebljiva je prvenstveno onda kada npr. cio dan (ili više dana) građu samo obrađujemo, a krajem dana želimo ispisati naljepnice za izabrane inventarne brojeve. U segmentu COBISS2/Ispisi u osnovnom meniju izaberemo mogućnost naljepnice i potom mogućnost ETI02X - ispis iz datoteke inventarnih brojeva, gdje upišemo ime datoteke.

Savjet:

Budući da se datoteke sa pohranjenim inventarnim brojevima gomilaju, poželjno je, da se one datoteke iz kojih su naljepnice već ispisane, povremeno izbrišu. To možemo uraditi u segmentu COBISS2/Ispisi (v. priručnik *COBISS2/Ispisi*, poglavlje 3 *Rad sa datotekama*, komanda *Brisanje*). Datoteke sa pohranjenim inventarnim brojevima su tipa .IDSX (npr. TONE3.IDSX).

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond ovu komandu više ne mogu upotrebljavati.

QUIT

Komandom napustimo direktorij i vratimo se u prozor za pretraživanje, a zapis se ne pohrani u bazi podataka.

Komandu možemo upotrebljavati samo u direktoriju. U komandni redak upišemo

komandu: *QUIT*

Nakon potvrde, u retku za poruke ispiše se poruka 'Želite li napustiti zapis bez pohranjivanja (d/n)?'. Odgovorimo potvrdno i na taj način napustimo zapis te se vratimo u prozor za pretraživanje. Promjene u zapisu se ne pohrane. Ako odgovorimo negativno, ostanemo u direktoriju.

Tipka ESC ima u direktoriju isto značenje kao i komanda *QUIT*.,

REFBASE

Skraćenica

RB

Komandu možemo upotrebljavati u bibliografskim bazama podataka i u normativnoj bazi podataka.

Komandom se možemo priključiti na većinu baza podataka koje su inače dostupne i preko COBISS/OPAC-a.

Komandu možemo upotrijebiti u bilo kojem dijelu programa. U komandni redak ili u redak za unos komandi nakon pretraživanja upišemo

Komanda

REFBASE

REFBASE <oznaka grupe>

REFBASE <početak oznake baze podataka>

REFBASE <oznaka baze podataka >

Ako upišemo samo komandu *REFBASE*, nakon potvrde komande ispiše se spisak grupa baza podataka. Izaberemo grupu i nakon potvrde izbora preselimo se u COBISS/OPAC. Zatim izaberemo bazu podataka po kojoj želimo pretraživati.

Ako osim komande upišemo i oznaku grupe, ispiše se spisak baza podataka u grupi.

Ako osim komande *REFBASE* upišemo još i prvo ili početna slova oznake baze podataka, ispišu se sve baze podataka čije oznake počinju s tim slovom ili slovima. Ako postoji samo jedna takva baza, u nju se uključimo neposredno.

Baze podataka koje možemo pretraživati, te njihov raspored u grupe, se od sistema do sistema razlikuju.

Primjer:

Baze podataka u sistemu COBISS.SI podijeljene su u šest grupa.

U grupi .NET su uzajamne bibliografske baze podataka sistema COBISS različitih država, koji su povezani u mrežu COBISS.Net.

U grupi **COBISS** su sljedeće baze podataka:

- COBIB.SI – Uzajamna bibliografsko-kataloška baza podataka
- CONOR.SI – Normativna datoteka osobnih i korporativnih imena
- CORES.SI – Serijske publikacije: urednici idr.
- COLIB.SI – Podaci o slovenskim bibliotekama
- LC NAMES – Normativna datoteka imena Kongresne biblioteke
- ISSN – Registar ISSN
- UDK – Univerzalna decimalna klasifikacija
- ELINKS.SI – Dostup do e-publikacija sa zapisima u COBIB.SI

U grupi **JCR** je baza podataka JCR (Journal Citation Reports), podijeljena po godinama.

U grupi **SWETS** je baza podataka SwetScan, podijeljena po godinama.

U grupi **INFORS** su baze podataka:

ONLINEDATA– Online dostupne baze podataka

CDROMS – Baze podataka na CD-ROM i CDI

BROKERS – Ponuđači informacijskih usluga

HOSTS – Hostovi, WWW serveri

U grupi **OTHER** su baze podataka:

WASTE – Upravljanje s otpacima

CRIM – Kriminologija i krivično pravosuđe

QUALED – Kvalitet u obrazovanju

BN=
TI=
AU=
PY=
LA=

```
> .NET - Vzemne baze podatkov sistema COBISS.Net  
COBISS - Baze podatkov, vključene v sistem COBISS.SI  
JCR - Faktor vpliva iz Journal Citation Reports  
SWETS - Kazala tujih znanstvenih in strokovnih revij  
INFORS - Informacijski sistem INFOrmacijskih Resursov v SI  
OTHER - Druge specializirane baze podatkov
```

1/1

Ukaz: rb

Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:7/1 App IZUM

REFBASE - 1: Meni s grupama baza podataka

RELEASE/TD

Skraćenica

RT

Komanda omogućava otključavanje već potvrđene odn. zaključane tipologije dokumenata/radova. Za upotrebu komande moramo imati odgovarajuće ovlaštenje.

Najprije u uzajamnoj bazi podataka potražimo zapise u kojima tipologiju želimo otključati. Zapise možemo potražiti komandom *SELECT* ili prefiksima za pretraživanje. Dobijeni skup zapisa možemo dodatno ograničiti komandom *SCAN*.

Zatim u redak za unos komandi nakon pretraživanja upišemo

Komanda

RELEASE/TD <područje>

Područje se sastoji od pojedinih brojeva pogodaka i/ili intervala, odvojenih zarezom.

```
Select as=05953 and py=2000:2005

203 AS=05953
557779 PY=2000:2005
S:      83 AS=05953 AND PY=2000:2005

Host 83 hit(s) --> release/td 21-23
Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:3/1 App IZUM
```

RELEASE/TD - 1: Upis komande

Nakon potvrde komande, na ekranu se u punom formatu ispiše prvi od zapisa iz danog područja. Kod duljih zapisa sljedeću stranu zapisa ispišemo tipkom **Return** ili **KP5**, a prethodnu tipkom **KP8**. Ako zapis sadrži podatak o tipologiji, tipologija je ispisana naglašeno. Takav zapis možemo da potvrdimo tipkom **KP0** i time smo tipologiju otključali. To znači da se podatak o tipologiji u zapisu može ponovno ažurirati.

Svaki sljedeći zapis ispišemo tipkom **Return** i postupak ponovimo.

```

21. ID=10908761 A V7 17.08.2001 MAK LJ::JANEZ
Updated: 01.04.2005 TSTN::TADEJA Copied: 01.04.2005 TSTN::TADEJA
TD Confirmed: 01.04.2005 TSTN::TADEJA
001 an ba ca d2 i1.19 - Recenzija, prikaz knjige, kritika
011 a0025-5629
100 c2000 dslv
1010 aeng
102 ausa
2000 aTang, Xiaomin; Zhang, Xian; Cao, Chongguang: Additive adjugate
preservers on the matrices over fields. - Northeast Math. J. 15
(1999), no. 2, 246-252 fPeter Šemrl
215 ašt. 15006 fIssue #2000i d2000
301 aMathematical reviews: 2000i:15006
6100 dslv amatematika alinearne transformacije amatrike
6100 zeng amathematics alinear transformations amatrices
675 a512.643(049.3) c512.6
700 132526051 aŠemrl bPeter 705953 4070 83-111.02 84-016
900 132526051 sz aŠemrl bp.
More...

```

[RETURN] - naslednji zapis / [KP0] - sprost / ESC - izhod

Host 83 hit(s) --> release/td 21-23

Search mode	Ind:	Lang:slv M	Byt:	Level:3/1	App	IZUM
-------------	------	------------	------	-----------	-----	------

RELEASE/TD - 2: Otključavanje u pojedinom zapisu

Upozorenje:

Komandu RELEASE /TD možemo izvoditi samo u uzajamnoj bazi podataka. Za upotrebu komande potrebno je isto ovlaštenje kao za upotrebu komande CONFIRM/TD.

REMOVE STATUS

Komandu upotrebljavamo kada u određenom zapisu želimo najednom izbrisati sva potpolja 996/997q – *Status*, u koja je unesen jednak status građe (v. priručnik *COMARC/H*, potpolje 996/997q – *Status*).

Komandu možemo upotrijebiti samo u direktoriju. U komandni redak upišemo komandu i kod statusa koji želimo izbrisati.

Komanda

REMOVE STATUS <kod statusa>

Nakon potvrde komande izbrišu se sva potpolja 996/997q sa navedenim kodom statusa te sva pripadajuća potpolja 996/997t – *Datum statusa*.

Primjer:

Imamo velik broj primjeraka sa statusom "2" – *u obradi*. Kod svih primjeraka želimo izbrisati status te zato upišemo komandu:

REMOVE STATUS 2

Izbrišu se sva potpolja 996/997q koja imaju unesen taj status, kao i potpolja 996/997t ukoliko je bio unesen također i datum unosa odn. promjene statusa.

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond, ovu komandu više ne mogu upotrebljavati.

RENAME-TO

Komandom *RENAME-TO* zapis preimenujemo, tj. promijenimo njegov identifikacijski broj. Komanda je namijenjena razrješavanju duplikata zapisa.

U direktoriju duplikata u komandni redak unesemo komandu *RENAME-TO* i identifikacijski broj originalnog zapisa (ID).

Komanda

<i>RENAME-TO</i> <ID>

Ako duplikat u svojoj lokalnoj bazi podataka ima još neka druga biblioteka, nakon izvođenja komande *RENAME-TO* duplikat još uvijek ostane u uzajamnoj bazi podataka. U tom slučaju komandom *EDIT/HOST* u potpolje 001a duplikata zapisa unesemo kod "d" – *izbrisan zapis*.

Tek nakon što posljednja biblioteka preimenuje ili izbriše duplikat u svojoj lokalnoj bazi, taj se duplikat izbriše također i u uzajamnoj bazi podataka.

Komandu *RENAME-TO* moguće je upotrijebiti i u slučaju kad duplikat predstavlja zapis za publikaciji koja je pozajmljena ili rezervirana, jer program automatski prenese sve obaveze korisnika s duplikata na originalni zapis.

Komandu ne možemo upotrijebiti ako su na duplikat vezani podređeni zapisi. U tom slučaju potrebno je sve podređene zapise vezati na originalni zapis.

Povremeno se aktivira program koji svim bibliotekama šalje spiskove zapisa – duplikata, koje moraju izbrisati.

Upozorenje:

Za upotrebu komande moramo imati ovlaštenje.

Savjet:

Preporučujemo da kod duplikata umjesto komande *RENAME-TO* upotrebljavate komandu *DELETE* i preuzmete originalni zapis iz uzajamne baze podataka.

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond, ne mogu preimenovati zapise koji sadrže podatke o fondu.

RESTORE HOLDINGS

Skraćenica

RTH

Komandama *STORE HOLDINGS* i *RESTORE HOLDINGS* možemo polja sa podacima o stanju fonda 996/997/998 prenijeti iz jednog u drugi zapis.

Komandom *RESTORE HOLDINGS* unesemo prethodno pohranjena polja 996/997/998 u zapis koji trenutno ažuriramo. U direktoriju tog zapisa u komandni redak upišemo

Komanda

RESTORE HOLDINGS

Na taj način u zapis unesemo polja 996/997/998 koja smo prethodno pohranili u privremenu memoriju. Nakon završenog ažuriranja, zapis pohranimo komandom *SAVE* ili komandnim tipkama **[PF1]** **[KP7]**.

```

id=5335552
AU=
PY=
LA=
PP=

```

001a	bcd	010a	100bchde	101ac	102a	105abcef	200afdeg
205a	210acdeg	215acd	225av	300a	320a	600abfxu	601abxu
602axu	606axyzu	610zaaaaaa	610zaaaaaa	610zaaaaaa	675ascvb	675ac	
686aa2	7003ab4	70134	70234	710adfe	992bx	996dfopvqtuy	12347

Ukaz: restore holdings

Local 1 hit(s) --> 1

Directory	Ind:	Lang:slv M	Byt:00844	Level:7/1	Add	App	IZUM
-----------	------	------------	-----------	-----------	-----	-----	------

RESTORE HOLDINGS - 1: Prijenos polja 996/997/998 iz privremene memorije u zapis

Ako komandom *RESTORE HOLDINGS* želimo podatke o stanju fonda unijeti sasvim nanovo, moramo prije upotrebe komande izbrisati sva (prazna i puna) polja 996/997/998 u zapisu (postavimo se na odgovarajuće polje i pritisnemo tipku **[KP-]**). Ako to ne učinimo, u retku za poruke ispiše se poruka Polja sa podacima o stanju fonda već su u zapisu! Želite li

dodati nova (D/N) ?. Ako pak polja želimo samo dodati, na pitanje odgovorimo potvrdno, te će se nova polja dodati već postojećim u zapisu.

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond, ovu komandu više ne mogu upotrebljavati.

SAVE

Komandom *SAVE* zapis pohranjujemo.

Komandu možemo koristiti samo u direktoriju. U komandni redak upišemo komandu *SAVE* ili upotrijebimo komandne tipke **PF1** **KP7**.

Komanda
Komandne tipke

SAVE

PF1 **KP7**

Komandom *SAVE* zapis pohranjujemo u lokalnu bazu podataka. Zapis se istovremeno pohrani također i u uzajamnu bazu podataka ako imamo ovlaštenje za kreiranje zapisa i ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- Ako je zapis kreirala ili iz mreže COBISS.Net preuzela naša biblioteka, a u uzajamnoj bazi nije zaključan, pohranjuje se u lokalnu i uzajamnu bazu podataka (poruka Zapis je pohranjen u lokalnoj i uzajamnoj bazi podataka). Prije toga program provjeri da li sličan zapis već postoji u uzajamnoj bazi podataka. Ako slični zapisi postoje, ispiše se poruka Pažnja, zapis je možda duplikat. Pritisnite RETURN za ispis sličnih zapisa te se poslije pritiska na tipku **Return** ispišu potencijalni duplikati. Ako je zapis duplikat, moramo postupati u skladu s postupkom za rješavanje duplikata (v. komandu *DELETE*).

Iznimka su lokalni zapisi (zapisi koji su samo u lokalnoj bazi podataka). Te zapise komandom *SAVE/HOST* možemo pohraniti u uzajamnu bazu podataka, dok ih komandom *SAVE* pohranimo samo u lokalnu bazu podataka.

```
BN=
TI=
AU=Mazzini, Miha
PY=
LA=

001abcd 010a 021ab 021ab 100ched 101ac 102a 105abecf
200aefdg 205a 210acdeg 215acd 225av 300a 320a 320a
421abelad1a 4231a1ab4 540a 540a 540a 540a 600abfxu
601abxu 602axu 606a2xyzw 606a2 606a2 610aaaaz 675casb
675acvbs 675av 700ab4 701ab4 702ab4 710adfe 900ab 901ab 992bx
996dfopvqtuy12347 996dfopv
```

Ukaz: save

Local 2 hit(s) --> 1

Directory Ind: Lang:slv M Byt:01392 Level:7/1 Add App IZUM

SAVE - 1: Pohranjivanje zapisa u lokalnu bazu

- Ako uslovi iz prethodne alineje nisu ispunjeni, zapis se pohranjuje samo u lokalnoj bazi podataka. Poslije potvrđivanja komande, u redu za poruke ispiše se poruka Zapis je pohranjen samo u lokalnoj bazi podataka jer niste kreator zapisa (ili Zapis je pohranjen samo u lokalnoj bazi podataka jer je u uzajamnoj zaključan).

U uzajamnu bazu podataka pohrane se bibliografski podaci i zbirni podaci o fondu. Detaljni podaci o fondu pohrane se samo u lokalnu bazu podataka.

Ako smo zapis samo pregledavali i pritom nismo ništa popravljali, pritisnemo tipku **Esc** ili upišemo komandu *QUIT*.

Ako uzajamna baza podataka nije dostupna, a zapis je kreirala naša biblioteka, program javlja komunikacionu grešku. Zapis se pohranjuje u posebnu datoteku "recovery" i samo u lokalnu bazu podataka (v. poglavlje 4 *Način rada obnavljanjem – recovery*).

Ako dva katalogizatora istovremeno obrađuju isti zapis (to je moguće samo onda kada zaključavanje zapisa ne radi zbog komunikacione greške), onome koji zapis želi pohraniti, pošto ga je prvi katalogizator već pohranio, ispiše se poruka Zapis je upravo promijenjen. Želite li da se zapis pohrani (D/N)? Ako ne želimo prekriti prijašnje ispravke, zapis napuštamo bez pohranjivanja, ali prije toga naše ispravke možemo pohraniti u privremenu memoriju (komande *STORE RECORD*, *STORE HOLDINGS*). Zatim zapis ponovo otvorimo, u njega prenesemo svoje ispravke i pohranimo.

Na sličan se način ispiše i poruka Netko je upravo zapis izbrisao. Želite li zapis ipak pohraniti (D/N)?

SAVE/HOST

Skraćenica

SH

Komandom *SAVE/HOST* u uzajamnu bazu podataka pohranimo zapis koji je retrospektivnom konverzijom prenešen samo u lokalnu bazu podataka.

Komandu možemo upotrijebiti samo u slučaju da takav zapis u uzajamnoj bazi podataka COBIB ne postoji. Zato moramo najprije provjeriti da li takav zapis već postoji u uzajamnoj bazi podataka.

Komandu možemo upotrijebiti samo u direktoriju. U komandni redak upišemo

Komanda

<i>SAVE/HOST</i>

Nakon izvršenja komande, u zapisu se izbriše status 'Lokalno', koji je bio vidljiv u formatu BIB.

Zapis kasnije možemo popravljati ili mijenjati i potom ga komandom *SAVE* pohraniti u lokalnu bazu podataka, a sa odgovarajućim ovlaštenjem istovremeno i u uzajamnu bazu podataka.

Upozorenje:

Za upotrebu komande potrebno je ovlaštenje za kreiranje zapisa te posebno ovlaštenje za pohranjivanje lokalnih zapisa u uzajamnu bazu podataka.

SAVESELECT

Skraćenica

SSEL

Komanda je namijenjena pohranjivanju izraza za pretraživanje.

Posljednji izraz za pretraživanje pohranimo u željenu datoteku tako što u red za unos komandi poslije pretraživanja ili u komandni red upišemo komandu i naziv datoteke u kojoj će izraz za pretraživanje biti pohranjen.

Komanda

<i>SAVESELECT <naziv datoteke></i>
--

Poslije potvrđivanja komande, u redu za poruke ispiše se poruka Izraz za pretraživanje pohranjen je u datoteci <naziv datoteke>. Ako naziv datoteke ne navedemo, izraz za pretraživanje pohranjuje se u datoteku čiji je naziv jednak našem korisničkom imenu.

Pohranjeni izraz za pretraživanje možemo koristiti prilikom daljeg pretraživanja. U komandnom načinu pretraživanja (Select) pritisnemo tipku **KP8** i u komandni red iza riječi Datoteka upišemo naziv datoteke. Poslije potvrđivanja tipkom **Return** izraz za pretraživanje prenosi se u prozor za pretraživanje.

U linijskom načinu rada (line mode) pohranjeni izraz za pretraživanje pozivamo tako što upišemo komandu *RESTORESELECT (RSEL)* i naziv datoteke. Poslije potvrđivanja tipkom **Return** izvodi se pretraživanje.

Spisak pohranjenih izraza za pretraživanje moguće je ispisati na ekranu pomoću komande *?SELECTS* (v. komandu *?SELECTS*).

S obzirom na to da su pohranjeni izrazi za pretraživanje zajednički za sve korisnike u biblioteci, moramo paziti da se nazivi datoteka ne preklapaju.

Select (info*/2000:2002)/art and td=1.02

204 INFO*/ART
668 PY=2000:2002
12 TD=1.02
S: 4 (INFO*/2000:2002)/ART AND TD=1.02

Local 4 hit(s) --> saveselect izumclanki

Search mode	Ind:	Lang:slv M	Byt:	Level:7/1	App	IZUM
-------------	------	------------	------	-----------	-----	------

SAVESELECT - 1: Pohranjivanje izraza za pretraživanje u datoteku

SAVESET

Komanda je namijenjena pohranjivanju rezultata pretraživanja.

U lokalnoj bazi podataka prema određenim kriterijima potražimo zapise. Rezultat pretraživanja je skup zapisa koje možemo pohraniti. U red za unos komandi poslije pretraživanja ili u komandni red upišemo komandu i uz nju oznaku (naziv) pod kojom će skup zapisa biti pohranjen u datoteci. Oznaka mora biti sastavljena iz slova S i broja između 1 i 99:

Komanda

<i>SAVESET Snn</i> (<i>nn</i> je redni broj oznake)
--

Poslije potvrđivanja komande, u redu za poruke ispiše se poruka *Zapisi su pohranjeni u <oznaka skupa zapisa>*.

Pohranjeni skup zapisa možemo koristiti u daljem pretraživanju. Skupovi zapisa ostaju pohranjeni i poslije isključivanja iz sistema.

Spisak pohranjenih skupova pretraživanja moguće je ispisati na ekranu pomoću komande *?SETS* (v. komandu *?SETS*).

S obzirom na to da su skupovi zapisa zajednički za sve korisnike u biblioteci, moramo paziti da se njihove oznake ne poklapaju, ako to ne želimo. Ako, naime, pod istom oznakom već postoji skup zapisa, on se prekrije novopohranjenim skupom.

Komandu *SAVESET* možemo koristiti i poslije pretraživanja u uzajamnoj bazi podataka. Pri tome važi ograničenje za veličinu skupa zapisa koji su rezultat pretraživanja (do 2000 zapisa).

Upozorenje:

Preporučljivo je da rezultate pretraživanja, koje namjeravamo pohraniti komandom SAVESET, ne sortiramo ako ih u daljem pretraživanju želimo koristiti zajedno sa logičkim operatorima. U tom slučaju, naime, možemo dobiti pogrešne rezultate (pogrešan broj pogodaka).

Select (INFO*/2000:2002)/ART

204 INFO*/ART
668 PY=2000:2002
S: 45 (INFO*/2000:2002)/ART

Local 45 hit(s) --> saveset 86

Search mode	Ind:	Lang:slv M	Byt:	Level:7/1	App	IZUM
-------------	------	------------	------	-----------	-----	------

SAVESET - 1: Pohranjivanje rezultata pretraživanja u bazu podataka

SCAN

Komandom *SCAN* možemo se među zapisima koje smo već potražili (komandom *SELECT* ili prefiksima za pretraživanje) ograničiti samo na one zapise koji sadrže određeni sadržaj u potpoljima (također i neindeksiranim) ili određene vrijednosti indikatora.

Komandu je moguće upotrijebiti nakon pretraživanja u lokalnoj ili uzajamnoj bazi podataka.

U retku za unos komandi nakon pretraživanja upišemo komandu, oznaku polja i potpolja ili indikatora, znak jednakosti i pojam za pretraživanje. Više zahtjeva za pretraživanje možemo povezati operatorom I (&).

Komanda

SCAN <oznaka polja> <oznaka potpolja ili indikatora> = <niz znakova za pretraživanje> (& <oznaka polja> <oznaka potpolja ili indikatora> = <niz znakova za pretraživanje>...)

SCAN/CTRL <oznaka polja> <oznaka potpolja ili indikatora> = <niz znakova za pretraživanje> (& <oznaka polja> <oznaka potpolja ili indikatora> = <niz znakova za pretraživanje>...)

Budući da se provjerava svaki zapis posebno, izvođenje komande može trajati dosta vremena. U uzajamnoj bazi podataka komandu možemo da izvedemo za najviše 2.000 zapisa istovremeno.

```
Select DM=1996*/mon

191 DM=1996*/MON
S: 191 DM=1996*/MON

Local 191 hit(s) --> scan 701indl=1
Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:3/1 App IZUM
```

SCAN - 1: Upis komande

Ako želimo pretraživati prema prvom ili drugom indikatoru, iza oznake polja navedemo riječ "ind" i oznaku indikatora (1 ili 2).

Primjer:

SCAN 701ind1=1

Na taj način izaberemo zapise koji u polju 701 imaju prvi indikator postavljen na 1, to jest zapise kod kojih će se za pojedinog autora oblikovati dodatni upis.

Select DM=1996*/mon

```
SCAN 701ind1=1
191 DM=1996*/MON
S: 191 DM=1996*/MON
```

Local 39 hit(s) -->

Search mode	Ind:	Lang:	slv M	Byt:	Level:	3/1	App	IZUM
-------------	------	-------	-------	------	--------	-----	-----	------

SCAN - 2: Ispis nakon potvrde komande

Prilikom pretraživanja po potpoljima pojmove za pretraživanje možemo skratiti na početku, u sredini ili na kraju znakovima "%" ili "*":

% - zamijeni jedan znak (znakova "%" u nizu može biti više)

* - zamijeni poželjan niz znakova

Primjer:

SCAN 330a= & 330z=eng*

Izaberemo zapise koji sadrže potpolje 330a i u potpolju 330z imaju upisani kod eng, tj. zapise koji sadrže apstrakt na engleskom jeziku.

SCAN 300a=%%%% pr.

Izaberemo zapise koji u potpolju 300a na petom mjestu imaju prazno mjesto i iza njega riječ "pr.", tj. zapise koji sadrže podatak o tiraži većoj od 1000 primjeraka.

Kod komande *SCAN* ne važe kontrolni znakovi za uključivanje latinice i ćirilice, znakovi za uključivanje odn. isključivanje komandi $\text{L}^{\text{A}}\text{T}_{\text{E}}\text{X}$ i znakova NSB/NSE. Ako želimo da važe i ti znakovi, moramo upotrijebiti komandu *SCAN/CTRL*.

Primjer:

zapis 1:

215 □□ **i**God. 38 **h**br. 1/2 **k**nov. 1992 **a**str. 5-17

zapis 2:

215 □□ **i**≠God. ≠38 **h**≠br. ≠1/2 **k**nov. 1992 **a**str. 5-17

Komandom *SELECT* potražili smo zapise koji sadrže polje 215. U zapisu 1 manjkaju znakovi NSB/NSE. Ako upotrijebimo komandu *SCAN 215i=God. 38*, kao rezultat dobijemo oba zapisa. No, ako upotrijebimo komandu *SCAN/CTRL 215i=God. 38*, kao rezultat dobijemo zapis 1.

SCREEN

Komandom *SCREEN* pređemo sa linijskog načina rada (line mode) na ekranski način rada (screen mode).

U komandni redak upišemo:

komandu: *SCREEN*

Nakon potvrde pređemo na ekranski način rada.

SELECT

Skraćenica: *S*

Komandom *SELECT* pređemo na način za pretraživanje koji omogućava upotrebu operatora AND, OR, NOT i kontekstnih operatora.

U linijskom načinu rada u komandni redak upišemo komandu *SELECT* i jedan ili više pojmova za pretraživanje.

komanda: *SELECT* <pojam za pretraživanje> (<operator> <pojam za pretraživanje>)

U ekranskom načinu rada na pretraživanje Select pređemo komandnom tipkom **KP0** ili **SELECT**. Iza potcrtane riječi 'Select' upišemo pojmove za pretraživanje. Nakon pritiska na tipku **ENTER** ili tipku **RETURN**, u prozoru za ispis rezultata pretraživanja ispiše se broj pogodaka za svaki pojedini pojam za pretraživanje, a u posljednjem retku broj pogodaka koji odgovaraju zahtjevu za pretraživanje, datom u komandi.

```
Select fotografija and au=Ray*
TI=
AU=
PV=
LA=

770 FOTOGRAFIJA
89 AU=RAY*
S:      1 FOTOGRAFIJA AND AU=RAY*

Host 1 hit(s) -->
Search mode Ind: Lang:slv M1 Byt: Level:7/1 Application
```

SELECT-1: Pretraživanje zapisa

U prvobitni način za pretraživanje vratimo se tipkom **KP0** ili kombinacijom tipaka **CTRL/Z**.

Pojam za pretraživanje možemo skraćivati znakom '*' ili '?', i to ili na početku ili na kraju (npr. komanda: *SELECT inform?*). Rezultat pretraživanja su svi zapisi koji u određenim poljima sadrže dio riječi, naveden ispred znaka za skraćivanje.

U slučaju većeg broja pojmova za pretraživanje, između njih moramo postaviti logičke operatore (AND, OR, NOT) ili kontekstne operatore (WITH, NEAR, SUBFIELD, HOLDINGS).

Prilikom navođenja operatora važno je uvažavati sintaksu i redoslijed izvođenja pojedinih operacija pretraživanja; taj redoslijed možemo promijeniti postavljanjem zagrada na odgovarajućim mjestima. Redoslijed izvođenja operacija pretraživanja jeste sljedeći:

zgrade
kontekstni operatori
NOT
AND
OR

```
L> s informatika OR računalništvo AND sistemi NOT (mreže OR nets)
    932 INFORMATIKA
    3716 RAČUNALNIŠTVO
    1163 SISTEMI
    462 MREŽE
    19 NETS
S:   1208 INFORMATIKA OR RAČUNALNIŠTVO AND SISTEMI NOT (MREŽE OR NETS)

L> s (informatika OR računalništvo) AND sistemi NOT (mreže OR nets)
    932 INFORMATIKA
    3716 RAČUNALNIŠTVO
    1163 SISTEMI
    462 MREŽE
    19 NETS
S:   374 (INFORMATIKA OR RAČUNALNIŠTVO) AND SISTEMI NOT (MREŽE OR NETS)

L> s (informatika OR računalništvo AND sistemi) NOT (mreže OR nets)█
```

SELECT-2: Pretraživanje operatorima

Ako u pojmu za pretraživanje upotrijebimo rezerviran znak (?, :, (,), =, *, /, %, ") ili rezerviranu riječ (AND, OR, NOT, FROM, OR, STEPS, E1, E2, E3 itd., R1, R2, R3 itd., S1, S2, S3 itd.), pojam za pretraživanje ili pak samo rezervirani znak odn. riječ moramo napisati u navodnicima.

Primjer:

komanda: *SELECT TI="Systems analysis and design" AND PY=1990*

ILI LOGIKA

Ako između dvaju pojmova za pretraživanje unesemo operator OR, rezultat pretraživanja su zapisi koji sadrže barem jedan od ta dva pojma za pretraživanje.

Primjer:

komanda: *SELECT AU=(Zidar, Pavle OR Slamnik, Zdravko)*

I LOGIKA

Operator AND i kontekstni operatori temelje na I logici. Ako između dva pojma za pretraživanje unesemo operator AND ili bilo koji od kontekstnih operatora, rezultat pretraživanja su zapisi koji sadrže oba pojma za pretraživanje.

Primjer:

komanda: *SELECT lunar AND eclipse*

Kontekstni operatori jesu:

(W) - WITH
(N) - NEAR
(S) - SUBFIELD
(H) - HOLDINGS

(W) – WITH

Operatorom WITH tražimo zapise u kojima pojmovi za pretraživanje slijede u datom redoslijedu i među njima nema umetnutih riječi. Broj ispred W znači maksimalan broj riječi koje mogu nastupiti između prvog i drugog pojma za pretraživanja. Operator W bez brojeva možemo unijeti također kao zagrade: ().

Primjer:

komanda: *SELECT lunar (W) eclipse*
ili: *SELECT lunar () eclipse*
ili: *SELECT lunar (2W) eclipse*

(N) – NEAR

Operatorom NEAR tražimo zapise u kojima pojmovi za pretraživanje slijede u redoslijedu po želji i između njih nema umetnutih riječi. Broj ispred N znači maksimalan broj riječi koje mogu nastupati između obaju pojmova za pretraživanje.

(S) – SUBFIELD

Tražimo zapise u kojima pojmovi za pretraživanje nastupaju u istom polju/potpolju.

(H) – HOLDINGS

Tražimo zapise koji istodobno sadrže oba pojma za pretraživanje, i to u istom polju 996 odn. 997. Kao prefikse za pretraživanje možemo upotrijebiti samo prefikse koji se odnose na podatke o stanju fonda u poljima 996 odn. 997 (CN, DA, DE, FI, IN, IR, LI, ND, SG, SR, ST, TM).

Primjer:

komanda: *SELECT databases AND (SR=MK (H) SG=u68*)*

Rezultat komande bit će zapisi koji sadrže riječ 'databases' i imaju barem jedno polje 996 odn. 997 u kojem zajedno nastupaju potpolje 2=MK (dobavljač je Mladinska knjiga) i potpolje d=u68* (signatura je u68*).

NOT

Rezultat pretraživanja operatorom NOT su svi zapisi koji sadrže samo prvi pojam za pretraživanje a ne i drugi pojam. Osim operatora NOT možemo upotrijebiti i negativni oblik kontekstnih operatora (NOT W), (NOT N), (NOT S), (NOT H).

Primjer:

komanda: *SELECT inform? NOT LA=eng*
ili: *SELECT informat? (NOT 2W) retri?*

Komandom *SELECT* mogući su još i ovi načini pretraživanja:

- pomoću pohranjenih skupova pretraživanja
- ograničavanjem područja
- ograničavanjem godina izdavanja.

1. Pretraživanje pomoću pohranjenih skupova pretraživanja

Ako smo nađene zapise pohranili komandom *SAVESET* (v. komandu *SAVESET*) oznakom *Snn*, možemo ih upotrijebiti prilikom daljeg pretraživanja.

Primjer:

komanda: *SELECT BI=NEV9504*

komanda: *SAVESET S1*

komanda: *SELECT hemija (N) organska AND LA=slv AND PY=1990*

komanda: *SAVESET S2*

komanda: *SELECT S1 AND S2*

komanda: *SELECT S2 NOT DT=a*

Ako u komandi *SELECT* navedemo više operanda *Snn*, među njima možemo upotrebljavati logičke operatore (AND, OR, NOT). Prilikom upotrebe kontekstnih operatora rezultati bi bili pogrešni.

Operande *Snn* možemo upotrebljavati samo prilikom pretraživanja u lokalnoj bazi podataka.

2. Pretraživanje ograničavanjem područja

Po području možemo pretraživati u osnovnom i u dodatnim indeksima. Prilikom pretraživanja po području navedemo donju granicu, dvotačku i gornju granicu. Pretraživanje je ograničeno na 500 različitih pojmova, a tu granicu možemo promijeniti komandom *SET LIMIT* (v. komandu *SET LIMIT*).

Primjeri:

komanda: *SELECT DA=19941001:19941215*
komanda: *SELECT IN=099400155:099400410*
komanda: *SELECT HEM:LOM*

3. Pretraživanje ograničavanjem godine izdavanja

Pretraživanje prema godinama izdavanja možemo ograničiti tako da iza kose crte navedemo godinu ili raspon godina.

Primjeri:

komanda: *SELECT hemija/1994*
komanda: *SELECT hemija/1991:1993*

U uzajamnoj bazi podataka, zbog velikog broja zapisa, pretraživanje je po pravilu moguće ograničiti samo na jednu godinu.

SET LANGUAGE

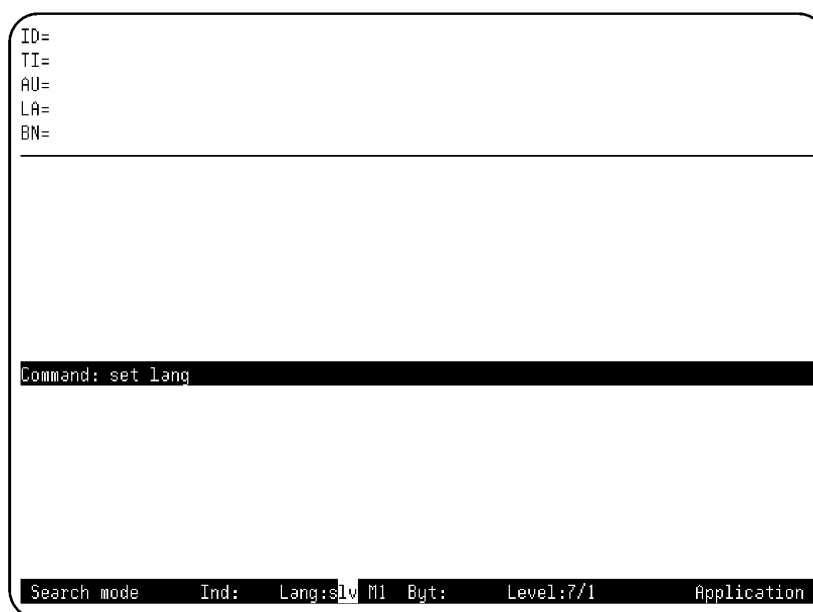
Skraćenica: *SET LANG*

Komandom promijenimo odn. izaberemo jezik komuniciranja.

Komandom možemo upotrijebiti u bilo kojem dijelu programa. U komandni redak ili iza strelice u retku iznad statusnog retka upišemo

komandu: *SET LANGUAGE*

Nakon potvrde kursor se postavi u statusni redak i trepće kod 'Lang:'. Tipkama i izaberemo određeni jezik i potvrdimo tipkom **RETURN**.

SET LANGUAGE-1: Promjena jezika komuniciranja

Jezik komuniciranja možemo promijeniti također i komandom *SET UP* i promjenom parametra 'Language'.

SET LIMIT

Komandom odredimo gornju granicu, odnosno broj pojmova prema kojima tražimo zapise.

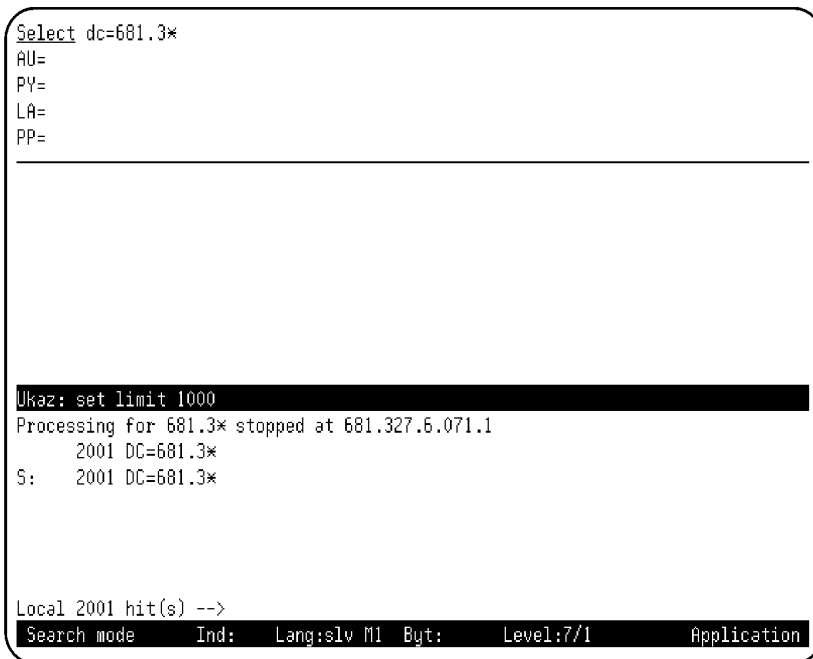
U slučaju kad pretražujemo prema skraćenim pojmovima pretraživanje je zbog efikasnosti izvođenja ograničeno na 500 različitih pojmova. Komandom *SET LIMIT* to ograničenje možemo promijeniti.

U komandni redak upišemo komandu i broj pojmova za pretraživanje.

komanda: *SET LIMIT* <granica pretraživanja>

Ukoliko ograničenje povećamo, rezultat će biti pricizniji, ali pretraživanje može biti dugotrajno. Pretraživanje možemo prekinuti kombinacijom tipaka **CTRL/C**.

Komandu možemo upotrebljavati samo prilikom pretraživanja u lokalnoj bazi podataka (u uzajamnoj bazi podataka ograničenje je uvijek 500 različitih pojmova).


```
Select dc=681.3*
AU=
PV=
LA=
PP=

Ukaz: set limit 1000
Processing for 681.3* stopped at 681.327.6.071.1
      2001 DC=681.3*
S:    2001 DC=681.3*

Local 2001 hit(s) -->
Search mode   Ind:   Lang:slv MI   Byt:   Level:7/1   Application
```

SET LIMIT-1: Upotreba komande *SET LIMIT*

SET PASSWORD

Komandom mijenjamo svoju korisničku lozinku.

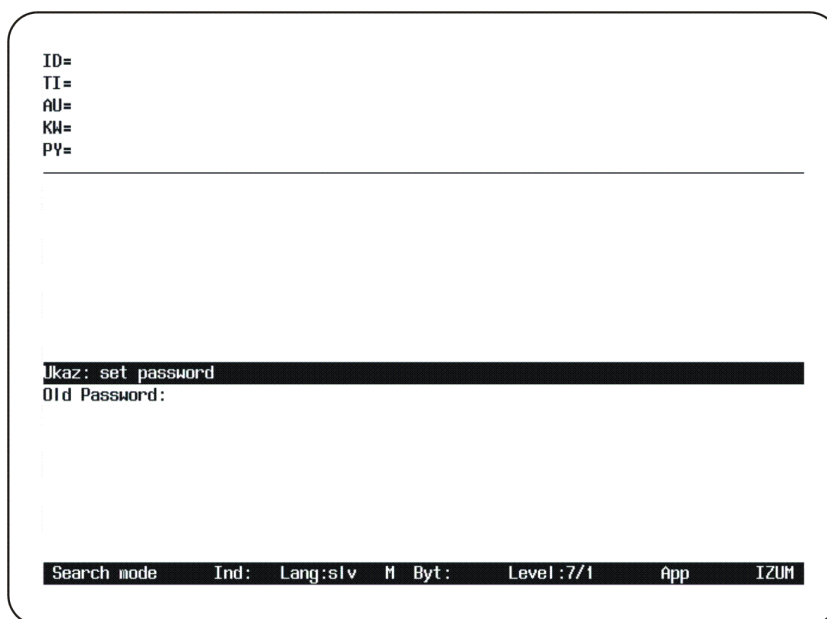
Komandu možemo koristiti u bilo kojem dijelu programa. U komandni red ili u red za unos komandi nakon pretraživanja upišemo

Komanda

SET PASSWORD

Nakon potvrđivanja komande ispiše se tekst `Old password:`, za kojim unesemo staru lozinku. Unos lozinke svaki put potvrdimo tipkom `[Return]`. Nakon teksta `New password:` unesemo novu lozinku. Nakon teksta `Verification:` ponovo unesemo novu lozinku i time je potvrdimo. U redu poruka ispiše se poruka `Lozinka je promijenjena`. Ako lozinku nismo pravilno potvrdili, ispiše se poruka `Greška kod potvrđivanja lozinke`. Unos lozinke se ne vidi na ekranu. Lozinka mora biti duža od 5 i kraća od 30 znakova, i to bez razmaka.

Zbog sigurnosti baze podataka preporučuje se promjena lozinke bar jednom mjesečno. Moramo paziti da lozinka ostane tajna.


```
ID=
TI=
AU=
KW=
PY=

Ukaz: set password
Old Password:

Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:7/1 App IZUM
```

SET PASSWORD-1: Mijenjanje lozinke

Upozorenje:

Komanda se može koristiti samo u onim sistemima COBISS.XX u kojima se lozinka ne može promijeniti preko portala **Obrazovanje**.

SET TERMINAL

Komandom *SET TERMINAL* ispišemo i promijenimo određene karakteristike terminala.

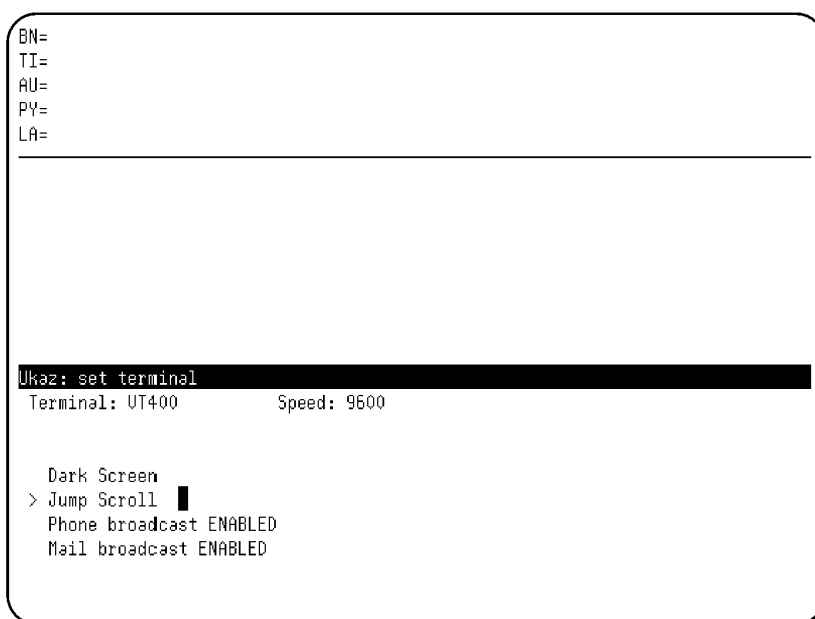
Komandu možemo upotrijebiti u bilo kojem dijelu programa. U komandni redak ili iza strelice u retku iznad statusnog retka upišemo

komandu: *SET TERMINAL*

Nakon potvrde, u prozoru za ispis rezultata pretraživanja ispišu se karakteristike terminala. Po parametrima pomičemo se tipkama i . Vrijednost parametra mijenjamo pritiskom na tipku **SPACE** ili **KP0**.

Izlazak omogućava tipka **RETURN**.

Komandi *SET TERMINAL* jednakovrijedna je komanda *SHOW TERMINAL*.

SET TERMINAL-1: Promjena karakteristika terminala

SET TYPE

Komandom izaberemo odn. promijenimo tip maske unosa.

Komanda je dozvoljena samo u načinu za pretraživanje. U linijskom načinu rada (line mode) u komandni redak upišemo komandu *SET TYPE*. U ekranskom načinu rada (screen mode) upotrijebimo komandne tipke **PF4** **KP-**.

Komanda
Komandne tipke

SET TYPE

PF4 **KP-**

Nakon potvrde komande odn. nakon pritiska na komandne tipke, ispiše se spisak tipova maski unosa. U zadnji redak spiska upišemo odgovarajući broj i potvrdimo tipkom **Return**. Nakon potvrde vratimo se u prozor za pretraživanje, a u statusnom retku ispiše se odgovarajuća maska unosa.

TI=
AU=
PY=
LA=
PP=

001 M - monografske publikacije
004 K - kontinuirani viri
005 Z - zbirni zapisi
006 A - članci in drugi sestavni deli
007 N - neknjižno gradivo

Izberite masko vnosa (<KP8>,<KP5>) ____

Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:7/1 App IZUM

SET TYPE-1: Promjena tipa maske unosa

SET UP

Komandom *SET UP* mijenjamo vrijednosti parametara od kojih zavisi funkcioniranje programa.

Komandu možemo koristiti u bilo kojem dijelu programa. U komandni red ili u red za unos komandi poslije pretraživanja upišemo

Komanda

SET UP

Poslije potvrđivanja komande otvara se nova ekranska slika sa parametrima i njihovim vrijednostima. Po parametrima se pomijeramo tipkama , , i . Vrijednosti parametara mijenjamo tako što se tipkom ili pomijeramo po vrijednostima naprijed, a tipkom nazad. Kod numeričkih vrijednosti vrijednost (broj) možemo utipkati.

Izlazak omogućava tipka .

U nastavku su nabrojani pojedini parametri te njihove vrijednosti. Preporučene vrijednosti označene su znakom "*".

Keypad

Upotreba pomoćne tastature:

- application*: pomoćni dio tastature je u aplikacionom načinu rada (tipke pomoćnog dijela tastature funkcioniraju kao komandne tipke)
- numeric: pomoćni dio tastature je u numeričkom načinu rada.

Interpret

Interpretacija znakova na tastaturi:

- American: uglaste otvorene i zatvorene zagrade, tačku zarez, dvotačku itd. dobijemo bez tipke . Šušlave suglasnike dobijemo tako što pritisnemo tipku , slovo "v" i osnovno slovo.
- COBISS*: šušlave suglasnike dobijemo pritiskom na određene tipke (slovo "š" dobijemo tipkom za uglastu otvorenu zagradu, "č" tipkom za tačku zarez itd.). Uglaste otvorene zagrade, tačku zarez itd. dobijemo tako što prvo dvaput pritisnemo tipku i zatim tipku za pojedini znak.

Keyboard

Raspored tipki na tastaturi:

- QWERTY*: tastatura je postavljena na redosljed znakova QWERTY
- QWERTZ: tastatura je postavljena na redosljed znakova QWERTZ

Start level

Određujemo koja će se potpolja prema stepenu obaveznosti pojaviti u masci. Moguće vrijednosti parametra su od 1 do 7. Preporučena vrijednost je 7.

Exit level

Određujemo koja su potpolja prema stepenu obaveznosti obavezna. Moguće vrijednosti parametra su od 1 do 7. Preporučena vrijednost je 1.

Language

Jezik poruka:

- eng: jezik poruka je engleski
- bos*: jezik poruka je bosanski.

Printer

Za instalaciju štampača v. priručnik *COBISS2/Katalogizacija, Dodatak E*.

- HP Laser Jet II (queue)
- EPSON thermal line printer
- FARGO (labels)
- DL700, DL3800 (eprom COBISS)
- HP (PCL, CP-852 & Latin-1)
- Ther. line printer (CP 1250)
- Ther. line printer (CP 852)
- HP Laser Jet II - duplex prt
- FUJITSU DL 3750 PLUS
- Datamax štampači

Vrsta štampača se pohrani s obzirom na segment u kojem smo trenutno prijavljeni, zato je moguće podešavanje različitih štampača u segmentima COBISS2/Katalogizacija, COBISS2/Pozajmica i COBISS2/Ispisi.

Queue

Broj sistemskog štampača.

Condensed

- no*: ispis na štampaču je normalan. Kod većine ispisnih programa možemo ostaviti vrijednost "no". Ako nam je, naime, potreban zgusnut ispis, program ga automatski uključi.
- yes: ispis na štampaču je zbijen (zgusnut)

List divide

Parametar važi samo prilikom ispisivanja listića:

- word*: dijeljenje prema riječima
- letter: dijeljenje prema slovima.

Def. card format

Unaprijed definiran broj listića. Ako iza komande *LIST*, *PRINT* ili *SYSPRINT* ne navedemo broj listića, važi broj listića, naveden kod tog parametra.

Key repeat

Utičemo na podešavanje terminala AUTO REPEAT poslije odjavljivanja iz sistema COBISS:

- yes*: sačuva se podešavanje koje smo imali prije prijavljivanja u sistem
- no: isključi AUTO REPEAT.

Cir search limit

Ograničenje pretraživanja u lokalnom katalogu (u segmentu COBISS/Pozajmica):

- none*: bez ograničenja pretraživanja
- noarticle: prilikom pretraživanja nisu uzeti u obzir članci.

Cir print debt

Određuje gdje će se ispisati potvrda prilikom podmirivanja potraživanja, odnosno kod komande *PTALL* (u segmentu COBISS/Pozajmica):

- local*: na lokalnom štampaču, povezanom s terminalom
- queue: na štampaču koji izaberemo između onih koji su instalirani u biblioteci.

Cir print eti

Određuje gdje će se ispisati naljepnica s podacima o članu koju smo uradili komandom *ETI* (u segmentu COBISS/Pozajmica):

- local*: na lokalnom štampaču, povezanom s terminalom
- queue: na štampaču koji izaberemo između onih koji su instalirani u biblioteci.

Automatic display

- no*: tipke **KP0** do **KP4** određuju samo format ispisa
- yes: tipke **KP0** do **KP4** određuju format ispisa i ispisuju slijedeći zapis u tom formatu

Prefix

Iza parametra navodimo prefikse za pretraživanje (dvoslovne oznake polja) po kojima želimo pretraživati. Ti prefiksi ispisani su u prozoru za pretraživanje.

Primjer:

Prefix: *AU, TI, PY, LA, BN*

Format

Iza parametra navodimo nazive formata koje možemo izabrati tipkama **KP0** do **KP4**.

Primjer:

Format: *BIB, CTRL, SHOR, L10, FULL*

(Pritiskom na tipku **KP0** biramo format BIB, tipkom **KP1** format CTRL, tipkom **KP2** format SHOR, tipkom **KP3** listić L10 i tipkom **KP4** format FULL.)

Expand code

- no: prilikom ispisa polja s kodiranim podacima, ispiše se samo kod, a ne i značenje koda
- yes*: prilikom ispisa polja s kodiranim podacima, ispiše se kod i njegovo značenje

Hold format

Određuje oblik ispisa biblioteka kod formata COPY:

- new line*: biblioteke se ispisuju jedna ispod druge
- semicolon: biblioteke se ispisuju jedna pored druge, a odvaja ih prazno mjesto, tačka zarez, prazno mjesto.

Bold subfield

- yes*: u direktoriju je naziv potpolja (u komandnom redu) ispisan svjetlije
- no: naziv potpolja nije ispisan svjetlije

Key help

- yes: umjesto statusnog reda, u donjem redu napisane su najčešće tipke i njihovo značenje
- no*: u donjem redu ispisan je statusni red

Non-stop help

- yes: prilikom rada, na ekranu se neprekidno ispisuju uputstva (prikladno prije svega za početnike)
- no*: uputstva se ne ispisuju

Bold attr.

- enabled*: u direktoriju je tekuće polje i potpolje ispisano naglašeno
- disabled: u direktoriju je tekuće polje i potpolje ispisano inverzno (kod nekih emulatora naglašeni znaci ispisani su normalno)

Fast exit

- no*: prije izlaska iz programa potrebno je potvrđivanje (odgovor na pitanje *Želite li napustiti program (D/N?)*)
- yes: program napuštamo bez dodatnog programskog pitanja

Hold level

- 1 (SI,NC,RD): prilikom ispisa podataka o stanju fonda ispisuju se podaci o biblioteci (sigla i naziv) i broj primjeraka, a kod serijskih publikacija i datum izvještavanja
- 2 (1+YE)*: ispisuju se podaci kao pod 1, a kod serijskih publikacija i fond po godinama
- 3 (2+SR,PR,AM,FI,RE): uz podatke, koji se ispisuju pod 2, za serijske publikacije ispisuje se i dobavljač, cijena, način nabavke, finansijer i napomena

Def. type

Izaberemo tip maske unosa koji se uključuje prilikom prijavljivanja.

Script

Skup znakova na štampaču. Za ispis u latinici parametar mora biti podešen na vrijednost:

Cyr OFF Greek OFF OldCyr OFF*.

Broadcast

Na ekranu se mogu ispisivati obavještenja o primljenim porukama telefonom (PHONE) i elektronskom poštom (MAIL) te obavještenja o obavljenim postupcima (JOB). Ako pojedina obavještenja smetaju, možemo ih isključiti.

- PHONE MAIL JOB*
- NOPHONE MAIL JOB
- PHONE NOMAIL JOB
- NOPHONE NOMAIL JOB
- PHONE MAIL NOJOB
- NOPHONE MAIL NOJOB
- PHONE NOMAIL NOJOB
- NOPHONE NOMAIL NOJOB

Line mode

- no*: kada se prijavimo, stižemo u ekranski način rada (screen mode)

- yes: kada se prijavimo, stižemo u linijski način rada (line mode)

Add FF to printout

- no*: na kraju ispisne liste ne dodaje se sekvenca za pomjeranje na novu stranu (Form feed)
- yes: na kraju ispisne liste dodaje se sekvenca za pomjeranje na novu stranu

TI=
AU=
PY=
LA=
PP=

Keypad: application	Prefix: TI,AU,PY,LA,PP
Interpret: COBISS	Format: BIB,SHOR,FULL,COPY,L10
Keyboard: QWERTY	Expand code: yes
Start level: 7	Hold format: new line
Exit level: 1 low	Bold subfield: yes
Language: slv	Key help: no
Printer: 07 HP (COBISS Fonts)	Non-stop help: no
> Queue: 00 (none,Form=none)	Bold attr.: Enabled
Condensed: no	Fast exit: no
List divide: word	Hold level: 2 (1+YE)
Def. card format: 10	Def. type: M
Key repeat: yes	Script: Cyr OFF Greek OFF OldCyr OFF
Cir search limit: none	Broadcast: PHONE MAIL JOB
Cir print debt: local	Line mode: no
Cir print eti: local	Add FF to printout: no
Automatic display: no	

Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:7/1 App IZUM

SET UP - 1: Mijenjanje vrijednosti parametara u SET UP-u

SHOW BASE

Skraćenica

SB

Komandom ispišemo na ekranu neke osobitosti lokalne baze podataka.

Komandu možemo upotrebljavati u bilo kojem dijelu programa. U komandni redak ili u redak za unos komandi nakon pretraživanja upišemo

Komanda

SHOW BASE

Nakon potvrde komande, u komandnom retku ispišu se sljedeći podaci:

- broj svih zapisa u lokalnoj bazi podataka
- broj svih zapisa u lokalnoj bazi podataka koji su u njoj bili kreirani
- redni broj biblioteke
- posljednji lokalni broj zapisa u bazi podataka

TI=
AU=A. B.
LA=
PY=
ID=

Records: 9031 Orig. records: 6808 Libr. no.: 021 Last LN: 9983

Local 4 hit(s) -->
Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:7/1 App IZUM

SHOW BASE - 1: Ispis nakon potvrde komande

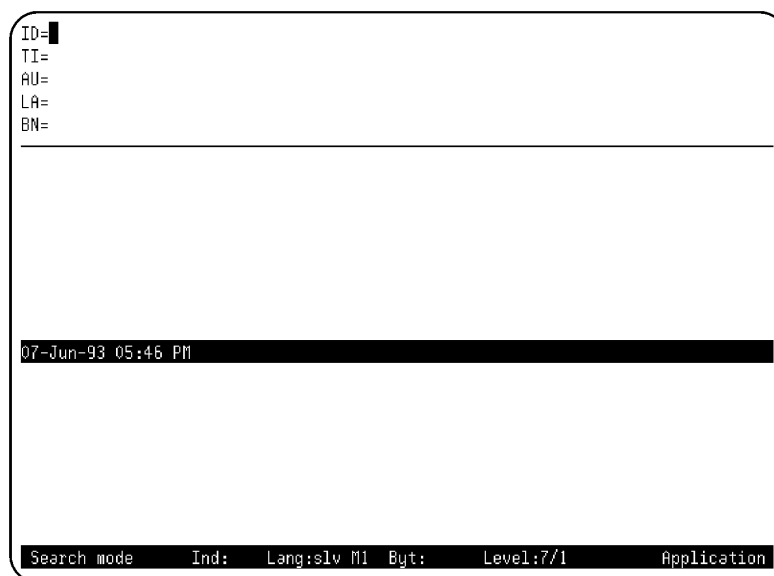
SHOW TIME

Komandom *SHOW TIME* ispišemo na ekranu tekući datum i vrijeme.

Komandu možemo upotrijebiti u bilo kojem dijelu programa. U komandni redak ili iza strelice u retku iznad statusnog retka upišemo

komandu: *SHOW TIME*

Nakon potvrde, u komandnom retku ispiše se tekući datum i vrijeme.

SHOW TIME-1: Ispis datuma i vremena

SORT

Zapisi koje dobijemo pretraživanjem uređeni su prema rastućim identifikacijskim brojevima. Ako zapise želimo pregledavati ili ispisati u drugačijem redoslijedu, možemo ih komandom *SORT* poredati po želji (npr. prema naslovima, autorima, jeziku, UDK, godini izdavanja).

Nakon završenog pretraživanja, iza strelice u retku iznad statusnog retka ili u komandni redak upišemo komandu *SORT*, područje zapisa te spisak dvoslovnih oznaka potpolja.

komanda: *SORT <područje>/<spisak polja>*

Zapisi će biti poredani prema rastućem redoslijedu (ASCII sort sa uvažavanjem dijakritičkih znakova) onih polja čije smo oznake naveli. Ako iza dvoslovne oznake potpolja navedemo znak *>*, zapisi će biti poredani po opadajućem redoslijedu. Broj polja nije ograničen.

Ako želimo urediti samo numerički dio podataka pojedinog potpolja, iza oznake pripadajućeg polja navedemo znak *#*.

Ako želimo urediti sve nađene zapise (čitavo područje), možemo upotrijebiti oznaku *ALL*.

Primjeri:

komanda: *SORT ALL/DC, TI, AU*
ili: *SORT 23-510/PY, LA, TI, AU*
ili: *SORT 1-213/AU*
ili: *SORT ALL/\$C*
ili: *SORT ALL/\$C>*
ili: *SORT ALL/PY#>, TI*

komanda: *DISPCODE L1 215h*
komanda: *SORT ALL/L1#, TI*

Možemo poredati najviše 500 zapisa. Ako želimo urediti više od 500 zapisa, komandom *SET LIMIT* možemo povećati ograničenje, ali sortiranje može biti dugotrajno.

```
Select informat* AND mreže
```

```
TI=
```

```
AU=
```

```
PY=
```

```
LA=
```

```
5757 INFORMAT*
```

```
1260 MREŽE
```

```
S: 116 INFORMAT* AND MREŽE
```

```
Host 116 hit(s) --> sort 1-116/py,ti
```

```
Search mode Ind: Lang:slv M2 Byt:00550 Level:7/1 Add Application
```

SORT-1: Sortiranje našdenih zapisa

SORTHOLD

Komandom *SORTHOLD* razvrstavamo sva polja 996/997 u zapisu. U direktoriju zapisa u komandni redak upišemo

Komanda

SORTHOLD

Kod monografskih publikacija poslije potvrđivanja komande ispišu se tri mogućnosti razvrstavanja polja 996. Polja 996 možemo razvrstati u rastućem redoslijedu prema:

- oznaci podlokacije (996d\l), internoj oznaci (996d\i) i inventarskom broju (996f),
- oznaci podlokacije, internoj oznaci i oznaci djela (996d\x),
- oznaci podlokacije, internoj oznaci, oznaci primjerka (996c) i oznaci djela.

Prilikom razvrstavanja najprije se uzima u obzir element l, zatim i itd.

Polja 997 razvrstavaju se u rastućem redoslijedu, po godini (997k), godištu (997j) i oznaci primjerka (997c). Prilikom razvrstavanja najprije se uzima u obzir potpolje k, zatim j i na kraju c.

```

ID=
TI=Enciklopedija Slovenije
AU=
PY=
LA=
001abc dt      010ab  010ab  010ab  010ab  010ab  010ab  010ab  010ab
010ab  021a    021ab  100bchde  101ac  102a  105abcef
200afggde      205a   210acdeg  215acd  225av  300a   300a   300a
320a   3270aaaaaaaaaaaaaa  540a   600abfxu  601abxu  602axu
606axyzu      607axu2  610aaaz  675abcs  700ab4  701ab4  702ab4  702ab4  702ab4
702ab478      702ab478  702ab478  702ab478  710adfe  900ab
901ab  992bx   996dfopvqtuy12347  996dfopv  996dfopv
996dfopv      996dfopv  996dfopv  996dfopv  996dfopv
Ukaz: sorthold

1 - d\l,d\i,f
> 2 - d\l,d\i,d\x
3 - d\l,d\i,c,d\x

1/1

Local 1 hit(s) --> 1
Directory      Ind:   Lang:slv M   Byt:03320 Level:7/1 Add App IZUM
  
```

SORTHOLD - 1: Razvrstavanje polja 996 u zapisu

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond, ovu komandu više ne mogu upotrebljavati.

STORE HOLDINGS

Skraćenica

STH

Komandama *STORE HOLDINGS* i *RESTORE HOLDINGS* polja sa podacima o stanju fonda 996/997/998 možemo prenijeti iz jednog zapisa u drugi.

Komandom *STORE HOLDINGS* polja sa podacima o stanju fonda pohranimo u privremenu memoriju. U direktoriju zapisa čija polja 996/997/998 želimo pohraniti, upišemo u komandni redak

Komanda

STORE HOLDINGS

Na taj način polja 996/997/998 pohranimo u privremenu memoriju.

```
id=12821
AU=
PY=
LA=
PP=

001abcd 010a 100chde 101ac 102a 105abcef 200afdeg 205a
210acdeg 215acd 225av 300a 320a 330a 600abfxu 601abxu
602axu 606axyzu 610aaz 675casb 675av 7003ab4 70134 70234 710adfe
992bx 996dfpoqtuvy12347

Ukaz: store holdings

Local 1 hit(s) --> 1
Directory Ind: Lang:slv M Byt:00672 Level:7/1 Add App IZUM
```

STORE HOLDINGS - 1: Pohranjivanje polja 996/997/998 u privremenu memoriju

Komandu upotrijebimo ako npr. želimo izbrisati duplikat, a polja sa podacima o stanju fonda prenijeti u originalni zapis. Prije brisanja duplikata komandom *STORE HOLDINGS* pohranimo polja sa podacima o stanju fonda u privremenu memoriju, a zatim ih komandom *RESTORE HOLDINGS* unesemo u originalni zapis.

Upozorenje:

Iza komande STORE HOLDINGS mora uvijek slijediti komanda RESTORE HOLDINGS. Ako greškom komandu STORE HOLDINGS upotrijebimo dvaput zaredom (u dvama različitim zapisima), možemo izgubiti podatke o stanju fonda. Zato se u takvom slučaju ispiše poruka Pod. o stanju fonda još niste prenijeli (RTH). Da li ih želite prekriti?. Ako odgovorimo potvrdno, komanda se izvrši, inače ne.

Upozorenje:

Biblioteke koje podatke o fondu unose u segmentu COBISS3/Fond, ovu komandu više ne mogu upotrebljavati.

STORE RECORD

Komandom *STORE RECORD* u privremenu memoriju pohranjujemo sva polja u zapisu, osim polja 996, 997 i 998.

Komandu možemo koristiti samo u direktoriju. U komandni red upišemo

Komanda

STORE RECORD

TI=Kontrapunkt življenja

AU=

PY=

LA=

PP=

001abcd 010a	100cehd 101ac	102a	105afbce	200aefgd	205a
210acdeg	215adc 225av	300a	320a	600abfxw	601abxw 602axw
606axyzu	610za 675asbvc		700ab4	701ab4	702ab4 710adfe 900ab
901ab 992bx	996dfopqtuvy12347				

Ukaz: store record

Host 5 hit(s) --> 1

Directory Ind: Lang:slv M Byt:00568 Level:7/1 Add App IZUM

STORE RECORD - 1: Unos komande u direktoriju

Komandu koristimo u postupcima redakcije zapisa, kada je potrebno uskladiti zapis u lokalnoj bazi sa zapisom u uzajamnoj bazi podataka.

Komandom *STORE RECORD* sadržaj zapisa pohranimo, a potom u drugi zapis, koji dopunjujemo, ubacimo pojedino polje. Polje možemo ubaciti ispred tekućeg polja (način *Insert*) ili iza tekućeg polja (način *Add*). Poslije pritiska na tipke **PF4** **KP.** ispiše se spisak pohranjenih polja, gdje izaberemo željeno polje.

U istu privremenu memoriju pohranjuju se i polja koja brišemo tipkom **KP-** ili kopiramo tipkama **PF4** **KP-**. Privremena memorija sadrži posljednjih 200 polja koja su bila brisana/kopirana odnosno pohranjena komandom *STORE RECORD*.

SUM

Komandu možemo koristiti samo iza komande *FIND*. Komandom *SUM* zbrajamo cijene u potpoljima 3 onih polja 996 odnosno 997, koja odgovaraju kriterijima određenim komandom *FIND*. Ako komandi *SUM* dodamo odredbu /998, zbrojimo cijene u onim poljima 998 koja odgovaraju uslovima postavljenim komandom *FIND*.

Komandu možemo koristiti samo u lokalnoj bazi podataka. U red za unos komandi poslije pretraživanja ili u komandni red upišemo

Komanda

SUM <opseg>

SUM/998 <opseg>

Komanda *SUM* zbraja cijene prema valutama odvojeno. Oznakom Sum označen je zbir cijena u domaćoj valuti. Oznakom Sum-% označen je zbir cijena koji uzima u obzir popust odnosno rabat.

```
Seštevam...
Sum      3,023,027.80
Sum-%    3,002,134.33
DEM      13,797.31
EUR      498.50
Return
```

SUM - 1: Ispis poslije potvrđivanja komande

SYSDUMP

Komandom ispišemo zapis sa svim poljima i potpoljima na sistemskom štampaču.

Komandu možemo upotrijebiti samo u direktoriju kada npr. ažuriramo određeni zapis te ga želimo ispisati na štampaču.

U komandni redak upišemo

komandu: *SYSDUMP*

Nakon potvrde na sistemskom štampaču ispiše se zapis sa svim poljima i potpoljima.

SYSPRINT

Komandom ispisujemo kataloške listiće na sistemskom štampaču.

Komandu možemo koristiti poslije pretraživanja ili u direktoriju. U red za unos komandi poslije pretraživanja ili u komandni red upišemo

Komanda

```
SYSPRINT <broj listića>/<opseg> (<broj kopija>)  
SYSPRINT <broj listića>,<opseg> (<broj kopija>)  
SYSPRINT/E <broj listića>/<opseg> (<broj kopija>)  
SYSPRINT,E <broj listića>,<opseg> (<broj kopija>)
```

Poslije potvrđivanja komande, na sistemskom štampaču ispisuju se listići u navedenom broju kopija.

Ako broj listića ne upišemo, važi broj listića koji je naveden u SET UP-u uz parametar Def. card format. Ako ne navedemo opseg, ispisuje se listić (ili listići) za prvi nađeni zapis. Ako ne navedemo broj kopija, ispisuje se po jedan listić.

Ako komandi dodamo odredbu /E, poslije potvrđivanja otvara se editor u kojem prije ispisa možemo popraviti sadržaj listića.

Primjeri:

```
SYSPRINT ,1-10 (3)  
SYSPRINT 05  
SYSPRINT/E /2-4  
SYSPRINT 01/2-3
```

Spisak svih definiranih listića dobijemo komandom ?LIST.

SYSPRT

Komandom ispisujemo zapise u željenom formatu na sistemskom štampaču.

Komandu možemo koristiti poslije pretraživanja ili u direktoriju. U red za unos komandi poslije pretraživanja ili u komandni red upišemo

Komanda

SYSPRT <opseg>, <naziv formata>

SYSPRT <naziv formata>, <opseg>

SYSPRT <opseg>

SYSPRT

Poslije potvrđivanja komande, na sistemskom štampaču se ispišu izabrani zapisi u navedenom formatu. Ako naziv formata ne navedemo, zapisi se ispisuju u unaprijed definiranom formatu odnosno trenutno izabranom formatu.

Ako poslije pretraživanja upišemo samo komandu *SYSPRT*, ispiše se prvi nađeni zapis u unaprijed definiranom formatu.

Opseg se sastoji iz pojedinih brojeva pogodaka i/ili intervala, odvojenih zarezom. Na taj način možemo upisati samo jedan pogodak, više pojedinih pogodaka ili interval (od–do).

Primjer:

SYSPRT 1,4–10,12,13,20,FULL

Na sistemskom štampaču možemo ispisati i zapis koji trenutno ažuriramo. U direktoriju zapisa u komandni red upišemo komandu *SYSPRT* ili komandu *SYSPRT 0, <naziv formata>*.

Ako komandi *SYSPRT* dodamo odredbu */HEAD*, na svakoj strani ispiše se zaglavlje koje smo prethodno definirali komandom *HEAD*.

Primjeri:

SYSPRT/HEAD 1–20

SYSPRT/HEAD 1–10,15–20,BIB

SYSPRT/FIND

Komandu možemo upotrebljavati samo iza komande *FIND*. Komandom *SYSPRT/FIND* na sistemskom štampaču ispišemo zapise u kojima barem jedno polje 996. odn. 997 odgovara kriterijima određenim komandom *FIND*. Ako komandi dodamo odredbu /998, na sistemskom štampaču ispišemo samo one zapise u kojima barem jedno polje 998 odgovara kriterijima komande *FIND*.

Komandu možemo upotrebljavati samo u lokalnoj bazi podataka. Iza strelice u retku iznad statusnog retka ili u komandni redak upišemo komandu *SYSPRT/FIND* i područje zapisa dobivenih nakon pretraživanja komandom *SELECT* ili prefiksima za pretraživanje. Možemo upisati i ime formata u kojem želimo ispisati zapise.

komanda: *SYSPRT/FIND <područje>*
ili: *SYSPRT/FIND <područje>, <ime formata>*
komanda: *SYSPRT/FIND/998 <područje>*
ili: *SYSPRT/FIND/998 <područje>, <ime formata>*

Nakon potvrde komande, na sistemskom štampaču ispišu se zapisi koji sadrže barem jedno polje 996/997 ili 998 koje odgovara kriterijima komande *FIND*.

Uz svaki pojedini zapis se pored bibliografskih podataka ispišu i podaci o stanju fonda iz onih polja 996/997 ili 998 koji odgovaraju kriterijima komande *FIND*, i to (osim u FORMATU-u FULL i formatima listića) ova unaprijed definirana potpolja:

- nakon komande *SYSPRT/FIND* kod monografskih publikacija se ispiše inventarni broj i signatura (potpolja 996**fd**), a kod serijskih publikacija inventarni broj, signatura, godište, godina, svesci (potpolja 997**fdjklm**)
- nakon komande *SYSPRT/FIND/998* ispiše se sigla, broj primjeraka, opći podaci o fondu, godina, način nabavke, dobavljač, cijena (potpolja 998**bcgkv23**).

Ako želimo iz polja sa podacima o stanju fonda ispisati potpolja po želji, možemo iza područja zapisa odn. iza imena formata u uglatim zagradama navesti potpolja koja treba da se ispišu.

Primjeri:

komanda: *SYSPRT/FIND 1-97,BIB [dj3]*
komanda: *SYSPRT/FIND/998 1-63,A [bvk]*

Ispišu se samo potpolja koja smo naveli u uglatim zagradama. Ako potpolja ne navedemo posebno, ispišu se unaprijed definirana potpolja.

Ako komandi *SYSPRT/FIND* ili *SYSPRT/FIND/998* dodamo odredbu */HEAD*, na svaku novu stranu ispisa ispiše se glava koju smo prethodno definirali komandom *HEAD*.

Primjeri:

komanda: *SYSPRT/FIND/HEAD 1-100 [fd3]*

komanda: *SYSPRT/FIND/998/HEAD 1-50,110-200,SHORT*

UNADOPT

Komandu upotrebljavamo samo u normativnoj bazi podataka.

Biblioteka, koja je u normativnoj bazi podataka prisvojila određeni normativni zapis (v. komandu *ADOPT*), može taj zapis osloboditi komandom *UNADOPT*.

Komandu možemo upisati u direktoriju za vrijeme ažuriranja zapisa ili u redak za unos komandi nakon pretraživanja. U prvom slučaju navedemo samo komandu, a u drugom komandu i broj pogotka.

Komanda

UNADOPT

UNADOPT <br. pogotka>

Nakon potvrde komande, u retku za poruke ispiše se *Oslobodili ste zapis za <jedinstvena odrednica>*. Sada zapis mogu popravljati svi katalogizatori koji imaju korisničko ime za rad u normativnoj bazi podataka.

Upozorenje:

Ako smo komandu upisali u direktoriju zapisa, zapis moramo ponovno pohraniti (i u slučaju da ga nismo mijenjali). U suprotnom slučaju komanda se neće izvesti.

Ako zapis koji nije prisvojila naša biblioteka, nego neka druga, zabunom pokušamo osloboditi, dobijemo poruku *Za zapis je preuzela odgovornost biblioteka <akronim>*.

UNLOCK

Komandom *UNLOCK* otključamo zapis koji je zaključan komandom *LOCK1*.

Komandu upotrijebimo ako smo zapis koji smo preuzeli iz uzajamne baze podataka popravljali i zatim greškom zaključali.

Komandu možemo upotrijebiti samo u direktoriju. U komandni redak upišemo

komandu: *UNLOCK*

U slučaju da zapis nismo mijenjali, nakon potvrde komande u retku za poruke ispiše se poruka 'Zapis se nije promijenio. Želite li da se ponovo pohrani(d/n)?'. Na pitanje odgovorimo potvrdno i na taj način otključamo zapis.

Potom moramo obavijestiti kreatora zapisa da uspostavi prijašnje stanje, prema tome, da naš zapis u uzajamnoj bazi koji je sada otključan prekrije svojim zapisom. To kreator može izvesti komandom *SAVE*.

Za upotrebu komande *UNLOCK* moramo imati odgovarajuće ovlaštenje (jednako kao za komandu *LOCK1*).

Komandom *UNLOCK* otključamo također i zapis koji je zaključan komandom *LOCK2*. To ovlaštenje ima ustanova koja je nacionalni član.

UP

Komandu *UP* upotrijebimo kad želimo pronaći nekom zapisu nadređen zapis.

Komandu možemo upotrijebiti samo u načinu za pretraživanje. U bazi podataka našli smo zapis koji je na drugom nivou (SON). Iza strelice u retku iznad statusnog retka ili u komandom retku upišemo komandu i broj zapisa.

komanda: *UP <br. pogotka>*

```
ID=
SP=
TI=ustanovitev samostana
SN=
DT=
```

```
1. (SON) TI=Ustanovitev samostana NT=Knj. 1 SU=povest iz prve
polovice XII. stoletja AU=Hladnik, Miran PY=1991 LA=slv
CL=Slovenska povest ; 2 DT=m RT=a (tekstovno gradivo - tiskano)
CR=NUK::ALENKA2 CE=19910312 ID=23196672
```

Local 2 hit(s) --> up 1

Search mode	Ind:	Lang:slv M1	Byt:	Level:7/1	Application
-------------	------	-------------	------	-----------	-------------

UP-1: Upis komande

Nakon potvrde, u komandnom retku ispiše se broj nađenih nadređenih zapisa (jedan). Zapis ispišemo tipkom **KP5** ili komandom *DISPLAY*.

```
ID=
SP=
TI=ustanovitev samostana
SN=
DT=
```

```
Found 1 record(s)
```



```
Local 1 hit(s) -->
```

Search mode	Ind:	Lang:slv M1	Byt:	Level:7/1	Application
-------------	------	-------------	------	-----------	-------------

UP-2: Ispis nakon potvrde komande

Ako zapis nema nadređenih zapisa, nakon potvrde komande ispiše se poruka 'Nema hijerarhijskog odnosa'.

?FIELDS

Komandom *?FIELDS* ispišemo spisak dvoslovnih oznaka svih polja.

Komandu možemo upotrijebiti u načinu za pretraživanje i u direktoriju. Komandu upišemo iza strelice u retku iznad statusnog retka ili u komandni redak. U ekranskom načinu rada možemo upotrijebiti tipku **PF2**.

komanda: *?FIELDS*

komandna tipka: **PF2**

Nakon potvrde ispiše se prva strana spiska polja. Svaku sljedeću stranu dobijemo pritiskom na bilo koju tipku. Po spisku možemo pretraživati tipkom **FIND** ili tipkama **PF1** **PF3**. Ispis prekinemo tipkom **ESC**.

BN=		
TI=		
AU=		
PV=		
LA=		
> predpona pomen primer		
AC=	Koda avtorstva	(frazno) (7004-7024)
AS=	Šifra raziskovalca	(frazno) (7007-7027)
AU=	Avtor	(frazno) (700ab-702ab,900ab-902ab)
BI=	Oznake zapisa	(besedno)(992bx)
BN=	ISBN	(frazno) (010az)
CB=	Ime korporacije	(frazno) (710ab-712ab,910ab-912ab)
CC=	Kode za vrsto vsebine	(frazno) (105bc,140d)
CD=	CODEN	(frazno) (040a)
CL=	Knjižna zbirka	(frazno) (225adefihv)
CO=	Država založništva	(frazno) (102a)
CP=	Kraj sestanka	(frazno)(710ce,711ce,712ce,910ce,911ce,912ce)
CR=	Kreator zapisa	(frazno) (000c)
DR=	Datum zadnjega ažuriranja	(frazno) (000b)
CX=	ISSN zbirke	(frazno) (225x)
1/9		
Search mode Ind: Lang:slv M Byt: Level:7/1 Application		

?FIELDS-1: Ispis spiska polja

Ispiše se sufiks odn. prefiks za pretraživanje, ispisni kod, ime polja, način indeksiranja te odgovarajuće polje/potpolje (ili više polja/potpolja).

Dvoslovne oznake potpolja upotrebljavamo prilikom pretraživanja (kao sufikse i prefikse za pretraživanje) i prilikom ispisa (kao ispisne kodove).

U spisku su najprije navedeni sufiksi za pretraživanje (suffix), koje upotrebljavamo kao ograničenja prilikom pretraživanja u osnovnom indeksu, zatim prefiksi za pretraživanje (prefix), koje upotrebljavamo prilikom pretraživanja u dodatnim indeksima. Na kraju spiska navedena su polja koja nisu za pretraživanje (samo ispisni kodovi).

?FORMAT

Komandom *?FORMAT* ispišemo spisak unaprijed definiranih formata i formata koje smo definirali za vrijeme rada (korisnički definirani formati).

Komandu možemo upotrijebiti u načinu za pretraživanje i u direktoriju. Iza strelice u retku iznad statusnog retka ili u komandni redak upišemo

komandu: *?FORMAT*

Nakon potvrde ispiše se spisak svih formata.

```
Format BIB is set to BN" ISBN ",SN" ISSN ",SP,TI00+B,NT,GM,SU,ES,AU00+U,CS00+U,D
Format SHORT is set to ID,TI,ES,AU,LA,PY,PP,PU,NT
Format CTRL is set to ID,TI,ES,NT,SU,AU,PY,IF,PU,PP,PA,CR,CE,HS
Format MON is set to BN" ISBN ",TI00+B,NT,GM,SU,ES,AU,PU,PP,PY,LA,HI,F6" Copy "
Format SER is set to SP" ISSN ",TI00+B,NU,PU,PP,LA,CO,KT,AT,IF,F8" Summary hol"
Format COBISS is set to SP,BN,TI,SU,NT,ES,AU,PY,PU,PP,IF,PA,CR,ID,HH
Format COPY is set to SP,TI,SU,NT,ES,AU,PY,PU,PP,PA,CR,CE08,ID,HC
Format OCBH is set to SP,BN,TI,SU,NT,ES,AU,PY,PU,PP,IF,PA,CR,ID,H1
Format OCCG is set to SP,BN,TI,SU,NT,ES,AU,PY,PU,PP,IF,PA,CR,ID,H2
Format OCHR is set to SP,BN,TI,SU,NT,ES,AU,PY,PU,PP,IF,PA,CR,ID,H3
Format OCMA is set to SP,BN,TI,SU,NT,ES,AU,PY,PU,PP,IF,PA,CR,ID,H4
Format OCSL is set to SP,BN,TI,SU,NT,ES,AU,PY,PU,PP,IF,PA,CR,ID,H5
Format OCSR is set to SP,BN,TI,SU,NT,ES,AU,PY,PU,PP,IF,PA,CR,ID,H7
Format OCUV is set to SP,BN,TI,SU,NT,ES,AU,PY,PU,PP,IF,PA,CR,ID,H8
Format OCKO is set to SP,BN,TI,SU,NT,ES,AU,PY,PU,PP,IF,PA,CR,ID,H9
Format HIER is set to TI,ST,AU
Format L23 Nalepke s črtno kodo (Fargo)
Format L30 Komplet lističev 51, 53, 54, 55, 56
Format L31 Komplet lističev 10, 11, 12, 13
Format L32 Komplet lističev 51, 53, 54, 55, 55, 56
Format L51 Matični
Format L52 Matični (lokacijski v tabeli)
Format L53 AIK
More...
```

?FORMAT-1: Ispis spiska formata

?LIST

Komandom *?LIST* ispišemo spisak svih definiranih formata listića.

Komandu možemo upotrijebiti u načinu za pretraživanje i u direktoriju. Iza strelice u retku iznad statusnog retka ili u komandni redak upišemo

komandu: *?LIST*

Nakon potvrde ispiše se spisak svih listića.

```
LIST 12 UDK (469)
LIST 13 Analitični (469)
LIST 20 Listek s črtno kodo
LIST 30 Komplet lističev 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59
LIST 31 Komplet lističev 10, 11, 12, 13
LIST 32 Komplet lističev 51, 53, 54, 55, 55, 56
LIST 33 Komplet lističev 51, 52, 58, 59, 80
LIST 51 Matični
LIST 52 Matični - z inventarnimi številkami
LIST 53 AIK
LIST 54 UDK
LIST 55 Analitični
LIST 56 UDK (iz 996iu)
LIST 57 Naslovni
LIST 58 Naslovni (brez lokacije)
LIST 59 Analitični (brez lokacije)
LIST 63 Zbirke
LIST 64 AIK - serijske publikacije
LIST 80 Kazalka
LIST 90 - Seznam novosti
LIST 91 Knjižni listek - Obr. 1,2
LIST 92 - TST Seznam novosti
```

Return

?LIST-1: Ispis spiska listića

?SELECTS

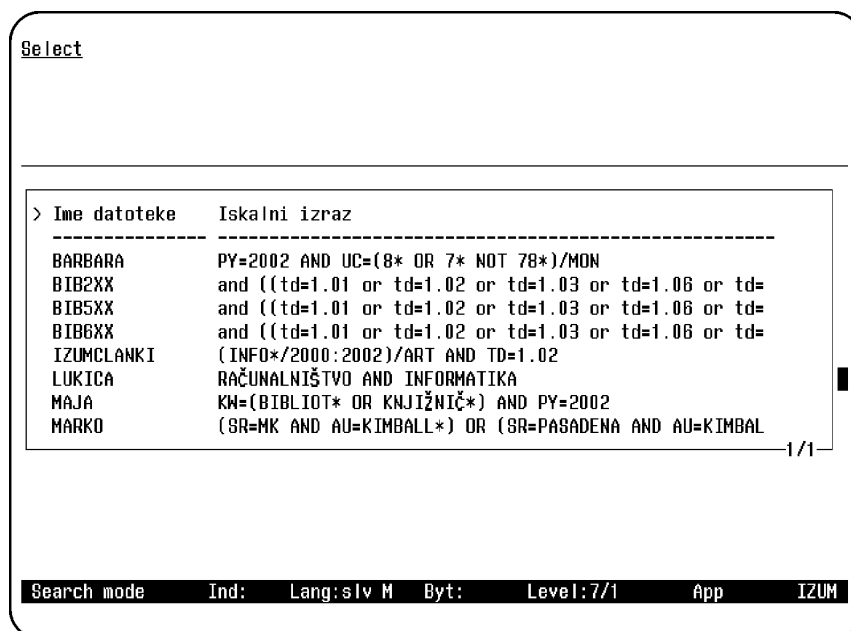
Ovom komandom pregledamo koje smo izraze za pretraživanje pohranili komandom *SAVESELECT* (v. komandu *SAVESELECT*).

U komandni red ili u red za unos komandi poslije pretraživanja upišemo

Komanda

?SELECTS

Poslije potvrđivanja komande ispisuje se prozor sa spiskom pohranjenih izraza za pretraživanje.

?SELECTS - 1: Prozor sa pohranjenim izrazima za pretraživanje

?SETS

Komandom *?SETS* pregledavamo koje smo skupove zapisa pohranili komandom *SAVESET* (v. komandu *SAVESET*).

U komandni redak nakon pretraživanja napišemo

komandu: *?SETS*

Nakon potvrde komande ispiše se prozor sa sljedećim podacima: ime (oznaka) pohranjenog skupa zapisa; broj zapisa pohranjenih pod određenim imenom; korisnik koji je skup zapisa pohranio; datum i sat pohranjivanja; izraz za pretraživanje koji je bio upotrijebljen prije pohranjivanja.

```
Select info*/1991:1995 NOT DT=a
```

> ime	št.zap.	uporabnik	datum in ura	iskalni izraz
S01	4	MARJETA	5-MAY-1995 13:21	TI=slovar* AND AU= AND PY= AND PP=ljubljana AND DT=
S02	3	MARJETA	5-MAY-1995 14:24	S1 AND LA=SLV
S03	3	JAKOB	3-MAY-1995 07:51	BI=199205
S04	11	JAKOB	3-MAY-1995 07:51	LA=ENG AND KW=MEDIC*
S05	4	JAKOB	3-MAY-1995 08:48	DT=S AND LA=SLV AND RS=(0 OR 9 4 OR 95) AND UG=(5* OR 6* OR 7* OR 006)
S07	29	HELENA	7-JUN-1995 17:16	TI= AND AU=cankar* AND PY= AND PP= AND DT=

1/1

Local 31 hit(s) --> ?sets

Search mode	Ind:	Lang:slv M	Byt:	Level:7/1	Application
-------------	------	------------	------	-----------	-------------

?SETS-1: Prozor sa pohranjenim skupovima zapisa

A PREGLED POSTUPAKA I KOMANDI

A.1 PRETRAŽIVANJE/SEARCH MODE

Komanda	Tipke	Postupak – aktivnost
<i>AUTOFIND</i> <i>CHECK/RECORD</i> <i>COMPARE</i> <i>COMPARE/PRT</i> <i>COMPARE/SYSPRT</i> <i>CONFIRM/TD</i> <i>COUNT</i> <i>COUNT/998</i> <i>COUNT/NUMBER</i> <i>COUNT/SELECT</i> <i>COUNT/SELECT/998</i> <i>COUNT/SELECT/NUMBER</i> <i>DIFF</i> <i>DIFF/PRT</i> <i>DIFF/SYSPRT</i> <i>DISPCODE</i>		na osnovu izraza za pretraživanje u komandi <i>SELECT</i>, automatski se stvaraju parametri za komandu <i>FIND</i> provjeravanje kvaliteta zapisa u lokalnoj ili uzajamnoj bazi ispisujemo razlike između sadržaja dva ili više zapisa na ekranu, na lokalnom štampaču ili na sistemskom štampaču potvrdimo tipologiju prebrojimo broj polja 996/997 koja odgovaraju kriterijima određenim komandom <i>FIND</i> prebrojimo broj polja 998 koja odgovaraju kriterijima određenim komandom <i>FIND</i> prebrojimo broj polja 997 koja odgovaraju kriterijima komande <i>FIND</i> i broj svezaka upisanih u potpoljima m tih polja prebrojimo broj polja 996/997 koja odgovaraju kriterijima komande <i>FIND</i> te izaberemo i prebrojimo zapise u kojima se ta polja nalaze prebrojimo broj polja 998 koja odgovaraju kriterijima komande <i>FIND</i> te izaberemo i prebrojimo zapise u kojima se ta polja nalaze prebrojimo broj polja 997 koja odgovaraju kriterijima komande <i>FIND</i>, broj zapisa u kojima se ta polja nalaze i broj svezaka upisanih u potpoljima m tih polja ispisujemo razlike između sadržaja zapisa u lokalnoj bazi i pripadajućeg zapisa u uzajamnoj bazi podataka na ekranu, na lokalnom štampaču ili na sistemskom štampaču definišemo ispisni kod koji koristimo u definiranju korisničkog formata (navedemo potpolja sa odgovarajućim interpunkcijama)

Komanda	Tipke	Postupak – aktivnost
• <i>DISPLAY</i> • <i>DISPLAY/FIND</i> <i>DISPLAY/FIND/998</i> • <i>DISPLAY SET</i> • <i>DOWN</i> • <i>EDIT</i> • <i>EDIT/HOST</i> • <i>EDIT/ISSN</i> <i>EDIT/ISSN/LOCAL</i> • <i>EDIT ACCESS</i> • <i>EDIT ANNOUNCE</i> • <i>EDIT CN</i> • <i>EDIT CODES</i> • <i>EDIT DEF</i> • <i>EDIT FORMAT</i> • <i>EDIT LIST</i> • <i>EDIT STATUS</i> • <i>EDIT TYPE</i> • <i>EXIT</i> • <i>EXPAND</i> <i>EXPAND/HOST</i>	KP5 KP8 Esc KP7 PF 1 KP7	na ekranu ispisujemo zapise u željenom formatu ispisujemo prvi zapis i zatim svaki sljedeći zapis ispisujemo svaki prethodni zapis na ekranu ispisujemo zapise u kojima barem jedno polje 996/997 odgovara kriterijima određenim komandom <i>FIND</i> – ispisuju se i podaci o stanju fonda iz onih polja 996/997 koja odgovaraju kriterijima komande <i>FIND</i> na ekranu ispisujemo zapise u kojima barem jedno polje 998 odgovara kriterijima određenim komandom <i>FIND</i> – ispisuju se i podaci o stanju fonda iz onih polja 998 koja odgovaraju kriterijima komande <i>FIND</i> ispisujemo rezultate posljednjeg pretraživanja u lokalnoj ili uzajamnoj bazi podataka (samo u linijskom načinu rada) potražimo zapise koji su podređeni izabranom zapisu prelazak u direktorij – mijenjanje postojećeg zapisa u lokalnoj bazi i preuzimanje zapisa iz uzajamne baze podataka mijenjanje zapisa neposredno u uzajamnoj bazi podataka (samo u ekranskom načinu rada) zapis za kontinuirani izvor u lokalnoj bazi prekrijemo sa zapisom iz međunarodne baze podataka ISSN (samo u ekranskom načinu rada) zapis za kontinuirani izvor u lokalnoj bazi prekrijemo sa zapisom iz lokalne baze podataka ISSN (samo u ekranskom načinu rada) unos i mijenjanje ograničenja dostupnosti u potpolju 996/997u kreiranje datoteka sa različitim informacijama koje su uključene u segmente programske opreme COBISS unos i mijenjanje broja za pozajmicu u potpolju 996/9979 ažuriranje lokalnih šifrnika određivanje unaprijed definiranih vrijednosti potpolja definiranje ispisnih kodova i ispisnih formata ispravljanje listića unos i mijenjanje statusa, datuma statusa i inventarske napomene u potpoljima 996/997q, t i r mijenjanje stepena obaveznosti potpolja u izabranoj masci unosa; određivanje najveće dužine unosa; određivanje broja lokalnog šifrnika, itd. napuštamo program pregledamo pojmove u osnovnom indeksu ili u dodatnim indeksima u lokalnoj bazi podataka ispišemo spisak pojmova od upisanog pojma za pretraživanje nadalje – u lokalnoj bazi podataka (iza prefiksa za pretraživanje upišemo pojam za pretraživanje i pritisnemo tipku KP7) pregledamo pojmove u osnovnom indeksu ili u dodatnim indeksima u uzajamnoj bazi podataka ispišemo spisak pojmova od upisanog pojma za pretraživanje nadalje – u uzajamnoj bazi podataka (iza prefiksa za pretraživanje upišemo pojam za pretraživanje i pritisnemo tipke PF 1 KP7)

Komanda	Tipke	Postupak – aktivnost
• <i>EXPORT</i> • <i>EXPORT/FIND</i> • <i>FIND</i> • <i>FORMAT</i> • <i>HEAD</i> • <i>HIER</i> • <i>HOST</i> • <i>LINE</i> • <i>LINK/AUTHORS</i> • <i>LIST</i> <i>LIST/E</i> • <i>LOAD</i> • <i>LOCAL</i> • <i>LOGOFF</i> • <i>MOVEHOLD</i> • <i>NEW</i> • <i>NEW/INCL</i> • <i>NEW/ISSN</i> <i>NEW/ISSN/LOCAL</i> • <i>NEW/NET</i> • <i>NEW/OCLC</i> • <i>PRINT</i> <i>PRINT/E</i> • <i>PRT</i> • <i>PRT/FIND</i>	KP2 PF4 KP0 PF4 KP0 Esc	korisnicima šaljemo zapise u željenom formatu e-poštom korisnicima šaljemo zapise u željenom formatu, sa navođenjem potpolja 99X koja se trebaju ispisati određujemo kriterije izbora polja 996/997/998 biramo ili sami definiramo ispisni format zapisa definiramo zaglavlje koje se ispisuje na svakoj strani prilikom ispisa na lokalnom ili sistemskom štampaču (odredba <i>/HEAD</i>) ispišemo zapise koji su u hijerarhijskom odnosu sa izabranim zapisom (u linijskom načinu rada komanda <i>HIER</i>, u ekranskom načinu rada tipka KP2) prelazak sa pretraživanja u lokalnoj bazi na pretraživanje u uzajamnoj bazi podataka prelazak sa ekranskog načina rada na linijski način rada (samo u ekranskom načinu rada) više bibliografskih zapisa s jednakom nepovezanom (ili pogrešno povezanom) odrednicom istovremeno povežemo s odgovarajućim normativnim zapisom ispišemo listiće na ekranu prije ispisa listića na ekranu, u editoru možemo ispraviti sadržaj listića postavimo zapise iz spiska u formatu IDS prelazak sa pretraživanja u uzajamnoj bazi na pretraživanje u lokalnoj bazi podataka napuštamo program prijenos podataka o stanju fonda i podataka o pozajmici (polja 996/997) iz jednog zapisa u drugi zapis kreiranje novog zapisa – prelazak u direktorij kreiranje novog zapisa pomoću sličnog postojećeg zapisa prijenos zapisa za kontinuirani izvor iz međunarodne baze podataka ISSN (samo u ekranskom načinu rada) prijenos zapisa za kontinuirani izvor iz lokalne baze podataka ISSN (samo u ekranskom načinu rada) preuzimanje zapisa iz drugih uzajamnih baza podataka u mreži COBISS.Net prijenos zapisa iz baze podataka WorldCat (samo u ekranskom načinu rada) ispišemo listiće na lokalnom štampaču prije ispisa listića na lokalnom štampaču, u editoru možemo ispraviti sadržaj listića ispišemo zapise u željenom formatu na lokalnom štampaču na lokalnom štampaču ispišemo zapise u kojima bar jedno polje 996/997 odgovara kriterijima određenim komandom <i>FIND</i> – ispišu se i podaci o stanju fonda iz onih polja 996/997 koja odgovaraju kriterijima komande <i>FIND</i>

© IZUM, decembar 2007.

Komanda	Tipke	Postupak – aktivnost
• <i>?FORMAT</i> • <i>?LIST</i> • <i>?SELECTS</i> • <i>?SETS</i>		ispišemo spisak svih definiranih formata i listića ispišemo spisak svih definiranih listića ispišemo spisak svih pohranjenih izraza za pretraživanje ispišemo spisak svih pohranjenih skupova zapisa
	PF4 KP6 KP4 Return ili ↓ Enter Esc KP1 KP3	u prozoru za pretraživanje izbriše se postojeći prefiks za pretraživanje (odnosno tekući red) i ispiše se prefiks ID= (pretraživanje prema identifikacionom broju) u prozoru za pretraživanje izbriše se postojeći prefiks za pretraživanje (odnosno tekući red) i ispiše se prefiks CR= (pretraživanje prema kreatoru zapisa) poslije upisa svih pet pojmova za pretraživanje prelazimo na pretraživanje poslije upisa pojma za pretraživanje odmah prelazimo na pretraživanje iz reda za unos komandi poslije pretraživanja vraćamo se u prozor za pretraživanje prije ažuriranja zapisa mijenjamo tip maske unosa (upišemo broj pogotka i pritisnemo tipku KP1) ispišemo zapis u punom formatu – sa svim poljima i potpoljima (upišemo broj pogotka i pritisnemo tipku KP3); istu vrijednost ima komanda <i>FORMAT FULL</i>

A.2 DIREKTORIJ/DIRECTORY

Komanda	Tipke	Postupak – aktivnost
• <i>DELETE</i> • <i>DISPLAY</i> • <i>DUMP</i> • <i>EDIT DEF</i> • <i>EDIT LIST</i> • <i>EXIT</i> • <i>LIST</i> <i>LIST/E</i> • <i>LOCK1</i> • <i>LOCK2</i> • <i>PRINT</i> <i>PRINT/E</i> • <i>PRT</i> • <i>PUTINV</i> <i>PUTINV/FIND</i> • <i>QUIT</i> • <i>REMOVE STATUS</i> • <i>RENAME-TO</i> • <i>RESTORE HOLDINGS</i> • <i>SAVE</i> • <i>SAVE/HOST</i> • <i>SORTHOLD</i> • <i>STORE HOLDINGS</i> • <i>STORE RECORD</i>	PF 1 KP 7 PF 1 KP 1 Esc PF 1 KP 7	izbrišemo zapis (duplikat) u lokalnoj bazi podataka ili u lokalnoj i uzajamnoj bazi podataka istovremeno na ekranu ispišemo zapis u željenom formatu ispišemo zapis sa svim poljima i potpoljima na lokalnom štampaču određivanje unaprijed definiranih vrijednosti potpolja ispravljanje listića pohranimo zapis u lokalnu bazu podataka ili u lokalnu i uzajamnu bazu podataka istovremeno ispišemo listić na ekranu prije ispisa listića na ekranu, u editoru možemo popraviti sadržaj listića pohranimo zapis u lokalnu i uzajamnu bazu podataka i istovremeno ga zaključamo pohranimo zapis u lokalnu i uzajamnu bazu podataka i istovremeno ga zaključamo ispišemo listić na lokalnom štampaču prije ispisa listića na lokalnom štampaču, u editoru možemo popraviti sadržaj listića ispišemo zapis u željenom formatu na lokalnom štampaču u izabranu datoteku upišemo sve inventarske brojeve u zapisu u izabranu datoteku upišemo pojedine inventarske brojeve u zapisu u izabranu datoteku upišemo samo inventarske brojeve iz onih polja u zapisu koja ispunjavaju dati uslov napuštamo direktorij zapisa bez pohranjivanja zapisa u zapisu odjednom izbrišemo sva ona potpolja 996/997q (status) koja imaju unijet isti status zapisa preimenujemo zapis (duplikat) u lokalnoj bazi podataka prijenos polja 996/997/998 iz privremene memorije u zapis pohranimo zapis u lokalnu bazu podataka ili u lokalnu i uzajamnu bazu podataka istovremeno zapis, koji je konverzijom prenijet u lokalnu bazu podataka, pohranimo u uzajamnu bazu podataka polja 996/997 u zapisu razvrstamo u rastućem redoslijedu, prema određenim kriterijima pohranjivanje polja 996/997/998 u privremenu memoriju u privremenu memoriju pohranimo sva polja u zapisu, osim polja 996/997/998

Komanda	Tipke	Postupak – aktivnost
• <i>SYS_DUMP</i> • <i>SYS_PRINT</i> <i>SYS_PRINT/E</i> • <i>SYS_PRT</i> • <i>UNLOCK</i> • <i>?FIELDS</i> • <i>?FORMAT</i> • <i>?LIST</i>		ispišemo zapis sa svim poljima i potpoljima na sistemskom štampaču ispišemo listić na sistemskom štampaču prije ispisa listića na sistemskom štampaču, u editoru možemo popraviti sadržaj listića ispišemo zapis u željenom formatu na sistemskom štampaču otključamo zapis koji je zaključan komandom <i>LOCK1</i> ili komandom <i>LOCK2</i> ispišemo spisak dvoslovnih oznaka svih polja ispišemo spisak svih definiranih formata i listića ispišemo spisak svih definiranih listića
	← → ↑ ↓ KP 1 KP 3 KP 7 KP 4 KP. KP 2 PF 1 KP 2 KP- PF 4 KP- PF 1 KP- KP, PF 4 KP, PF 1 KP, PF 4 KP. PF 1 KP. PF 2 PF 1 KP 0 PF 1 Enter PF 1 PF 3 ili Find PF 3	pomjeramo se po poljima ulijevo pomjeramo se po poljima udesno pomjeramo se po poljima nagore pomjeramo se po poljima nadolje pomjeramo se po potpoljima ulijevo pomjeramo se po potpoljima udesno ubacimo polje u direktorij ubacimo potpolje u direktorij mijenjamo status Add odnosno Insert u statusnom redu, s obzirom na to da li želimo polje ili potpolje ubaciti ispred ili iza tekućeg polja ili potpolja automatsko dodjeljivanje inventarskih brojeva većem broju primjeraka inventariziranje građe nabavljene COBISS3/Nabavka brišemo tekuće polje (pohranimo u privremenu memoriju) kopiramo tekuće polje (pohranimo u privremenu memor.) posljednje brisano/kopirano polje dodamo u direktorij brišemo tekuće potpolje kopiramo tekuće potpolje posljednje brisano/kopirano potpolje dodamo u direktorij ispis spiska pohranjenih polja (privremena memorija), gdje možemo izabrati polje koje želimo ubaciti u direktorij automatsko ispisivanje naziva polja i potpolja u redu za poruke; iste tipke koristimo za prekidanje automatskog ispisivanja (isto važi za ogledni direktorij) ako nemamo uključeno automatsko ispisivanje naziva polja i potpolja, sa ovom tipkom ispisujemo naziv tekućeg polja i potpolja (isto važi za ogledni direktorij) prelazak iz direktorija u ogledni direktorij i obratno prelazak na poseban (menijski) način ažuriranja podataka i u zapisu, koji ima više polja 996/997, potražimo polje 996/997 koje odgovara navedenom zahtjevu za pretraživanje (potpolje=pojam za pretraživanje) potražimo svako slijedeće polje 996/997 koje odgovara navedenom zahtjevu za pretraž. (ako je takvih polja više)

Komanda	Tipke	Postupak – aktivnost
	KP0 ili Return PF4 PF2 PF1 KP6 PF1 KP5 PF1 KP8 PF4 KP8	prelazak iz prozora direktorija u prozor za unos sadržaja potpolja (sa tekućeg potpolja u prozor za unos sadržaja tog potpolja) opis karakteristika tekućeg polja ili potpolja (dužina unosa, ponovljivost, stepen obaveznosti) određujemo stepen obaveznosti (broj obaveznih potpolja u masi unosa) ispis podataka o zapisu iz sistemskog polja 000 (ID zapisa, datum kreiranja, mijenjanja, preuzimanja zapisa itd.) ispis fizičkog zapisa (sa \$ i #) ispis zapisa sa svim poljima i potpoljima (zajedno sa nazivima polja i potpolja)

A.3 UNOS SADRŽAJA POTPOLJA/INPUT

Komanda	Tipke	Postupak – aktivnost
	KP. PF 1 KP. PF 1 ↑ PF 1 ↓ PF 4 KP 1 KP 4 PF 2 KP 2 KP 0 ili ↑ Return Esc PF 1 KP 7 KP. PF 4 KP. PF 1 KP. PF 1 PF 3 ili Find PF 4 PF 2 PF 1 KP 6 PF 1 KP 5 PF 1 KP 8 PF 4 KP 8	brišemo sadržaj tekućeg reda vraćamo posljednji izbrisani red mijenjamo sva slova u redu u velika slova mijenjamo sva slova u redu u mala slova ubacimo prazan red, ako sadržaj potpolja ima više redova unos koda iz lokalnog šifrnika CODE 0 ispis šifrnika za tekuće potpolje; u ispunjenom potpolju 3 polja pod normativnom kontrolom prijelaz u spisak imena mijenjamo vrijednost indikatora prelazak iz prozora za unos sadržaja potpolja u prozor direktorija (zaključimo unos potpolja i vratimo se u direktorij na isto potpolje) prelazak iz prozora za unos sadržaja potpolja u prozor direktorija (zaključimo unos potpolja i vratimo se u direktorij na slijedeće potpolje) prelazak iz prozora za unos sadržaja potpolja u prozor direktorija (zaključimo unos potpolja i vratimo se u direktorij na isto potpolje, ali sadržaj potpolja ostaje isti kao što je bio prije promjene) pohranimo zapis u lokalnu bazu podataka ili u lokalnu i uzajamnu bazu podataka istovremeno brišemo sadržaj tekućeg potpolja kopiramo sadržaj tekućeg potpolja posljednji brisani/kopirani sadržaj potpolja dodajemo u bilo koje drugo potpolje u istom zapisu ili u drugim zapisima pretraživanje po šifrniku opis karakteristika tekućeg polja ili potpolja (dužina unosa, ponovljivost, stepen obaveznosti) određujemo stepen obaveznosti (broj obaveznih potpolja u masi unosa) ispis podataka o zapisu iz sistemskog polja 000 (ID zapisa, datum kreiranja, mijenjanja, preuzimanja zapisa itd.) ispis fizičkog zapisa (sa \$ i #) ispis zapisa sa svim poljima i potpoljima (zajedno sa nazivima polja i potpolja)

A.4 OPĆEVAŽEĆE KOMANDE I TIPKE (SEARCH, DIRECTORY, INPUT)

Komanda	Tipke	Postupak – aktivnost
• <i>EXPORT/FILE</i> • <i>HOLDOFF</i> • <i>HOLDON</i> • <i>MAIL</i> • <i>REFBASE</i> • <i>SET LANGUAGE</i> • <i>SET PASSWORD</i> • <i>SET TERMINAL</i> <i>SHOW TERMINAL</i> • <i>SET UP</i> • <i>SHOW BASE</i> • <i>SHOW TIME</i>		slanje datoteka iz sistema uzajamne katalogizacije drugim korisnicima isključimo automatsko ispisivanje sadržaja polja 996/997/998 uključimo automatsko ispisivanje sadržaja polja 996/997/998 slanje pisanih poruka svim korisnicima koji su priključeni u mrežu DECNET preklop u izabranu bazu podataka (prelazak u COBISS/OPAC) biramo jezik komuniciranja mijenjamo svoju korisničku šifru ispišemo i promijenimo određene karakteristike terminala mijenjamo vrijednosti parametara od kojih zavisi funkcioniranje programa ispišemo osobitosti lokalne baze podataka ispišemo tekući datum i vreme
	PF4 KP7 ili Do KP5 ili KP8 ili PF4 PF3 KP9 PF1 KP9 ili Help PF4 KP9 KP6	upis komandi u ekranskom načinu rada prilikom ispisa svih vrsta prelazimo na slijedeću stranu prilikom ispisa svih vrsta prelazimo na prethodnu stranu promijenimo način funkcioniranja pomoćne tastature – iz aplikativnog načina u numerički način i obratno (trenutni način funkcioniranja ispisan je u statusnom redu) ispiše se slika pomoćne tastature; značenje i funkcija komandnih tipki (tipki na pomoćnoj tastaturi) u pojedinom načinu (search mode, directory, input) uputstva za rad u sistemu katalogizacije pomoć prilikom unosa dijakritičkih znakova (ispis tabele sa dijakritičkim znacima) ispis menija sa najčešćim komandama u pojedinom načinu (search, directory, input) – prikladno za početnike

A.5 KOMANDE U NORMATIVNOJ BAZI PODATAKA

Komanda	Tipke	Postupak – aktivnost
• <i>ADOPT</i> • <i>BROWSE</i> • <i>UNADOPT</i>		prisvajanje normativnog zapisa pregledavanje spiska odrednica oslobađanje prisvojenog normativnog zapisa

B ZNAČENJE KOMANDNIH TIPKI

B.1 PRETRAŽIVANJE/SEARCH MODE

	?FIELDS		
EXPAND	prethodna strana	pomoć - komandne tipke	
CR=	sljedeća strana	ispis menija s komandama	
promjena tipa maske zapisa	HIER	ispis zapisa u punom formatu	prelazak na pretraž.
SELECT			

Funkcije pojedinih komandnih tipki

PF1			
EXPAND/ HOST		uputstva - priručnik	

Funkcije komandnih tipki u kombinaciji sa tipkom **PF1**

		apl./num. - pomoćna tastatura	PF4
upis komandi		pomoć - dijakritički znaci	SET TYPE
		ID=	
HOST/LOCAL			

Funkcije komandnih tipki u kombinaciji sa tipkom **PF4**

B.2 DIREKTORIJ/DIRECTORY

	ispis naziva tek. polja i potpolja	pretraž. sljedećeg polja 996/997	
ubacivanje polja	prethodna strana	pomoć - komandne tipke	brisanje tekućeg polja
ubacivanje potpolja	sljedeća strana	ispis menija s komandama	brisanje tekućeg potpolja
pomjer. na prethodno potpolje	dodjelj. inv. br. većem br. prim.	pomjer. na sljedeće potpolje	prelazak iz prozora direktorija u prozor za unos sadržaja potpolja
prelazak iz prozora direktorija u prozor za unos sadržaja potpolja		promjena statusa Add/Insert	

Funkcije pojedinih komandnih tipki

PF1		pretraž. polja 996/997	
SAVE	ispis fizičkog zapisa	uputstva - priručnik	dodavanje pohranjen. polja
	ispis podataka o zapisu	određivanje stepena obaveznosti	dodavanje pohranjen. potpolja
upis inv. br. u izabranu datoteku	inventar. građe (COBISS3/ Nabavka)		prelazak na menijski način unosa podataka
prelazak iz direktorija u ogledni direktorij i obrnuto		autom. isp. naziva polja i potpolja	

Funkcije komandnih tipki u kombinaciji sa tipkom **PF1**

	opis karakt. tekućeg polja i potpolja	apl./num.-pomoćna tastatura	PF4
upis komandi	ispis zapisa sa svim poljima i potpoljima	pomoć - dijakritički znaci	kopiranje tekućeg polja
			kopiranje tekućeg potpolja
		izbor polja iz privremene memorije	

Funkcije komandnih tipki u kombinaciji sa tipkom **PF4**

B.3 UNOS SADRŽAJA POTPOLJA/INPUT

	ispis šifra- za tekuće potpolje		
	prethodna strana	pomoć - komandne tipke	
unos koda iz lokal. šiframika (CODE 0)	sljedeća strana	ispis menija s komandama	brisanje tekućeg reda
	određivanje vrijednosti indikatora		zaključ- vanje unosa sadržaja potpolja
prelazak iz prozora za unos sadržaja potpolja u prozor direktorija		brisanje sadržaja potpolja	

Funkcije pojedinih komandnih tipki

PF1		pretraž. po šiframiku	
SAVE	ispis fizičkog zapisa	uputstva - priručnik	
	ispis podataka o zapisu	određivanje stepena obaveznosti	vraćanje brisanog reda
		dodavanje sadržaja potpolja	

Funkcije komandnih tipki u kombinaciji
sa tipkom **PF1**

	opis karakt. tekućeg polja i potpolja	apl./num.- pomoćna tastatura	PF4
upis komandi	ispis zapisa sa svim poljima i potpoljima	pomoć - dijakritički znaci	
ubacivanje praznog reda			
		kopiranje sadržaja potpolja	

Funkcije komandnih tipki u kombinaciji
sa tipkom **PF4**

C NIZOVI COBISS ZNAKOVA

U programskoj opremi COBISS2/Katalogizacija cjelokupni unos podataka odvija se u latinici. Pored osnovnih latiničkih znakova moguće je unijeti također i najčešće korištene kombinacije dijakritičkih znakova.

Ćirilicu transliteriramo prema donjoj tabeli. Ako imamo odgovarajući štampač i ako su zapisi pripremljeni u skladu sa uputstvima iz *Dodatka D.1* priručnika *COMARC/B*, zapise u ćirilici ili u kombinaciji ćirilice i latinice možemo naštampati. Neke web aplikacije, npr. COBISS/OPAC, omogućuju također i prikaz u ćirilici.

Prilikom unosa zapisa koristimo također i kontrolne znakove:

Znak	Kod u bazi	Unos	Prikaz na ekranu
uključivanje latinice	028		*
uključivanje ćirilice	029		-
uključivanje kombinacije više znakova	007		±
nesortiranje (NSB/NSE)	255		≠
uključivanje komande LaTeX	001		♦

C.1 LATINICA

Pojedina ćirilička slova su u tabelu upisana italikom. Za njih se transliteracija u sistemu COBISS razlikuje od transliteracije koja je propisana u pravilima Eve Verone *Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga*.

Znak	Kod u bazi	Unos	Opis znaka	Jezik	Ćirilica
A <i>a</i>	065 097	A <i>a</i>			A <i>a</i>
Â <i>â</i>	132 191	 Â <i>â</i>	a sa cirkumfleksom	rumunjski, francuski; ukrajinski (po transliteraciji)	
Ă <i>ă</i>	133 192	 Ă <i>ă</i>	a sa kvačicom (brevisom)	romunjski	
À <i>à</i>	134 193	 À <i>à</i>	a sa gravisom	francuski	
Á <i>á</i>	135 194	 Á <i>á</i>	a sa akutom	češki, slovački, mađarski	
Ã <i>ã</i>	136 195	 Ã <i>ã</i>	a sa tildom	portugalski	

Znak	Kod u bazi		Unos		Opis znaka	Jezik	Ćirilica
Ä ä	137	197	Tab :A Tab :a		a sa dijerezom/preglasom	slovački, finski, njemački, švedski	
Å å	138	196	Tab oA Tab oa		a sa kružićem (široki o)	danski, norveški, švedski	
Æ æ	139	198	Tab eA Tab ea		diftong ae	danski, norveški, švedski, holandski	
Ą ą	140	199	Tab cA Tab ca		a sa kukicom (nazalni a)	poljski, litvanski	
B b	066	098	B b				Б б
C c	067	099	C c				Ц ц
Ç ç	143	202	Tab ,C Tab ,c		c sa sedijem	albanski, francuski, portugalski, turski	
Č č	141	200	Tab vC Tab vc		c sa kvačicom	slavenski jezici (također po transliteraciji)	Ч ч
Ć ć	142	201	Tab 'C Tab 'c		c sa akutom	slavenski jezici (također po transliteraciji)	Ћ ћ
D d	068	100	D d				Д д
Ď ě	145	205	Tab vD Tab vd		d sa kvačicom	češki, slovački	
Đ đ	146	203	Tab 'D Tab 'd		d sa akutom	češki, slovački	
Đ đ	144	204	Tab -D Tab -d		d sa crticom	hrvatski, laponski; srpski (po transliteraciji)	Ђ ђ
E e	069	101	E e				Е е
Ê ê	147	206	Tab ^E Tab ^e		e sa cirkumfleksom	francuski	
Ě ě	148	207	Tab vE Tab ve		e sa kvačicom	češki, gornji i donji lužičkosrpski	
È è	149	208	Tab `E <span>Tab</span> `e		e sa gravisom	francuski; ruski i bjeloruski (po transliteraciji)	Э э
É é	150	209	Tab 'E Tab 'e		e sa akutom (dugi e)	češki, slovački, mađarski, francuski, islandski	
Ĕ ě	151	210	Tab :E Tab :e		e sa dijerezom/preglasom	albanski, francuski, njemački; ruski i bjeloruski (po transliteraciji)	Ě ě
Ę ę	152	211	Tab cE Tab ce		e sa kukicom (nazalni e)	poljski, litvanski	
F f	070	102	F f				Ф ф
G g	071	103	G g				Г г
Ğ ğ	153	212	Tab vG Tab vg		g sa kvačicom (brevisom)	turski	Ғ ғ
Ǵ ǵ	154	213	Tab 'G Tab 'g		g sa akutom	makedonski (po transliteraciji)	Ѓ ѓ
H h	072	104	H h				Х х
I i	073	105	I i				И ¹ и
Î î	155	214	Tab ^I Tab ^i		i sa cirkumfleksom	romunjski, francuski	Î î

¹ Transliteracija se razlikuje samo kod ukrajinskog znaka И.

Znak	Kod u bazi		Unos	Opis znaka	Jezik	Ćirilica
Ī	156		I	veliki i sa tačkom	turski	
İ	157	215	I i	i sa gravisom	italijanski	I i
Í	158	216	I i	i sa akutom (dugi i)	češki, slovački	
Ĭ	159	217	I i	i sa dijerezom	francuski, furlanski	Ĭ ĭ
J	074	106	J j			J j
K	075	107	K k			K к
Ќ	160	218	K k	k sa akutom	makedonski (po transliteraciji)	Ќ ќ
L	076	108	L l			Л л
Ĺ	161	219	L l	l sa akutom	slovački, gornji in donji lužičkosrpski	
Ł	162	220	L l	l sa crticom (tvrđi l)	poljski	
M	077	109	M m			M м
N	078	110	N n			H н
Ň	163	221	N n	n sa kvačicom	češki, slovački	
Ŋ	164	222	N n	n sa akutom	poljski, gornji i donji lužičkosrbski	
Ñ	165	223	N n	n sa tildom	španski	
O	079	111	O o			O o
Ô	166	224	O o	o sa cirkumfleksom	slovački, francuski	
Ò	167	225	O o	o sa gravisom	francuski	
Ó	168	226	O o	o sa akutom (dugi o)	češki, slovački, poljski, gornji lužičkosrpski, mađarski, islandski	
Õ	169	227	O o	o sa tildom	portugalski, estonski	
Ö	170	228	O o	o sa dijerezom/preglasom	finski, njemački, švedski, islandski, mađarski, turski	
Ő	171	229	O o	o sa dvostrukim akutom	mađarski	
Œ	172	230	eO eo	diftong oe	francuski, holandski	
Ø	173	231	O o	prekriženi o	danski, norveški	
P	080	112	P p			П п
Q	081	113	Q q			
R	082	114	R r			P p
Ř	174	232	R r	r sa kvačicom	češki, gornji lužičkosrpski	
S	083	115	S s			C c
Ŝ		234	S s	mali s sa cirkumfleksom	esperanto	
Ś	176	235	S s	s sa akutom (meki š)	poljski, dolnji lužičkosrpski	
Ş	177	236	S s	s sa sedijem	romunjski, turski	
ß		237		oštri s	njemački	
Š	175	233	S s	s sa kvačicom	slavenski jezici (također po transliteraciji)	Ш ш

Znak	Kod u bazi		Unos	Opis znaka	Jezik	Ćirilica
T t	084	116	T t			T t
Ť ť	178	238	vT vt	t sa kvačicom	češki, slovački	
Ť ť		239	't	t sa akutom	češki, slovački	
Ț ț	179	240	.T .t	t sa sedijem	romunjski	
U u	085	117	U u			У у
Ů ů	180	241	^U ^u	u sa cirkumfleksom	ukrajinski (po transliteraciji)	
Ù ù	181	242	`U `u	u sa gravisom	francuski, italijanski	
Ú ú	182	243	'U 'u	u sa akutom (dugi u)	češki, slovački	
Ü ü	183	244	:U :u	u sa dijerezom/preglasom	njemački, mađarski, turski	
Ů ů	184	246	oU ou	u sa kružićem (dugi u)	češki	Ў ў
Ű ű	185	245	"U "u	u sa dvostrukim akutom	mađarski	
V v	086	118	V v			В в
W w	087	119	W w			
X x	088	120	X x			
Y y	089	121	Y y			Ы ы
Ý ý	186	247	'Y 'y	y sa akutom (dugi tvrdi i)	češki, slovački	
Ÿ ŷ	187	248	:Y :y	y sa dijerezom	francuski	
Z z	090	122	Z z			З з
Ż ż	189	250	'Z 'z	z sa akutom	poljski, gornji i donji lužičkosrpski	
Ž ž	190	251	.Z .z	z sa tačkom	poljski	
Ž ž	188	249	vZ vz	z sa kvačicom	slavenski jezici (također po transliteraciji)	Ж ж
¡	128		!	obrnuti uskličnik	španski	
"	252		" "	ćirilički tvrdi znak	bugarski, ruski (po transliteraciji)	Ђ
'	253		' '	ćirilički meki znak	bugarski, ruski, bjeloruski (po transliteraciji)	Ь
'	254		'.	znak za depalatalizaciju	bjeloruski, ukrajinski, makedonski	’
£	129		#	funta		
©	130		@	copyright		
°	131		oo	stupanj		

C.2 ĆIRILICA

Za pojedine znakove su njihovi ekvivalenti u latinici u tabelu upisani italikom. Za njih se transliteracija u sistemu COBISS razlikuje od transliteracije koja je propisana u pravilima Eve Verone *Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga*.

Znak	Kod u bazi		Unos		Ispis u latinici	
А а	065	097	A	a	A	a
Б б	066	098	B	b	B	b
В в	086	118	V	v	V	v
Г г	071	103	G	g	G	g
Ґ ґ	153	212	Tab vG	Tab vg	Ǧ	ǧ
Д д	068	100	D	d	D	d
Ѓ ѓ	154	213	Tab ’G	Tab ’g	Ǧ	ǧ
Ђ ј	144	204	Tab -D	Tab -d	Đ	đ
Е е	069	101	E	e	E	e
Ё ё	151	210	Tab :E	Tab :e	Ё	ё
Є є	007 074 101	007 106 101	Ctrl A Je	Ctrl A je	<i>Je</i>	<i>je</i>
Ж ж	188	249	Tab vZ	Tab vz	Ž	ž
З з	090	122	Z	z	Z	z
С с	068 122	100 122	Dz	dz	Dz	dz
И и	073	105	I	i	<i>I</i> ²	<i>i</i>
І і	157	215	Tab `I	Tab `i	Ì	ì
Ї ї	159	217	Tab :I	Tab :i	İ	ı
Ј ј	074	106	J	j	J	j
Й й	155	214	Tab ^I	Tab ^i	Î	î
К к	075	107	K	k	K	k
Л л	076	108	L	l	L	l
Љ љ	076 074	108 074	Lj	lj	Lj	lj
М м	077	109	M	m	M	m
Н н	078	110	N	n	N	n
Њ њ	078 074	110 074	Nj	nj	Nj	nj
О о	079	111	O	o	O	o
П п	080	112	P	p	P	p
Р р	082	114	R	r	R	r
С с	083	115	S	s	S	s
Т т	084	116	T	t	T	t
Ќ к	160	218	Tab ’K	Tab ’k	Ć	ć

² Transliteracija se razlikuje samo kod ukrajinskog znaka И.

Znak	Kod u bazi		Unos		Ispis u latinici	
ћ	h	142 201	'C	'c	Ć	ć
у	y	085 117	U	u	U	u
ѣ	ě	184 246	oU	ou	Ů	ů
Ф	ф	070 102	F	f	F	f
Х	x	072 104	H	h	H	h
Ц	ц	067 099	C	c	C	c
Ч	ч	141 200	vC	vc	Č	č
Ѣ	ě	068 249 100 249	D vz	d vz	Dž	dž
Ш	ш	175 233	vS	vs	Š	š
Щ	щ	007 175 201 007 233 201	vS 'c	vs 'c	Šć	šć
Ъ	ъ	252 007 252	" "	" "	"	"
Ы	ы	089 121	Y	y	Y	y
Ь	ь	253 007 253	' '	' '	'	'
Э	э	149 208	`E	`e	È	è
Ю	ю	007 074 117 007 106 117	Ju	ju	Ju	ju
Я	я	007 074 097 007 106 097	Ja	ja	Ja	ja
,		254	.		,	

C.3 COBISS TASTATURA

C.4 AMERIČKA TASTATURA

D. Postavljanje terminala

Nakon pritiska na tipku **SET-UP**, na ekranu se ispiše osnovni meni direktorija Set-up. U prvom retku osnovnog direktorija navedena su polja sa imenima ostalih menija. Pojedini meni izaberemo tipkom za pomicanje **→**. Zatim pritisnemo tipku **ENTER**. Iz drugih menija vraćamo se u osnovni meni (direktorij) tako da izaberemo polje 'To Directory' i pritisnemo tipku **ENTER**.

Po parametrima u pojedinom meniju pomičemo se tipkama za pomicanje **↓**, **↑**, **→** i **←**, a vrijednosti izabiremo pritiskom na tipku **ENTER**.

Ako vrijednost nekog parametra promijenimo te ga želimo sačuvati, najprije se moramo vratiti u osnovni meni, izabrati parametar Save i pritisnuti tipku **ENTER**. Tek zatim napustimo direktorij Set-up. Izlazak iz direktorija Set-up omogućava tipka **SET-UP**.

D.1 Postavljanje terminala VT220

Set-Up Directory **VT220 V2.3**

Display General Comm Printer Keyboard Tab

On Line Clear Display Clear Comm Reset Terminal Recall Save

Set-Up=English North American Keyboard Default Exit

Replace Mode Printer: None

Display Set-Up **VT220 V2.3**

To Next Set-Up To Directory 80 Columns Interpret Controls

No Auto Wrap Jump Scroll Light Text, Dark Screen

Cursor Block Cursor Style

Replace Mode Printer: None

General Set-Up **VT220 V2.3**

To Next Set-Up To Directory VT200 Mode, 7 Bit Controls

User Defined Keys Unlocked User Features Unlocked Multinational

Application Keypad Normal Cursor Keys No New Line

Replace Mode Printer: None

Communications Set-Up**VT220 V2.3****To Next Set-Up**

To Directory

Transmit=9600

Receive=Transmit

XOFF at 64

8 Bits, No Parity

1 Stop Bit

No Local Echo

EIA Port, Data Leads Only

Disconnect, 2 s Delay

Limited Transmit

Replace Mode

Printer: None

Printer Set-Up**VT220 V2.3****To Next Set-Up**

To Directory

Speed=9600

Normal Print Mode

8 Bits, No Parity

1 Stop Bit

Print Full Page

Print National Only

No Terminator

Replace Mode

Printer: None

Keyboard Set-Up **VT220 V2.3**

To Next Set-Up To Directory Typewriter Keys Caps Lock
No Auto Repeat Keyclick No Margin Bell Warning Bell Break
No Auto Answerback Answerback= Not Concealed

Replace Mode Printer: None

Tab Set-Up **VT220 V2.3**

To Next Set-Up To Directory Clear all tabs Set 8 column tabs
T T T T T T T T T
1234567890123456789012345678901234567890123456789012345678901234567890

Replace Mode Printer: None

D.2 Postavljanje terminala VT320

Set-Up Directory

VT320 V1.1

Display

General

Comm

Printer

Keyboard

Tab

On Line

Clear Display

Clear Comm

Reset Terminal

Recall

Save

Set-Up=English

North American Keyboard

Default

Exit

Copyright (03,004)

1987, Digital Equipment Corporation - All Rights Reserved
Printer: None

Display Set-Up

VT320 V1.1

To Next Set-Up

To Directory

80 Columns

Interpret Controls

No Auto Wrap

Jump Scroll

Light Text, Dark Screen

Cursor

Block Cursor Style

No Status Display

(03,004)

Printer: None

General Set-Up**VT320 V1.1****To Next Set-Up**

To Directory

VT300 Mode, 7 Bit Controls

VT320 ID

User Defined Keys Unlocked

User Features Unlocked

8-bit Characters

Application Keypad

Normal Cursor Keys

No New Line

UPSS DEC Supplemental
(03,004)

Printer: None

Communications Set-Up**VT320 V1.1****To Next Set-Up**

To Directory

Transmit=9600

Receive=Transmit

XOFF at 64

8 Bits, No Parity

1 Stop Bit

No Local Echo

Odlisno od napeljave

Disconnect, 2 s Delay

Limited Transmit

No Auto Answerback
(03,004)

Answerback=

Not Concealed

Printer: None

Printer Set-Up**VT320 V1.1**

To Next Set-Up To Directory Speed=9600 No Printer To Host
Normal Print Mode XOFF 8 Bits, No Parity 1 Stop Bit
Print Full Page Print National Only No Terminator

(03,004)

Printer: None

Keyboard Set-Up**VT320 V1.1**

To Next Set-Up To Directory Typewriter Keys Caps Lock
No Auto Repeat Keyclick No Margin Bell Warning Bell Break
Compose <X> Delete
,, and .. Keys Send ,< and > Key ~ Key

(03,004)

Printer: None

Tab Set-Up

VT320 V1.1

To Next Set-Up

To Directory

Clear all tabs

Set 8 ccolumn tabs

T

T

T

T

T

T

T

T

T

1234567890123456789012345678901234567890123456789012345678901234567890

(03,004)

Printer: None

D.3 Postavljanje terminala VT420

Set-Up Directory

VT420 V1.3

Global

Display

General

Comm

Printer

Keyboard

Tab

Clear Display

Clear Comm

Reset Session

Recall

Save

Set-Up=English

North American Keyboard

Default

Enable Sessions

Disable Sessions

Exit

Screen Align

Copyright 1989, Digital Equipment Corporation - All Rights Reserved

1(003,004)

Printer: None

Global Set-Up

VT420 V1.3

To Next Set-Up

To Directory

On Line

S1=Comm1

CRT Saver

Odv. od napeljave

70 Hz

Printer shared

1(003,004)

Printer: None

Display Set-Up **VT420 V1.3**

To Next Set-Up

1(003,004) Printer: None

General Set-Up **VT420 V1.3**

To Next Set-Up

1(003,004) Printer: None

Communications Set-Up Comm1 VT420 V1.3

To Next Set-Up To Directory Transmit=9600 Receive=Transmit
XOFF at 64 8 Bits, No Parity 1 Stop Bit No Local Echo
Data Leads Only Disconnect, 2 s Delay Limited Transmit
No Auto Answerback Answerback= Not Concealed
Modem High Speed = ignore Modem Low Speed = ignore
1(003,004) Printer: None

Printer Set-Up VT420 V1.3

To Next Set-Up To Directory Speed=9600 No Printer To Host
Normal Print Mode XOFF 8 Bits, No Parity 1 Stop Bit
Print Full Page Print National Only No Terminator
1(003,004) Printer: None

Keyboard Set-Up VT420 V1.3

To Next Set-Up To Directory Typewriter Keys Caps Lock

No Auto Repeat Keyclick High Margin Bell Off Warning Bell High

Character Mode <X> Delete Local Compose Ignore Alt

F1 = Hold F2 = Print F3 = ignore F4 = Session F5 = Break

, < and . > Keys < > Key ` ~ Key

1(003,004) Printer: None

Tab Set-Up VT420 V1.3

To Next Set-Up To Directory Clear all tabs

Set 8 column tabs

T	T	T	T	T	T	T	T	T	T
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0

1(003,004) Printer: None

D.4 PODEŠAVANJE TERMINALSKOG EMULATORA REFLECTION

D.4.1 Skriptum COBISS za program Reflection

Skriptum COBISS je program s nazivom **Cobiss.r2w** koji je namijenjen za korištenje programa Reflection, verzija 7 ili viša. Sadrži podešavanja, potrebna za rad u sistemu COBISS, kao što su:

- terminalski parametri,
- automatsko priključivanje na mrežu na određeni računarski sistem,
- izvođenje potrebnih makro operacija,
- raspoređivanje funkcijskih tipki na tastaturi,
- štampanje u lokalnom i mrežnom okruženju,
- upotreba posebnih dijakritičkih znakova COBISS.

Skriptum COBISS moguće je dobiti prilikom instaliranja programa Reflection na računar korisnika ili na web sajtu <http://home.izum.si/cobiss/ocobissu/cenik.htm>, gdje se nalazi u obliku besplatnog programskog paketa.

D.4.2 Programski zahtjevi

Za upotrebu skriptuma COBISS na računaru mora biti instalirana slijedeća programska oprema:

- terminalski emulator Reflection for UNIX and Digital, verzija 7 ili viša,
- omogućen pristup do Interneta,
- instaliran Microsoft Internet Explorer, Netscape Navigator ili Netscape Communicator,
- program WinZip,
- mogućnost izbora tastature EN – engleski (SAD) odnosno English (United States)

D.4.3 Instalacija skriptuma COBISS

Datoteka **CobissTools.zip** predstavlja skup datoteka koje su potrebne za instalaciju programskog skriptuma COBISS za program Reflection i dodatak COBISS Dijakritički znaci.

Datoteka **CobissTools.zip** sadrži četiri datoteke:

<i>DiakriticniZnaki.CAB</i>	paket s programskim datotekama,
<i>PreberiMe.htm</i>	datoteka sa uputstvima,
<i>setup.exe</i>	program za instalaciju,
<i>Setup.ls</i>	procedura za instalaciju.

Prije instalacije potrebno je zatvoriti sve prozore programa Reflection.

Datoteku **CobissTools.zip** treba najprije prenijeti u privremenu mapu (Temp Folder) ili na desktop računara. Dvojnim klikom na datoteku, korisnicima, koji su registrirani za upotrebu programa WinZip, otvara se prozor za dijalog, u kojem je vidljiv sadržaj datoteke **CobissTools.zip**. Dvojnim klikom na datoteku **setup.exe** aktiviramo instalacioni program te slijedimo uputstva na ekranu.

Korisnicima koji nisu registrirani za korištenje programa WinZip, poslije dvojnog klika na datoteku **CobissTools.zip**, otvara se prozor **WinZip**. U donjem dijelu prozora je izjava o prihvaćanju uslova za besplatno korištenje tog programa. Kliknemo dugme **I agree**, poslije čega se otvara prozor sa sadržajem datoteke **CobissTools.zip**. Dvojnim klikom na datoteku **setup.exe** aktiviramo instalacioni program te slijedimo uputstva na ekranu.

Instalacioni program kreira grupu **Cobiss Tools** sa prečicama **Cobiss** i **PreberiMe**.

Upozorenje:

Da bi program pravilno djelovao, potrebno je iznova aktivirati računar.

D.4.4 Upotreba skriptuma COBISS

Skriptum COBISS je pogonska datoteka za program Reflection. To znači da klikom na ikonu **Cobiss** u grupi **Cobiss Tools**, u meniju **Start** neposredno aktiviramo program Reflection i pokrećemo sve potrebne aktivnosti za povezivanje sa sistemom COBISS.

Kada prvi put aktiviramo program, otvara se prozor za dijalog, u koji upisujemo naziv računara na koji se priključujemo kada se povezujemo sa COBISS-om. Podešavanja pohranjujemo klikom na dugme **Save** ili u meniju **File** izaberemo **Save Cobiss.r2w**.

Upozorenje:

Za pravilnu upotrebu tastature u svim segmentima COBISS-a, potrebno je tastaturu podesiti na američki raspored tipki.

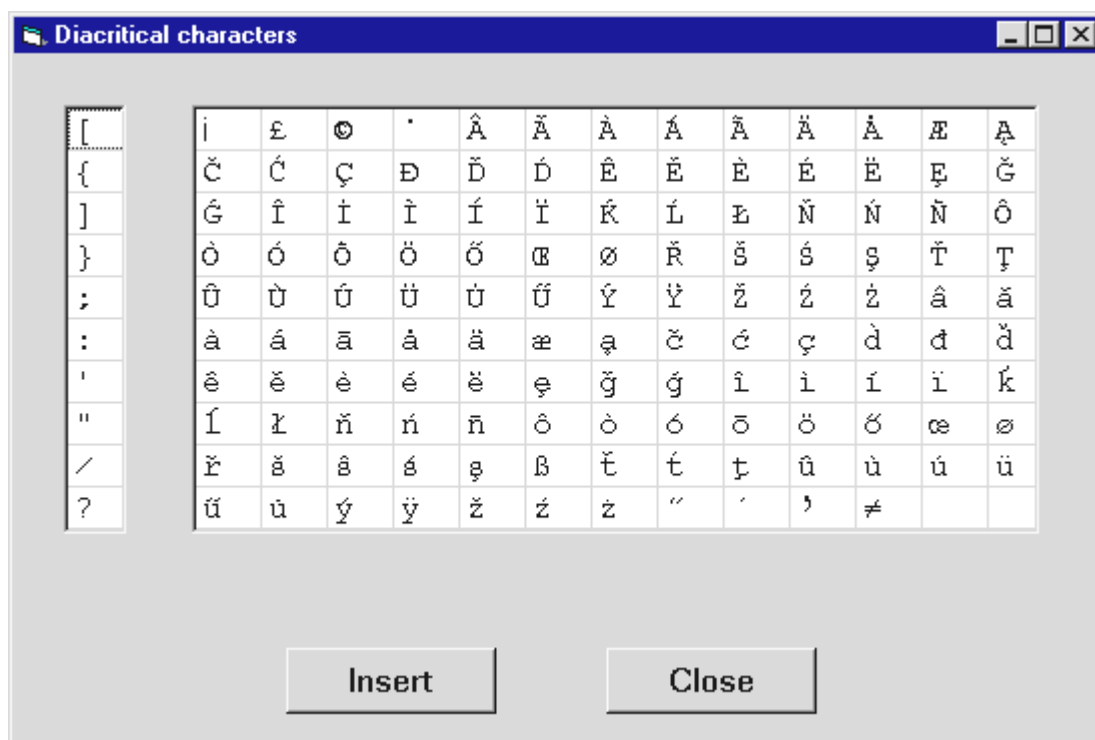
D.4.5 Upotreba programa COBISS Dijakritički znaci

Program Dijakritički znaci u programu Reflection koristimo za unos slova s dijakritičkim obilježjima i drugih posebnih znakova. Program aktiviramo iz menijskog reda COBISS, gdje biramo **Diakritični znaci** odnosno kliknemo na dugme **Znaci** u redu sa alatima.

Slovo s dijakritičkim obilježjem ili posebni znak možemo upisati na više načina:

- u tabeli biramo znak i dva puta kliknemo na njega,
- u tabeli biramo znak i potom dugme **Vstavi (Insert)**,
- u tabeli biramo znak i pritisnemo tipku **[Enter]** ili **[Return]**,
- upisujemo kombinaciju tipki koja se pojavi ispod tabele dijakritičkih znakova kada smo znak izabrali.

Program zatvaramo tako što kliknemo na dugme **Zapri**.

Slika D.4 - 1: Dijakritički znaci

D.4.6 Upotreba komande Word To Cobiss

Komandu **Word To Cobiss** koristimo za prijenos teksta koji sadrži znakove č, ě, đ, š, ž, Č, Ć, Đ, Š, Ž, [, {, }, ;, :, ', ", / i ?, iz Worda u Cobiss. Tekst koji želimo prenijeti, u Wordu označimo i kopiramo ga, a potom ga u prozoru programa Reflection, u jednom od segmenata COBISS priljepimo tako što u meniju COBISS izaberemo komandu **Word To Cobiss**.

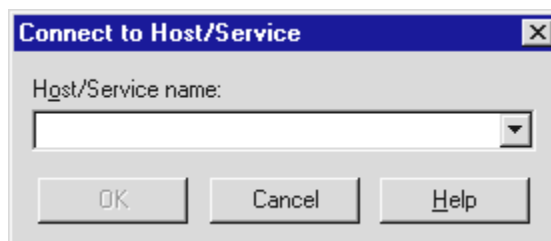
Upozorenje:

Na ovaj način možemo pretvarati samo gore navedene znakove.

D.4.7 Podešavanje veze

Upisujemo naziv računara na koji se priključujemo kada koristimo COBISS:

1. Kliknemo prečicu **Cobiss** u grupi **Cobiss Tools** u meniju **Start**.
2. U prozor za dijalog, koji se otvori, upišemo naziv računara na koji ćemo se priključiti, te potvrđujemo klikom na dugme **OK**.

Slika D.4 - 2: Priključivanje na računar

3. Podešavanja pohranjujemo klikom na dugme **Save** u redu sa alatima ili u meniju **File** izaberemo **Save cobiss.r2w**.

Upozorenje:

Kod verzije skriptuma COBISS, koji se nalazi na IZUM-ovom web sajtu <http://home.izum.si/cobiss/ocobissu/cenik.htm>, tastaturu i terminal nije potrebno podešavati jer je skriptum za korištenje u segmentima COBISS već podešen.

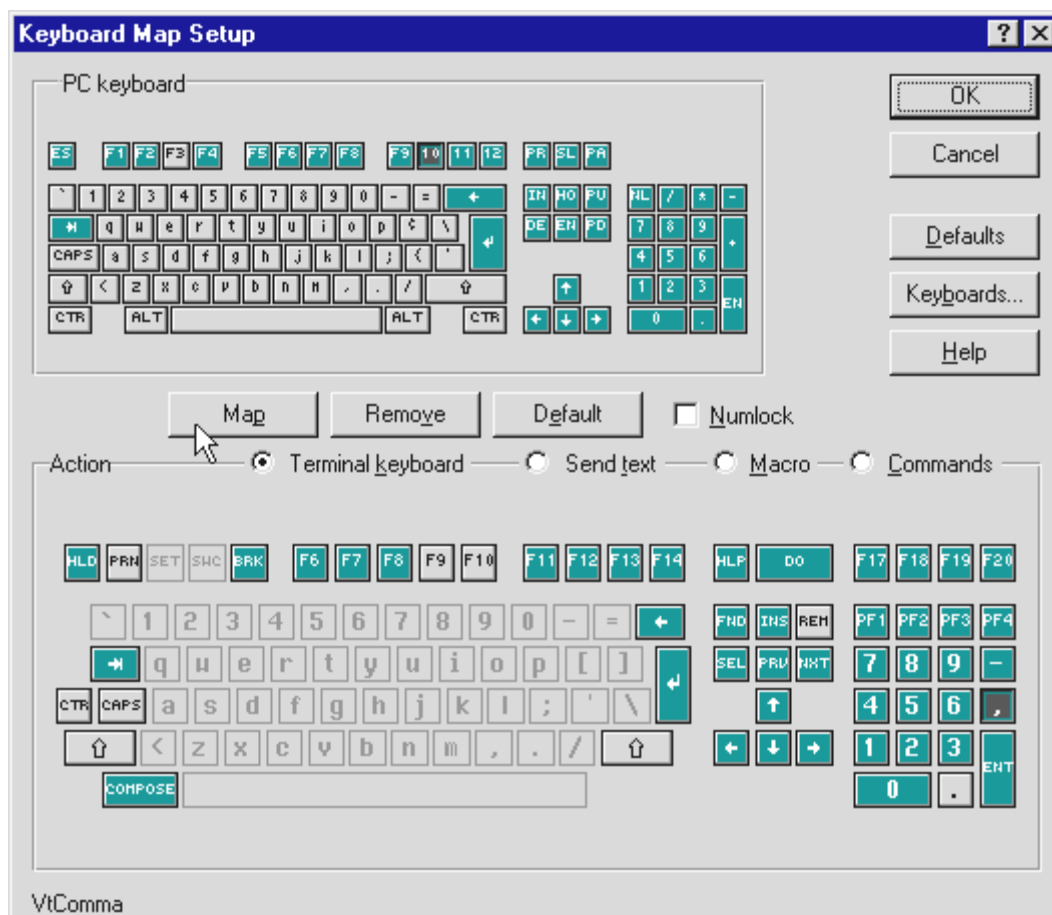
D.4.8 Podešavanja tastature

Za pravilno korištenje tipki u segmentima COBISS potrebno je tastaturu prilagoditi personalnom računar.

U meniju **Setup** izaberemo opciju **Keyboard map** i pojedinim tipkama personalnog računara dodijelimo druge vrijednosti:

personalni računar	terminal
F9	KP-
F10	KP,
F4	Do

Tipkama dodjeljujemo druge vrijednosti tako što najprije označimo tipku na donjoj (terminalskoj) tastaturi, potom tipku na gornjoj tastaturi (za personalni računar) te potom kliknemo na dugme **Map**.

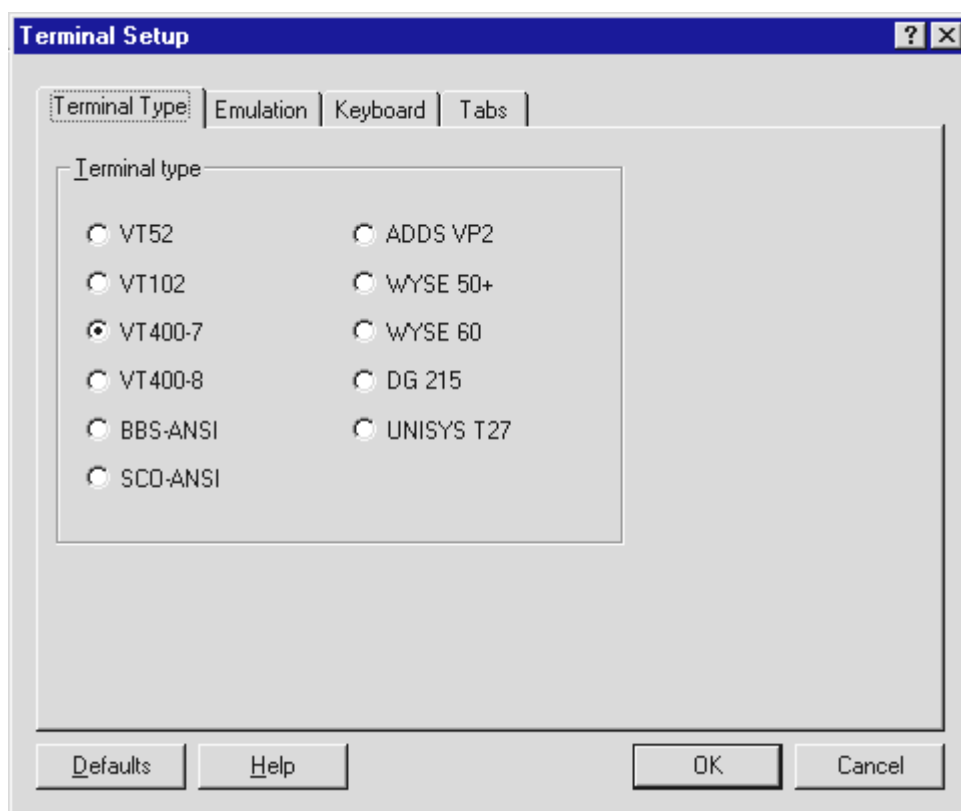
Slika D.4 - 3: Podešavanja za preslikavanje tastature

D.4.9 Provjera funkcioniranja

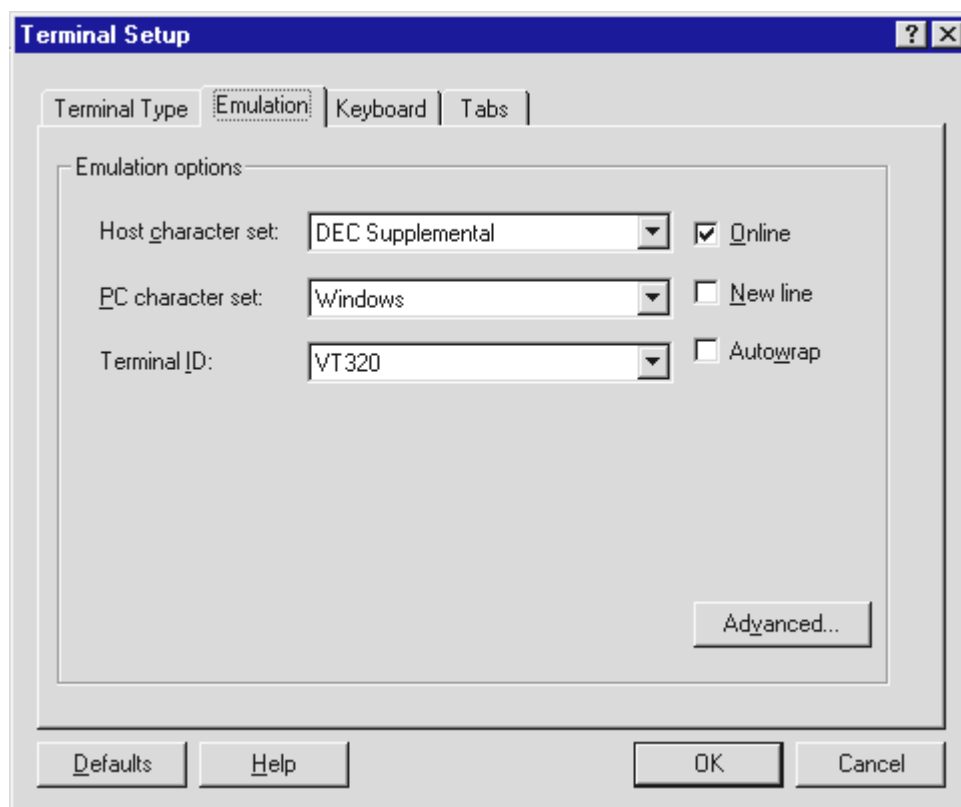
Poslije postavljanja skriptuma i uspostavljanja veze trebamo se uvjeriti da tastatura pravilno funkcionira. Potrebno je provjeriti posebno tipke na numeričkom dijelu, tj. tipke **PF1** do **PF4**, **KP0** do **KP9**, **KP,**, **KP-** te tipke **Do** i **Find**.

Ako se prilikom rada tastature pojave teškoće, provjeravamo podešavanja.

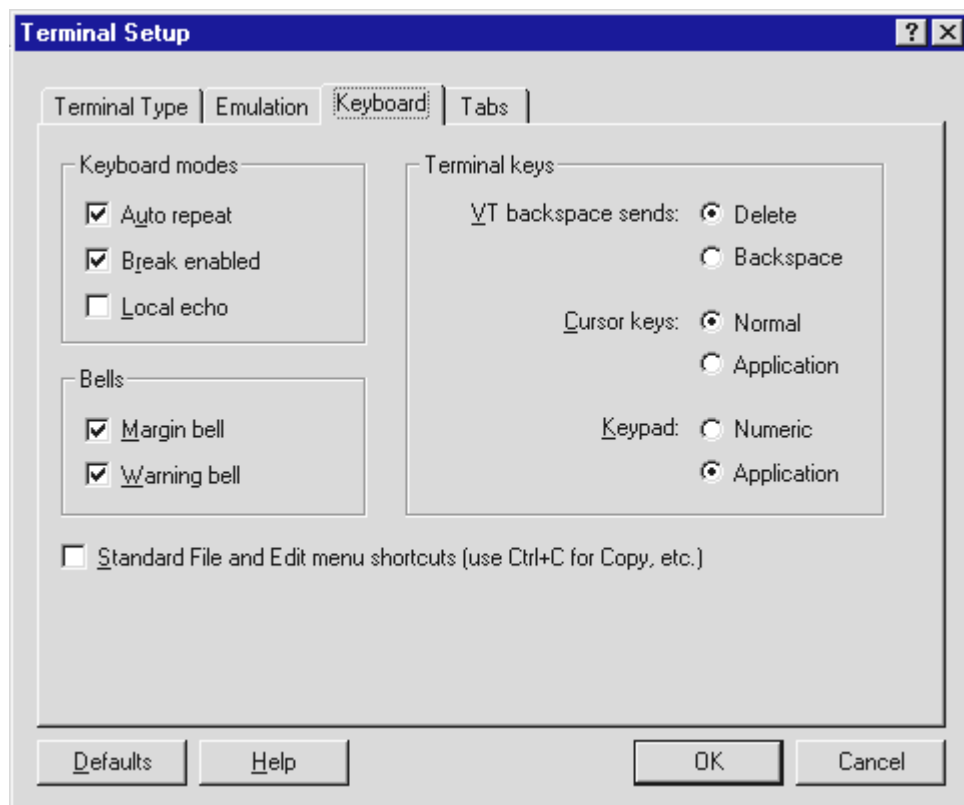
U meniju **Setup** biramo opciju **Terminal** te pogledamo da li su izabrane opcije jednake onima na donjim slikama (na svim karticama). Ako bilo šta promijenimo, podešavanja pohranjujemo.

Slika D.4 - 4: Podešavanje terminala - 1

Slika D.4 - 5: Podešavanje terminala - 2

Slika D.4 - 6: Podešavanje terminala - 3

E ŠTAMPAČI

Nekoliko opštih uputstava za korišćenje štampača u sistemu COBISS

Ispisne datoteke, koje oblikuje programska oprema COBISS2, nisu upotrebljive za neposredno štampanje na štampaču. Pre štampanja, komande u tim datotekama računar mora da pretvori u sekvence koje izabrani štampač poznaje.

Za štampanje na lokalnom štampaču značajna su podešavanja parametra *Printer* (v. komandu *SET UP*) i pravilan izbor parametara (*Print Setup*) u terminalskom emulatoru *Reflection* za *UNIX* and *OpenVMS*. Izaberemo odgovarajući štampač i štrikliramo parametre *Bypass Windows print driver*, *Disable printer translation* i *Auto formatted*.

Za štampanje nalepnica najčešće se koriste termički štampači *Eltron* (*Zebra*) i *Fargo* (*Datamax*). Ako koristite štampač *Eltron*, prilikom podešavanja (*set-up*) morate da izaberete *17 Ther. line printer (CP 1250)*, dok za štampač *Fargo* birate *13 FARGO (labels)*, a za štampač *Datamax 21 Datamax štampači*. U slučaju ovih štampača nisu potrebna nikakva posebna podešavanja. Štampači *Eltron* i *Datamax* omogućuju i ispis grafičkog logotipa na nalepnicu.

Za štampanje na laserski štampač na raspolaganju imamo dve mogućnosti. Prva mogućnost je izbor tipa štampača *07 HP (COBISS Fonts)*. Prilikom ovog izbora, u štampač se, pre svakog štampanja, upiše potreban skup znakova. Laserski štampač mora da bude kompatibilan s modelom *HP LaserJet*, serija II, a takođe mora da ima ugrađeno najmanje 4 MB RAM-a. Druga mogućnost je izbor tipa štampača *16 HP (PCL Fonts)*. U ovom slučaju program koristi znake koji su već ugrađeni u štampač, te je zbog toga moguće i lokalno štampanje.

Svi matrični štampači funkcionišu na isti način, bilo da su priključeni na terminal (lokalni štampač) ili kao sistemski štampači (*queue*).

U slučaju matričnih štampača, papir moramo da umetnemo pomoću tipke *LOAD* na štampaču. Ako papir želimo da umetnemo ručno, pomeranjem valjka, prva strana može da se ispiše previsoko ili prenisko, tako da je u nastavku štampanja pomeranje na početak sledeće strane pogrešno.

U slučaju matričnih štampača moguće je da se leva ivica štampanja podesi ručno, i to pomeranjem zupčastih točkića na mestu na kojem papir ulazi u štampač.

Dužina lista s perforiranom ivicom iznosi 12 inča (engl. *inch*), tako da ista vrednost mora da bude podešena i u set-up-u štampača. Svako drugačije podešavanje dovodi do toga da je pomeranje na početak sledeće strane preveliko ili premalo, te ispis sa svakim sledećim listom sve više požuruje ili zaostaje.

U nastavku su prikazana podešavanja za najčešće korišćene matrične štampače.

Štampači, koji se preporučuju, objavljeni su na adresi
<http://home.izum.si/cobiss/ocobissu/oprema.htm>.

E.1 PODEŠAVANJE ŠTAMPAČA FUJITSU DL3700PRO, DL3800PRO, DL3750+ I DL3850+

Podešavanje štampača menjamo u načinu Setup, i to tako da najpre pritisnemo tipku **ONLINE** (lampica **ONLINE** mora se ugasiti), a zatim istovremeno još i tipke **TEAR OFF** i **ONLINE**.

U načinu Setup najpre se izpišu kratka uputstva na engleskom.

Tipke **ONLINE**, **MENU**, **TEAR OFF**, **LOAD**, i **LF/FF** imaju sledeće značenje:

tipka	ONLINE	– ispis menija FUNCTION
tipka	MENU	– potvrda izabranog menija i izabrane vrednosti parametra te ispis sledećeg parametra
tipka	TEAR OFF	– potvrda izabranog menija i izabrane vrednosti parametra te ispis prethodnog parametra
tipka	LOAD	– izbor menija ili vrednosti parametra (pomeranje kursora u desno)
tipka	LF/FF	– izbor menija ili vrednosti parametra (pomeranje kursora u levo)

Ako štampač ne radi pravilno, najpre ispišemo trenutno izabrana podešavanja. To uradimo tako da u meniju FUNCTION izaberemo mogućnost **LIST** (tipkom **LOAD** pomerimo kursor (crticu) do napisa **LIST** i pritisnemo tipku **MENU**). Najčešći uzroci nepravilnog rada štampača su pogrešna podešavanja u meniju Menu 1.

E.1.1 Podešavanje parametara za modele DL3700PRO i DL3800PRO

Značajne vrednosti parametara u Menu 1:

PAGE LG	– mora imati vrednost 12.0 IN (format A4) ili 6.0 IN (za štampanje opomena na višeslojne kuverte)
CHR-SET	– mora imati vrednost SET 2
PRF-SKP	– mora imati vrednost NO-SKIP

Parametre u Menu 2 ne podešavamo.

E.1.2 Podešavanje parametara za modele DL3750+ i DL3850+

Značajne vrednosti parametara u Menu 1:

PAGE LG	mora imati vrednost 12.0 IN (format A4) ili 6.0 IN (za štampanje opomena na višeslojne kuverte)
LANGUAGE	PAGE437
CHR-SET	mora imati vrednost SET 2
RGHTEND	OVR – PRT

Značajan parametar u meniju Adjust settings:

CNT-ORG	1/6 IN
---------	--------

Značajni parametri u meniju Config settings:

TEAROFF	MANUAL
TEARPOS	VISIBLE

Način Setup napustimo tako da u meniju FUNCTION izaberemo mogućnost SAVE&END i pritisnemo tipku MENU. Na taj način istovremeno pohranimo i eventuelne promene.

F INDEKSI ZA PRETRAŽIVANJE

F.1 BIBLIOGRAFSKE BAZE PODATAKA

F.1.1 OSNOVNI INDEKS

U osnovni indeks indeksira se većina polja i potpolja. Kod kodiranih potpolja po pravilu se indeksiraju razrješenja iz šifrnika (a ne kodovi).

Po cijelom osnovnom indeksu može se pretraživati bez navođenja prefiksa za pretraživanje ili s prefiksom KW=. Za potpolja, koja najbolje prikazuju sadržaj indeksiranog dokumenta te se stoga obično najviše koriste za pretraživanje, formirani su prefiksi za pretraživanje. Pomoću njih pretraživanje možemo ograničiti samo na određena potpolja.

Osnovni indeks – bibliografski podaci

sufiks	značenje	pretraživ.	potpolja
/AB	Sažetak ili apstrakt	riječima	330af
/AU	Autor – osoba	riječima	700abcdf–702abcdf, 900abcdf–902abcdf
/CB	Autor – korporacija	riječima	710abgh–712abgh, 910abgh–912abgh
/CL	Zbirka	riječima	225adefhiv
/CP	Mjesto sastanka/dodatak nazivu korporacije	riječima	710ce–712ce, 910ce–912ce
/GM	Opća oznaka građe	riječima	200b, 539b
/NM	Proizvođač	riječima	210g
/NT	Napomene	riječima	300a, 301a, 317a, 321ax, 323a–325a, 328adefg
/PM	Mjesto proizvodnje	riječima	210ef
/PP	Mjesto izdavanja	riječima	210ab, 620abcd
/PU	Izdavač	riječima	210c
/TI ¹	Naslov	riječima	200acdehi, 327a, 501ae, 503a,

¹ Ako je uvodna fraza u potpolju 996h odnosno 997h jednaka "ISBN_", sadržaj potpolja ne indeksira se u indekse /TI i TI=, nego se ISBN, koji slijedi iza toga niza znakova, indeksira u indeks BN=.

			510aehi, 512ae, 513aehi, 514a– 517a, 518ae, 520aehi, 530ab, 531abc, 532a, 540a, 541a, 996h, 997h
/TO	Naslov originala	riječima	500ahi, 503a

Osnovni indeks – sadržinska obrada

sufiks	značenje	pretraživ.	potpolja
/PN	Predmetna odrednica – lično ime	riječima	600abcdf, 960abcdf
/CS	Predmetna odredn. – naziv korporacije	riječima	601abc, 961abc
/FN	Predmetna odrednica – porodično ime	riječima	602af, 962af
/TS	Predmetna odrednica – naslov	riječima	605ahiklnq, 965ahiklnq
/TN	Tematska predmetna odrednica	riječima	606a, 966a
/GN	Geografska predmetna odrednica	riječima	607a, 967a
/CH	Vremenska predmetna odrednica	riječima	608a, 968a
/FS	Formalna predmetna odrednica	riječima	609a, 969a
/DX	Tematska pododrednica	riječima	600x–609x, 960x–969x
/DY	Geografska pododrednica	riječima	600y–609y, 960y–969y
/DW	Formalna pododrednica	riječima	600w–609w, 960w–969w
/DZ	Vremenska pododrednica	riječima	600z–609z, 960z–969z
/DU	Slobodno oblikovane predm. odredn.	riječima	610a
/SU	Predmetne odrednice – sve	riječima	600–610, 960–969 (sva potpolja)
/GE	Predmetne odrednice – NUK	riječima	627a

F.1.2 DODATNI INDEKSI

Dodatni indeksi – podaci o zapisu

prefiks	značenje	pretraživ.	potpolja
CR=	Kreator zapisa/Zapis preuzeo iz COBISS.Net	frazno	---
CY=	Zapis preuzeo iz COBIB-a	frazno	---
DM= ²	Datum kreiranja/preuzimanja iz COBIB-a ili iz COBISS.Net	frazno	---
DR=	Datum posljednjeg ažuriranja	frazno	---
ID= ³	Identifikacioni broj zapisa	frazno	---
LN=	Lokalni broj	frazno	---
RE=	Posljednji redaktor zapisa	frazno	---

Dodatni indeksi – bibliografski podaci

prefiks	značenje	pretraživ.	potpolja
AU= ⁴	Autor – osoba	frazno	700abcdf–702abcdf, 900abcdf–902abcdf, 903abcdf
CB=	Autor – korporacija	frazno	710ab–712ab, 910ab–912ab
CL=	Zbirka	frazno	225adefhiv
CP=	Mjesto sastanka/dodatak nazivu korporacije	frazno	710ce–712ce, 910ce–912ce
GM=	Opća oznaka građe	frazno	200b, 539b
HE= ⁴	Autor – jedinstvena osobna odrednica	frazno	700abcdf–702abcdf
IS=	Broj sveske	riječima	215h
NM=	Proizvođač	frazno	210g
PM=	Mjesto proizvodnje	frazno	210e
PP= ⁵	Mjesto izdavanja	frazno	210a, 620abcd
PU=	Izdavač	frazno	210c
PY= ⁶	Godina izdavanja	frazno	100cd
P2= ⁷	Zaključna godina izdavanja	frazno	100d
TI= ⁸	Naslov	frazno	200acdehi, 501a, 503a, 510ai, 512ae, 513ai, 514a–517a, 518ae, 520aehi, 530a, 531ab, 532a, 540a, 541a, 996h, 997h

² Prilikom kreiranja novog zapisa indeksira se datum kreiranja zapisa, a prilikom preuzimanja zapisa iz uzajamne baze podataka ili iz mreže COBISS.Net u lokalnu bazu podataka datum preuzimanja zapisa.

³ Prefiks za pretraživanje ID= ne može se kombinovati sa ograničavanjem.

⁴ Potpolja a, b, c, d i f pojedinog polja indeksiraju se kao jedna fraza u obliku a, b d, c, f. Zato je preporučljivo da prilikom pretraživanja s prefiksom AU= ili HE= skratimo izraz za pretraživanje sa znakom "*".

⁵ Potpolja polja 620 indeksiraju se kao fraza, tako da se potpolju d dodaju potpolja a, b i c. Interp. između potpolja je znak "/".

⁶ U indeks PY= indeksira se potpolje 100d, ako je kod u potpolju 100b različit od b ili j. Ako je kod u 100b jednak f ili g, indeksiraju se i sve godine između godine u 100c i godine u 100d.

⁷ U indeks P2= indeksira se potpolje 100d, ako je u potpolju 100b upisan kod b.

⁸ Potpolja 531ab indeksiraju se kao jedna fraza u obliku a b. U vezi sa indeksiranjem potpolja 996/997h v. napomenu 1.

TO=	Naslov originala	frazno	500ahi, 503a
SO= ⁹	Naslov izvora	frazno	200ai

Dodatni indeksi – identifikacioni podaci

prefiks	značenje	pretraživ.	potpolja
AR=	Broj normativnog zapisa	frazno	7003–7023
BI= ¹⁰	Oznake zapisa	riječima i frazno	830a, 992bx, 993 (sva potpolja)
BN= ¹¹	ISBN	frazno	010az, 996h, 997h
CD=	CODEN	frazno	040a
CX=	ISSN zbirke	frazno	225x
HI=	Hijerarhija	frazno	4611–4641
NB= ¹²	Broj u nacionalnoj bibliografiji	frazno	020b
NP= ¹³	Druge identifikacione oznake	riječima i frazno	001e, 012a, 013az ¹⁴ , 017az, 022a, 071a, 856g
OI=	Broj obaveznog primjerka	frazno	021b
OR=	Broj originalnog zapisa	riječima	001x
SC=	Opozvani/pogrešni ISSN	frazno	011yz
SF=	Neverificirani ISSN	frazno	011f
SN=	ISSN članka	frazno	011as
SP= ¹⁵	ISSN	frazno	011ec

⁹ Potpolja 200ai u zapisima za serijske publikacije indeksiraju se kao jedna fraza u obliku a. i. Zato se preporučuje da kod pretraživanja sa SO= izraz za pretraživanje skraćujemo znakom "*".

¹⁰ Potpolja 830a i 992b indeksiraju se riječima, a potpolje 992x frazno i sva potpolja polja 993 frazno.

¹¹ Sadržaj se indeksira bez crtica. Ako je u potpolju 010a 10-mjesni broj (10 mjesta bez crtica), programski se izračuna odgovarajući 13-mjesni broj te se također i taj doda u indeks. Ako je prvih pet znakova u potpolju 996h odn. 997h jednako "ISBN", ISBN broj, koji slijedi iza tih znakova, indeksira se u indeks BN=, a inače se potpolje 996h odn. 997h indeksira u indekse /TI i TI=.

¹² Sadržaj potpolja 020a i 020b, odvojenih razmakom, indeksiraju se kao jedna fraza. Potpolje b indeksirano je također i samostalno.

¹³ Potpolja 001e, 013az, 017az, 022a i 856g indeksiraju se frazno, potpolje 012a riječima, a 071a riječima i frazno.

¹⁴ Sadržaj potpolja 013a i 013z indeksira se sa crticama i bez njih. Ako je u potpolju 013a ili 013z 10-mjesni broj (10 mjesta bez crtica), programski se izračuna odgovarajući 13-mjesni broj i također se doda u indeks.

¹⁵ Prefiksom za pretraživanje SP= možemo pretraživati i po EAN kodu. EAN kod, koji smo očitali čitačem, programski se preračuna u ISSN broj.

Dodatni indeksi – sadržinska obrada

prefiks	značenje	pretraživ.	potpolja
PN= ¹⁶	Predmetna odrednica – lično ime	frazno	600abcdf, 960abcdf
CS=	Predm. odrednica – naziv korporacije	frazno	601ab, 961ab
FN=	Predmetna odrednica – porodično ime	frazno	602a, 962a
TS=	Predmetna odrednica – naslov	frazno	605ai, 965ai
TN=	Tematska predmetna odrednica	frazno	606a, 966a
GN=	Geografska predmetna odrednica	frazno	607a, 967a
CH=	Vremenska predmetna odrednica	frazno	608a, 968a
FS=	Formalna predmetna odrednica	frazno	609a, 969a
DX=	Tematska pododrednica	frazno	600x–609x, 960x–969x
DY=	Geografska pododrednica	frazno	600y–609y, 960y–969y
DW=	Formalna pododrednica	frazno	600w–609w, 960w–969w
DZ=	Vremenska pododrednica	frazno	600z–609z, 960z–969z
DU=	Slobodno oblikovane predm. odredn.	frazno	610abz
SU=	Predmetne odrednice – sve	frazno	600–610, 960–969 (sva potpolja)
GE=	Predmetne odrednice – NUK	frazno	627a
DC=	UDK	frazno	675au
OC= ¹⁷	Druge klasifikacije	frazno	686a2

¹⁶ Za indeksiranje polja 600 i 960 v. napomenu 4.

¹⁷ Prva riječ iz potpolja 6862 i sadržaj potpolja 686a indeksiraju se kao jedna fraza, a između je dodat razmak. Ako potpolje 6862 nije unijeto, indeksira se samo sadržaj potpolja 686a, ispred kojeg je dodato "---".

Dodatni indeksi – kodirani podaci

prefiks	značenje	pretraživ.	potpolja
AC= ¹⁸	Kod za vrstu autorstva	frazno	7004–7024, 7104–7124, 9104–9124
AS=	Šifra istraživača	frazno	7007–7027
CC=	Kod za vrstu sadržaja	frazno	105bc, 110d, 140d
CO=	Država/regija izdavanja	frazno	102ab
DT= ¹⁹	Bibliografski nivo	frazno	001c
FC=	Šifra ustanove/organizacije	frazno	7008–7028, 7108–7128
FQ=	Učestalost izlaženja	frazno	110b
FR= ²⁰	Fizički oblik	frazno	001b, 115agk, 116ag, 117a, 124b, 126a, 128a, 135b

¹⁸ Prefikse za pretraživanje AU=, AC=, FC= i AS=, umjesto operatorom AND možemo povezivati i sa (W). Pri tom, prefikse moramo pisati u gore navedenom redoslijedu. Ako jedan od prefiksa AC= ili FC= ispustimo, koristimo operator (2W).

Rezultat takvog pretraživanja su samo zapisi u kojima su traženi podaci u istom polju 7XX.

Primjeri: *SELECT AU=Kos, Vinko* (W) AC=730* – tražimo zapise u kojima je autor Vinko Kos naveden kao prevodilac
SELECT AU=Rozman, Ivan (W) AC=991 (W) FC=3-2** – tražimo zapise u kojima je Ivan Rozman naveden kao

mentor na jednom od fakulteta Univerze v Mariboru

SELECT AU=Rozman, Ivan (2W) FC=3-2** – tražimo zapise u kojima je Ivan Rozman naveden kao autor na jednom od fakulteta Univerze v Mariboru

SELECT AC=991 (2W) AS=08067 – tražimo zapise u kojima je Ivan Rozman (šifra istraživača 08067), naveden kao mentor

Operator AND kod takvog pretraživanja često nije dovoljno precizan.

Primjer: *SELECT AU=Cankar, Ivan* AND AC=730* – našli bismo i knjige čiji je autor Ivan Cankar, a koje su prevedene

¹⁹ Indeksiraju se svi kodovi iz potpolja 001c, osim kodova m i a.

²⁰ Indeks FR= (form) sastavljen je iz koda za vrstu zapisa (**001b**) i koda koji određuje pojedinu vrstu neknjižne građe:

- Potpolje **115g** (građa za vizuelne projekcije, film – fizički oblik): ispred sadržaja potpolja dodati su kodovi g (kod za vizuelne projekcije, filmsku i video građu u 001b) i a (kod za film u 115a) ili b (kod za građu za viz. projekcije u 115a).

Primjeri: *SELECT FR=gac* – pretraživanje filmova u kaseti

*SELECT FR=ga** – pretraživanje filmova

- Potpolje **115k** (video snimak – fizički oblik): ispred sadržaja potpolja dodati su kodovi g (kod za građu za viz. projekcije, film i video snimke u 001b) i c (kod za video snimak u 115a).

Primjeri: *SELECT FR=gcc* – pretraživanje video snimaka na video kaseti

*SELECT FR=gc** – pretraživanje video snimaka

- Potpolje **116a** (grafika – posebna oznaka građe): ispred sadržaja potpolja dodat je kod k (kod za grafiku u 001b).

Primjer: *SELECT FR=ke* – pretraživanje foto negativa – kod e

- Potpolje **116g** (grafika – oznaka namjene): ispred sadržaja potpolja dodat je kod k (kod za grafiku u 001b).

Primjer: *SELECT FR=kae* – pretraživanje razglednica – kod ae

- Potpolje **117a** (trodimenzionalni proizvodi i predmeti – posebna oznaka građe): ispred sadržaja potpolja dodat je kod r (kod za trodimenzionalne proizvode i predmete u 001b).

Primjer: *SELECT FR=raq* – pretraživanje igračaka – kod aq

- Potpolje **124b** (kartografska građa – oblik kartografske jedinice): ispred sadržaja potpolja dodat je kod e (kod za štampanu kartografsku građu u 001b).

Primjer: *SELECT FR=ed* – pretraživanje geografskih karti – kod d

- Potpolje **126a** (zvučni snimci – oblik): ispred sadržaja potpolja dodat je kod i (kod za nemuzičke zvučne snimke u 001b) ili j (kod za muzičke zvučne snimke u 001b).

Primjer: *SELECT FR=ja* – pretraživanje muzičkih izvođenja na gramofonskim pločama – kod a

- Potpolje **128a** (oblik kompozicije): ispred sadržaja potpolja dodat je kod iz potpolja 001b, i to c (štampane muzikalije), d (rukopisne muzikalije) ili j (muzički zvučni snimci).

Primjeri: *SELECT FR=cmr* – pretraživanje koračnice – štampane muzikalije

SELECT FR=jmr – pretraživanje koračnice – zvučni zapisi

- Potpolje **135b** (elektronski izvori): ispred sadržaja potpolja dodat je kod l (elektronski izvori) iz potpolja 001b.

Primjer: *SELECT FR=li* – pretraživanje online elektronskih izvora

prefiks	značenje	pretraživ.	potpolja
GP=	Kod za zvaničnu publikaciju	frazno	100f
IC=	Kod za ilustracije	frazno	105a, 140a
LA=	Jezik	frazno	101a
LC=	Kod za književnu vrstu	frazno	105fg, 140ef
LO=	Jezik originala	frazno	101c
MC= ²¹	Mikrooblici – kodovi	frazno	130a
RS= ²²	Status zapisa	frazno	001a, 998e
RT= ²³	Vrsta zapisa	frazno	001b
SS=	Status kontinuiranog izvora	frazno	100b
TA=	Kod za predviđene korisnike	frazno	100e
TD=	Tipologija dokumenata/djela	frazno	001t
TY=	Vrsta kontinuiranog izvora	frazno	110a
UC=	UDK za pretraživanje	frazno	675c
UG=	UDK grupa	frazno	675b
US=	Statistika UDK	frazno	675s
EA= ²⁴	E-pristup	frazno	0172, 856u

²¹ Potpolje 130a (mikrooblici – posebna oznaka građe) indeksira se u dodatni indeks MC=.
Primjer: *SELECT MC=e* – pretraživanje mikrofiša

²² U indeks RS= indeksira se potpolje 001a, ako je upisan kod i, p, r ili d.
Primjer: *SELECT RS=p* – pretraživanje CIP-zapisa

I potpolje 998e (indikator nabavke) indeksira se u dodatni indeks RS=. Prefikse SI=, RS= i AM= možemo povezati operatorom (W). Pri tom, prefiksi moraju biti u gore navedenom redoslijedu. Ako izostavimo prefiks RS=, upotrebimo operator (2W). Rezultat takvog pretraživanja bit će samo zapisi u kojima su traženi podaci u istom polju 998. To je posebno značajno za ustanove koje izvještavaju za druge ustanove.

Primjeri: *SELECT RS=o*

Pretraživanje trenutno naručenih serijskih publikacija. Sigla prilikom pretraživanja nije važna u lokalnim bazama podataka onih ustanova koje ne izvještavaju za druge ustanove.

SELECT SI=50003 (W) RS=o (W) AM=a

Pretraživanje trenutno naručenih serijskih publikacija koje su nabavljene kupovinom u Centralnoj medicinskoj knjižnici (CMK) (sigla 50003). Komanda ima smisla samo u lokalnoj bazi podataka CMK.

SELECT SI=50202 (W) RS=93

Pretraživanje deziderata za 1993. g. u ustanovi sa siglom 50202. Komanda ima smisla samo u lokalnoj bazi podataka ustanove koja izvještava za tu ustanovu.

SELECT SI=50001 (2W) AM=a

Pretraživanje serijskih publikacija koje su nabavljene kupovinom u NUK-u (sigla 50001).

²³ U indeks RT= indeksira se potpolje 001b, ako nije upisan kod a.

Primjer: *SELECT RT=c* – pretraživanje štampanih muzikalija

Prefiksom /BMA možemo ograničiti pretraživanje na zapise, gdje je u potpolju 001b upisan kod a i potpolje 130a nije unijeto.

Postoji i negacija /NBM koja ograničava pretraživanje samo na neknjižnu građu.

Primjer: *SELECT AU=Cankar, Ivan*/BMA*

²⁴ Zahtevom za pretraživanje EA=1 pretraživanje ograničimo na zapise za izvore koji imaju samo e-pristup (postoji potpolje 0172 s vrednošću "doi" ili postoji potpolje 856u s vrednošću drugog indikatora 0 – *Elektronski izvor* ili 1 – *Elektronska verzija*).

Dodatni indeksi – podaci o stanju fonda

prefiks	značenje	pretraživ.	potpolja
AM= ²⁵	Način nabavke	frazno	998v
CN=	Broj za pozajmicu	frazno	9969, 9979
DA=	Datum inventariziranja	frazno	996o, 997o
DS= ²⁶	Adresat za poklon ili razmjenu	frazno	9968, 9978
FI=	Finansijer	frazno	9964, 9974
IN=	Inventarni broj	frazno	996f, 997f
IR=	Inventarne napomene	riječima	996r, 997r
LI=	Stepen dostupnosti	frazno	996p, 997p
ND= ²⁷	Broj i datum (računa ...)	frazno	996xyz017, 997xyz017
SD=	Datum statusa	frazno	996t, 997t
SG= ²⁸	Signatura	frazno	996d, 997d, 998d
SI= ²⁹	Sigla	frazno	998b
SR=	Dobavljač	frazno	9962, 9972
ST=	Status	frazno	996q, 997q
TM= ³⁰	Preusmjeravanje građe	frazno	996e, 997e
DP= ³¹	Odjeljenja	frazno	996de, 997de

²⁵ Za povezivanje prefiksa AM= prefiksima SI= i RS= v. napomenu 22.

²⁶ Možemo pretraživati po elementu 3 – naziv institucije ili po elementu 4 – datum slanja. Iza prefiksa DS= upišemo oznaku elementa i zatim pojam za pretraživanje.

Primjeri: *SELECT DS=3British Library**

*SELECT DS=4199306**

²⁷ Možemo pretraživati po elementima potpolja 996/997x (b – broj narudžbe, X – napomena narudžbe), 996/997y (g – broj dostavnice/spiska, h – datum dostavnice/spiska), 996/997z (j – broj reklamacije, k – datum reklamacije, Z – napomena reklamacije), 996/9970 (S – broj predračuna, G – datum predračuna, C – cijena predračuna), 996/9971 (m – broj računa, q – datum računa) i 996/9977 (1 – broj računa, 2 – datum računa). Iza prefiksa ND= upišemo oznaku elementa i zatim pojam za pretraživanje.

Primjeri: *SELECT ND=jREKLAMAC**

*SELECT ND=k199309**

*SELECT ND=mRp 101**

²⁸ Pretraživanje po signaturi:

- Pretraživanje po cijeloj signaturi (kao što je upisana u potpolje 996/997d).

Primjer: *SELECT SG=f2n113780s2002**

- Pretraživanje po elementima za postavku po područjima (i – interna oznaka, u – UDK slobodan pristup, a – ABC i druge oznake – 1. dio). Iza prefiksa SG= upišemo oznaku elementa i zatim pojam za pretraživanje.

Primjeri: *SELECT SG=iST*

*SELECT SG=u681.3**

SELECT SG=aCANKAR, I.

- Pretraživanje po elementima za postavku po tekućem broju. Elementi n – tekući broj, f – format i l – oznaka podlokacije u signaturi združeni su u frazu za pretraživanje, tako da iza elementa n slijedi razmak, zatim element f, zarez i element l. Kod pretraživanja tekući broj mora imati sedam mjesta, po potrebi ga dopunimo vodećim nulama. Oznake elementa ne pišemo.

Primjeri: *SELECT SG=0123210**

*SELECT SG=0034025 2**

SELECT SG=003425 3,A

- Pretraživanje signature iz potpolja 998d. Unosi se u nestrukturiranom obliku, zato je moguće samo pretraživanje po cijeloj signaturi. Iza prefiksa SG= upišemo slovo "c" i zatim pojam za pretraživanje.

Primjer: *SELECT SG=cTP Byte**

²⁹ Za povezivanje prefiksa SI= prefiksima RS= i AM= v. napomenu 22.

³⁰ Možemo pretraživati po elementu E – oznaka podlokacije ili po elementu D – datum preusmjeravanja građe. Iza prefiksa TM= upišemo oznaku elementa i zatim pojam za pretraživanje.

Primjeri: *SELECT TM=EPo*

*SELECT TM=D199306**

prefiks	značenje	pretraživ.	potpolja
NH=	Zapisi bez podataka o fondu	riječima	---

³¹ Sa DP= se indeksira redni broj podlokacije koja je određena u lokalnom šifrniku.

Primjer zahtjeva za pretraživanje:

DP=8

Pretraživanje građe gdje bar jedan primjerak ima oznaku podlokacije koja pripada odjeljenju 08.

F.1.3 OGRANIČAVANJE

sufiks	značenje	potpolja
/MON	Monografske publikacije	001c=m
/SER	Serijske publikacije	001c=s
/ART	Sastavni dijelovi (članci ...)	001c=a
/BMA	Knjižna građa	001b=a i 130a ne postoji
/NOMON	Sva građa, osim mon. publikacija	
/NOSER	Sva građa, osim serij. publikacija	
/NOART	Sva građa, osim sastavnih dijelova	
/NBM	Neknjižna građa	
/godina	Godina izdavanja	
/LAT	Latinica	100l=ba
/CIR	Ćirilica	100l=c* ili 100l=oc

F.1.4 DRUGI ISPISNI KODOVI

ispisni kod	značenje	potpolja
AT	Skraćeni ključni naslov	531abc
CE	Datum kreiranja	---
CT	Napomena o sadržaju	327a
ES	Izdanje	205abdfg
F6	Detaljniji podaci o stanju fonda	996, 997
F8	Zbirni podaci o stanju fonda	998
II	Tekst napomene	320a
IF	Impakt faktor	959ab, 110t
MD	Posebna oznaka građe i obim	215acdeghik
N8	Napomena o fondu	998n
NU	Kontinuirani izvori – numeracija	207a
PA	Adresa izdavača	210b
PR	Cijena	9963, 9973
S8	Zajednička signatura	998d
UR	URL adresa	856u

NAPOMENA

Polja, ugrađena u polja bloka 4XX, indeksiraju se isto kao samostalna polja.

F.2 NORMATIVNA BAZA PODATAKA

F.2.1 OSNOVNI INDEKS

Po celom osnovnom indeksu može se pretraživati bez navođenja prefiksa za pretraživanje ili sa prefiksom KW=.

sufiks	značenje	pretraživanje	potpolja
/CB	Ime korporacije	riječima	210ab, 410ab, 510ab
/CP	Mjesto sastanka/dodatak imenu korporacije	riječima	210ce, 410ce, 510ce
/NT	Napomene	riječima	300a, 330a, 340a, 820a, 830a
/PN	Osobno ime	riječima	200abcdf, 400abcdf, 500abcdf

F.2.2 DODATNI INDEKSI

Dodatni indeksi – podaci o zapisu

prefiks	značenje	pretraživanje	potpolja
AB=	Prisvojeni zapisi	frazno	---
CR=	Kreator zapisa	frazno	---
DM=	Datum kreiranja	frazno	---
DR=	Datum posljednjeg ažuriranja	frazno	---
ID=	Identifikacijski broj zapisa	frazno	---
RE=	Posljednji redaktor zapisa	frazno	---
LC=	Broj LC	frazno	035a

Dodatni indeksi – normativni podaci

prefiks	značenje	pretraživanje	potpolja
CB=	Ime korporacije	frazno	210ab, 410ab, 510ab
CP=	Mjesto sastanka/dodatak imenu korporacije	frazno	210ce, 410ce, 510ce
PH=	Odrednica – osobno ime	frazno	200abcdf
PN=	Osobno ime	frazno	200abcdf, 400abcdf, 500abcdf
BI=	Oznake zapisa	riječima	992b
CF=	Najčešći kreator	frazno	911b
FR=	Frekvencija	frazno	911c
RN=	Napomena o konverziji	frazno	916x
VN=	Opća uputnica bez povezivanja	frazno	915ab
OR=	Broj originalnog zapisa	riječima	001x

Dodatni indeksi – kodirani podaci

prefiks	značenje	pretraživanje	potpolja
AS=	Šifra istraživača	frazno	200r
FC=	Šifra ustanove/organizacije	frazno	911a
LA=	Jezik kojeg koristi osoba/korporacija	frazno	101a
NA=	Nacionalnost	frazno	102a
RS=	Status zapisa	frazno	001a

G PROGRAMSKE KONTROLE

G.1 BIBLIOGRAFSKE BAZE PODATAKA

U dodatku su navedene poruke koje upozoravaju na greške do kojih dolazi prilikom obrade građe. Poruke se ispisuju onda kada želimo pohraniti zapis, dakle poslije upotrebe komandi *SAVE*, *SAVE/HOST*, *LOCK1*, *LOCK2* i *UNLOCK*. Na pojedine greške program nas samo upozorava, a druge su takve da ih moramo otkloniti prije nego što zapis možemo pohraniti.

Dodatak je sastavljen iz dva dijela. U prvom dijelu, po abecedi su uređene poruke koje prosljeđuje program za katalogizaciju. U drugom dijelu je tabela u kojoj su precizno opisane kontrole koje se izvode. Uz poruke, napisani su brojevi koji se odnose na kontrole u tabeli.

- Ako je pismo algoritamski određeno, unos znaka ? ne savjetujemo (???).¹¹²
- Ako postoji više ISBN brojeva (010), moramo unijeti objašnjenje (010b).⁷²
- Alternativno numerisanje nije pravilno uneseno (215rqp).⁴⁰
- Bibliografski nivo (001c) ne slaže se s kodom u potpolju 110a.^{9, 85}
- Članak sa tipologijom ??? mora biti objavljen u serijskoj publikaciji.⁸⁷
- Godina izdavanja 1 (100c) veća je od tekuće godine.¹⁷
- Godina izdavanja 2 (100d) mora biti veća od godine izdavanja 1 (100c).¹⁹
- Godina izdavanja 2 (100d) veća je od tekuće godine.¹⁸
- Interpunkcija '=' ispred potpolja ??? ispiše se automatski.⁵⁷
- Ispred napomene 856z moramo unijeti URN (856g) ili URL (856u).⁷⁶
- Kod separata (105b=8) nedostaje napomena o posebnom otisku (324).⁵⁶
- Kod za godinu izdavanja 100b=j zahtijeva upis tačnog datuma u 100d.²²
- Kod za tipologiju 001t je iz 1. grupe, zahtijeva opis članka 001c=a.³
- Kod za tipologiju 001t je iz 2. grupe, zahtijeva opis integrativnog izvora ili monografske publikacije.⁴

- Kod za tipologiju 001t je iz 3. grupe, zahtijeva opis izvedenog djela 001c=d.⁵
- Kodove za regije (102b) unosimo za kodove 'srb' i 'bih'.²⁶
- Kodovi u potpoljima 105a i podaci u 215c moraju biti usklađeni.²
- Kodovi u potpoljima 121a i 124b moraju biti usklađeni.⁶⁵
- Kodovi za jezike u 101abc moraju se međusobno razlikovati.²³
- Kodovi za jezike u 101efg moraju se razlikovati od koda u 101a.²⁴
- Kontinuirani izvor nepoznatog statusa (100b=c) – pogrešna godina izdavanja 2 (100d).²¹
- Kontrolni znaci (NSB/NSE, za L^AT_EX) moraju nastupati u parovima (???).⁴⁷
- Naručenoj građi (996/7q=1) ne možemo dodijeliti inventarne brojeve.⁶⁹
- Naučni članak (001t=???) ne smije biti vezan za serijsku publikaciju potpoljem 110a=???.⁹¹
- Nedostaje ISSN (011c, e ili f).¹⁰
- Nedostaje ISSN serije/podserije/priloga (011s).⁴¹
- Nedostaje kod za transliteraciju (100i).¹⁰⁹
- Nedostaje kod za vrstu autorstva (70X4).⁵⁰
- Nedostaje kod za zbornik (105b=z).⁸⁶
- Nedostaje godina izdavanja 2 (100d).¹⁰⁶
- Nedostaje potpolje ???f.⁴⁸
- Nedostaje potpolje 011a.⁵⁵
- Nedostaje potpolje 017?.¹¹⁵
- Nedostaje potpolje 996/997o.⁹⁷
- Nedostaje potpolje 996/997t.⁹⁶
- Nedostaje veza sa izvorom (011a ili 4641).⁶
- Nepotpune uputnice, provjerite potpolje 6 za povezivanje blokova 9 i 6/7.⁵⁸
- Numeriranje nije pravilno unijeto (215hig).³⁹
- Odrednica CONOR.SI-ID=??? mora sadržavati indikator za isključivanje iz osobne bibliografije.¹⁰⁰
- Opća oznaka građe (200b) nije usklađena sa vrstom zapisa (001b).⁶⁸
- Pismo se razlikuje od pisma originala – provjerite pismo u polju 500.¹¹¹
- Pismo u potpolju 100l ne slaže se s jezikom u potpolju 101g ili 101a.¹⁰⁷
- Pogrešan 2. indikator (polje ???).^{60, 75}

- Pogrešan indikator u polju 101. ⁵⁴
- Pogrešan ISSN (011cef) – za dodjelu nazovite Nacionalni ISSN centar. ⁵³
- Pogrešan ISSN (011as) – provjerite identifikaciju izvora. ¹⁰⁵
- Pogrešno formirana formalna odrednica – nedostaje polje 710. ⁴⁵
- Polja 700 i 710 ne koristimo ako ima više od tri autora. ⁴⁶
- Polja 700 i 710 u zapisu ne smiju se pojavljivati istovremeno. ⁶⁶
- Polje ??? ispunjavamo za elektronske izvore (001b=l). ³⁴
- Polje ??? ispunjavamo za kartografsku građu (001b=e, f). ³¹
- Polje ??? ispunjavamo za tekstualnu građu (001b=a, b). ⁶³
- Polje ??? ispunjavamo za zvučne snimke i muzikalije (001b=c, d, i, j). ³²
- Polje ??? mora sadržavati potpolje 3, i to na prvom mjestu. ¹²
- Polje ??? mora sadržavati potpolje 6. ⁵⁸
- Polje ??? mora sadržavati potpolje a, i to na prvom mjestu. ¹²
- Polje 071 koristimo za zvučne snimke i muzikalije (001b=c, i, j). ¹¹
- Polje 115 ispunjavamo za projekciju, filmsku i video građu (001b=g). ²⁸
- Polje 116 ispunjavamo za slikovnu građu (001b=k). ²⁹
- Polje 117 ispunjavamo za trodimenzionalne proizvode i predmete (001b=r). ³⁰
- Polje 126 ispunjavamo za zvučne snimke (001b=i, j). ³³
- Polje 130 ispunjavamo za mikrooblike – provjerite sadržaj potpolja 001b! ⁸¹
- Polje 200 ima indikator 1, iako postoji odrednica glavnog upisa. ³⁶
- Polje 208 ispunjavamo za muzikalije (001b=c, d). ³⁸
- Polje 327 možete ponoviti samo ako je u prvom polju već maksimalni broj potpolja! ⁸²
- Polje 900 odnosno 910 ne smije nastupati bez polja 700 odnosno 710. ⁶⁷
- Ponovljeno potpolje 200f mora početi znakom jednakosti. ¹¹³
- Potpolja 115prstuvz123 ispunjavamo za filmove (115a=a). ⁶⁴
- Potpolje ??? može postojati samo u zapisu za sastavni dio (001c=a). ⁸
- Potpolje ???c sadrži broj – provjerite unos. ⁹⁴
- Potpolje 3270 može biti samo u prvom polju 327! ⁸²
- Potpolje 421a nije ponovljivo. ³⁷

- Potpolje 4641 možemo koristiti samo za vezu sa monografskom publikacijom.⁴⁴
- Potpolje 7024 sadrži kod autorstva ??? – provjerite unos u 105b.¹⁰⁴
- Preporučljiv je unos uporednog naslova i u polje 510.⁵⁹
- Preporučujemo unos dvomjesnog koda u potpolje 105f, ako je to moguće.⁷⁰
- Prethodni ili prvi unos zapisa (001a=p, i) ne smije sadržavati inventarni broj.⁷
- Provjerite državu izdavanja (102a) – Salvador.²⁵
- Provjerite godinu izdavanja 1 (100c).¹⁵
- Provjerite godinu izdavanja 2 (100d).¹⁶
- Provjerite kod za jezik – ??? (potpolje ???).⁶²
- Provjerite tipologiju – naučna monografija (001t=2.01) bez ISBN (010a).⁹⁹
- Provjerite tipologiju – naučna monografija (001t=2.01) sa manje od 50 strana (215a).⁹⁹
- Reprodukcijska je izdavačka kuća? Provjerite 100bcd.⁴²
- Sadržaji potpolja 115a i 115g nisu usklađeni.⁸⁰
- Samo jednu varijantnu odrednicu možemo označiti u fonetskom i jednu u etimološkom obliku.¹¹⁰
- Sastavni dijelovi s tipologijom ??? moraju biti vezani (samo) na monografiju (4641).⁸⁸
- Sastavni dio, vezan na zbornik, mora imati tipologiju za prilog s konferencije.⁹⁰
- Sva polja 327 moraju imati iste vrijednosti indikatora!⁸²
- Također i zapis za izvor sastavnog dijela sa tipologijom 1.16 mora sadržavati podatak o tipologiji.¹⁰²
- Tipologija ??? u zapisu za integrativni izvor zahtijeva odgovarajući kod u 001b i/ili 110a.¹¹⁴
- Tipologija 001t=??? zahtijeva odgovarajući kod u potpolju 105b.⁸⁹
- Tipologija za bibliografiju zahtijeva odgovarajući kod u potpolju 105b.⁹²
- Tipologija za udžbenik zahtijeva odgovarajući kod za udžbenik u potpolju 105b.⁸³
- Tipologiju nije moguće promijeniti jer je potvrđena.⁹⁸
- U polje ??? nije dozvoljeno ugrađivanje polja ???.⁴³
- U polju 327 je obavezno potpolje a.⁴⁹
- U polju ??? nedostaje potpolje a.⁷⁴
- U potpolje ???d unosimo samo rimske brojeve.⁹⁵
- U slučaju anonimnih djela 1. indikator u polju 532 postavimo na 1.⁷³
- U slučaju anonimnih djela indikator u polju 200 postavimo na 1.³⁵

- U slučaju formalnih odrednica polje 710 mora imati indikatore 01. ⁵²
- U ugrađenom polju ??? pogrešan je ? indikator. ⁴³
- Ujednačite indikatore za ispis napomene (2. indikator u poljima ???). ⁷⁹
- Upisan je kod za oznaku godine izdavanja (100b) za monografske publikacije (001c=m). ¹⁴
- Upisan je kod za oznaku godine izdavanja (100b) za kontinuirane izvore (001c=i, s). ¹³
- Video DVD kodiramo kao videosnimak (115a=c) i videoploču (115k=b). ⁷⁷
- Za analitičku obradu serijske publikacije trebamo 011e ili 011c. ⁶¹
- Za integrativne izvore te vrste ne upotrebljavamo tipologiju. ¹¹⁴
- Za ispis u ćirilici (0017) nedostaje kod za transliteraciju COBISS (100i). ¹⁰⁸
- Za potpuno povezivanje serijskih publikacija moraju postojati barem dva polja ??? ⁷⁸
- Zapis za događaj 001b=u mora imati bibliografski nivo 001c=d. ¹
- Zapis za elektronski izvor (001b=l) mora imati ispunjeno polje 337 ili 856. ¹⁰³
- Zapis za kontinuirani izvor (001c=i, s) mora sadržavati polje 110. ⁵¹
- Zapis za monografsku publikaciju (001t=2.01) mora imati ispunjeno potpolje 105e. ¹⁰¹
- Zapis za online elektronski izvor (135b=i) mora sadržavati polje 856. ⁷¹
- Zapis za programsku opremu (001t=2.21) mora biti kodiran kao elektronski izvor (001b=l). ⁸⁴
- Zapis za sastavni dio 001c=a mora imati hijerarhijski nivo 001d=2. ²
- Zapisi CIP (001a=p) ne smiju sadržavati tipologiju. ⁹³
- Živi kontinuirani izvor (100b=a) – godina izdavanja 2 (100d) mora biti 9999. ²⁰

Legenda za vrstu greške:

F – Zapis ne možemo pohraniti dok greška nije popravljena.

W – Program pita da li želimo popraviti zapis.

I – Program ispiše upozorenje i zapis pohrani. Nakon ispisa upozorenja možemo se tipkom **Esc** vratiti u zapis.

	Polja	Greška	Opis
1.	001bc	F	Ako 001b = 'u', mora biti 001c = 'd'.
2.	001cd	F	Ako 001c = 'a', mora biti 001d = '2'.
3.	001ct	F	Ako 001t počinje sa '1', mora biti 001c = 'a'.
4.	001ct	F	Ako 001t počinje sa '2', mora biti 001c = 'i' ili 001c = 'm'.

	Polja	Greška	Opis
5.	001ct	F	Ako 001t počinje sa '3', mora biti 001c = 'd'.
6.	001c, 011a, 4641	F	Ako 001c = 'a', mora postojati 011a ili 4641, odnosno za lokalne zapise 992v.
7.	001a, 996f, 997f	W	Ako 001a = 'i' ili 'p', ne smije postojati 996/997f.
8.	011a, 4641, 001c	F	Ako postoji 011a ili 4641, mora biti 001c = 'a'.
9.	001c, 110a	W	Ako 110a = 'e', mora biti 001c = 'i'.
10.	011ecf, 001c	F	Ako 001c = 's', mora postojati jedno od potp. 011e, c ili f.
11.	071, 001b	W	Ako post. 071, u 001b mora biti jedan od kod. 'c', 'i' ili 'j'.
12.	071, 115, 116, 205, 225, 5XX, 6XX (osim 675 i 620), 7XX, 90X, 91X, 96X	W	U nabrojanim poljima je potpolje a obavezno i uvijek mora biti na prvom mjestu, ukoliko polje nije pod normativnom kontrolom. Kod polja koja su pod normativnom kontrolom potpolje 3 mora biti na prvom mjestu.
13.	001c, 100b	F	Ako 100b = 'a', 'b' ili 'c', mora biti 001c = 's' ili 'i'.
14.	001c, 100b	F	Ako 100b = 'd', 'e', 'f', 'g', 'h', 'i' ili 'j', 001c mora biti različit od 's'.
15.	100c	W	Godina u 100c ne smije biti manja od 1000.
16.	100bd	W	Broj u 100d (osim ako 100b = 'j') ne smije biti manji od 1000.
17.	100c	F	Godina u 100c ne smije biti veća od tekuće godine + 3.
18.	100d	F	Godina u 100d ne smije biti veća od tekuće godine + 3, osim 9999.
19.	100bcd	F	Godina u 100d mora biti veća nego u 100c, osim ako je u 100b jedan od kodova 'd', 'e', 'h' 'i' ili 'j'. Godina u 100d mora biti veća ili ista kao u 100c, ako je u 100b kod 'b'.
20.	100bd	W	Ako 100b = 'a', mora biti 100d = '9999'.
21.	100bd	F	Ako 100b = 'c', mora biti 100d = '????'.
22.	100bd	W	Ako 100b = 'j', 100d sadrži mjesec i dan u obliku MMDD.
23.	101abc	W	Sadržaji potpolja a, b, c moraju se međusobno razlikovati. Ako je u 101 indikator 1 = '2', kontrola se neće izvesti.
24.	101aefg	W	Sadržaj potpolja e, f, g mora se razlikovati od sadržaja prvog potpolja a.
25.	102a	I	Upozorenje, ako 102a = 'slv'.
26.	102ab	W	Potpolje b postoji samo u slučaju kad je sadržaj potpolja a 'srb' ili 'bih'.
27.	105a, 215c	W	Ako postoji 105a sa kodom različitim od 'f' i 'y', mora postojati i 215c. Ako postoji 215c te 001b = 'a' i 001c = 'm', mora postojati i 105a sa kodom različitim od 'y'.
28.	001b, 115	W	Ako postoji 115, mora biti 001b = 'g' ili 'm'.
29.	001b, 116	W	Ako postoji 116, mora biti 001b = 'k' ili 'm'.
30.	001b, 117	W	Ako postoji 117, mora biti 001b = 'r' ili 'm'.
31.	001b, 120, 121, 123, 124, 206	W	Ako postoji polje 120, 121, 123, 124 ili 206, mora biti 001b = 'e', 'f' ili 'm'.

	Polja	Greška	Opis
32.	001b, 125, 127, 128	W	Ako postoji polje 125, 127 ili 128, mora biti 001b = 'c', 'd', 'i', 'j' ili 'm'.
33.	001b, 126	W	Ako postoji 126, mora biti 001b = 'i', 'j' ili 'm'.
34.	001b, 135, 230, 336, 337	W	Ako postoji polje 135, 230, 336 ili 337, mora biti 001b = 'i' ili 'm'.
35.	200, 532, 700, 710	W	Ako ne postoji nijedno od polja 700, 710 ili 532, u polju 200 mora biti indikator 1 (za anonimna djela ne postoji lična ili korporativna odred. glavnog listića, već stvarna).
36.	001b, 200, 700, 710	I	Ako je u 200 indikator 1 i 001b = 'a', obično ne postoji ni 700, ni 710.
37.	421a	F	Potpolje 421a kod kontinuiranih izvora nije ponovljivo.
38.	208, 001b	W	Ako postoji polje 208, mora biti 001b = 'c' ili 'd'.
39.	215gih	I	Ako postoji potpolje i, mora postojati i potpolje h. Ako postoji potpolje g, moraju postojati potpolja i i h.
40.	215pqr	I	Ako postoji potpolje q, mora postojati i potpolje r. Ako postoji potpolje p, moraju postojati potpolja q i r.
41.	215opqrs, 011s	F	Ako postoji neko od potpolja 215opqrs, mora postojati 011s.
42.	100bcd	F	Ako 100b = 'e', godina u 100c mora biti veća nego u 100d.
43.	ugrađena polja u bloku 4XX	F	Vrši se kontrola s obzirom na to koja polja možemo ugraditi te kontrola pravilnosti indikatora ugrađenih polja.
44.	4641	F	U 4641 upisan je ID. U zapisu s tim ID-om mora biti sadržaj 001c = 'm' ili 'i'.
45.	503, 710	F	Ako postoji polje 503, mora postojati i 710.
46.	7X0, 7X1	W	Ako postoji polje 700 (710), u zapisu mogu biti najviše dva polja 701 (711).
47.		W	Znak NSB/NSE i znak za L^AT_EX moraju u jednom potpolju uvijek nastupati u paru.
48.	200fg, 205fg	W	Ako u kojem od tih polja postoji potpolje g, u istom polju mora postojati i potpolje f.
49.	327a	W	U polju 327 obavezno mora biti ispunjeno potpolje a.
50.	70X4	W	U poljima 70X obavezno mora biti ispunjeno potpolje 4.
51.	001c, 110	W	Ako je 001c = 's' ili 'i', mora postojati polje 110.
52.	710, 503	W	Ako postoji polje 503, 710 mora imati indikatore '01'.
53.	011cef	W	U ta potpolja ne smije se pisati 0000-0000.
54.	101c	W	Ako postoji 101c, u 101 indikator mora biti različit od 0.
55.	011as	F	Ako postoji potpolje s, mora postojati i potpolje a.
56.	105b, 324	W	Ako je u 105b kod '8', mora postojati polje 300 ili 324.
57.	200d, 205d, 225d	I	Na prvom mjestu u potpolju ne smije biti znak jednakosti.
58.	901, 902, 911, 912, 96X potpolje 6	F	Potpolje 6 je obavezno kod polja koja nisu pod normativnom kontrolom (potpolje 6 s jednakim sadržajem mora postojati u odgovarajućem polju 7XX odn. 6XX). Kod polja koja su pod normativnom kontrolom, za

	Polja	Greška	Opis
			povezivanje polja upotrebljava se potpolje 3.
59.	200d, 510	I	Ako postoji 200d i 200 ima indikator 1, mora postojati 510.
60.	70Xb, 600b	W	Ako postoji potpolje b, 2. indikator mora imati vrijednost 1. Ako ne postoji potpolje b, 2. indikator mora imati vrijednost 0.
61.	011f	I	Ako u polju 011 postoji samo potp. f, dobijamo poruku.
62.	101afg	I	Upozorenje, ako je u nekom od tih potpolja kod 'got' ili 'ang'.
63.	105, 106, 001c	W	Ako postoji polje 105 ili 106, mora biti 001b = 'a', 'b' ili 'm'.
64.	115aprstuvz123	W	Navedena potpolja polja 115 mogu postojati samo ako je u potpolju 115a kod 'a'.
65.	124b, 121a	W	Ako je u 124b jedan od kodova 'a', 'b', 'd', 'f', 'g', 'i', 'j', u 121a mora biti kod 'a'. Ako je u 124b kod 'c' ili 'e', u 121a mora biti kod 'b'.
66.	700, 710	F	Polja 700 i 710 u zapisu se ne smiju pojavljivati istovremeno.
67.	700, 710, 900, 910	F	Ako postoji polje 900, mora postojati i polje 700. Ako postoji polje 910, mora postojati i polje 710.
68.	200b, 001b	W	Za svaki tekst u 200b, u 001b mora biti odgovarajući kod, i to: za 'Kartografska građa' kod 'e' ili 'f'; za 'Muzikalije' kod 'c' ili 'd'; za 'Video snimak', 'Film' i 'Građa za vizuelne projekcije' kod 'g'; za 'Zvučni snimak' kod 'i' ili 'j'; za 'Grafika' kod 'k'; za 'Dva medija' i za 'Više medija' kod 'm'; za 'Predmet' kod 'r'; za 'Elektronski izvor' i 'Računarska datoteka' kod 'l'.
69.	996/997fq	W	Ako je u polju 996 ili 997 potpolje q sa sadržajem 'l', u tom polju ne smije postojati potpolje f.
70.	105f	I	Ako je unijet jednomjesni kod i postoje dvomjesni kodovi sa istim početkom, ispisuje se poruka.
71.	135b, 856	W	Ako je 135b = 'i', mora postojati polje 856.
72.	010ab	W	Ako je polje 010 u zapisu ponovljeno, sva polja 010, osim jednog, moraju sadržavati potpolje b.
73.	532, 700, 710	W	Ako ne postoje, ni polje 700, ni 710, 1. indikator u polju 532 mora imati vrijednost 1.
74.	4XXax	W	Ako je u polju 4XX potpolje x, a ne postoji potpolje a, u uzajamnoj bazi podataka mora da postoji zapis s potpoljem 011e čiji sadržaj se podudara sa sadržajem potpolja x (SP=); taj zapis mora sadržavati polje 530.
75.	70X, 600	W	Ako polje 70X ili 600 sadrži potpolje d, 2. indikator mora imati vrijednost 0.
76.	856	W	Ako je u polje unijeto potpolje z, ispred njega mora biti potpolje g ili u.
77.	115alk	W	Ako je 115l = 'k', mora biti 115k = 'b' i 115a = 'c'.

	Polja	Greška	Opis
78.	436, 446, 447	W	Ako postoji polje 436 ili 446 ili 447, u istom zapisu moraju biti barem dva takva polja.
79.	436, 446, 447	W	Sva polja 436 (ili 446 ili 447) moraju imati istu vrijednost drugog indikatora.
80.	115ag	W	Ako je 115a = 'a', u 115g mora biti jedan od kodova 'a', 'b', 'c', 'd', 'u', 'z'; ako je 115a = 'b', u 115g mora biti jedan od kodova 'g', 'h', 'i', 'j', 'k', 'l', 'u', 'z'; ako je 115a = 'c', 115g ne smije postojati.
81.	001b, 130	W	Ako postoji polje 130, u potpolju 001b mora biti jedan od kodova 'a', 'b', 'c', 'd', 'e', 'f', 'k', 'm'.
82.	327	F	Polje 327 možemo ponoviti samo ako prvo polje 327 već sadrži maksimalni broj potpolja.
83.	001t, 105b	F	Ako je tipologija 001t = '2.03' i postoji 105b, u 105b mora biti jedan od kodova 'j3' ili 'j'. Ako je tipologija 001t = '2.04' i postoji 105b, u 105b mora biti jedan od kodova 'j1', 'j2' ili 'j'.
84.	001b, 001t	F	Ako je tipologija 001t = '2.21', mora biti 001b = 'l'.
85.	001c, 110a	W	Ako je 110a = 'a', 'b' ili 'c', mora biti 001c = 's'.
86.	105bcd	W	Ako je 105c = '1' ili 105d = '1', mora biti 105b = 'z'.
87.	001t, 011a	F	Ako je tipologija 001t = '1.01', '1.02', '1.03', '1.04' ili '1.05', zapis mora sadržavati potpolje 011a, a u uzajamnoj bazi podataka zapis, kojeg dobijemo sa SP=011a, mora sadržavati kod 001c = 's'.
88.	001t, 4641	F	Ako je tipologija 001t = '1.16' ili '1.17', mora postojati potpolje 4641 i ne smije postojati 011a.
89.	001t, 105b	F	Ako je tipologija 001t = '2.08', mora biti 105b = 'm'. Ako je tipologija 001t = '2.09', mora biti 105b = 'm2'. Ako je tipologija 001t = '2.11', mora biti 105b = 'm5' ili 'm6'.
90.	001t, 4641, 105b, 105c	F	Ako sadrži nadređeni zapis s ID iz 4641 kodova 105c = '1' i 105b = 'z', mora biti u 001t jedan od kodova '1.06', '1.07', '1.08', '1.09', '1.12', '1.13', '1.19' do '1.25'.
91.	001t, 011a, 110a	F	Ako je 001t = '1.01', '1.02' ili '1.03', u nadređenoj serijskoj publikaciji (sa istim ISSN-om), u potpolju 110a ne smije biti kodova 'c' ili 'z'.
92.	001t, 105b	F	Ako je 001t = '2.07' i postoji 105b, mora biti 105b = 'a'.
93.	001a, 001t	F	Ako je 001a = 'p', 001t ne smije postojati.
94.	600c, 70Xc, 90Xc	W	Potpolje c ne smije sadržavati arapske brojeve (godine rođenja/smrti unosimo u potpolje f).
95.	600d, 70Xd, 90Xd	W	Potpolje d ne smije sadržavati arapske brojeve (godine rođenja/smrti unosimo u potpolje f).
96.	996/997qt	W	Ako je u polju 996 ili 997 ispunjeno potpolje q (status), također mora biti ispunjeno i potpolje t (datum statusa).
97.	996/997fo	W	Ako je u polju 996 ili 997 ispunjeno potpolje f (inventarni broj), također mora biti ispunjeno i potpolje o (datum inventarizacije).

	Polja	Greška	Opis
98.	001t	F	Prilikom ažuriranja zapisa ne možemo promijeniti sadržaj potpolja 001t ako je tipologija bila potvrđena komandom <i>CONFIRM/TD</i> .
99.	001t, 010a, 215a	I	Ako je 001t = '2.01', provjeri se da li u zapisu postoji potpolje 010a i da li je u potpolju 215a podatak o tome da knjiga ima više od 50 strana.
100.	001ct, 70X	F	Ako zapis za sastavni dio (001c = 'a') i njegov nadređeni zapis (ID = 4641) sadrže potpolje 001t kao i istu odrednicu (70Xabcdf) s jednakim kodom autorstva (70X4), polje 70X u zapisu za sastavni dio mora sadržavati indikator za isključivanje iz osobne bibliografije (1. indikator = 2).
101.	001ct, 105e	F	Ako 001c = 'm' i 001t = '2.01', potpolje 105e je obavezno.
102.	001t, 4641	W	Nadređeni zapis (ID = 4641) zapisa sa tipologijom 001t = '1.16' mora sadržavati potpolje 001t.
103.	001b, 337, 856	W	Ako 001b = 'l', mora postojati polje 337 ili 856.
104.	7024, 105b	W	Ako potpolje 7024 sadrži jedan od kodova '991', '992', '993', '994', sadržaj potpolja 105b mora započeti sa 'm' ili 'p'.
105.	011as	F	Unos broja '0000-0000' u potpoljima 011as nije moguć.
106.	100d, 100b	W	Potpolje 100d je obavezno ako je 100b = 'a', 'b', 'c', 'g' ili 'j'.
107.	100l, 101ag	W	Provjerava se podudaranje koda u potpolju 101g (ili 101a ako potpolje 101g ne postoji u zapisu) i koda u potpolju 100l. Pravilne su samo kombinacije: – 'ger', 'eng', 'ita', 'spa, fre', 'scr', 'slv', 'bos', 'alb', 'hun', 'slo', 'cze', 'pol', 'dut', 'fin', 'por', 'swe', 'nor', 'dan', i 'ba'; – 'scc' i 'cb' ili 'ba'; – 'mac' i 'cc'; – 'rus', 'bel', 'bul', 'che', 'aze', 'kaz', 'kir', 'uzb', 'mol', 'mon', 'ukr', 'bug', 'taj', 'tar', 'tut', 'tuk', 'oss' ili 'ca'; – 'chu' i 'oc'; – 'grc', 'gre' i 'ga'; – 'jpn' i 'da'; – 'chi' i 'ea'; – 'heb', 'yid', 'jrb', 'lad' i 'ha'; – 'ara', 'per', 'oto', 'may', 'pus', 'urd', 'ira' i 'fa'; – 'kor' i 'ka'; – 'tha' i 'ia'; – 'san', 'hin', 'mar', 'nep' i 'ja'.
108.	0017, 100i	W	Ako je potpolje 0017 = 'cb', 'cc' ili 'vv', potpolje 100i mora sadržavati jedan od kodova 'b1' ili 'b2'.
109.	100il	F	Ako potpolje 100l ≠ 'ba', mora postojati potpolje 100i.
110.	100h, 90X36	W	Za svaku od vrijednosti 2. indikatora 0, 1, 3, 4 u zapisu smije postojati samo po jedno polje 900. Polja 901 i 902 s

	Polja	Greška	Opis
			jednakim indikatorom mogu se ponoviti, ali samo ako sadrže potpolje 6 s različitim sadržajem. Kontroliraju se samo polja 90X koja ne sadrže potpolje 3. Kontrola se izvede samo ako je 100h = 'scc'.
111.	0017, 100hl, 101c, 500a	W	Ako je 100l = 'ca', 'cb' ili 'cc' i u prvom potpolju 101c ne postoji nijedan od kodova 'scc', 'mac', 'rus', 'bul', 'bel', 'ukr', 'che', 'aze', 'kaz', 'kir', 'uzb', 'mol', 'mon', 'taj', 'tar', 'tut', 'tuk' i 'oss', mora potpolje 500a ako postoji, sadržavati oznaku za uključivanje latinice $\boxed{F}$. Ako je 100l = 'ba' i u prvom potpolju 101c postoji jedan od kodova 'scc', 'mac', 'rus', 'bul', 'bel', 'ukr', 'che', 'aze', 'kaz', 'kir', 'uzb', 'mol', 'mon', 'taj', 'tar', 'tut', 'tuk' i 'oss', potpolje 500a mora sadržavati oznaku za uključivanje cirilice $\boxed{R}$. Kontrola se izvede samo ako je 0017 = 'cc' ili ako je 100h = 'scc'.
112.	sva polja	W	Provjere se sva potpolja koja na prvom mjestu sadrže jedan od znakova za promjenu pisma $\boxed{R}$ ili $\boxed{F}$. Ako algoritam za određivanje pisma ispisa za takvo potpolje odredi isto pismo kao što je uključeno kodom na početku potpolja, znak za promjenu pisma je suvišan.
113.	200f	F	Ako je potpolje 200f ponovljeno i neposredno slijedi iza prethodnog, u ponovljenom potpolju 200f na prvom mjestu mora biti znak jednakosti.
114.	001bct, 110a	F	Ako je 001c = 'i', mora biti ispunjen jedan od ova dva uslova: – 001b = 'l' i 110a = 'g' i u 001t je jedna od tipologija '2.30', '2.31', '2.32' ili – 110a = 'e' i u 001t je jedna od tipologija '2.01', '2.02', '2.06', '2.25'.
115.	017a2	F	Ako postoji polje 017, moraju postojati potpolja a i 2.

G.2 NORMATIVNA BAZA PODATAKA

U dodatku su navedene poruke koje upozoravaju na greške do kojih dolazi prilikom unosa u normativnu bazu podataka CONOR.SI te prilikom kreiranja, dopunjavanja itd. kratkih normativnih zapisa u bibliografskoj bazi podataka. Poruke se ispisuju prilikom pohranjivanja zapisa. Na neke nas greške program samo upozori, a druge su takve da ih moramo odstraniti, prije nego što zapis pohranimo.

Definirane su dvije vrste kontrola. Jedna grupa kontrola odnosi se na pravilnost zapisa koji pohranjujemo. Ove kontrole proizlaze iz samog formata, a provjeravaju da li se pojedina polja u zapisu međusobno podudaraju. Druga grupa kontrola provjerava da li je zapis koji pohranjujemo u skladu s ostalim zapisima u normativnoj bazi podataka. Kada je zapis označen za brisanje (001a=d), kontrole se, osim kontrole br. 1-4, ne izvedu.

- Godina smrti manja je od godine rođenja. ²⁵
- Inicijale imena unosimo u potpolje a. ⁷
- Jednaka varijantna odrednica postoji još u ??? zapisu(-ima). ²⁷
- Kodove za regije (102b) unosimo za kodove 'srb' i 'bih'. ¹⁶
- Objasnidbena odrednica pogrešno je kodirana u potpolju 100b. ⁸
- Obzirom na sadržaj potpolja 001x zapis mora biti označen kao razdružen (001a=r). ⁴
- Obzirom na sadržaj potpolja 001x zapis mora biti označen za brisanje (001a=d). ³
- Odrednica ne sadrži godinu (200f) – provjerite kod u 152a. ³⁴
- Odrednica sadrži identifikacijsku oznaku (200cdf) – provjerite kod u 120b. ³¹
- Odrednica s datumom – da li se može koristiti kao predmetna oznaka (106a=0)? ²⁰
- Odrednica ??? postoji i u zapisu ID=???. ¹²
- Odrednicu možemo koristiti kao predmetnu oznaku (106a=0) – nedostaje 200f? ²²
- Pogrešan 2. indikator (polje ???). ⁵
- Polje 035 s oznakom DLC ne smije se brisati. ²⁶
- Polje 320 upotrebljavamo samo u općim objasnidbenim zapisima. ⁹
- Polje 835 upotrebljavamo samo u zapisima s kodom 'd' ili 'r' u potpolju 001a. ¹⁰
- Polje 990 mora sadržavati sva tri potpolja (a, b, n). ³⁰
- Popravljeni zapis (001a=c) ne smije biti označen kao nepotpun (001g=3). ¹⁸
- Potpolje ??? ne smije sadržavati ID zapisa koji je označen kao razdružen. ²⁸
- Potpolje ??? ne smije sadržavati ID zapisa koji je označen za brisanje. ²⁸

- Potpolje ???c sadrži broj – provjerite unos. ³²
- Provjerite nacionalnost (102a) – Salvador. ¹⁵
- U polju ??? je potpolje a obavezno. ²³
- U polju ??? upisali ste pogrešan dan. ²⁴
- U polju ??? upisali ste pogrešan mjesec. ²⁴
- U potpolje ???d unosimo samo rimske brojeve. ³³
- Za slovenačke autore preporučujemo unos godine rođenja (190a). ²¹
- Zapis ID=??? sadrži jednako ime ???, samo sa dodatkom. ¹³
- Zapis ID=??? sadrži jednako ime ???, samo bez dodatka. ¹⁴
- Zapis ID=??? sadrži jednaku šifru istraživača ??? (200r). ¹¹
- Zapis ID=??? sadrži jednaku odrednicu ??? u polju 200. ¹¹
- Zapis s istim brojem DLC (polje 001) već postoji u bazi CONOR (polje 035). ²⁶
- Zapis sa šifrom istraživača mora se odnositi samo na jednu osobu (120b=a). ¹⁹
- Zapis sadrži jednake odrednice (polja 200, 400, 500). ⁶
- Zapis, označen kao razdružen (001a=r), mora u 001x sadržavati barem dva ID. ²
- Zapis, označen za brisanje (001a=d), mora u 001x sadržavati jedan ID. ¹
- Zapisi, označeni kao brisani ili razdruženi, ne smiju sadržavati polja 990. ²⁹

Legenda za vrste grešaka:

F – Zapis ne možemo pohraniti sve dok greška nije popravljena.

W – Program pita da li zapis želimo popraviti.

I – Program ispiše upozorenje i zapis pohrani. Nakon ispisa upozorenja možemo se tipkom vratiti u zapis.

	Polja	Greška	Opis
1.	001ax	F	Ako je 001a = 'd', u 001x je samo jedan ID normativnog zapisa.
2.	001ax	F	Ako je 001a = 'r', u 001x su barem dva ID, rastavljena zarezom.
3.	001ax	F	Ako je u 001x jedan ID, mora biti 001a = 'd'.
4.	001ax	F	Ako su u 001x barem dva ID, rastavljena zarezom, mora biti 001a = 'r'.

	Polja	Greška	Opis
5.	200, 400, 500	W	Ako je potpolje b ispunjeno, 2. indikator mora imati vrijednost 1. Ako potpolje b nije ispunjeno, 2. indikator mora imati vrijednost 0.
6.	200, 400, 500	F	Barem jedno od potpolja abcd u poljima 200, 400 ili 500 mora biti različito.
7.	200ab, 400ab, 500ab	W	Ako je u potpolju a samo jedan inicijal (jedno slovo i tačka), potpolja b ne smijemo ispuniti.
8.	001b, 100b	F	Ako je 001b = 'z', mora biti 100b = 'x'.
9.	001b, 320	F	Polje 320 ispunjavamo samo ako je 001b = 'z'.
10.	001a, 835	F	Polje 835 ispunjavamo samo u zapisima, označenim za brisanje (001a = 'd') ili u razdruženim zapisima (001a = 'r').
11.	200abcdf, 200r	F	U bazi CONOR.SI ne smiju biti dva zapisa s jednakim poljem 200abcdf odnosno s jednakom šifrom istraživača (200r).
12.	200abcdf, 400abcdf	W	U bazi CONOR.SI ne smije biti polje 200 (400) koje bi se podudaralo s bilo kojim poljem 400 (200) u bazi. Kod toga se za uporedbu uvažavaju potpolja abcdf.
13.	200abcdf	W	Ako prilikom unosa imena u polje 200 to ime već postoji u nekom drugom zapisu, i to s dodatkom, dodatak moramo unijeti i u naš zapis. U dodatke ubrajamo sve kombinacije potpolja cdf.
14.	200abcdf	W	Ako prilikom unosa imena u polje 200 to ime već postoji u nekom drugom zapisu, i to bez dodatka, dodatak moramo unijeti i u taj drugi zapis. U dodatke ubrajamo sve kombinacije potpolja cdf.
15.	102a	I	Upozorenje, ako je 102a = 'slv'.
16.	102ab	W	Potpolje b možemo ispuniti samo ako je sadržaj potpolja a 'srb' ili 'bih'.
18.	001a, 001g	W	Ako je 001a = 'c', potpolje 001g ne smije postojati.
19.	120b, 200r	F	Ako je potpolje 200r ispunjeno, mora biti 120b = 'a'.
20.	106a, 200f	W	Ako je potpolje 200f ispunjeno, mora biti 106a = '0'.
21.	102a, 190a	W	Ako je 102a = 'svn', mora biti ispunjeno i potpolje 190a.
22.	106a, 200f	I	Ako je 106a = '0', mora biti ispunjeno i potpolje 200f.
23.	190, 191, 200, 210, 400, 410, 500, 510, 686, 810, 990	F	U navedenim poljima potpolje a je obavezno.
24.	190bc, 191bc	W	Ako pogrešno unesemo mjesec ili dan rođenja ili smrti osobe, ispiše se odgovarajuća poruka.
25.	190a, 191a	W	Godina smrti mora biti veća od godine rođenja.
26.	035a	F	Polje 035, koje počinje oznakom '(DLC)', ne smijemo brisati. U bazi CONOR.SI ne smiju biti dva jednaka polja 035a.
27.	400abcdf	I	Ako jednake varijantne odrednice postoje u drugim zapisima, ispiše se poruka.

	Polja	Greška	Opis
28.	001a, 001x, 990n	F	U potpolja 001x i 990n ne smijemo unositi ID normativnih zapisa koji u 001a imaju kod 'd' ili 'r'.
29.	001a, 990	W	Zapis koji u 001a ima kod 'd' ili 'r' ne smije sadržavati polje 990.
30.	990abn	F	Ako upotrijebimo polje 990, moramo obavezno ispuniti sva potpolja (a, b i n).
31.	200cdf, 120b	W	Ako je ispunjeno potpolje 200c, d ili f a 120b = 'b', ispiše se poruka.
32.	200c, 400c, 500c	W	Potpolje c ne smije sadržavati arapske brojeve (godine rođenja/smrti unosimo u potpolje f).
33.	200d, 400d, 500d	W	Potpolje d ne smije sadržavati arapske brojeve (godine rođenja/smrti unosimo u potpolje f).
34.	200f, 152a	W	Ako potpolje 200f nije ispunjeno, a u 152a je kod 'AACR2R', ispiše se poruka.

H. Objašnjenja i uputstva u vezi sa konverzijom iz formata USMARC u format COMARC

U bazi podataka WorldCat većina zapisa urađena je prema pravilima AACR2 i u formatu USMARC, a nalazimo također i zapise urađene prema drugim kataloškim pravilima. Zapisi su većinom na engleskom, ali to nije nužno. Urađeni su u skladu sa različitom praksom različitih biblioteka. Zato prilikom preuzimanja zapisa moramo biti svjesni da se ti zapisi mogu razlikovati od zapisa koje bi inače kreirali sami. Većina zapisa prenese se na odgovarajući način, pa su potrebni samo manji popravci. Međutim, sigurno ćete naići i na zapise koji su urađeni na drugačiji način nego što je to praksa u Sloveniji.

Konverzijom smo zapise pokušali što više približiti formatu COMARC, ali potpuna konverzija nije uvijek moguća.

Da bi preneseni zapisi bili što bolji, obratite pažnju na slijedeće:

- U formatu USMARC između pojedinih elemenata podataka unose se također i interpunkcije. Te su u formatu COMARC suvišne jer se na ispise dodaju programski. Zato smo prilikom konverzije interpunkcije na kraju potpolja izbrisali, gdje je god to bilo moguće. Kod nekih zapisa se uprkos tome desi da nakon prijenosa interpunkcija ostane, pa ju je potrebno izbrisati ručno.
- Zapisi u bazi podataka WorldCat većinom su na engleskom jeziku. Pojedine češće i ustaljene fraze se prilikom konverzije prevedu na slovenački jezik automatski, npr. opće oznake građe, skraćenice *str.* i *ilustr.* u polju 215 i još neke druge. Preporučujemo da druge podatke navedene na jeziku katalogizacije, na slovenački jezik prevedete sami.
- Budući da su u formatu USMARC neka polja podijeljena na potpolja na drugačiji način nego odgovarajuća polja u formatu COMARC, tačna konverzija nije uvijek moguća. Zbog toga se može dogoditi da se u određenim potpoljima pojavi sadržaj koji u stvari pripada ili u više potpolja ili u drugo potpolje. Sadržaj tih potpolja potrebno je razbiti odn. prenijeti u pravo potpolje. Posebno pažljivi budite na poljima 200 i 225. Primjer: polje 200 potrebno je popraviti ako sadrži uporedni naslov ili ako publikacija sadrži više djela koji nemaju zbirni naslov.
- Broj ISBN u format USMARC unosi se bez crtica. Budući da struktura brojeva nije tačno određena, crtice nije moguće programski dodati.
- Niz znakova u bazi podataka WorldCat sadrži više znakova od niza znakova COBISS. Svi latinički znaci, koji u nizu znakova COBISS ne postoje, prenesu se u osnovno slovo bez dijakritičkih znakova.

- U zapisima za publikacije koje nisu na latinici, urađena je transliteracija odn. transkripcija prema pravilima iz tabela *ALA-LC Romanization Tables*. Pravila se razlikuju od naših pravila. Za nas će biti najrelevantnije razlike prilikom transliteracije ćirilice, a posebno u odrednicama koje je neophodno potrebno popraviti.
- U bazi podataka WorldCat su i zapisi (prvenstveno stariji) koji nisu urađeni prema ISBD-u. Preporučujemo da takve zapise ne prenosite u bazu podataka COBIB. Ako ćete konverziju uprkos tome izvesti, takav će zapis u potpolju 001h imati kod *n* – *zapis nije u ISBD obliku*. Ako zapis popravite u skladu sa opisom ISBD, taj kod potrebno je izbrisati.
- U bazi podataka WorldCat publikacije u više svezaka obrađene su na različite načine, a često je jedna te ista publikacija obrađena na više načina. Za takve publikacije potrebno je preuzeti onaj zapis koji odgovara pravilima koja važe u sistemu COBISS.
- Pojedina polja se prilikom konverzije ne prenesu iz zapisa u bazi podataka WorldCat. Trenutno je konverzija urađena samo za polja koja se najčešće pojavljuju u zapisima za knjige. Ostala polja dodat ćemo kasnije, i to u skladu sa prijedlozima katalogizatora. Međutim, neka polja nije moguće prenijeti jer u formatu COMARC njihov par ne postoji.
- Prilikom upotrebe prefiksa za pretraživanje OC= moramo imati na umu da je sadržaj u ta dva sistema različit. U segmentu COBISS/Katalogizacija, naime, prefiks za pretraživanje OC= namijenjen je za pretraživanje “drugih klasifikacija” u potpoljima **a** i **2** polja 686 (u formatu COMARC). U segmentu COBISS/OPAC prefiks za pretraživanje OC= za pretraživanje baze podataka WorldCat namijenjen je za pretraživanje OCLC identifikacijskog broja zapisa u polju 001 (u formatu USMARC).

Jednak je, prema tome, samo naziv prefiksa za pretraživanje, a nipošto sadržaj što ga u različitim bazama podataka tražimo s tim prefiksom. Zato molimo da prilikom upotrebe tog prefiksa za pretraživanje budete naročito pažljivi.

- Kombinacija tipki **CTRL/D** omogućava prijenos pojma za pretraživanje, upisanog iza jednog prefiksa za pretraživanje, u odgovarajuće polje novog zapisa. Funkcija radi samo u slučaju da u bazi podataka COBIB pretražujemo u osnovnom načinu pretraživanja (v. također str. 2.3-5, NEW/ISBN-2, NEW/ISSN-2).

Primjer: ako u bazi podataka COBIB tražimo BN=0-387-51471-6, traženi broj u unesenom obliku, tj. 0-387-51471-6, upisat će se u potpolje 010a ako u tom potpolju za vrijeme kreiranja novog zapisa pritisnemo tipke **CTRL/D**.

- U formatu USMARC kreator zapisa upisuje se u polje 040, i to u potpolje **a** originalni kreator, a u potpolje **d** onaj kreator koji je zapis ažurirao (040 – Cataloging source, **a** – Original cataloging agency, **d** – Modifying agency). Kodovi koji se upotrebljavaju u tim potpoljima dati su u:
 - *USMARC Code List for Organizations*; spisak održava Library of Congress (ISBN 0-8444-0883-2 za izdanje iz 1996.);

- *Symbols and Interlibrary Loan Policies in Canada*; spisak održava National Library of Canada (ISBN 0-660-17488-X za izdanje iz 1998.), a važi za kanadske organizacije;
- *OCLC Participating Institutions List*; spisak održava OCLC, a pretraživanje spiska moguće je na adresi <http://www.oclc.org/contacts/libraries/>

IZUM
Institut informacijskih znanosti
2000 Maribor, Prešernova 17, Slovenija

telefon: +386 (0)2 25 20 331
telefaks: +386 (0)2 25 24 334
e-pošta: COBISSERVIS@IZUM.SI
web адреса: <http://www.izum.si>

pomoč telefonom:
od ponedeljka do petka od 7.30 do 21.00
subotom od 7.30 do 13.00
+386 (0)2 25 20 333